

SAVONLINNAN MUSEON LAUSUNTOJA 2025

1 / 7.1.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-616, Mikkeli

Metsänkäytöstä ei ole huomautettavaa. Löytöpaikka sijaitsee kuvion ulkopuolella ja vaikka on mahdollista, että paikalla on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäänös, niin harvennushakkuulle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä.

2 / 8.1.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-1523, Savonlinna

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle.

3 / 9.1.2025 Otava Metsä-Mannila aurinkovoimala, oas, Mikkeli

Mikkelin kaupunki pyytää lausuntoa asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnittelualue sijaitsee Otavassa Lahdentien etelä- ja pohjoispuolella kolmella kiinteistöllä. Suunnittelun tavoitteena on sijoittaa alueelle mahdollisimman tehokkaasti aurinkovoimala alueen ympäristön ja maisemalliset arvot huomioiden. Suunnittelun yhteydessä laaditaan maisemaselvitys.

Alueen mahdollinen rakennuskanta (Uusi-Pesu) tulee esittää kaavaselostuksessa ja maisemavaikutukset arvioida. Lähimpänä hankealuetta sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ovat Mannilan tila ja Otavan vanha koulu hankealueen länsipuolella. Hankealueen länsipuolella kohteiden sekä pellon väliin jää puustoa, mikä on asiallinen lähtökohta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa.

4 / 13.1.2025 Kuisti, Hummerinkuja 4, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asuinrakennuksen laajennuksesta osoitteessa Hummerinkuja 4, Haukivuori. Lupahakemuksen liitteenä oli pohja-, julkisivu-, asema- ja leikkauspiirustukset (23.9.2024, 7.11.2024, 11.11.2024).

Asuinrakennukseen rakennetaan umpikuisti. Kuistissa on harjakatto tummanharmaalla lukkoponttipellillä, ulkovuorina keltainen pystylomalauta ja valkeat ikkunoiden vuorilaudat, syöksyt, kourut ja ovi. Kuistin sivuilla on kaksiruutuiset ikkunat ja ulko-ovea ympäröi kapeat ikkunat. Vanhat betoniportaot säilytetään.

Asemakaavassa (2007) kohdetta koskee merkinnät AL/s ja sr: *Historiallisesti arvokas ja taajamakuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä.*

Rakennusvalvontaviranomaisen on ennen rakennusluvan tai toimenpideluvan myöntämistä varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Rakennuksen materiaaleja ja värejä ei ole mainittu piirustuksissa, mutta oletettavasti kuistin vuoraus, kate ja värit noudattavat muuta rakennusta (?). Ovi ja ikkunat suositellaan tehtävän kokopuisina. Kuisti sopii rakennuksen tyyliin, eikä hakemukseen ole muuta huomautettavaa.

5 / 12.2.2025 Ristiinan eteläosan lampialueen ranta-asemakaava ja Honkataipaleen ranta-asemakaavan muutos, ehdotus, Mikkeli

Honkataipaleen tukinsiirtorata (1909–1984) rakennuksineen ja rakenteineen on huomioitu kaavaselostuksessa. Vanha, pääosin nykyään ajotienä toimiva ratapohja on yhä koko matkalta hahmotettavissa. Kaavan mukainen uusi maankäyttö ei juurikaan vaikuta vanhaan ratalinjaan; vain Alimmaisen Honkajärven länsipäässä osin vanhalle ratapohjalle on osoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa.

Säilyneet rataan liittyvät rakennelmat ja rakennusten jäännökset sijaitsevat kaavan M-alueilla tai jäävät kaavoitettavan alueen ulkopuolelle.

6 / 16.1.2025 Saunan rakentaminen, Tuhatkoskentie 260, Hirvensalmi

Savonlinnan museo toteaa, että saunarakennus terasseineen sijoittuu muinaisjäännösalueen ulkopuolelle eikä Savonlinnan museolla ole huomauttamista saunan rakentamisesta.

7 / 10.2.2025 Asemakaavan muutos ja laajennus, OAS ja luonnos, Luotsiniemenkatu-Asemantie, Savonlinna

Kaava-alueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennuskohde Veturitallit. Rakennus on valmistunut v. 1908 ja sitä on laajennettu tarvittaessa. Rakennus on huomioitu voimassa olevassa yleiskaavassa (1998) rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokkaana rakennuksena, jota ei saa purkaa. Vireillä olevassa strategisessa yleiskaavassa rakennukselle on esitetty suojeltava rakennus merkintää. Asemakaavassa (1995) rakennus on merkitty suojeltavaksi rakennukseksi.

Veturitallit on asiallisesti huomioitu kaavaluonnoksessa sr-1-merkinnällä ja kaavaselostuksessa on kiitettävästi esitetty alueen rakennuskanta ja historiaa. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

8 / 24.2.2025 Hirvensalmen keskustan asemakaavamuutos, Hirvensalmi

Osayleiskaavaa varten alueelta on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Selvitystyö Ahola 2014). Suunnitelma-alueella sijaitsevat ja Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan viedyt kohteet ovat Kotiranta, Osuuspankki, Kallio ja Luottola. Selvityksessä sivutaan myös kaava-alueella sijaitsevia rantamakasiinia, kunnantaloa ja aravataloa.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa (2016) Luottola on ar-kohde, Kotiranta SR- tai ar-kohde ja rantaraitti ja Junnankujan alueet ma-1-alueita.

Kaava-alueella sijaitsee kaksi punaista saunaa, jotka ovat jäämässä VP-1- ja RM-alueille. Toinen saunoista on mahdollisesti entinen osuuskaupan sauna. Saunojen merkitys rantamaisemassa ja raitilla tulee arvioida ja tarvittaessa kaavassa osoittaa saunojen säilyttäminen. Kunnantaloa (1984) ei ole inventoitu ja sen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää. Kallio on entinen asuin- ja liikerakennus 1930-luvulta, joka on vuoden 2014 selvityksen perusteella säilyttänyt hyvin piirteensä joistain muutoksista huolimatta tuoden raitille kerroksellisuutta. Kohteelle tulee harkita säilyttävää kaavamerkintää.

Korttelissa 101 sijaitsee ajalleen tyypillinen kerrostalo vuodelta 1966 (arkkitehtitoimisto Raimo Halonen), joka on kunnan ensimmäinen kivikerrostalo, aravatalo. Museo pitää korttelin täydennysrakentamista rakennus säilyttäen kannatettavampana, kuin rakennuksen purkamista. Rakennusala on hyvä osoittaa käsittämään koko nykyinen rakennus.

Ar- ja km-1-kaavamääräykseen on sr-määräyksen tapaan hyvä lisätä lausuntopyyntövelvoite museoviranomaiselta.

Kaavakartan pohjakartta ei vaikuta olevan ajantasainen ja olisi hyvä päivittää nykytilannetta vastaavaksi.

Kaavamuutoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

9 / 27.2.2025 Kallioniemen yhteyslaiturin uudistaminen Saimaan Someenjärvellä ja käyttöoikeus, Mikkeli

Professori Emil Nestor Setälä rakennutti Kallioniemen huvilan 1896–97 kesäasunnokseen arkkitehti Yrjö Sadeniuksen, myöhemmin Sadeniemen, laatiman suunnitelman mukaan. Setälät luopuivat huvilasta vuonna 1920 ja se siirtyi myöhemmin Helsingin opettajayhdistyksen omistukseen. Huvila toimi pitkään kaupungin kesäsiirtolana, kunnes Helsingin kaupunki vuonna 1988 myi tilan Ristiinan kunnalle. Nykyään rakennuksen ja alueen omistaa Mikkelin kaupunki. Setälöiden aikaan rannassa oli jyrkempi laivalaituri ja etelämpänä pienempi venelaituri. Vierasvenesatama tehtiin 1980-luvulla laitureineen ja kevytrakenteisine huoltorakennuksineen.

Hankealueella on voimassa Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos (2015), jossa alue on esitetty kaavamerkinnällä LS: *Venesatama; Alueelle saa rakentaa veneilyä ja polttoaineiden jakelua, matkailua sekä ravintolatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita alueelle laaditun yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 k-m². Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vähentää lähialue kulttuurihistoriallista arvoa. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydettyä Museoviraston lausunto.* Hankealue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009 Toijolan kylän historialliset kohteet) sekä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021 Ristiinan veskansan kulttuurimaisema). Suojeltu Kallioniemen huvilan päärakennus sijoittuu noin 100 m etäisyydelle itään.

Suunnitelman mukaan vanha yhteyslaituri puretaan pois. Uusi laituri on enintään noin 40 metriä pitkä ja se on tyypiltään ns. tb-raskasbetoniponttoni, tai vaihtoehtoisesti myös muu soveltuva tyyppi, kuten esimerkiksi teräsputkiponttonikellukkeilla varustettu laituri. Laituri muodostetaan noin kahdesta enintään noin 20 metriä pitkästä ja noin 4,0 metriä leveästä ponttonikellukkeesta. Laiturin asemointia muutetaan vanhaan laituriin verrattuna kääntämällä laiturin päätä pohjoiseen. Asemoinnin muuttamisella parannetaan laiturin käytettävyyttä. Tb-ponttonin päälle tehdään korotettu puupintainen kansitaso tai betonikansi ilman korotusta.

Laituri liitetään rantaan noin 7–8 metriä pitkällä yhdyssillalla, jota varten rantaan tehdään maatuki. Tarvittaessa yhdyssillan maatuen perustamista varten rantaan tehdään noin 5 x 3 m täyttö/penger louheesta. Täyttömäärä on alustavasti enintään noin 250 m³. Laiturin ankkurointi tehdään joko betonipainoilla tai muulla soveltuvalla menetelmällä riippuen pohjan laadusta. Ankkuripainojen upotusta varten mahdollisesti tarvittava kaivu/ruoppausmäärä on noin 160–200 m³. Uusi laituri on vanhaa laituria noin 20 metriä pidempi. Laiturirakenteen päädyn etäisyys laivaväylän reunasta on noin 6,5 metriä.

Rantaan saa rakentaa veneilyä palvelevia rakenteita ja laiturit ovat historiallisesti kuuluneet rantamaisemaan. Suurlahdentien alueen maisemanhoitosuunnitelmaan (2001) ja Kallioniemen tilan yleissuunnitelmaan (2010) viitaten hirsiarkkulaiturin mahdollisuus kannattaa tutkia. Museo pitää parempana, jos maatuen perustaminen ei tarvitse pengertä tai penger on suunniteltuakin pienempi, vaikka rantaa onkin jo aiemmin osin täytetty ja pengerretty. Puun käyttö sillassa ja sen kaiteissa sekä laiturissa on toivottavaa. Suunniteltu yhteyslaituri vaikuttaa pitkältä ottaen huomioon järven leveyden sataman kohdalla. Havainnekuvat olisivat auttaneet entistä paremmin arvioimaan laiturin asettumista maisemaan.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole arkeologisen tai vedenlaisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista laiturin uusimiseen.

10 / 14.2.2025 Pertunmaan rantayleiskaavamuutos, OAS ja luonnos, Mäntyharju

Kaavamuutoksen päätavoitteena on rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen ja korjaaminen. Rantaosayleiskaavaan on laadittu vuoden 2006 jälkeen useita yksittäisiä muutoksia, mutta nyt kaikki ajankohtaiset pienet muutokset kootaan samaan kaavaan.

Lisäksi kaavamuutoksessa otetaan huomioon maakuntakaavaan tulleet muutokset, joita rantayleiskaavassa ei ole huomioitu. Muutoskohteita on 41.

Kohde 41 koskee Ahvenniemen SR-rajauksen laajentamista. Rakennusryhmästä on vireillä lakisuojeluprosessi, jossa tarkastellaan suojelutarvetta. Kaavamerkintää laajennetaan koskemaan tien toisella puolen pellolla sijaitsevaa heinälatoa, jossa on kivikellari. Ahvenniemi on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Suuri Savontie) ja RKY-rajaus käsittää myös ladon. Rajaumuutos on perusteltu ja kaavamääräys asiallinen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

11 / 25.2.2025 Pieni-Montosen luusuassa sijaitsevan settipadon purkaminen, pohjapadon rakentaminen, tierummun uusiminen ja kalataloudellinen kunnostus, Mikkeli

Kunnostussuunnitelman (Ecoriver Oy 10.12.2024) mukaan puron yläosalla on toiminut Kekkolan mylly, jonka toiminta on loppunut vuosikymmeniä sitten. Toiminnasta muistuttavina päärakenteina alueella ovat edelleen myllyrakennus, sen yläpuolinen pienialainen myllylampi ja Pieni-Montosen järven vedenkorkeutta ja puron virtaamaa säätelevä settipato. Padon 70 cm leveä virtaama-aukko on alkujaan ollut settilankullinen. Nykyään settiaukkoa säädetään metallisella sulkulevyllä. Myllyllä ei ole ollut vesioikeudellista lupaa. Pato on täydellinen vaelluseste vesieliöstölle kuten myös alueen läpi kulkevan Närvälänkyläntien rumpu.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan inventoinnin (2005) mukaan *Närvälänkyläntien ja Kekkolanmyllymentien risteyksessä sijaitseva Itäkylä on kylämiljö, jonka keskellä on Kekkolan mylly ja pieni myllylampi. Kekkolanmyllyn tilaan kuuluu päärakennus 1800-luvulta ja tien toisella puolella sijaitseva myllyrakennus. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, myllyllä ja siihen liittyvillä rakenteilla on rakennushistoriallista arvoa ja kylämiljööllä on maisemallista arvoa.* Kekkolan mylly on tunnettu myös Paappasenkosken, Papasenkosken tai Paappasenjoen myllynä. Purossa on ollut tullimylly jo 1830-luvun puolivälistä, kylän talot omistivat myllyn yhteisesti. Myllyn jatkeena on ollut saha, joka on purettu.

Korpijärven rantaosayleiskaavassa (2008) aluetta koskee merkinnät A/1/s, A/1 ja MA-1.

Hankkeessa ei kosketa myllyrakennukseen. Myllyn vanha tuloputki suljetaan 6 mm:n teräslevyllä ja edustalle ajetaan soraalattia. Närviläntien alapuolinen virtaama keskitetään myllyn ohitusuomaan ja myllyuoma jää siten kuivaksi. Betonipadosta osa poistetaan ja paikalle rakennetaan luonnonmukainen ja koskimainen pohjapato.

Tuloputken sulkeminen ja myllyuoman kuivuminen heikentää myllyn toiminnallisuuden hahmottamista. Mylly- ja sahatoimintaan liittyvät rakenteet, joihin tehdään muutoksia tai puretaan, tulee dokumentoida ennen muutostöitä.

12 / 10.3.2025 Sulosaaren uusien siltojen ja työaikaisen varasillan rakentaminen, vanhojen siltojen purkaminen ja valmistelulupa, Savonlinna

Sillat Sulosaareen on rakennettu alkuvuodesta 1899, kun saareen rakennettiin vuokrahuiloita kylpylä- ja kesävieraita varten. Sillan ja huvilat rakensi urakalla rakennusmestari Kustaa Laukkanen ja Savonlinnan Huvilaosakeyhtiö kustansi työn. Silloissa on ollut alkujaan ristikkokaiteet, jotka ovat vaihtuneet nykyisenmallisiin kaiteisiin jossain vaiheessa, ehkä 1920–1930-luvulla. Kaiteet on maalattu valkoisiksi mahdollisesti 1950-luvulla. Siltojen rakenne on säilynyt kuvien perusteella samana, vaikka sitä olisi joskus korjattukin/uusittu.

Sillat ovat osa kansallista kaupunkipuistoa ja valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta (VAMA 2021). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) sillat on huomioitu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävänä kohteena (ma). Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997 ja

2013) rannoilla ja Hopealuodolla on merkintä VL-1/s. Vireillä olevassa Keskustan strategisen yleiskaavassa puiset kävelysillat on huomioitu suojelukohteena. Asemakaavassa (1994 ja 2017) etelärantaa koskee merkintä VP/s ja pohjoisrannalla ja Hopealuodolla on merkintä VL/s. Silloilla on kaavamerkintä yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

SUUNNITELMA

Siltojen puurakenteissa on lahovaurioita ja ajoneuvoliikenne on ollut kielletty silloilla joulukuusta 2023. Nykyiset puusillat ja kivirakenteiset maatuet puretaan ja uudet sillat rakennetaan niiden paikalle. Uusien siltojen siltatyyppi on teräksinen palkkisilta, puukantinen (Tpp). Siltojen jännemitat ovat 13 x 6,0 m ja hyödyllinen leveys 3,5 m. Kannen kokonaispituus on 78 m. Sillan kokonaispituudet ovat 84,4 m ja 82,4 m, ja kokonaisleveys on 5,5 m. Rakennekorkeus on tuella 220 mm ja keskellä jännettä 320 mm. Pintarakenteen paksuus on suurimmillaan 150 mm. Nykyisillä silloilla välitukia on 13 ja uusilla silloilla 12 Hopeasalmen vesialueelle.

Maatuet rakennetaan teräsbetonista ja verhotaan kiviverhouksella. Maatukien leveys on 4,0 m. Maatukien pituus on noin 3,75 m lukuun ottamatta pohjoisen sillan maatukea 2, jonka pituus on noin 1,75 m. Maatukien korkeus on arviolta 2,6 m. Maatukia jatketaan tukimuureilla, kunnes maanpinta ei eroa merkittävästi tien tasosta. Myös tukimuurit verhoillaan kiviverhouksella.

Silloille asennetaan puukaiteet, joiden korkeus on 1,4 m. Kaiteissa on maalatut puuristikot ja teräsverkot. Puuosat maalataan nykyisien siltakaiteiden mukaisesti valkoisiksi. Kannen nykyinen harvalankkukansi on korvattu pidemmän käyttöiän omaavalla ja helpommin kunnossapidettävällä syrjälankkukannella, joka kuitenkin asemoidaan vaakasuuntaisesti nykyistä lankutusta vastaavasti.

Vanhojen siltojen kiviä käytetään uusien siltojen maisemoinnissa ja maatukien eroosiosuojauksen pinnalla. Siltojen päissä tien pintaan asennetaan nupukiveä.

Rakentamisen vuoksi joudutaan poistamaan nykyistä puustoa ennalta-arvioiden noin 15–17 runkopuuta siltojen välittömästä läheisyydestä. Rakentaminen pyritään toteuttamaan siten, että mahdollisimman paljon nykyistä puustoa ja kasvillisuutta säilyy.

Työnaikainen kulkuyhteys Sulosaareen varmistetaan rakentamalla kiertotie ja työnaikainen ponttonisilta. Tämä varasilta rakennetaan noin 15 metriä purettavien siltojen länsipuolelle. Ponttonisiltana varasillan ali ei pysty kulkemaan. Kulku sillalle tapahtuu rannalle asennettavien kultureiden kautta. Näin ollen järveen ei tarvitse pengertää kulkuteitä. Kultureiden perustaminen voi kuitenkin vaatia pieniä kaivuja. Lisäksi kiertotien rakentaminen voi vaatia paikallisia täyttöjä. Uusien siltojen valmistuttua kulturit ja kiertotiet puretaan ja ympäristö ennallistetaan maisemoinnin.

KOMMENTIT

Suunnittelussa on tiedostettu kohteen sijainti valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella ja pyritty mahdollisimman olevan kaltaiseen lopputulokseen ajantasaisten suunnittelustandardien ja -ohjeiden puitteissa. Siltojen ja niiden maatukien purkaminen on valitettavaa, sillä purettaessa ja materiaalien vaihtuessa menetetään väistämättä osa historiaa ja ympäristön historiallinen luonne heikkenee. Esitetty suunnitelma on toki ymmärrettävä rakenteiden kunnon vuoksi ja käytettävyyden kannalta. Olevien kivien käyttöön maatukien ja tukimuurien verhoilussa tulee ehdottomasti pyrkiä, kuin myös puuston säästämiseen. Kaiteiden mallin vaihto ristikoihin on mahdollista ja teräsrungon käsittely maisemaan sopeutumisiksi ja metallinkiiltoa ja heijastusta hillitsemään hyvä tehdä. Ristikoiden leveyttä ja asennustapaa voisi vielä pohtia. Nykyiset sillat on oletettavasti dokumentoitu mittaamalla ja valokuvin, tiedot tulee säilyttää asianmukaisesti. Purkua on hyvä dokumentoida valokuvin.

13 / 5.2.2025 Ristimäentie 386 B 77220 Neuvola, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoa suunnittelutarveratkaisusta aurinkovoimalan rakentamiseksi. Suunnitelman mukaan tilalle rakennettaisiin aurinkovoimala, joka liitetään 20 kV:n sähköverkkoon. Ojitetun suon nykyinen käyttötarkoitus on pelto.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista hankkeesta rakennetun ympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

14 / 7.2.2025 JSE Hauska-Kovala sähköverkon saneeraus, Mikkeli

Suunnitelmakartan mukaan kaapelointi tehdään Tervahiekantien itäpuolelle ja tien varressa kulkeva ilmajohto puretaan. Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikka rajoittuu Tervahiekantien länsipuolelle ja mahdollinen kaapelointi tien länsipuolisille kiinteistöille on mahdollista tehdä muinaisjäännösalue kiertäen, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

15 / 11.2.2025 Kuortin teollisuusalueen muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnos

Kaavamuutokseen ei ole huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

16 / 4.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-6116, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu. Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

17 / 10.2.2025 Pyhäkosken uittokourun korjaussuunnitelmaluonnokset, Mäntyharju

Pyhäkosken kanava on tehty 1960-luvulla Uittoyhdistyksen ja Metsähallituksen yhteistyönä nippu-uittoon siirryttäessä. Noin 500 metriä pitkstä kanavasta noin 80 m on rautarakenteista, suurin osa kaivettua luonnonuomaa, jossa on puiset ohjausreunat, ja venesulun alue betonirakenteista. Kanava on myös Natura 2000 luonnonsuojelualueverkostoon kuuluva alue. Kanava on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on maisemallisia arvoja.

Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavassa (2002) kanava-alue on LK/s aluetta: *Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen merkintä koskee luonnonolosuhteiden osalta, maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita rakennuksineen. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai luonnonolosuhteista johtuvia arvoja vaaranneta tai heikennetä (MRL 41.2 §).* Kanavaa koskee myös merkintä W/s ja sr 80: *Kulttuuri- tai rakennushistoriallisia arvoja omaava alueen osa tai kohde*

Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot

(MRL 41.2 §). Numero/koodi merkinnän yhteydessä viittaa selostusosan ympäristökohdetaulukkoon.

Korjausperiaatteissa 1 ja 2 kourun reunoilta poistetaan puusto 2 m leveydeltä ja kuopat tasataan mursketäytöllä. Korjausperiaatteessa 1 kourun seinämien syöpymiä korjataan kourun pintaan asennettavilla teräslevyillä. Korjattu kouru on mahdollista käsitellä pellavaöljytervaseoksella sävyerojen tasoittamiseksi. Korjausperiaatteessa 2 kourun reunat uusitaan nykyisen mukaisina. Lähtökohtana on, että nykyiset tukikaaret ja uittokourun kaareva pohja säilytetään nykyisellään. Korjausperiaatteessa 3 nykyistä

teräsrakenteista uittokourua kunnostetaan venesulun ja sillan välisellä osuudella noin 35 m pituudelta KP1 tai KP2 mukaisesti. Loppuosa kourusta noin 45 m osuudella esitetään purettavaksi ja korvattavaksi maarakenteisella kanavalla, jonka luiskat ja pohja on eroosiosuojattu louheella. Maankaivu ja puuston poisto ulottuisi noin 9–10 m leveydelle nykyisen kourun reunoista.

Pyhäkosken kaltaisia teräsrakenteisia uittokanavia tai nippu-uittoa ei museon käsityksen mukaan ole juurikaan tutkittu eikä vastaavia kanavia ole inventoituna ainakaan Etelä-Savon alueella. Uittokourun säilyttäminen koko matkalta tukee kanavan historiallista todistusvoimaisuutta paremmin, kuin jos kourusta yli puolet poistettaisiin. Museon näkemyksen mukaan korjausperiaatteet 1 ja 2 säilyttävät kanavan maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot parhaiten, mitä kaavamääräyskin edellyttää. Kumpaakin korjausperiaatetta, K1 ja K2, voi hyödyntää ja vaikka yhdistellä.

18 / 21.2.2025 Pyhjärven rantaosayleiskaavan kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Pyhjärven rantaosayleiskaavan ehdotuksesta. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluvat Pyhjärven, Venetekemän, Iso Kaatluoman ja Iso-Perkain ranta-alueet sekä niiden ympäristössä sijaitsevat pienemmät vesistöt. Rantaosayleiskaava ei koske ranta-asetuskaavoitettuja alueita. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 14.8.2024.

Kaavaprosessissa on tehty rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (PlanDisain 13.9.2022). Ilmakuvien ja karttatarkastelun perusteella on käyty maastossa tarkastamassa potentiaalisimmat 11 kohdetta. Rantalan tilan pihapiiri osoitetaan kaavaehdotuksessa kaavaluonnoksen tapaan s-1-kohteena. Selostuksessa todetaan, että rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä on tunnistettu myös joitain yksittäisiä jokseenkin alkuperäisen ilmeensä säilyttäneitä rakennuksia, mutta niitä ei ole katsottu merkittäviksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi, jotka olisi osoitettu kaavaan.

Vastineraportissa todetaan, että kohteiden kokonaistarkastelua tarkennetaan kaavaselostukseen, jonka pohjalta arvioidaan mitkä kohteista tulisi säilyttää tai millaisia mahdollisia säilytettäviä arvoja kullakin kohteella on tai ei ole, mutta jää epäselväksi mihin tämä on kirjattu. Selostusta onkin hyvä täydentää tältä osin ja avata miten kaavaehdotuksen lopputulokseen on päädytty.

Selvityksen perusteella museon arvion mukaan kaava-alueella on Rantalan lisäksi muitakin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita, kuten Sipilän piharakennukset, joiden säilymistä s-1 kaavamääräys turvaisi.

S-1 kaavamääräystä ei ole muutettu vastineissa esitettyyn muotoon, mikä tulee korjata.

Kaavaehdotuksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

19 / 4.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-12429, Sulkava

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa hiilihaudan yli metsäkoneilla.

20 / 31.3.2025 Luonnos rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain soveltamisohjeeksi

Riihisaari – Savonlinnan museolla ei ole erityistä huomautettavaa soveltamisohjeluonnokseen. Ohje on hyvä apu lain parissa työskenteleville ja edistää sitä, ettei lain soveltaminen eriydy alueellisesti.

21 / 4.3.2025 Rakennusjärjestysehdotus, Juva

Ehdotuksessa on huomioitu kulttuuriympäristöjä eri luvuissa ja pykälissä (mm. § 3, § 6, § 23, § 40), mutta museo esittää vielä seuraavia tarkennuksia:

- Kohtaan 22.2 ja 22.3 museo esittää, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmien sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta. Suojellussa rakennuksessa tai arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmät eivät aina sovellu sijoitettaviksi pihajulkisivunkaan puolelle. Aurinkopaneelien osalta voisi lisätä, että paneelit tulee sijoittaa katolle lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin.
- Kohtaan 22.5 ehdotetaan, että terassien ja parvekkeiden lasittamisessa vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöalueita.
- Kohtaan 22.7 ehdotetaan lisäystä pois lukien suojellut rakennukset *ja arvokkaat kulttuuriympäristöalueet*.
- Kohdan 23.1 listaan voisi lisätä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK), jonka valtioneuvosto hyväksyi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksella inventoinniksi 7.11.2024 ja joka tuli voimaan 1.3.2025. Juvalla on neljä VARK-kohdetta.
- Listaan myös harkittavaksi kohteet, jotka on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi.
- Erityisalueen yleiset määräykset -otsikon alla sanotaan (s. 18), että määräys ei koske RakL 42 §:n perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita. Yleinen määräys tulisi koskea myös luvanvaraisuudesta vapautettuja kohteita, jotta arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla kaikessa rakentamisessa kiinnitetään huomiota ympäristöön sopimiseen ja arvot säilyvät.

Museo toistaa vielä, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi, loppuun tai vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten kyppi.fi:hin ja esku.fi:hin.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että Museovirastolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön. Koska Riihisaari – Savonlinnan museo on nimetty kulttuuriympäristötehtävän osalta Etelä-Savon alueelliseksi vastuumuseoksi, kyseisen kohdan 23.3 voi muuttaa muotoon ”*Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön*”.

Museon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, joka pyydetään muuttamaan oikein osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

22 / 7.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-16247, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee kaksi esihistoriallista asuinpaikkaa, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63.

Osin kuviolla sijaitsee myös viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille.

23 / 7.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-15802, Savonlinna

Kuviolle on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu, jossa poistetaan tarvittava puusto uuden keskijännitelinjan tieltä, eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

24 / 7.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-17129, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla saa ajaa asumuspainanteiden yli, mikäli hakkuut tehdään silloin, kun maa ei ole roudassa. Savonlinnan museon arkeologi käy tarvittaessa merkitsemässä asumuspainanteet.

Kuviolle on suunniteltu tehtäväksi kääntömätästys. Kääntömätästyksessä maa käännetään ylösalaisin samaan kohtaan, mistä se on otettu. Pohjalle jää yksinkertainen humuskerros. Kivennäismailla maata voi myös ottaa humuskerroksen alta ja pudottaa sen samaan kohtaan humuksen päälle. Savonlinnan museo pyytää ottamaan yhteyttä museon arkeologiin hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista, jotta vältetään kajoaminen muinaismuistolailla suojeltuun esihistorialliseen asuinpaikkaan.

25 / 11.2.2025 Sähköverkon saneeraus, Vesisaari, Puumala

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon saneerausta Puumalassa. Vesisaarentien varteen rakennetaan ilmajohtoa ja Vesisaarentien länsipuolella kulkeva ilmajohto puretaan. Sähköverkon saneeraus sivuaa Vesisaaren kivikautista asuinpaikkaa.

Museoviraston koekaivausryhmä teki 2012 koekaivauksen Puumalan Vesisaarella suunnitteilla olevien rakennushankkeiden vuoksi. Tutkimukset ulotettiin myös viereisten kiinteistöjen alueelle. Tutkimusten perusteella kiinteistöllä on todennäköisesti pienimuotoinen kivikautinen leiripaikka.

Näin ollen suunnitelman mukaiselle sähköverkon saneeraukselle Vesisaarentien varressa Vesisaaren kivikautisen asuinpaikan kohdalla ei ole muinaismuistolain 295/63 puolesta estettä.

26 / 12.2.2025 Partalansaaren rantayleiskaavan muutokset, Sulkava

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Partalansaaren rantayleiskaavan muutoksista. Muutoskohteet sijaitsevat eripuolella Partalansaaren rantayleiskaavaa. Yleiskaavamuuotosten tarve perustuu havaittujen virheiden korjaamiseen sekä maanomistajien muutospyyntöihin. Muutokset ovat lähinnä nykytilanteen toteavia: kaavamuuotoksella korjataan havaittuja virheitä, laajennetaan ja siirretään hieman rakennuspaikkoja, osoitetaan jo perustettuja luonnonsuojelualueita sekä osoitetaan käyttötarkoituksen muutoksia lomarakennuspaikoista asuinrakennuspaikoiksi.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

27 / 14.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-18367, Mikkeli

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

28 / 14.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-18754, Savonlinna

Kuvioilta poimitaan maanomistajan merkitsemät puut eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

29 / 13.3.2025 Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnos, Pieksämäki

Kaavaselostuksen mukaan alueelle on suunnitteilla viiden tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Toteutuessaan hankkeen kokonaisnimellisteho olisi noin 35 MW. Voimaloiden enimmäiskorkeus on 250 metriä. Hankealue on kokonaisuudessaan metsätalousaluetta eikä alueella ole loma- tai asuinrakentamista. Alueen läpi

kulkevat Fingrid Oy:n 400 kV ja 110 kV voimajohdot. Verkkoliityntä suoritetaan johdonvarsiliityntänä, jolloin uutta siirtolinjaa ei tarvitse rakentaa. Tuulipuiston sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeilla.

Hankkeessa on tehty näkymäalueanalyysi, havainnekuvia ja maisemaselvitys (16.12.2024). Havainnekuvia on otettu kymmenestä sijainnista. Vaikutusalueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet on tunnistettu, paikallisia joitain. Voimaloiden suuren koon takia ne väistämättä näkyvät varsinkin avoimille paikoille kuten pelloille ja järville. Maisemavaikutukset kulttuuriympäristökohteisiin on arvioitu kokonaisuudessa pieniksi, mutta joillekin lähialueen matkailupalveluihin ja isoihin järviin keskisuuriksi. Hankkeessa tulee etsiä ratkaisuja, miten haitallisia maisemavaikutuksia tullaan ehkäisemään varsinkin lähivaikutusalueella.

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi v. 2023 ja laserkeilausaineistoon perustuva arkeologinen selvitys v. 2024 (Mikroliitti Oy). Hankealueen rajaus muuttui vuodesta 2023, joten alueen muinaisjäännökset selvitettiin uudestaan, aiempaa tarkemman laserkeilausaineiston perusteella. Alueen kohteista seitsemän on tarkastettu maastossa aiemmissa inventoinneissa, ja kahdeksan kohdetta ilmeni laserkeilausaineistosta 2024. Selvitysten tulokset on huomioitu suunnittelussa eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa.

30 / 24.2.2025 Sisätilojen muutos, Yrttitie 21, Hirvensalmi

Hirvensalmen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa sisätilojen muutoksesta osoitteessa Yrttitie 21. Hakemuksen liitteinä oli asema- ja pohjapiirros (12.2.2025). Rakennukseen asennetaan uudet pellettisiilot sekä uusitaan ja siirretään Hirvensalmen kunnan vesijohdon runkolinjan paineenkorotusasema.

Kohde on entinen kunnalliskoti, joka valmistui vuonna 1928 arkkitehti Axel Mörnen mallipiirustusten mukaan. Kokonaisuuteen kuuluu päärakennuksen lisäksi entinen mielisairalarakennus 1930-luvulta, aitta ja navetta. Suurin osa alueesta ja rakennuksista on nykyään matkailu- ja majoituskäytössä. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Yleiskaavassa (2006) kohde on osa RM- ja km-alueita ja sr-kohde. Asemakaavassa (2009) RM/s-alueita ja sr-kohde: *Historiallisesti arvokas ja maisemakuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä.*

Vanha pellettisiilo poistetaan kellaritilasta ja uusi sijoitetaan lämpökeskustilaan, johon myös uusi pumppuasema sijoitetaan. Muutostyöt eivät heikennä kohteen kulttuurihistoriallista arvoa.

31 / 14.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-19381, Mikkeli

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Metsäkoneilla ei saa ajaa kiviröykkiöiden yli eikä muutenkaan kajota niihin. Tarvittaessa röykkiöt on merkittävä maastossa.

32 / 24.2.2025 Muinaisjäännösinventoinnin tarve, Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400+110 kV:n voimajohtohankkeen YVA-menettely

Savonlinnan museo katsoo, että maastokäytävän leveyden ja aiempien arkeologisten selvitysten puutteen takia arkeologisen inventoinnin tarve Kangasniemen kunnan ja Pieksämäen kaupungin alueella on olemassa.

33 / 28.2.2025 Vesikaton uusiminen, Otto-Mannisenkatu 8–10, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta (21.2.2025) ja Mikkelin kaupungin rakennuttajainsinööri (11.2.2025) on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koulurakennuksen vesikaton uusimisesta. Rakennuttajainsinöörin lausuntopyynnön liitteenä oli työselostus (Sitowise 10.12.2019), rakennepiirustukset, rakennedetaljiirustukset sekä ullakko-, vesikatto- ja yleisleikkauspiirustukset nykytilanteesta ja korjauksesta (Sitowise 10.12.2019). Lupapisteessä oli leikkauspiirustukset (Granlund 14. ja 17.2.2025), julkisivu-, pohja-, asema- ja vesikattopiirustukset (Granlund 17.2.2025).

Inventoinnin mukaan vuonna 1905 perustettu yhteiskoulun koulurakennus rakennettiin 1908–1909. Kolmen arkkitehdin kesken pidetyn suunnittelukilpailun voitti arkkitehti Wivi Lönn. Kolmikerroksisen jugendtyylisen koulurakennuksen julkisivut tehtiin kiviharkoista. Rakennuksen yläosa tuhoutui talvisodassa, jonka jälkeen arkkitehti Martti Välikangas suunnitteli rakennukseen pelkistetyemmän julkisivun. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia arvoja.

Rakennus sijaitsee valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) rajalla. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde (ma Yhteiskoulun vanha osa). Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on merkitty rakennussuojelukohteeksi. Asemakaavassa (2005) rakennusta koskee merkinnät YO ja sr.

Nykyinen konesaumattu peltikate uusitaan konesaumattuna peltikatteena 0,6 mm kuumasinkitystä pellistä. Vesikourut ja kattoturvatuotteet uusitaan myös ja syöksytorvet uusitaan yläosasta noin metrin matkalta. Räystäät muutetaan tuulettuviksi, asennetaan uusi korotuskoolaus ja umpilaudoitus ja lisätään kumibitumikermialuskate, mikä nostaa räystäsrakennetta noin 48 mm ja erkereillä noin 23 mm, palo- tai lahovaurioituneet kantavat puurakenteet sekä aluslaudoitus uusitaan tai vahvistetaan. Katto maalataan kahden vuoden kuluttua asennuksesta punaiseksi (FACADE 760: D126). Yläpohjassa tehdään lisäeristämistä, ullakon seinien ja katon ilmavuodot tiivistetään ja halkeamat korjataan, holvin ontelotilat tyhjennetään rakennusjätteestä, kaikki ullakko-ontelon tuuletuskanavat puretaan ja kylmille ullakoille rakennetaan kulkutiet.

Lausuntopyyntöjen liitteenä ei ollut kuntotutkimusraporttia, josta olisi selvinnyt uusimisen tarve. Korjaaminen ja rakenteiden vahvistaminen on kokonaan uusimista kannatettavampaa rakennussuojelun kannalta ja tukee myös kestävä kehityksen tavoitteita.

Rakennuksessa on nykyisin punaiseksi maalattu konesaumattu peltikate, ja uusimisessa rakennuksen ulkomuoto ei juurikaan muutu, kun katto uusitaan nykyisenkaltaiseksi. Räystäsrakenteen kasvu on maltillinen ja uusi räystäsrakenne parantaa ullakon tuulettumista. Yläpohjan terveet ja toimivat rakenteet tulee säilyttää ja tarvittaessa tukea, välttämällä turhaa uusimista. Esitetty peltikaton väri vaikuttaa tietokoneen ruudulla tummemmalta mitä nykyinen on. Työselostuksessa olevissa valokuvissa katteen sävy vaihtelee ja nykyisestä katteesta kannattaakin ottaa pala talteen oikean sävyn määrittelemiseksi ja tehdä koemaalaus ennen lopullista värivalintaa.

34 / 20.2.2025 Anmälan om användning av skog 1-2025-21409, Nyslott

Enligt anmälan man har planerat första gallring på figuren och det finns inga hinder för gallringen. Trävaror få ändå inte lagra på fornminnesområdet.

35 / 19.2.2025 liskolan ranta-asemakaavan muutos, Mäntyharju

Mäntyharjun kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien liskolan ranta-asemakaavan muutoksen ja kumoamisen ehdotusta. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksen tavoitteena on nykyisen ranta-asetmakaavan yksinkertaistaminen sekä päivittäminen nykyaikaisemmaksi ja nykytilannetta vastaavaksi. Kaavamuutoksessa kumotaan osa turhista ja/tai toteutumattomista alueista. Rantavyöhykkeeseen kuulumattomilta osilta nykyinen ranta-asetmakaava kumotaan. Rantavyöhykkeeksi lasketaan noin 150–200 metrin etäisyys rannasta, riippuen maaston muodoista.

Kaava-alueella on voimassa Mäntyharjun länsiosan rantaosayleiskaava (2007), jossa kaavamuutosalue on merkitty ranta-asetmakaava-alueeksi. Voimassa olevassa ranta-asetmakaavassa (1993) aluetta koskee muun muassa merkinnät M-1, M, RA, s, s-1, s-2, RM-1 ja RV-1.

Alueelle ei sijoitu tunnettuja rakennusperintökohteita. Kaavaselostuksessa on esitetty kaava-alueen rakennuskantaa, joka on rakentunut pääasiassa 1960-luvun jälkeen lukuun ottamatta liskolan tilaa, jonka kohdalta kaava kumotaan, sillä se ei kuulu varsinaiseen rantavyöhykkeeseen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

36 / 21.2.2025 Metsänkayttöilmoitus 1-2025-22735, Savonlinna

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä metsänkaytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla saa kajota kuppikiveen. Muinaismuistolain 5 § mukaan laikkumätästys on kielletty 2 metriä lähempänä kuppikiven näkyviä reunoja.

37 / 31.3.2025 Luonterin rantayleiskaavan muutos, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Luonterin rantayleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 12.8.2024.

Muutoskohteet (19 kpl) sijaitsevat eripuolella Luonterin rantayleiskaavaa (2001). Muutama kohteista sijaitsee Siikakosken kylän yhteydessä, mutta muuten kohteet ovat Juvan alueelle tyypillistä haja-asutusluonteista loma- ja asuinrakennuskohteita. Kaavamuutoksen tarkoituksena on kohteesta riippuen mm. tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukaiset käyttötarkoitukset, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalle kohdalle, siirtää rakennuspaikat luonnonsuojelun kannalta toteutettavammalle paikalle ja osoittaa alueelle Luonterin rantayleiskaavan mukaiset määräykset.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita. Kohde nro 11 sijaitsee Neitvuoren valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (VAMA 2021) pohjoisosassa. Mahdolliset maisemavaikutukset on hyvä todeta kaavaselostuksessa. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Kohteen 7 luoteispuolella on esihistoriallinen asuinpaikka Paimenenniemi 1 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 178010067), joka on muinaismuistolailla 295/63 suojeltu. Kohteen 7 poikkeusluvan mukaisen käyttötarkoituksen osoittamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta muinaisjäännökseen.

38 / 31.3.2025 Sopenrannan asemakaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavan luonnoksesta. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 21.2.2024. Asemakaava-alue käsittää Juvan kunnan keskustan

tuntumassa tilat 178-439-9-31, 178-439-9-35 sekä osaa tilasta 178-439-1-195. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosaltaan VT14:sta sekä eteläosaltaan Jukajärveen. Suunnittelualue on pääosin viljelykäytössä olevaa peltoaluetta ja sillä sijaitsee yksi omakotitalo. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 12 ha.

Asemakaavan tarkoituksena on selvittää asuinrakentamisen määrä ja sijoittuminen sekä liikennöinti- ja kulkuyhteyksien järjestäminen alueelle.

Keskustan osayleiskaavassa (2015) suunnitelma-alueita koskee muun muassa merkintä A-1; *Alueen asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon näkymien osittainen säilyminen valtatiellä Jukajärven suuntaan.* Suunnittelualueen koillisnurkassa, pääasiassa suunnittelualueen ulkopuolella, on kulttuurihistoriallisesti arvokas tielinjaus; *Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus, Keisarin polku. Aluetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava museoviranomaista. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvojen säilyttämiseksi tai palauttamiseksi, kuitenkin sallitaan.*

Kaavaselostuksen mukaan kevyt liikenne hyödyntää pienen matkaa vanhaa Savontietä ja Savontien patikka vanhoine mäntyineen tulee säilymään ennallaan, mikä on hyvä asia.

Alueesta on tehty havainnekuvia ilmasta kuvattuna. Ihmisen tasolta kuvattuna havainnekuvat antaisivat paremman käsityksen rakentamisesta ja näkymistä. Kaavaluonnoksen rakentamista ja ranta-alueen suojapuustoa koskevia yleismääräyksiä voisi vielä miettiä tarkennettaviksi. Liittymävaihtoehdoista museo pitää myös VE2:sta maisemallisesti parhaimpana.

Viereiseltä, idän puolella olevan kiinteistön 178-439-1-195 peltoalueilta on tehty runsaasti mm. rautakautisia esinelöytöjä ja oli perusteltua olettaa, että löytöalue jatkuu nyt kaavoitettavana olevan kiinteistön 178-439-9-31 puolelle. Tämän takia kiinteistön 178-439-1-195 peltoalueelle avattiin syksyllä 2024 useita koeojia (Mikroliitti Oy). Peltoa tutkittiin myös metallinilmaisimilla. Selvityksissä ei kuitenkaan havaittu merkkejä peltomultakerroksen alla mahdollisesti säilyneistä muinaismuistolain suojelemista kiinteistä muinaisjäänneistä, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaluonnoksesta ei ole huomauttamista.

39 / 31.3.2025 Rautjärven yleiskaavan muutos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Rautjärven yleiskaavamuutosten kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue käsittää 21 kohdetta. OAS-vaiheen jälkeen on tullut kolme kohdetta lisää.

Kohde 5, jossa tarkoituksena poistaa rakennuspaikkoja, sijaitsee Remojärven maakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-alueena. Kohteisiin 4, 10 ja 12 vaikuttaa voimassa olevan yleiskaavan (2003) maisemallisesti arvokas alue -merkintä. Kohteessa 4 siirretään rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, kohteessa 10 osoitetaan SL-alue, rakennuspaikkoja poistetaan ja jäljelle jäävien rakennuspaikkojen aluetta kavennetaan, ja kohteessa 12 osoitetaan poikkeamisluvan mukainen käyttötarkoitus.

Kohde 8, Loukion kartano, on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Juvan kartanot), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-kohteena ja -alueena. Voimassa olevassa yleiskaavassa (2003) suunnittelualuetta koskee merkinnät ma, sr, AM/S/800 ja M. Kaavamuutoksen tavoitteena on kasvattaa rakennusoikeutta. Voimassa olevan yleiskaavan mukainen rakennusoikeus ei riitä edes nykyiselle rakennuskannalle. Samalla alueelle osoitetaan arvokkaan kulttuuriympäristön sekä rakennussuojelun kohteet ja alueet. Loukion kartanosta on tehty kaavaprosessissa rakennusinventointi (Selvitystyö Ahola, 28.11.2024).

Alueen AM/S/800 ja M kaavamääräykset korvataan määräyksellä RM-1/S/1600. /s ja sr-määräyksiä on muutettu voimassa olevia määräyksiä tarkemmiksi. Kaavaselistuksesta on hyvä käydä ilmi, kuinka paljon rakennusoikeutta on käytetty, jolloin rakennusoikeuden lisäyksen vaikutuksia on hieman helpompi arvioida. Kaavamääräyksissä on syytä määritellä enimmäismäärä rakennuksille alueella. Sr-kaavamääräykseen tulee lisätä lausuntopyyntövelvoite muutostöistä museoviranomaiselta ja todeta, ettei kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia saa purkaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa. Kaavaselistuksessa on maininta, että lisärakentamisen osalta kohteesta on aina pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Tässä yhteydessä otetaan kantaa myös selvitystarpeeseen mahdollisen kiinteän muinaisjäännöksen olemassaolosta. Loukionlammen pohjoispuoliselta pellolta on löydetty mm. useita rautakautisia esineitä.

Kaavaselistuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa kohdetta 8 lukuun ottamatta. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

40 / 28.3.2025 Jukajärven osayleiskaavan muutos, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Jukajärven yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Suunnittelualue käsittää 8 eri kohdetta Jukajärven kaava-alueella (2002). OAS-vaiheesta kohteita on tullut viisi uutta. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on poistaa toinen rakennuspaikka ja pienentää rakentamisaluetta, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, osoittaa yhdelle alueelle matkailupalveluita mahdollistavaa toimintaa sekä osoittaa nykyiset merkinnät Jukajärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselistuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi. Kaavamuutosalueella sijaitsee ainakin tanssilava Kisalinna vuodelta 1960, jota on laajennettu joskus ja parhaillaan kunnostetaan. Kohteen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot on hyvä selvittää.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

41 / 28.3.2025 Kontusen yleiskaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kontusen yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.8.2024.

Suunnittelualue käsittää 6 kohdetta eri puolilta Kontusen yleiskaavaa (2009). Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, tarkistaa rakennusalueen rajoja ja siirtää kohteet takaisin Kontusen yleiskaavan määräysten piiriin.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselistuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

42 / 28.3.2025 Kotijärven yleiskaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kotijärven yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.8.2024.

Suunnittelualue käsittää 18 kohdetta eri puolilla Kotijärven yleiskaavaa (2005). Uusia muutoskohteita on tullut yhdeksän lisää OAS-vaiheesta. Kohteet ovat Juvan alueelle tyypillistä haja-asutusluonteista loma- ja asuinrakennuskohteita. Yksi kohteista on toimiva maatilan talouskeskus.

Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus sekä osoittaa nykyiset merkinnät Kotijärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä. Kaavamääräykset ovat voimassa olevan yleiskaavan mukaisia.

Kohde 2 sijaitsee Kaskiin valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella. Maisema-alue on huomioitu yleiskaavassa (2005) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). AO-1-alueen yksi rakennuspaikka siirretään peltoalueelta maantien läheltä Rantala nimisen tilan viereen avoimelle peltoalueelle määräyksenä AO-1/s. Viereisen Rantala-tilan AM-määräykseen lisätään /s ja aluetta hieman laajennetaan. Kaskiin maisemanhoitosuunnitelmassa (2018, sivu 64) suunnittelualueen nykyistä ja uutta rakennuspaikkaa ei pidetä maisemallisesti parhaimpana uudisrakentamiselle. Rakennuspaikan siirtämisen vaikutuksia maisemaan on selvitetty rakennusinventoinnilla (Selvitystyö Ahola 5.12.2024). Kaavaselostuksen mukaan rakennuspaikka jää osittain rinteen taakse eivätkä rakennukset näy juurikaan kaukomaisemassa. Selvityksen mukaan kaukomaisemassa huomio kiinnittyy enemmänkin rakentamisen ja maiseman suhteeseen, rakennuspaikkaan ja pihapiireihin sekä niissä olevien rakennusten ja puuston muodostamaan siluettiin tai rytmiiin, ei niinkään yksittäisiin rakennuksiin. Visuaalinen vaikutus on suurin Sairalanmäentieltä. Museo kannattaa ELY-keskuksen lausunnossaan (26.3.2025, ESAELY/910/2024) edellyttämää täydennystä /s-määräykseen.

Kohde 15 sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla Summala-Kiiskilänniemi maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) ma-alueena. Suunnittelualue on käsitelty aiemmin muutoksena Nevajärven yleiskaavan yhteydessä. Kaavamuutoksen tavoitteena kohteen osalta on siirtää alueet takaisin alkuperäiseen Kotijärven yleiskaavan määräysten piiriin. Sijainti maisema-alueella on hyvä näkyä kaavakartalla ja ohjata rakentamisen sopeutumista maisemaan.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muiden muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

43 / 31.3.2025 Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavan muutokset, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 12.8.2024.

Suunnittelualue käsittää Juvan keskustan pohjoispuolella, VT 5:n varrella sijaitsevan tilan 178-453-7-65, jossa tarkoituksena poistaa T-merkintä; Juvan keskustan eteläpuolella, Nääringinjärven rannalla sijaitsevan tilan 178-434-2-97, jossa tarkoituksena muuttaa käyttötarkoitus myönnetyn poikkeusluvan mukaiseksi sekä Nevajärven rannalla sijaitsevan tilan 178-406-6-26, jonne tarkoituksena osoittaa tuotantorakennusten alue.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita.

Kaavaselostuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamutoksesta ei ole huomautettavaa.

44 / 24.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-23415, Savonlinna

Kuviolle on tulossa pienaukkohakkuu myrskytuhopuiden poistamiseksi eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikivien päälle eikä metsäkoneilla saa kajota kuppikiveen. Muinaismuistolain 5 § mukaan kuppikivien suoja-alue on 2 metriä laskettuna kuppikiven näkyvistä reunoista.

45 / 4.4.2025 Kirkonkylän asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen, ehdotus, Enonkoski

Enonkosken kirkonkylän taajama-alueen asemakaava ajantasaistetaan ja laajennetaan mm. osittain rakennetun, mutta aikaisemmin asemakaavoittamattoman teollisuusalueen osalta. Asemakaavan päivittäminen on luonteeltaan teknisluonteinen. Päivittämiseen ei sisälly vähäistä suurempia uusia maankäyttöllisiä aluevarauksia. Museo on lausunut kaavan luonnoksesta 24.11.2022.

Asemakaavamuutosalueella on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY2009 Museosilta). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Enonkosken kirkonkylän alue, ja siten osa kaavamuutosalueesta, on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta ja Museosilta (sahan alue) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta. Kaavamuutosalueella on myös maakunnallisesti merkittäviä kohteita Koskela, sahan jäänteet sekä Enonkosken museo ja rakennussuojelukohteita Enonkosken kirkko sekä Enonkosken kivisilta. Enonkosken strategisessa yleiskaavassa (2013) kaavamuutosalue on osin rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta arvokasta aluetta (Ku/Ma), johon kuuluu arvokkaat kohteet kirkko, museo, kivisilta, Koskela ja Enonkosken sahan jäänteet. Alueella on myös YK/s (kirkko ja kirkkopiha), SR (kivisilta) ja sr (Koskela ja museo) -kohteita.

Kaavamuutosalueella on voimassa useita asemakaavoja mm. vuosilta 2011 ja 2012. Enonhovin asemakaava on vuodelta 2021 ja siinä päärakennuksella on merkintä sr, RKY-alue ja muinaisjäännösalue on huomioitu aluerajauksella ja rannan maisema on huomioitu VL/s ja KL-s -merkinnöillä.

Kaavaluonnoksen jälkeen kaavasta on poistettu kaikki rh-merkinnät sekä sr-merkinnät muilta paitsi museorakennuksilta, kivisillalta, Hovinmäeltä ja makasiinilta kunnanhallituksen päätöksen (13.8.2024) mukaisesti. Kunnanhallituksen pöytäkirjassa tai kaavaselostuksessa ei mitenkään perustella merkintöjen poistamista, mikä on suuri puute. Enonkosken sahan jäänteet on merkitty asianmukaisesti kaavaan.

Alueidenkäyttölain mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista (§ 5). Asemakaavan sisältövaatimuksista sanotaan, että rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (§ 54). Jos jotakin aluetta tai rakennuskohdetta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia. (§ 57.)

Yleiskaava ja maakuntakaava ovat ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa (Alueidenkäyttölaki § 31, § 42). Enonkosken strategisessa yleiskaavassa määrätään muun muassa, että Ku/Ma-alueella

- *Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.*
- *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.*

Yleisissä määräyksissä sanotaan, että

- *Tarkemman kaavoituksen yhteydessä tai alueen maaperää merkittävästi muutettaessa on selvitettävä erityisesti vaikutukset muinaismuistoihin, rakennettuun kulttuuriympäristöön, maisemaan, luonnonympäristöön, suojelualueisiin ja Saimaan norpan elinolosuhteisiin, olemassa olevan rakenteen hyödyntämiseen ja kehittämiseen, elinympäristön laatuun sekä liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen.*
- *Rakennettujen alueiden väljä rakenne ja kylämäinen luonne tulee säilyttää. Alueella tulee säilyttää rakennuksia ja rakenteita, katuja, puistoja ja muita tiloja eri vuosikymmeniltä.*
- *Kaava-alueella on huomioitava --- kulttuuriympäristön arvot---*

Kaavamuutosta varten on tehty rakennuskulttuurin tarkastelu ja kohteiden kuvaus -raportti (Arkkitehtuuritoimisto J-P Husso 26.7.2024), jossa on tunnistettu useita paikallisesti arvokkaita rakennuskohteita jo aiemmin tunnistettujen lisäksi. Suurin osa kaavaluonnoksessa rh- tai sr-kohteiksi merkityistä, mutta sittemmin poistetuista kohteista sijoittui kaavaehdotuksen mky-alueelle.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että päätös poistaa sr- ja rh-merkintöjä heikentää rakennuskulttuuriarvojen säilyttämisen turvaamista. Kaavan vaikutuksia kulttuuriympäristöön voisi enemmänkin avata. Suojelumääräys tai rh-määräys/suositus ei estä käyttämästä rakennusta ja käyttötarkoitustakin on monesti mahdollista muuttaa kohteen kulttuurihistorialliset arvot ja ominaispiirteet huomioiden.

Korttelialueiden rakennusalat ovat väliä ja rakentamisen ohjaaminen voisi olla tarkempaakin. Asemakaavassa olisi hyvä esimerkiksi ohjata myös rakentamislain 42 §:ssä rakentamisluvan piiristä vapautettujen rakennusten rakentamista osoittamalla rakennusten enimmäismäärä rakennuspaikalla.

Kaava ei ota riittävällä tavalla huomioon maakuntakaavan ja yleiskaavan ohjausvaikutusta ja turvaa kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Museo katsoo, että kaavamuutoksesta on tarpeen pitää neuvottelu.

Jatkossa kunnan verkkosivuilta on hyvä löytyä nähtävillä olevan kaavan kaikki liitteet.

46 / 25.2.2025 Fingrid Oyj:n sähköasemasuunnitelmat, Juva

Fingrid Oyj suunnittelee sähköasemien rakentamista mm. Juvalla, ja Eurofins Ahma Oy toteuttaa hankkeiden ympäristöselvitykset. Ympäristöselvitysten yhteydessä selvitetään suunnittelukohteiden arvoja, ja selvitykset toimivat taustatietona hankkeiden jatkosuunnittelussa. Ympäristöselvityksissä esitetään suunnittelualuearajauksille sijoittuvat kohteet, joille voi rakentaa, ja kohteet, joille rakentamista tulee välttää. Tarkempia suunnitelmia hankkeiden toteuttamisesta tai suunniteltujen sähköasemien sijoittamisesta suunnittelualueilla ei ole.

Eurofins Ahma Oy pyytää ympäristöselvityksiä varten Savonlinnan museon lausuntoa hankealueiden muinaisjäännöskohteista ja kulttuuriperinnöstä hankealueilla ja niiden lähiympäristössä sekä tiedon arkeologisen inventoinnin tarpeesta hankealueella.

Savonlinnan museo toteaa, että suunnitelluilla sähköaseman sijoitusalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita eikä niiltä tunneta muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Pohjoisemmalla suunnittelualueella on kuitenkin syytä tehdä pieni arkeologinen inventointi, jossa varmistetaan, ettei suunnittelualueen korkeammilla maastonkohdilla ole jatkosuunnittelussa huomioitavia arkeologisia kohteita.

47 / 27.2.2025 Malminetsintälupahakemus, ML2022:0044, Savonlinna

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa FinnCobalt Oy:n malminetsintälupahakemuksesta 226 ha alueella Savonrannan Hietajärvellä Savonlinnassa.

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

Malminetsintä lupa-alueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita.

48 / 1.4.2025 Savonlinnan rakennusjärjestysluonnos

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Savonlinnan rakennusjärjestyksen ehdotusta (14.2.2025). Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Ehdotuksessa on huomioitu kulttuuriympäristöjä eri luvuissa ja pykälissä (mm. § 3, § 5.1, § 24.2, § 25.2, § 25.4, § 34, § 46.2), mutta museo esittää vielä seuraavia huomioita:

- Kohdan 5.3 *Korjausrakentaminen* ohjeessa mainitaan Riihisaari – Savonlinnan museo. Myös paikoin muualla viitataan suoraan Savonlinnan museoon. Museon sijaan voi olla hyvä viitata yleisesti museoviranomaiseen, sillä osassa kohteita asiantuntijana toimii Museovirasto. Toki mahdollisia kyselyitä tullessa asiakas ohjataan tarvittaessa oikean viranomaisen luo.
- Kohdissa 15.2 ja 26.4 *Selvitysvaatimukset* mainitaan, että historialliset arvot tai kulttuuriarvot on otettava huomioon ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä. Tämä kattaa myös arkeologisen kulttuuriperinnön.
- Kohtiin 24.4 *Aurinkosähköjärjestelmät* ja 24.5 *Ilmalämpöpumput* museo toteaa, että suojellussa rakennuksessa tai arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmät eivät aina sovellu sijoitettaviksi pihajulkisivunkaan puolelle.
- Kohtaan 24.4 voisi harkita lisättäväksi, että paneelit tulee sijoittaa katolla lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin. Lisäksi ehdotetaan, että vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöjä.
- Kohtaan 24.5 esitetään, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmien sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta.
- Kohtaan 26.1 *Arvokkaan kulttuuriympäristökohteen ja alueen määritelmä* on syytä lisätä omaksi kohdaksi muinaismuistolain 295/63 nojalla suojellut kiinteät muinaisjäänökset. Ajantasainen tieto kiinteistä muinaisjäänöksistä löytyy alueellisena vastuumuseona toimivasta Savonlinnan museosta tai Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta kyppi.fi.
- Lista myös harkittavaksi kohteet, jotka on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi.
- Erityisalueen yleiset määräykset -otsikon alla sanotaan (s. 34), että määräys ei koske RakL 42 §:n perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita. Yleinen määräys tulisi koskea myös

luvanvaraisuudesta vapautettuja kohteita, jotta arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla kaikessa rakentamisessa kiinnitetään huomiota ympäristöön sopimiseen ja arvot säilyvät.

Voi olla hyvä, jos rakennusjärjestyksen liitteeksi tai loppuun tai kaupungin verkkosivuille laittaisi linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle, kuten Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunaan (kyppi.fi) ja Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan (esku.fi). Kaavatietojen löytämiseksi kaupungin sivuilla onkin jo ohjeet, mutta myös rakennusjärjestyksessä voi olla tarpeen lyhyesti ohjeistaa, mistä tieto löytyy.

49 / 17.3.2025 Pertunmaantie 1387, poikkeamislupa, Mäntyharju

Mäntyharjun rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa poikkeamislupahakemuksesta osoitteessa Pertunmaantie 1387. Poikkeamista haetaan rakennusjärjestyksen määräyksistä ja rantaosayleiskaavan määräyksistä. Kiinteistölle haetaan myös lisärakennusoikeutta 22 m².

Uudisrakennushanketta perustellaan sillä, että rakennuspaikan korkeusasema saadaan turvallisesti (liittymä Pertunmaantiehen) ja rakennus toteutuu terveellisenä sekä esteettömänä rakennusmääräysten mukaisesti. Vanha asuinrakennus ja sauna puretaan ja tilalle tehdään uusi lomarakennus sekä sauna. Hakemuksen liitteenä oli asemapiirustus (20.12.2024), kerrosalalaskelma (20.12.2024) ja valokuvia. Hankkeesta on pidetty palaveri suunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa 3.3.2025.

Kiinteistöllä sijaitsee entinen meijerinhoitajan asuinrakennus 1900-luvun alusta sekä sauna vuodelta 1958 ja ulkorakennus. Kiinteistö rajoittuu 1770-luvulta olevaan Tuustaipaleen kanavaan, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema muinaisjäännösalue. Asuinrakennuksen luoteispuolella on ilmeisesti vanhan meijerin kivijalkaa. Inventoinnin (1997) mukaan kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on maisemallista ja rakennushistoriallista arvoa. Kohde on osa Tuustaipaleen Toivolan kylän maakunnallisesti merkittävää aluetta. Inventoinnin mukaan Suuren Savontien ja Mäntyharjun reitin varrelle rakentunut Toivolan kylä on pienipiirteinen, ehyt ja ainutlaatuisen kerroksellinen kylä, joka toimii Mäntyharjun hallinnollisena keskuksena 1700-luvulla.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kiinteistö on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma). Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavassa (2002) kiinteistöä koskee merkinnät MU: *Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle ei saa sijoittaa rakentamista, lukuun ottamatta kaavassa osoitettua rakennusoikeutta sekä maa- ja metsätalouden sekä kalatalouden rakennuksia. Alueelle ei saa muodostaa rakennuspaikkoja, sr: Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot ja ma: Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen maisema-arvot.* Lisäksi alueelle on osoitettu saunan rakennusala noin nykyisen asuinrakennuksen kohdalle: *Saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 m². Saunan rakennusala ei saa muodostaa itsenäiseksi tilaksi ilman että siihen sisältyy yleiskaavassa rakennuspaikaksi osoitettu alue.*

1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain siirtymäsäännöksen (194 §) mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Lupahakemus on jätetty 20.12.2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (§ 172) *poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.* Lisäksi rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

Uusi asuinrakennus on kooltaan 98 k-m2 ja sen sijainti poikkeaa nykyisen asuinrakennuksen sijainnista. Massiivipuisessa rakennuksessa on harjakatto pellistä, julkisivut puuta ja lasia. Se on jaettu pienempiin osiin. Liittymää tontille siirretään hieman pohjoisemmaksi. Saunasta tehdään nykyistä suurempi ja se sijoittuu aivan vesirajaan nykyisen saunan kohdille. Ulkorakennus on tarkoitus säästää.

Lupahakemuksen ja palaverissa kerrotun mukaan vanhassa asuinrakennuksessa tuoksuu home, ylä- ja alapohjan tuuletus on puutteellista, talossa kiinni oleva kuusi on nostanut perustuksia, talo saa lumet ja vedet niskaan sijaitessa aivan maantien laidassa ja se on ollut kymmeniä vuosia tyhjiään. Kohteesta ei ole tehty varsinaista kuntotutkimusta, jonka perusteella rakennuksen korjauskelvottomuus olisi todettu.

Kiinteistön rakennuksia ei ole suojeltu, mutta eritoten asuinrakennuksella on todettu rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Museo pitää valitettavana, ettei kunnossapitovelvollisuutta (MRL § 166) ole noudatettu ja purkamista suunnitellaan. Museo pitää rakennusten kunnostamista purkamista kannatettavampana vaihtoehtona. Jos purkamiseen kuitenkin päädytään, tulee vanhat rakennukset dokumentoida ennen mahdollista purkamista. Museon rakennustutkija voi käydä paikalla dokumentoimassa kohteen.

Sijainti aivan maisemallisesti ja historiallisesti merkittävän kanavan vieressä sekä maakunnallisesti merkittävällä alueella vaatii huolellista suunnittelua uudisrakentamiselta. Asuinrakennuksen ympäristöön sopeutumista on haettu matalalla harjakatolla, puumateriaalien käytöllä, luonnonmukaisilla sävyillä ja maaston korkeuserojen huomioon ottamisella. Uusi asuinrakennus poikkeaa alueen rakentamisperinteestä ja sijainti tontin kapeudesta johtuen aivan maantien ja historiallisen kanavan vieressä ei ole optimaalisin. Voimassa olevassa yleiskaavassa alueelle on osoitettu vain saunan ala, joka on perusteltu tontin pienenudesta ja kapeudesta johtuen.

Museon käsityksen mukaan rakentaminen poikkeaa merkittävästi yleiskaavan ja rakennusjärjestyksen määräyksistä aiheuttaen haittaa yleiskaavan toteutumiselle.

Poikkeamislupahakemuksen mukaisilla toimilla ei ole vaikutusta muinaismuistolain suojelemaan Tuustaipaleen kanavaan eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta näin ollen ole huomauttamista. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kanavan rannoilla on matalaa kiviaitaa, johon kajoaminen mahdollisten rakennustöiden yhteydessä on kielletty. Muinaismuistolain 5 § mukaan muinaisjäännöksen suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvistä olevista ulkoreunoista.

50 / 4.4.2025 Purkamislupahakemus, Tasakatu 4–6, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Tasakatu 4–6 sijaitsevan entisen paloaseman, nykyisen järjestötalon purkamista. Hakemuksen liitteenä oli asemapiirros ja AHA-raportti (Sweco Finland Oy 16.10.2023).

Kohde on entinen paloasema, jonka rakennustyöt aloitettiin jo ennen sotia, mutta rakennus valmistui v. 1950 tai 1949. Rakennukseen on tehty peruskorjaus ja laajennusosa 1980-luvulla (Arkkitehtitoimisto Jaakko ja Marja-Liisa Merenmies Ky), jolloin se otettiin nuorisotalokäyttöön. Järjestötaloksi rakennus tuli 2010-luvulla. Rakennus on yleiskaavaa varten tehdyssä Rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa (Ramboll 2015) arvioitu paikallisesti merkittäväksi kohteeksi luokkaan kolme (arvoperusteiltaan edellisiä vähempimerkityksiset ja/tai säilyneisyydeltään heikentyneet (merkittävästi muutetut) kohteet). Kohteen ominaispiirteitä ovat väritys, pelkistetty muotokieli, ikkunajako ja letkutorni. Inventoinnin mukaan kohteella on historiallista arvoa osana alueen rakentumista, pelastustoimen historiaa ja 1940-luvun arkkitehtuuria. Se on yksi jälleenrakentamiskauden rakennuksia Pieksämäen keskustassa ja sellaisena merkittävä osa Pieksämäen kaupunkikuvaa.

Pieksämäen keskustan strategisessa yleiskaavassa (2016) kohde on osa tiivistyvää keskusta-aluetta. Asemakaavassa (1984) kohdetta koskee merkintä YY: Kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten alue.

Purkamislupahakemus on jätetty 29.12.2024 ja asia käsitellään soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä eli maankäyttö- ja rakennuslakia.

Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139). Lisäksi rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (MRL § 118).

Alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt.

Rakennus poikkeaa Etelä-Savon muista inventoiduista paloasemarakennuksista koollaan. Rakennuksessa tapahtuneista muutoksista huolimatta (esim. autojen ovien korvaaminen ikkunoilla, laajennus) kohteessa on säilynyt valmistumisajan piirteitä, kuten rappaus, parvekkeet ja niiden kaiteet, porraskaiteet, kokonaishahmo tornilla, ikkunamallit, ovia, räystäsmalli. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta, jotta rakennuksen korjattavuutta olisi voinut arvioida.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kuntotutkimuksen teettämiseen on ohjeita:

[https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-](https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf)

[05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf](https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf) ja

[https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2024/02/69413210-](https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2024/02/69413210-kulttuurihistoriallisesti_arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2024.pdf)

[kulttuurihistoriallisesti_arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2024.pdf](https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2024/02/69413210-kulttuurihistoriallisesti_arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2024.pdf)

Museo ei puolla purkamista, vaan katsoo, että purkaminen merkitsee rakennettuun ympäristöön sisältyvien historiallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen hävittämistä (MRL § 139) ja historiallisesti arvokkaan rakennuksen ja kaupunkikuvan turmelemista (MRL § 118).

51 / 9.4.2025 Sulkavan rakennusjärjestysehdotus

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Sulkavan rakennusjärjestyksen uudistamisen ehdotuksesta.

Rakennusjärjestysehdotuksessa on huomioitu museon luonnoksesta annettuja tarkennuksia. Kohtaa 9.1. Muinaisjäännökset pyydetään vielä muuttamaan muotoon alueelliselta vastuumuseolta (Riihisaari - Savonlinnan museo) tulee pyytää lausunto maankäyttöhankkeista, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön.

52 / 11.4.2025 Urpolanjoen kevyen liikenteen sillan SK-3419 uusiminen, Mikkeli

Mikkelin kaupungin asumisen ja ympäristön toimintayksikkö on pyytänyt lausuntoa Urpolanjoen kevyen liikenteen sillan uusimisesta. Sillan holvin toinen reuna on painunut pahoin ja on sen seurauksena vaarassa sortua. Osa sivumuureista on sortunut. Sivumuuria on korjattu paikallisesti betonivalulla. Lausuntopyyntöön liitteenä oli yleispiirustus (WSP Finland Oy 31.1.2020) ja suunnitelmaselostus ja laatuvaatimukset (WSP Finland Oy 5.12.2024)

Inventoinnin (2017) mukaan *vanhalla Lappeenrannantiellä sijaitseva luonnonkivistä holvattu kivisilta on rakennettu arviolta 1880-luvulla. Kulttuurihistoriallisesti merkittävällä kohteella on rakennushistoriallisia ja*

maisemallisia arvoja. Luonnonkivistä holvatun kivisillan jännemitta on 250 cm ja kaarikorkeus 70 cm. Siltakansi on asfaltoitu kevyen liikenteen käyttöön, ja alavirran puolelta holvin sivua on betonoitu etelärannan puolelta. Sillan molemmin puolin on seitsemän poikkileikkaukseltaan neliömäistä pylvästä, jotka kapenevat ylöspäin. Pylväiden yläosat ovat loivan pyramidin muotoisia, ja kaiteina pylväiden välillä on kaksi päällekkäistä, ruskeaksi maalattua teräsputkea. Silta on osin sortunut ylävirran puolen etelärannalta ja holvi on laskeutunut.

Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) silta on mm. osa sk 4-aluetta ja harjujaksoa. Asemakaavassa (1986) siltaa koskee merkinnät VL ja sl-1.

Suunnitelman mukaan nykyinen silta puretaan ja uuden sillan luiskat verhoillaan vanhan sillan kivillä ja myös putken suuaukot verhoillaan nykyisillä kivillä. Kivien välit saumataan saumalaastilla. Kaiteet tehdään nykyisiä kaiteita vastaavaksi: kiviset kaidepylväät käytetään uudelleen ja uusia lisätään, teräksiset välijohteet uusitaan ja maalataan mustiksi. Holvina on teräsputki.

Purkamisen myötä sillan historiallisuus väistämättä menetetään. Silta kannattaa ensisijaisesti pyrkiä kunnostamaan. Uusittaessa siltapaikan pitkä historia ja maisema-arvot tulevat paremmin huomioiduksi, kun kivet asetetaan takaisin paikoilleen myös holvin osalta, pystyrakenne/sivumuurit säilytetään luiskien sijaan ja pysytään suunnilleen entisessä korossa ja aukon korkeudessa. Purettaessa sillan rakenne on hyvä dokumentoida vähintään valokuvaamalla.

53 / 18.3.2025 Purkamislupahakemus, Jäppilän kirkkotie 14, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien purkamislupahakemusta kiinteistöllä 593-440-5-63. Lupahakemuksen liitteenä oli asemapiirros ja AHA-raportti (Sweco Finland Oy 16.10.2023).

Jäppilä-talo on ainakin lääkärin ja terveysisaren vastaanottona, kunnanvirastona ja paloasemana toiminut 1950-luvun rakennus Jäppilän kirkonkylän pääraitin varrella. Rakennus on peruskorjattu 1980-luvulla kunnantaloksi ja nykyään siinä kokoontuu paikallisia yhdistyksiä ja seurakunta. Inventoinnin mukaan kohde edustaa Jäppilän kirkonkylän julkisen rakentamisen historiaa sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Kulttuurihistoriallisesti merkittävällä kohteella on historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) rakennus on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Jäppilän Kirkonmäki ja Puotimäki). Alueella ei ole yleiskaavaa. Asemakaavassa (1983) rakennus on YS-alueella.

1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain siirtymäsäännöksen (194 §) mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Lupahakemus on jätetty 29.12.2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain § 118 mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella. Lisäksi purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139).

Rakennuksella on todettu inventoinnissa maisemallisia ja historiallisia arvoja, joiden hävittämistä purkaminen merkitsee. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta tai muuta selvitystä, jotta rakennuksen korjattavuutta olisi voinut arvioida.

Alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Jäppilän taajamassa on vireillä asemakaavamuutos, jonka yhtenä tarkoituksena on selvittää kaava-alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot. Purkamisluvan myöntäminen voi haitata vireillä olevan kaavoituksen toteuttamista.

Museo ei puolla purkamislupahakemusta. Asia tulee ratkaista ensisijaisesti asemakaavaprosessissa, jolloin myös alueen asukkailla on parempi mahdollisuus osallistua ympäristöään koskevaan päätöksentekoon ja suunnitteluun.

54 / 11.3.2025 Juva, Saarikko, sähköverkon saneeraus

Suunnitelma-alueella on kaksi aluetta, joilla on ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolain 295/63: Kuosmalanlampi (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000021542) ja Kuusela (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000021543).

Jyrinahontien lounaispuolelle on jo rakennettu uusi ilmalinja. Maastokäynnin 10.3.2025 perusteella pystytetyt pylväävät eivät ole muinaisjäännösalueella.

Surma-ahontieltä luoteeseen kiinteistölle Jyrinahontie 477 menevä ilmalinja tullaan suunnitelman mukaan purkamaan. Purkamiselle ei ole muinaismuistolain puolelta estettä, mutta ilmalinjaa purettaessa ei saa kajota Kuuselan ensimmäisen maailmansodan aikaisiin kaivantoihin. Ilmalinjan purku onnistuneekin alueen läpi kulkevalta tieuralta.

55 / 12.3.2025 Valokuitu, Saikolahti, Savonlinna

XX pyytää Savonlinnan museon lausuntoa valokuitukaapelin asentamisesta Puruveden Salkolahteen Punkaharjulla. Valokuitu asennetaan jo olemassa olevan BLC valokuitukaapelin viereen. Lausuntopyynnön liitteinä oli reittikartta.

Uusi kaapelikaivo asennetaan Leporannan ja Kirkkotien risteykseen, joka on valtakunnallisesti merkittävää maisema-alue (VAMA 2021) ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Suunnitelman länsiosa on asemakaavassa (2022) VL, ma-1 ja pv-1-alueella. Salkoniemi on rantayleiskaavassa (2005) AP-alueella.

Puuston kaatoa maisema-alueella tulee välttää.

56 / 14.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-31183, Puumala

Kuviolle on tulossa siemenpuuhakkuu ja luontainen uudistus eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla hiilimiilun yli. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kivikautisella asuinpaikalla on havaittu kolme maanpinnalle selvästi erottuvaa asumuspainannetta, joista yksi on aivan kuvion etelärajalla. Savonlinnan museon arkeologi käy tarkastamassa asumuspainanteen sijainnin ja tarvittaessa merkitsee sen maastossa.

57 / 18.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-31234, Puumala

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kivikautisella asuinpaikalla Pistohiekka A on havaittu useita asumuspainanteita, mutta ne ovat kuvion ulkopuolella. Savonlinnan museon arkeologi käy kuitenkin tarvittaessa tarkastamassa

asumuspainanteiden sijainnin ja merkitsee ne maastossa, jos ylispuiden poisto tapahtuu maan ollessa sulana.

58 / 18.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-31250, Puumala

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida lentokonesuojan päälle eikä ajeta sen yli metsäkoneilla.

59 / 11.4.2025 Asemakaavamuutos, OAS, Siekkilä, Vanamonkuja, Mikkeli

Mikkelin kaupunkisuunnittelu pyytää Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Siekkilässä sijaitseva 0,5 ha kaavamuutosalue rajautuu Pohjolankatuun, Vanamonkujaan ja Kauppakujaan. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää toteutumattoman kaavan käyttötarkoitusmerkintöjä ja määräyksiä niin, että ne vastaavat alueen tarpeita. Lainvoimaisessa asemakaavassa oleva yleisten rakennusten korttelialue on tarkoitus muuttaa liikerakennusten korttelialueeksi. Tulevaisuudessa myös entisen Siekkilän koulun kaavaa on tarkoitus päivittää.

Inventoinnin (2018) mukaan Siekkilä on 1960-luvun kaupunkisuunnittelua hyvin edustava asuinalue, jonka on suunnitellut professori Olli Kivinen. Alueen kaupunkikuvalliset arvot muodostuvat eri asuinrakennustyyppien jäsentelystä omiksi kokonaisuuksikseen (kerros-, atrium- ja omakotitalot) sekä katuverkon ratkaisusta. Ajan suunnitteluihanteiden mukaisesti metsäiset alueet limittyvät osaksi kaupunkikuvaa, muodostaen esimerkin mikkeliäisestä metsälähiöstä. Kaavamuutosalueen kohdille oli alkujaan suunniteltu atriumtaloja, joista vain yksi toteutui. Parkkipaikat sijoitettiin lähimmäs Pohjolankatua ja rakennus pohjoisosaan korttelia. Kaavamuutosalue on jäänyt rakentamattomaksi.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kaavamuutosalue on merkitty mm. paikallisesti arvokkaaksi sk-alueeksi: *Alueella on maakunnallisesti tai paikallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Aluetta tai alueen kohteita koskevissa toimenpiteissä, alueen tarkemmassa suunnittelussa tai aluetta asemakaavoitettaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua.* Asemakaavassa (1970) Y- ja LP-alueita.

Suunnittelussa tulee pohtia yleiskaavamääräyksen mukaisesti, miten alueen ominaispiirteet ja kokonaisuus otetaan huomioon. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

60 / 24.3.2025 110 kV VOIMAJOHTOHANKE SARVIKANGAS-KAUPPILA, Pieksämäki ja Kangasniemi

Omexom pyytää Savonlinnan museon lausuntoa hankkeesta, jonka tavoitteena on rakentaa uusi 110 kV voimajohto välille Sarvikangas (Pieksämäki) – Kauppila (Kangasniemi). Sarvikankaan tuulivoimapuiston sisäiseltä sähköasemalta lähdettäessä uusi johto sijoittuu Mataramäki – Kauppila 110 kV johdon rinnalle, sen pohjois- ja länsipuolelle. Tällä osuudella uusi johto ylittää Pieksämäellä Luode-Luokin tervahaudan sekä Luokinkankaan kaskiröykkiön (liitekartta lausuntopyynnön liitteenä).

Omexom pyytää lausuntoa johtoreitistä varsinkin Luode-Luokin ja Luokinkankaan kohdalla. Lausunto tullaan liittämään valtioneuvostolle tehtävään lunastuslupahakemukseen.

Luode-Luokin tervahautaan kajoaminen on mahdollista välttää pylväiden sijoittelulla.

Pylväiden sijoittelulla on mahdollista välttää varsin pienialaisiin röykkiöihin kajoaminen myös Luokinkankaalla, vaikka uusi voimajohto kulkee Luokinkankaan röykkiöalueen kautta. Röykkiöt on ennen töiden aloittamista merkittävä maastossa, jotta niiden yli ajaminen voidaan koneilla liikuttaessa välttää.

Savonlinnan museo pyytää tarvittaessa olemaan yhteydessä museon arkeologiaan.

61 / 20.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-33366, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävinä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kohteen päälle eikä sitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

62 / 11.4.2025 Rakennusjärjestysehdotus, Rantasalmi

Rantasalmen kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Rantasalmen rakennusjärjestyksen ehdotusta (17.3.2025). Museo lausuu ehdotuksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Ehdotuksessa on eri kohdissa hyviä määräyksiä, joilla edesautetaan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden ja alueiden ja niiden arvojen huomioimista (mm. § 3, 6, 22.15, 23, 39, 49). Ehdotuksessa on otettu hyvin huomioon museon rakennusjärjestysluonnoksesta antama lausunto.

Museo kehottaa vielä pohtimaan, voisiko vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten esku.fi- ja kyppi.fi-sivustolle, jotta kunnan rakentamishankkeita suunnittelevat asiakkaat löytävät entistä helpommin kulttuuriympäristötiedon äärelle.

63 / 11.4.2025 Annilan ranta-asemakaavan luonnos, Kangasniemi

Karttaako Oy on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa ranta-asemakaavan luonnoksesta. Kaava-alue sijaitsee yksityisen maanomistajan kiinteistöllä Ylemmäinen-järven länsirannalla Kangasniemellä. Ranta-asemakaavassa osoitetaan tilalle kaksi mitoituksen mukaista rakennuspaikkaa.

Kaava-alue on rakentamatonta eikä alueella sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

64 / 11.4.2025 Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 12. kaupunginosa (Kattilansilta) / Kasarikuja, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavaehdotuksesta. Kaavamuuotosalue sijaitsee kaupunginosassa 12. Kattilansilta ja 27. Laajalampi. Suunnittelualue koskee korttelialuetta 26 ja puisto, katu sekä lähivirkistysalueita. Suunnittelualan pinta-ala on noin 6,8 ha.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on tehdä teknisluonteisia muutoksia voimassa olevaan asemakaavaan. Korttelin 26 alueella oleva pyörätie on tarkoitus muuttaa katualueen osaksi. Toimenpide toteutetaan, jotta mahdollistetaan korttelialueiden ja yleisten alueiden toteuttaminen. Lisäksi asemakaavassa ajantasaisesti voimassa oleva kaavatilanne päivittämällä kaavamääräyksiä. Puistoalueet säilyvät, mutta merkinnät vaihtuvat lähivirkistysalueiksi.

Kaava-alueella sijaitsee Kattilasillan päiväkotivuodelta 2019 ja nuorisotalo, joka on tarkoitus purkaa. Puistoalueella sijaitsee Laajalammen leikkipuisto ja entinen päiväkotivuodelta 2013, joka on tarkoitus purkaa tulevaisuudessa. Suunnittelualueella sijaitsee entinen Kattilasillan koulu ja liikuntasali, jotka purettiin vuonna 2013.

Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) alue on kehittyvää taajamaa ja asemakaavoitettua aluetta. Asemakaavoissa (1978 ja 2015) aluetta koskee merkinnät AO, AP, Y, VL, PA, LP ja ulp.

Rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa.

65 / 11.4.2025 Koskenselän ranta-asemakaava, luonnos, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa Koskenselän ranta-asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Puumalan kunnan taajaman tuntumassa ja muodostuu seurakunnan omistamasta tilasta 623-414-3-123 Hiekkaranta. Tila on vuokrattu yksityiselle toimijalle, joka vastaa vuokraus- ja leirintäaluetoiminnasta alueella. Vuokralaisella on rakentamis- ja kehittämistarpeita, joiden vuoksi alueelle laaditaan ranta-asemakaava.

Alueella on voimassa taajamayleiskaava (2016), jossa aluetta koskee merkinnät RM, M-1, M-2, SM/4, saa-1, luo ja am.

Alueella sijaitsee kaksi entistä arkkitehti Elsi Borgin tyyppipiirustuksin tehtyä upseerirakennusta ulkorakennuksineen 1940-luvun alusta. Ulkorakennusten tyyppipiirustuksen on suunnitellut arkkitehti Kalle Lehtovuori Puolustusministeriön rakennustoimistolla. Rakennuksia on muutettu vuosien saatossa, mutta niistä on edelleen havaittavissa alkuperäisiä piirteitä. Rakennuksilla on kulttuurihistoriallista ja sotahistoriallista merkitystä.

Alueen rakennuskannasta on tehty erillinen liite, josta käy hyvin selväksi alueen rakennukset ja sijainnit. Entisten upseerirakennusten merkitys on tiedostettu kaavaselostuksessa.

Upseerirakennukset ulkorakennuksineen on osoitettu kaavaluonnoksessa merkinnällä s: *Alueen osa, jolle sijoittuu säilytettävä rakennus. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää. Rakennusta koskevista toimenpiteistä on oltava yhteydessä museoviranomaiseen.*

Säilytettävät rakennukset voisi olla selkeämpää osoittaa merkinnällä sr ja määräyksessä lisäksi todeta, ettei rakennusta saa purkaa.

Eteläisemmän upseerirakennuksen ulkorakennuksessa nro 35 on samaa tyyliä, kuin sen toisessa ulkorakennuksessa nro 34, mutta se taitaa olla myöhempää tekoa, eikä ole välttämätöntä osoittaa säilytettäväksi. Nro 34 on upseerirakennuksen kanssa samaan aikaan tehty ulkorakennus.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

66 / 28.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-37312, Mikkeli

Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee kuvioiden ulkopuolella eikä metsänkäyttöilmoituksen mukaisesta metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

67 / 31.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-36604, Pieksämäki

Useilla kuvioilla sijaitsee muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännoiksi. Niiden sijainnit ja kuvaukset löytyvät Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta (<https://www.kyppi.fi>).

Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueille eikä ajaa metsäkoneilla sellaisten muinaisjäännosten yli, jotka ovat maan päälle nähtävissä. Maanmuokkaus on muinaismuistolain 5 § perusteella kielletty kahta metriä lähempänä muinaisjäännoksen näkyviä ulkoreunoja. Puuta voi poistaa vapaasti.

68 / 31.3.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-37201, Savonlinna

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävinä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kohteen päälle eikä sitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

69 / 11.4.2025 Hanhijärven - Saarijärven ym. vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos, Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Hanhijärven - Saarijärven ym. vesistöjen rantaosayleiskaavan muutosehdotuksesta. Suunnittelualue koskee kahta kiinteistöä. Suunnittelualue on talousmetsää. Uitonlahden ranta-alueilla on laajat vesijättöalueet. Nykyisin voimassa olevassa olevat rantarakennuspaikat (7 kpl) osoitetaan M-1 alueeksi.

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa.

70 / 2.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-37864, Savonlinna

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa vaan puuta pois poistaa vapaasti. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa metsäkoneilla kaivantojen yli. Muinaisjäännös on huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

71 / 22.4.2025 Olavinlinnan jalankulkusilta, Savonlinna

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Olavinlinnan jalankulkusiltaa koskevan Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen nro 23/Va/74 lupamääräysten muuttamisesta. Lupapäätös koskee Savonlinnan kaupungissa sijaitsevan Olavinlinnan ponttonirakenteista jalankulkusiltaa.

Hakemuksen mukaan lupamääräysten muutoksella ei ole vaikutuksia vesistöön eikä ympäristöön. Lupamääräysten muutoksen perusteella ei tehdä rakentamistoimia. Haetut muutokset koskevat menettelyjä ja tiedottamista ponttonisillan avaamisen osalta.

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa hakemuksesta.

72 / 8.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-39506, Kangasniemi

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Kivikautinen asuinpaikka on lähes täysin tuhoutunut maanotossa ja tienteossa.

73 / 8.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-41043, Kangasniemi

Kuviolle 441.0 on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

74 / 30.4.2025 Maakaapeloinnin suunnitelma Iso-Viilio, Puumala

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon saneerausta Puumalassa. Viiliöntien varteen kaivetaan maakaapelia ja rakennetaan puistomuuntamo. Sähköverkon saneerausalueella on Puumalan Pitkähänlanlahden kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohde 623010010). Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikka sijaitsee Iso-Viilioon vievän Viiliöntien pohjoispuolella,

kaakko-luode suuntaisen hiekkaharjun lounaisrinteellä. Tie on tuhonnut asuinpaikkaa. Tien koillispuolella on paalu, jossa on muovinen muinaisjäännöskyltti. Paalun koillispuolella mahdollinen asumuspainanne.

Maastotarkastuksen 24.4.2025 perusteella puistomuuntamon rakentamiselle ei ole muinaismuistolain 295/63 perusteella estettä, ja maakaapeli on mahdollista aurata Viiliöntien länsireunaan. Savonlinnan museo pyytää ilmoittamaan ennen töiden aloittamista museon arkeologille mahdollista arkeologista valvontaa varten.

75 / 25.4.2025 Kasarmikatu 10, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt lausuntoa Kasarminkatu 10 ikkunoiden uusimisesta. Lupahakemuksen liitteenä oli ikkunaliitosdetaljit (1.4.2025), energiansäästölaskelma (3.2.2025), asemapiirros (12.10.2009), vanhat julkisivupiirustukset, värisuunnitelma (31.3.2025) ja suunnitelma (15.3.2025). Museon rakennustutkija on käynyt kohteessa v. 2022.

SOK:n rakennuttama Asunto-osakeyhtiö Mikkelin liike- ja asuinrakennus on arkkitehti Erkki Huttusen SOK:n rakennustoimistossa v. 1941 suunnittelema kolmikerroksinen, rapattu funktionalistinen rakennus. Maakunnallisesti merkittävällä kohteella on rakennushistoriallista arvoa.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde (ma). Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on osa sk 2-aluetta ja rakennussuojelukohde (sr). Asemakaavassa (2012) kohdetta koskee merkinnät AL, maisemallisesti arvokas alue, yleismääräykset ja sr-2: *Rakennushistorian, kulttuurihistorian ja rakennetun ympäristön kannalta arvokas, suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen tai rakenteiden rakennushistoriallista tai kaupunkikuvallista arvoa. Entistäviä muutoksia saa tehdä. Museoviranomaiselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen rakennukseen kohdistuvista toimenpiteistä.*

Asuntojen ikkunat vaihdetaan Sydänpuun MSE-174 Jugend -mallin kaksipuitteisiin sisään-sisään aukeaviin ikkunoihin. Periaatteena pidetään, ettei valoaukot pienene. Myös karmit uusitaan ja karmileveys suurenee. Liiketilojen ikkunoihin ei tehdä toimenpiteitä. Vesipellit maalataan harmaiksi ja ikkunat ulkopuolelta vaaleanruskeiksi. Puuikkunat ovat alkujaan olleet lakatut, sittemmin siniset, ruskeat ja harmaat. Energiansäästölaskelman mukaan ikkunat ovat huonokuntoiset, epäenergiatehokkaat ja ikkunoista vetää.

Museolla ei ole tietoa, että rakennuksen ikkunoita olisi joskus vaihdettu. Ilmeisesti ullakon asuntojen kadunpuolen ikkunat ovat myöhemmin asennettu ja 1970-luvun lopun korjauksessa asuintilojen ikkunoihin asennettiin lisälasit. Materiaalia uusittaessa rakennuksen rakennushistoriallinen arvo osin heikkenee ja suojelukohteissa ikkunoiden kunnostaminen, tiivistäminen ja tarvittavilta osin uusiminen onkin ensisijainen vaihtoehto. Hakemuksessa ei ollut ikkunoiden kuntotutkimusta tai -arviota, josta uusimistarve olisi käynyt ilmi. Sellainen on hyvä tehdä, ellei ole jo tehty. Kohdekäynnin (v. 2022) perusteella ikkunoiden kunto vaihtelee ja osassa voisi riittää kunnostus ja tiivistäminen.

Ikkunoita uusittaessa tulee säilyä materiaali, vanha puitejako ja saranointi, avausuunnat, ulkopuitteen sijainti/asemointi, vanhan malliset helat ja valoaukon koko. Suunnitelmassa olikin hyvin huomioitu edellä mainittuja asioita, kuten ikkunoiden uusiminen kokopuisina, vanhan mallisina ja valoaukkoja pienentämättä. Karmin ja seinän välin tiivistämiseen käytettävään materiaaliin tulee kiinnittää huomiota, polyuretaani sekä lasi- ja mineraalivilla voivat ajan oloon lahottaa puukarmia. Puuikkunoissa käytettävä maalilaatu tulee olla myös hengittävä esim. perinteinen pellavaöljymaali.

76 / 23.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-42421, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus. Puustoa saa poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Pyyntikuopat on merkittävä maastoon ja niiden yli ajaminen tai muu niihin kajoaminen on kielletty. Muinaismuistolain 5 § mukaan muinaisjäännöksen suoja-alue on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista, joten laikutus on kielletty tätä lähempänä pyyntikuoppia. Savonlinnan museon arkeologi käy tarvittaessa merkitsemässä kuopat.

77 / 28.4.2025 Oravin kellari, Savonlinna

YL-Kapital Oy pyytää Savonlinnan museon ennakkolausuntoa kellarin käyttötarkoituksen muutoksesta kiinteistöllä 740-502-21-91. Lausuntopyyntöön liitteenä oli asemapiirustus (14.4.2025), pohja- ja leikkauspiirustukset nykyisestä tilanteesta (8.4.2025) ja hakemuksen mukaisesta tilanteesta (14.4.2025). Museon rakennustutkija on käynyt paikan päällä 25.3.2025.

Kyseessä oleva kellari on mahdollisesti 1880-luvulta Oravin rautatehtaan ajalta. Seinät on muurattu ja tynnyriholvi on tiilistä, lattia on betonia. Kellarissa on kaksiosainen eteisosa (välikön katossa rautakiskot). Kahden ulomman oven kehyspuu on sovitettu aukon kaarevaan yläreunaan ja näissä on vanhat pienaovet, joiden ulkopuoli on verhoiltu vaakapontilla. Ovissa on vanhat rautasaranat ja salvat, rauta- tai puuvetimet. Sisimmäisenä oleva pariovi on uudempi. Kellarin sisäkatossa on neljä lihakoukkuja, vanha sähkölamppu ja kaksi tuuletusaukkoa. Kellarin katto on uusittu v. 2024 ja katettu mustalla lukkosaumapellillä.

Rakennus on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Heinäveden reitin vesistömaisema). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maisema-alue on merkitty maV-alueena (Heinäveden reitin maisemat). Osayleiskaavassa (2002) rakennusta koskee merkinnät AT/s ja t. Ranta-asemakaavassa (2020) kellaria koskee merkinnät RM-1 ja sr-1: *Suojeltava rakennus/rakenne. Rakennusala, jossa sijaitsee vanha suojeltava maakellari. Maakellaria ei saa purkaa.*

Lausuntopyyntöön mukaan kellarin betonilattia puretaan ja tilalle valetaan uusi maanvarainen betonilaatta ja lattia päällystetään poltetuilla tiililaatoilla. Lattiavaluun asennetaan lattialämmitys ja kaikki sähkötekniset järjestelmät asennetaan myös pääosin betonilaattaan. Ulko-ovea parannetaan lämmöneristävyydeltään paremmaksi ja sisäovi 1950-luvulta uusitaan ulko-oven tyyliksi. Alkuperäisiin seiniin ja kattoon ei tehdä muutoksia. Kellarin käyttötarkoitus muutetaan kokous- ja kokoontumistilaksi, henkilöiden enimmäismäärä 20.

Suunnitelmassa on otettu huomioon kellarin historiallinen merkitys. Seinät, katto ja oviaukot säilytetään. Kohdekäynnillä oli puhetta, että lihakoukut ja sähkölamppu olisi ajateltu myös säilytettäväksi, mikä on myös kannatettavaa. Lattiamateriaalissa on huomioitu kosteuden pääsy haihtumaan. Lausuntopyyntöstä ei käynyt ilmi, miten ulko-oven lämmöneristävyyttä parannetaan. Parantamisessa tulee pyrkiä kellarin ja oven tyyliin sopivaan lopputulokseen. Voi myös pohtia riittääkö tai onko järkevää, jos vain uusittava sisäovi on paremmin eristävä ja kaksi muuta kevyemmin. Jos kaksi vanhaa ovea vaatii merkittävää korjaamista, niin tulee harkittavaksi, onko parempi panna ovet talteen sellaisinaan ja tehdä entisen malliset uudet ovet tilalle, jolloin ovien historiallinen arvo säilyy paremmin. Ensisijaisesti ovet kannattaa kuitenkin säilyttää paikoillaan ja kevyesti kunnostaa.

78 / 17.4.2025 Puunmyyntisuunnitelma, Leppäkankaantie 230j, Pieksämäki

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista suunnitelmasta. Kuvioden alueelta ei tunneta muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

79 / 22.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-45059, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja, mutta niiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kohteen päälle eikä sitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

80// 30.4.2025 Oravin-Joutenveden osayleiskaavan muutos, kaavaehdotus, Savonlinna

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Oravin-Joutenveden rantaosayleiskaavan kaavamuutoksen ehdotusta. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 22.5.2024.

Etelä-Savon ELY-keskus on selvittänyt saimaannorpan poikas- ja makuupesien sijoittumista suhteessa Oravin-Joutenveden osayleiskaavan rakentamattomiin rakennuspaikkoihin. Kyseisen kaavan alueella on arviolta noin 30 rakennuspaikkaa, joiden toteuttaminen ja käyttö voivat aiheuttaa häiriötä norpan pesinnälle. Kaavamuutosprosessin tarkoituksena on selvittää mitkä näistä rakennuspaikoista voitaisiin siirtää etäämmälle saimaannorpan pesistä. Ensisijainen vaihtoehto on aina rakennuspaikan siirtäminen toiseen vähemmän haitalliseen paikkaan ko. maanomistajan mailla ja vasta jos sellaista mahdollisuutta ei ole, harkitaan rakennusoikeuden korvaamista. Kaavamuutoskohteet ovat yksittäisiä pienialaisia kohteita eripuolilla Oravin-Joutenveden osayleiskaavaa.

Kaava-alue sijoittuu osittain valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021 Heinäveden reitin vesistömaisema), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). Alueella on voimassa Oravin-Joutenveden osayleiskaava (2001). Ranta-asemakaavoja tai asemakaavoja alueella ei ole.

Kohteet 5–8 sijoittuvat Heinäveden reitin valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sisälle. Rakennuspaikkoja siirretään toisiin kohtiin ja yksi pysyy ennallaan.

Kaavamääräyksissä on riittävällä tavalla huomioitu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen osoittava kaavamerkintä erottuu hieman huonosti kaavakartalla ja sen näkyvyyttä voisi vielä pohtia parannettavaksi.

81 / 29.4.2025 Laajennus, Alakuonantie 477, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asuinrakennuksen laajennuksesta osoitteessa Alakuonantie 477. Lupahakemuksen liitteenä oli mm. asema-, pohja-, julkisivu ja leikkauspiirustukset (30.3.2025 ja 11.3.2025).

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Vehkalan päärakennus on kaksikerroksinen, taitekattoinen, vuorattu rakennus, joka on luultavasti 1920-luvulta. Pihassa sijaitsee aittarivi 1800-luvulta sekä kellari, huvimaja, sauna, talousrakennus ja navetta. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy maisemallisia ja rakennushistoriallisia arvoja. Kohde on osa Ala-Kuonan kylän kulttuurimaisemaa.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) kohde on merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (ma Vehkala). Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Päärakennuksen taakse koillissivulle tehdään 15 m² laajennus, johon sijoitetaan kodinhoitohuone/eteinen ja wc. Laajennuksessa on samanlainen julkisivupaneeli, vesikate (tiili) ja ikkunamalli, kuin päämassassa. Samalla jätevesijärjestelmä rakennetaan uudelleen.

Suunnitelmassa on otettu huomioon laajennuksen sopiminen päämassaan, mutta laajennus voisi olla hieman tasapainoisempi vähän pienempänä. Suunnitelmaan ei ole merkitty käytettäviä värejä, mutta päämassan mukaisilla väreillä on luonnollista jatkaa laajennuksessakin.

82 / 24.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-46281, Savonlinna

Kuviolla sijaitsee mahdollisen vesimyllyn jäänteitä. Muinaisjäännösrekisterin mukaan Myllyojan eteläosassa on pato, jonka lähellä kivissä on porattuja reikiä. Padolta pohjoiseen ojan itärannalla metsän puolella on kalliota, jossa on louhintajälkiä. Oja haarautuu tästä vähän pohjoiseen ja ojan itäpuolella metsässä on useita kiviröykkiöitä. Noilta tienoin on ennen viime sotia ilmeisesti kulkenut myös tie joen yli.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida myllyn jäänteiden päälle eikä sitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

83 / 24.4.2025 Aidan korotus, Porrassalmenkatu 35-37, Mikkeli

Mikkelin kaupunki pyytää Savonlinnan museon lausuntoa metalliaidan korottamisesta tulvakynnykseksi sairaalan edustalla. Metalliaita korotetaan tontin rajalla samalla periaatteella ja saman näköiseksi kuin sairaalan edustalla oleva nykyinen metalliaidan korotus. Lausuntopyynnön liitteenä oli tulvakynnyksen suunnitelma (13.3.2025) ja kuva metalliaidan nykyisestä korotuksesta.

Aitaa koskee asemakaavassa (2015) merkintä YS/s-1: Sairaala-alue, jolla ympäristö säilytetään. Piha-alueella istutuksineen ja aitoineen on rakennustaiteellisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja, joita ei saa purkamalla tai muutostöiden yhteydessä hävittää.

Metalliaidan korottaminen asentamalla graniittikivet aidan jalustaksi olevan mallin mukaan on mahdollista eikä heikennä alueen arvoja.

84 / 9.5.2025 Sähköverkon saneeraus, Siikaniemi, Kangasniemi

JTT Power suunnittelee sähköverkon saneerausta Siikaniementiellä Kangasniemellä. Siikaniementien varteen kaivetaan maakaapelia ja puretaan ilmaverkkoa. Sähköverkon saneerausalueella on Kangasniemen Siikaniemen kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin kohde 1000015042). Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikka sijaitsee Siikaniementien varressa. Tien itäpuolelle kaivetuista koekuopista löytynyt viitteitä kivikautisesta asuinpaikasta. Tien länsipuolelle ei ole kaivettu koekuoppia, mutta topografian perusteella muinaisjäännös ulottunee sinnekin. Siikaniementie 201 liittymästä noin 20 metriä pohjoiseen tien itäpuolella on mahdollisesti asumuspainanne.

Maastotarkastuksen 2.5.2025 perusteella on perusteltu olettaa, että kiinteä muinaisjäännös sijaitsee molemmin puolin Siikaniementietä, joten maakaapelin asennuksessa on oltava arkeologinen valvonta noin 200 metrin matkalla kiinteistöjen 213-417-2-41, 213-417-2-45, 213-417-2-46 ja 213-417-2-54 kohdalla. Ilmalinjan purkamisella ei ole vaikutusta muinaisjäännökseen.

Arkeologisia kenttätöitä tarjoavat yritykset löytyvät mm. Museoviraston kotisivuilta:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttätöiden-tilaaminen>

85 / 30.4.2025 Mikkelin rakennusjärjestysehdotus

Mikkelin kaupungin rakennusjärjestysehdotus on asetettu julkisesti nähtäville. Museo lausuu ehdotuksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Ehdotuksessa on hyvin huomioitu kulttuuriympäristöt ja pyritty turvaamaan niiden arvojen säilyminen (mm. § 5, § 7.1, § 7.3, § 25, § 49). Museolla on seuraavia huomioita rakennusjärjestysehdotuksesta:

- Osassa §:n 23 ja 24 määräyksiä sanotaan, ettei vapautus luvanvaraisuudesta koske suojeltuja rakennuksia tai alueita, joita koskee suojelumerkintä. Määräys olisi hyvä muuttaa niin, että vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja kohteita tai arvokkaita kulttuuriympäristöjä.
- Kohdan 25.1 kohtaan ”valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet” voisi lisätä inventoinnin lyhenteen VARK.
- Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta rakennusjärjestysehdotuksesta ei ole huomautettavaa.
- Perustelumuistion sivulle 16 on livahtanut ylimääräinen kirjain kyyppi.fi sivuston linkkiin ja se tulee korjata oikein.

86 / 28.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-47138, Juva

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännöksen päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota niihin. Tarvittaessa kuoppa on merkittävä maastossa. Muinaismuistolain 5 § perusteella äestys on kielletty kahta metriä lähempänä kuopan näkyviä ulkoreunoja

87 / 28.4.2025 Yksityistietoimitus, Multamäki, Puumala

Maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri XX tiedusteli Museovirastolta onko Multamäen Salpalinjan panssariesteellä vaikutusta Multamäen yksityistien tieoikeuden perustamiseen tai tien myöhempään peruskorjaukseen, joka tapahtuu yksityistien tiealueella.

Museovirasto siirsi asian käsittelyn Savonlinnan museolle, joka vuonna 2020 voimaan tulleen museolain perusteella vastaa sekä Etelä-Savon arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä.

Savonlinnan museo toteaa, että toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla 295/63 rauhoitettuja, mutta niiden osalta suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla.

Multamäen panssarieste Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
<https://www.kyyppi.fi/to.aspx?id=112.1000023299>

Multamäen panssariesteellä ei ole vaikutusta tieoikeuden perustamiseen eikä myöhempään tien peruskorjaukseen. Tien peruskorjaus on mahdollista tehdä Salpalinjan panssariesteeseen kajoamatta, vaikka tiealueen leveys olisi 12 metriä.

88 / 30.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-47910, Savonlinna

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikivien päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan vahingoittaa niitä. Kivien merkitseminen maastoon ennen töiden aloittamista on suositeltavaa.

89 / 30.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-47986, Mäntyharju

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännealueelle eikä ajaa asuinpaikalla olevien asumuspainanteiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan vahingoittaa niitä. Asumuspainanteet on syytä merkitä maastoon.

90 / 30.4.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-48079, Savonlinna

Kuvioille on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikivien päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan vahingoittaa niitä.

91 / 8.5.2025 Sähköisten vesikulkuneuvojen latauspisteitä Mikkelin sataman pohjoislaiturin yhteyteen, Anttolan satamaan sekä Kallioniemeen Someenjärvelle, Mikkeli

Mikkelin kaupunki on rakentamassa yleiseen käyttöön tarkoitettuja sähköisten vesikulkuneuvojen latauspisteitä Mikkelin sataman pohjoislaiturin yhteyteen, Anttolan satamaan sekä Kallioniemeen Someenjärvelle. Latauspisteet on tarkoitus rakentaa kesällä 2025.

Mikkelin kaupunki on kilpailuttanut hankkeen suunnittele ja toteuta -urakkana. Urakoitsija on toimittanut rakennettavista latauspisteistä suunnitelmaluonnokset, jotka ovat lausuntopyynnön liitteinä.

Mikkelissä ja Anttolassa nykyisten venelaitureiden yhteyteen lisätään kelluva laiturielementti (noin 7 m x 3 m), jonka päälle latauspisteet asennetaan. Kallioniemeen asennetaan samanlainen kelluva laiturielementti samaan tarkoitukseen nykyisen vastaavan kokoisen tilalle.

Mikkelin sataman suunnittelualue on asemakaavassa (1974) LS-aluetta.

Anttolan sataman suunnittelualue on asemakaavassa (1994) W-1-aluetta. Yleiskaavassa (2003) LS- ja kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokasta aluetta. Maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta.

Kallioniemen suunnittelualueella on voimassa Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos (2015), jossa alue on esitetty kaavamerkinnällä LS: *Venesatama; Alueelle saa rakentaa veneilyä ja polttoaineiden jakelua, matkailua sekä ravintolatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita alueelle laaditun yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 k-m². Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vähentää lähialue kulttuurihistoriallista arvoa. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä Museoviraston lausunto.* Hankealue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009 Toijolan kylän historialliset kohteet) sekä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021 Ristiinan veskansan kulttuurimaisema). Suojeltu Kallioniemen huvilan päärakennus sijoittuu noin 100 m etäisyydelle itään.

Rakenteet eivät heikennä alueiden (Anttola ja Kallioniemi) kulttuurihistoriallisia arvoja, eikä latauspisteiden rakentamisesta ole huomauttamista arkeologisen tai vedenlaisen kulttuuriperinnön osalta.

92 / 9.5.2025 Rakentamislupahakemus, Vahvamäentie 42, Hirvensalmi

Hirvensalmen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa rakentamislupahakemuksesta kiinteistöllä 97-402-21-20. Kissakosken tehtaan vesikaton pintarakenne uusitaan ja hakija hakee aloitusoikeutta ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa. Hakemuksen liitteenä oli mm. vesikatto- ja leikkauspiirustukset (12.7.2024) sekä detaljipiirustuksia (12.7.2024).

Kyseessä on osittain kolmikerroksinen, aumakattoinen ja tiilirakenteinen 1920-luvun tehdasrakennus, jossa on myös valkeaksi rapattuja osia. Kolmi- ja kaksikerroksisen osan nivelenä toimii aumakattoinen torni. Katto on kolmiorimahuopaa ja torneissa on saumapelti. Inventoinnin mukaan alueelle ainutlaatuinen teollisuusrakennus, jossa on tuotettu sekä paperia, puuhioketta että sähköä. Julkisivuiltaan aidosti aikansa teollinen tuotantorakennus mm. pieniruutuisista ikkunoista koostuvine ikkunaryhmineen. Kohteella on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kissakosken kanava ja tehdasalue). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkinnällä maV Kissakoski. Rakennus sijaitsee yleiskaavassa (2007) SR-alueella: *lainsäädösten nojalla määrätään, että alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vähentää alueen kulttuurihistoriallisia arvoja*. Rakennus on myös osa arvokasta kulttuurimaisemaa, km. Alueella ei ole asemakaavaa.

Bitumikermi ja mahdolliset lahot tai vaurioituneet puurakenteet puretaan ja uusitaan nykyisen kaltaisiksi. Räystäskourut ja syöksyt uusitaan nykyistä vastaavina. Yksi tuuletushormi, talotikas ja lapetikas uusitaan, yksi kattoluukku ummistetaan.

Kate uusitaan nykyistä vastaavaksi, hanke ei vähennä alueen tai rakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja.

93 / 16.5.2025 Eläinsuojatoiminnan laajennus, Rantasalmi

Etelä-Savon ELY-keskus pyytää YVA-lain tarkoittamassa päätösasiassa lausuntoa Maatalousyhtymä Roppolan eläinsuojatoiminnan suunniteltavasta laajennuksesta. Lausuntoa pyydetään todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista ja näkemystä mahdollisuuksista estää merkittäviä haittoja. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Tila on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Ikola).

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Ikolanmäki on tyypillinen Suur-Saimaan seudun vesien ääreen, korkealle harjanteelle ja sen rinteille raivattu viljelysaukea, jonka maisemallista arvoa lisäävät korkealta harjanteelta avautuvat näkymät järven yli vastapäiselle harjanteelle ja viljelyaukealle. MTY Roppolan tila ja viljelysaukea sijaitsevat Hakojärven vastarannalla.

Hankkeessa rakennetaan yksi uusi eläinsuoja (karjarakennus 6), tarvittava määrä säilörehunvarastointiin tarkoitettuja siiloja nykyisten siilojen viereen/nykyisten eläinsuojien yhteyteen ja nykyistä lypsylehmanavettaa (karjarakennus 1) laajennetaan. Rakentaminen ja toiminnan laajentaminen toteutetaan vaiheittain.

Aluetta tarkastellaan pääasiassa Kolkonrannantieltä ja Hakojärven toiselta puolelta. Laajennuksella ja uudisrakennuksella on vaikutusta maisemaan. Maisemavaikutuksia voi pyrkiä lieventämään sijoittamalla rakennuksia pääty pääasialliseen katselusuuntaan päin, rytmittämällä pidempiä massoja visuaalisesti pienempiin osiin julkisivuratkaisuin tai/ja kasvillisuutta istuttamalla ja valitsemalla uudisrakennuksiin muuhun rakennuskantaan ja maisemaan sopiva väritys ja materiaali.

94 / 16.5.2025 Esteettömyysratkaisut, Neitsykatu 11b, Savonlinna

Asunnon omistajat suunnittelevat esteettömyyden parantamista asuntoon osoitteessa Neitsykatu 11b.

Kohde on vuodelta 1945 oleva paritalo ja sen on suunnitellut silloinen kaupunginarkkitehti Einar Wennervirta. Rakennuksessa on harjakatto punaisella tiilijäljitelmäpellillä, kadunpuoleisella lappeella pulpettikattoinen frontoni, keltainen vaakalaudoitus, betonisokkeli ja kuistit päädyissä. Huoneisto B:n ikkunat on uusittu ja sisäänkäynnin portaissa on vanhat kaiteet. Inventoinnin mukaan *Neitsytkadulla olevat*

kaupungin rakennuttamat kahden perheen talot kuuluivat Savonlinnan kaupungin vuoden 1944 asuntorakennusohjelmaan, ja ne suunnitteli kaupungin ensimmäinen kaupunginarkkitehti Einari Wennervirta. Alueella on myös kolme Savola-yhtiön henkilökunnalleen rakennuttamaa kookasta asuinrakennusta. Neitsytkadulla on tyyppitalorakentamisen synnyttämä yhtenäinen kaupunkikuva. Neitsytkatu on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi alueeksi, jolla on kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa.

Ydinkeskustan yleiskaavassa (1998) kohdetta koskee merkintä AP/s: *Asuinpientalojen alue. Rakennustaiteellisesti, historiallisesti, maisemakuvan tai ympäristön kannalta merkittävä alue, jolla ympäristö säilytetään. Perusparantaminen ja uudistaminen alueella tulee sopeutua olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.* Asemakaavassa (1950) kohde on asuintontilla. Vireillä olevassa Savonlinnan keskustaajaman strategisessa yleiskaavassa 2040 alue on merkitty kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja rakennus suojeltavaksi rakennukseksi.

Suunnitelmana on tehdä sisäänkäynnin vieressä olevan parin matalan askelman viereen kaide ja saunalle menevälle betonikynnykselle puuportaat ja kaide. Nämä muutokset ovat pieniä ja puollettavissa. Suurempi muutos olisi kadulle päin olevan julkisivun kolmannen ikkunan muuttaminen oveksi ja sen edustalle tehtävä tasanne/terassi ja luiskat. Rakennus on kallioiden välissä rinnetontilla, lattiataso korkealla, mikä rajoittaa ja tuo haastetta suunnitteluun. Talon takapuolella tilaa on vähän ja se on vielä korkeammalla, kuin kadunpuoli. Suunnitelmana oli metalliritiläisen luiskan suuntaaminen vinosti kalliolle päin tai ensin talon sivua pitkin ja käänös kadulle päin. Tarkemmat yksityiskohdat ovat vielä auki, esim. muut rakenteessa käytettävät materiaalit, ovi ja kuinka pitkälle luiska lopulta täytyisi tehdä.

Toinen tutkittava vaihtoehto on porrashissin tai nostimen sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen, mikä on visuaalisesti pienempi muutos luiskaan verrattuna ja siten alueen kaupunkikuvan kannalta parempi vaihtoehto. Hissi/nostinratkaisussa tulee tutkia estääkö se kulkua kellaritiloihin ja vaatiiko se portaiden uusimista. Portaissa on hieno kaide, jonka säilyminen on suotavaa. Sisäpuolelta tapahtuvaa kulkuakin pohdittiin, mutta sisältä ei oikein löydy tilaa lattian puhkaisulle.

95 / 7.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-49483, Mikkeli

Kuviolle 15.0 on tulossa ylipuiden poisto ja kuviolle 17.0 siemenpuuhakkuu ja laikutus eikä näistä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion 17.0 aivan itäkärki (merkitty oheiseen karttaotteeseen punaisella rajauksella), joka on kivikautista asuinpaikka-aluetta, on jätettävä laikuttamatta.

96 / 14.5.2025 Purkaminen, Sulkava

Kiinteistönomistaja on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asuinrakennuksen purkamisesta kiinteistöllä 768-409-6-39. Kiinteistöä ei ole inventoitu, museon rakennustutkija on käynyt paikalla kuvaamassa kohteen 16.4.2025.

Asuinrakennus sijaitsee komealla paikalla mäen päällä peltujen ympäröimänä. Se on puolitoista kerroksinen, peiterimalaudoitettu ja keltaiseksi maalattu valkoisin yksityiskohdin. Ikkunat ovat modernit yksiruutuiset ja rakennuksessa on poikkipäädyt, joista toinen on ulkoneva. Lisäksi pihan puolella on pulpettikattoinen laajennus, muuten rakennuksessa on harjakatto ja vesikatteenä pelti. Pihapiiriin kuuluu asuinrakennuksen lisäksi puu- ja hirsirakenteisia talousrakennuksia ja sementtitiilinavetta. Peltöja reunustaa paikoin kiviäitä. Asuinpaikka on merkitty pitäjänkarttaan v. 1848.

Kiinteistöä koskee Koillisosan rantaosayleiskaavassa (2020) merkintä km (kulttuurimaiseman kannalta arvokas alue), mutta se sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella.

Purkaminen on mahdollista. Asuinrakennusta ei ole suojeltu ja sitä on muutettu vuosien varrella. Se on ollut autiona ja omistajan mukaan purkukuntoinen. Purkamisessa on hyvä ottaa talteen ehjät rakennusosat ja mahdollistaa niiden uudelleenkäyttö.

97 / 5.6.2025 Sulkavan pienet asemakaavamuutokset

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa pienistä asemakaavamuutoksista Sulkavan keskustassa. Muutosalueet käsittävät Sulkavan keskustan alueella kortteleita nro 60, 159, 3 ja 3a sekä liikenne-, satama- ja viheralueita. Suunnittelualueita on kolme, joista yksi jaettu kahteen sijaintiin.

Suunnittelualue 1:n muutoksilla pyritään turvaamaan vierasvenesataman elinvoimaisuus ja kehityspotentiaali sekä tukemaan ns. Marimekon kiinteistön tulevaisuuden mahdollisuuksia. Kaavamuutos mahdollistaa majoitus-, sauna- ja kokoontumistilojen sekä yhden maksimissaan 80 k-m²:n kokoisen asuinhuoneiston rakentamisen.

Suunnittelualue 2:lla selvitetään minitalojen rakentamisen edellytyksiä Kuumienkivien alueelle, mikä voisi tuoda uudenlaista asumismuotoa ja elävöittää ympäristöä.

Suunnittelualue 3:n kaavamuutosten yhteydessä tarkastellaan entisen kunnantalon ja sen lähialueen asemakaavamerkintöjä varmistaen, että ne tukevat alueen tarkoituksenmukaista käyttöä. Lopuksi suunnitelmaan sisältyy rakentumattoman Tiiterontien osan poistaminen asemakaavasta tarpeettomana, mikä parantaa alueen maankäytön selkeyttä ja käytännöllisyyttä.

Suunnittelualueet 1 ja 3 ovat osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävällä alueella.

Suunnittelualueella 1 sijaitsee entinen meijeri ja Pihilä. Yleiskaavassa (2013) alue on SR-alue ja meijeri on ar-kohde. Koko alue on arvokasta kulttuurimaisemaa ja arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Pihilän aluetta koskee asemakaavassa (2017) merkintä LS, A-1 ja Pihilä on sr-kohde. Meijerin aluetta koskee asemakaavassa (1993) merkintä TY-1 ja yleismääräykset.

Suunnittelualue 2 on yleiskaavan (2013) AP-1-alueella ja asemakaavan (2014) AO-alueella.

Suunnittelualueella 3 sijaitsee pitäjätupa ja kunnantupa. Entinen kunnantalo on maakuntakaavassa merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi ja molemmat rakennukset on yleiskaavassa (2013) huomioitu SR-2 kohteena ja koko alue on arvokasta kulttuurimaisemaa ja arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa (1982 ja 2006) aluetta koskee merkinnät YK, AO, VL, VP, LP.

Kaavaluonnoksessa on hyvin tiedostettu suunnittelualueiden kulttuurihistoriallinen merkitys. Pihilä, kunnantupa ja pitäjätupa on huomioitu kaavaluonnoksessa asiallisesti sr-1-merkinnällä ja meijeri sr-2 merkinnällä. Korttelia 60 ja korttelin 3 tonttia 4 koskee erityismääräykset.

Kaavaluonnoskartalla Pihilä on sr-1 kohteena, mutta selostuksessa sanotaan, että se on sr-2-kohde. Kaavaselostuksessa sanotaan, että ”kaavassa Kirkkopelto ja niittymäiset ranta-alueet on säilytetty rakentamattomina ja osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL)”. Kaava-alue ei ulotu nykyiselle peltoalueelle tai ihan rantaan, mikä voi aiheuttaa hämmennystä lukijassa (s. 35). Kaavaselostuksessa voisi olla myös suunnittelualueiden muun rakennuskannan lyhyt esittely. Kirkkotien varrella voi olla hyvä pohtia tarkempien rakennusalojen osoittamista uudisrakentamiselle.

98 / 26.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-53557, Pieksämäki

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

99 / 26.5.2025 Valtionkangas 20, 77220 Neuvola, teollisuus- tai varastorakennuksen rakentaminen, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoa teollisuus- tai varastorakennuksen (energiavarasto) rakentamiseen kiinteistölle 593-419-12-14 Pieksämäellä.

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännoiksi eikä alueella ole sellaisia kulttuurihistoriallisia kohteita, jotka olisi otettava suunnittelussa huomioon, joten Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa hankkeesta.

100 / 28.5.2025 Ilmanvaihdon muutostyöt, Savontie 9, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Savontie 9 sijaitsevan rakennuksen IV-muutostöitä. Lupahakemuksen liitteenä oli asema-, julkisivu-, leikkaus- ja IV-piirustuksia (Granlund Oy 25.4.2025, 1.4.2025, 15.4.2025).

Rakennus valmistui vuonna 1918 Pohjoismaiden Osakepankin toimitiloiksi sekä pankinjohtajan asunnoksi. Rakennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Valter ja Ivar Thomé Helsingistä. Se toimi kauppalan kansliana vuodesta 1948 alkaen ja kaupungintalona vuodesta 1962 vuoteen 1973, jolloin uusi kaupungintalo valmistui. Rakennus on maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy maisemallisia ja rakennushistoriallisia arvoja.

Kohde on merkitty Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-kohteeksi. Strategisessa yleiskaavassa (2016) sr-kohde. Kohdetta koskee asemakaavassa (2022) merkinnät YY, yleismääräykset ja sr-1: *Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Mikäli tämän pyrkimyksen vastaisesti on rakennuksessa aikaisemmin suoritettu rakennustoimenpiteitä, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan entistään.*

Toiminnassa olevan ravintolan keittiön ilmanvaihtoon tehdään muutostöitä. Keittiön hiiligrillia varten uusitaan ilmanvaihdon poistokanavistoa ja poistopuhallin vastaamaan palomääräyksiä. Samalla lisätään keittiöön tuloilman määrää asentamalla toinen IV-kone. Ilmanvaihdon reitteinä käytetään nykyisellään käytössä olevia kanavareittejä ja vesikaton olevaa IV-hormia. Piippua suurennetaan olemassa olevan mallin mukaan. Julkisivuun kuistin itäisivulle ikkunan alle asennetaan yksi uusi valkoinen IV-säleikkö.

Toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä kohteen arvoja. IV-säleikön väriä voi miettiä myös julkisivun keltaisen sävyiseksi.

101 / 27.6.2025 Punkaharjun keskustaajaman asemakaavan muutos ja laajennus, Metsä Woodin tehdasalue, Savonlinna

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Punkaharjun keskustaajaman asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta (Metsä Woodin tehdasalue). Suunnittelualue käsittää kiinteistön 740-598-1-6 (jolla sijaitsevat Metsä Woodin vaneri- ja kertopuutehtaat) sekä kiinteistöt 740-598-1-187, 740-598-1-189, 740-598-1-191, 740-598-1-192 sekä osaa kiinteistöistä 740-598-19-2 ja 740-895-1-5196 (Palomäentie). Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavan tavoitteena on turvata Metsä Woodin Punkaharjun tehtaiden asemakaavan muuttaminen vastaamaan olemassa olevaa tilannetta sekä varmistamaan, että toiminnan kehittäminen teollisuusalueella olisi jatkossakin mahdollista. Kaavassa on osoitettu yksi yhtenäinen tontti olemassa olevaa tuotannollista toimintaa ja sen laajentamista varten teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueena sekä samaan kiinteistöön kuuluva vesialue. Kaava mahdollistaa laajan täytön vesialueelle. Suunnittelualueen pinta-ala on

noin 77,3 ha, josta vesialuetta on noin 16,6 ha. Alueelle on osoitettu rakennusoikeutta tehokkuusluvun $e=0,70$ mukaan yhteensä 401 850 k-m². Koko kaava-alueen aluetehokkuudeksi muodostuu $e=0,52$.

Teollisuusalue laajenee entisen koulun ja käytöstä poistettujen asuinkerrostalojen alueelle. Samalla Palomäentien katulinjausta on siirretty lähemmäs rautatietä. Olemassa oleva pieni hautausmaa on osoitettu voimassa olevan asemakaavan tavoin hautausmaa-alueeksi. Hautausmaan ympärille sekä kaava-alueen koillisosaan on osoitettu suojaviheraluetta.

Suunnittelualueen rakennuskantaa on käsitelty Punkaharjun keskustaajaman asemakaavan ajantasaistamisen kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola, raportti 24.3.2017). Tehdasalueen osalta tietoja on tarkennettu kaavaselostukseen. Kaavaselostuksessa on käsitelty alueen rakennuskantaa riittävällä tavalla.

Suunnittelualueella sijaitsevaa arkkitehti Uno Ullbergin 1930-luvulla valmistunutta Koivikkoa ei ole esitetty kaavaluonnoksessa suojeltavaksi. Koivikko on inventoitu v. 2016 Punkaharjun keskustaajaman asemakaavan ajantasaistamisen kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola, raportti 24.3.2017) ja arvioitu paikallisesti merkittäväksi kohteeksi, jolla on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa. Selvityksessä sille esitetään harkittavaksi suojelumerkintää. Koivikon kokonaisuuteen liittyy myös suora reitti yksityiselle haudalle, rannan kiviset kalusteet sekä rantapolku ja Lampenintien varren kiviset portin pylväät. Museo katsoo, että rakennus tulee osoittaa kaavassa suojelukohteena ja kokonaisuuden säilymiseksi osoittaa myös riittävä alue rakennuksen ympäristöstä säilytettäväksi (Alueidenkäyttölaki § 54, § 57).

Tehdasalueen edustan vesialuetta esitetään täytettäväksi hehtaarien alalta. Aluetta on täytetty aikaisemminkin, mutta ei näin suuressa mittakaavassa. Täyttöalueen rannoille esitetty puusto auttaa lieventämään maisemavaikutuksia, mutta ei poista rantaviivan siirtymisen ja louheisen rantatörmän aiheuttamaa muutosta maisemassa. Tehdasalue näkyy mm. harjutielle; täyttöalueen pohjoispuolella sijaitsevalle valtakunnallisesti arvokkaalle Punkaharjun maisema-alueelle (VAMA 2021) ja valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009). Maltillisempi täyttö tai kokonaan vesistöön laajentamisesta luopuminen ovat maiseman kannalta parempia vaihtoehtoja.

Kaava-alueella sijaitsevaa, käytöstä poistettua ja purettavaksi aiottua, 1960-luvulla valmistunutta ja myöhemmin laajennettua koulua ei ole suojeltu suhteellisen tuoreessa voimassa olevassa asemakaavassa (2021). Kulttuuriympäristöselvityksessä (2017) koululla katsottiin olevan rakennushistoriallista arvoa. Alueella sijaitsee myös v. 2010 valmistunut päiväkotikoti, joka on tarkoitettu purkaa päiväkodin siirron v. 2027 jälkeen. Lisäksi alueella on kaksi asuinkerrostaloa, jotka ovat jo saaneet purkamisluvan. Tehdasalueen laajeneminen tälle alueelle on mahdollista, joskin melko uuden päiväkodin sekä aikansa yleispätevää rationalistista koulurakentamista hyvin edustavan koulun purkaminen on valitettavaa.

Kaavaluonnoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Ranta-alueita on tehdastoiminnan aikana jo täytetty, mutta asemakaava mahdollistaa laajamittaisen vesialueen täytön. Vesialueilla ei ole tehty arkeologisia selvityksiä mahdollisista muinaismuistolain 295/63 suojelemista vedenalaisista kohteista. Mahdolliset suojelukohteet on selvitettävä ennen uusia vesialueen täyttämisiä osana kaavaselostuksessa mainittuja jatkotutkimuksia.

Museon arkeologitutkija on osallistunut lausunnon laatimiseen.

102 / 19.6.2025 Meltan Pappilan purkaminen, Mäntyharju

FinProma Oy on pyytänyt Mäntyharjun seurakunnan puolesta Savonlinnan museolta lausuntoa Meltan pappilan purkamisesta osoitteessa Tervaniementie 15. Lausuntopyyntöön liitteenä oli AHA-raportti (Polygon Finland Oy 4.4.2025) ja purkukartoitus (Granlund Oy 8.5.2025). Purkamista perustellaan rakennusten heikolla kunnolla ja tästä johtuvalla suurella korjausvelalla, rakennuksen soveltumattomuudella

seurakunnan omaan toimintaan sekä sillä, että rakennus yhä rapistuessaan aiheuttaa tosiasiallisen riskin ympäristölleen alueella mahdollisesti vierailevien henkilöiden sekä ympäristöystävällisyyden näkökulmasta. Rakennukset ovat olleet tyhjiillään useamman vuoden myyntiyrityksistä huolimatta, peruslämmöllä tai kylmillään ja omakotitalossa on sattunut vesivuotoja.

Pyhäveden rannalla sijaitseva, vuonna 1967 valmistunut, rakennuskompleksi sisältää pappila-omakotitalon, viiden huoneiston rivitalon sekä autotallirakennuksen. Omakotitalossa on asunut kappalainen ja rivitalohuoneistot rakennettiin seurakunnan työntekijöiden asunnoksi. Kohde edustaa 1960-luvun matalaa pelkistettyä arkkitehtuuria ja virkatalorakentamista sekä Mäntyharjun seurakunnan kehitys- ja toimintahistoriaa.

Kohde on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mäntyharjun vanha keskusta). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Osayleiskaavassa (2009) kohde on osa AP- ja km-alueita. Asemakaavassa (1989) AP/r-alueita.

Alueella on vireillä asemakaavamuutos ja -laajennus, osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivätty 31.10.2023. Yhtenä kaavamuutoksen tavoitteena on kiinnittää huomiota erityisesti alueen rakennushistoriaan ja suojelukohteisiin, ja kaavatyössä kaava-alueelta tehdään yleiskaavan aikaista kulttuuriympäristöselvitystä (2007) täydentävä ja päivittävä selvitys. Tietoja on viety Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan v. 2024, mutta tiedot vaikuttavat vielä keskeneräisiltä. Purkaminen voi näin ollen aiheuttaa haittaa kaavoitukselle ja vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (RakL § 56).

103 / 5.6.2025 Linnankatu 9, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien mainosjulisteiden asentamista Linnankatu 9:n päätyseinään. Hakemuksen liitteenä oli suunnitelmakuva.

Rakennus on Linnankadun itäpään vanhimpia rakennuksia. Se on entinen putka vuodelta 1850 ja peruskorjattu 1980-luvulla näyttelytilaksi. Kohteella on rakennushistoriallista, historiallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Kohde on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (VAMA 2021). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueita ja maV-kohde. Ydinkeskustan yleiskaavassa (1997) SR-alueita. Asemakaavassa (2021) KL-1/s-alueita ja sr-1-kohde: *Historiallisesti arvokasta ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeää rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen tai vesikattojen historiallista tai taiteellista arvoa. Rakennuksen ulkoasuun tai historialliseen arvoon vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunnot museoviranomaiselta ja alueelliselta ympäristöviranomaiselta.*

Rakennuksen länsipäätyyn ikkunoiden väliselle alueelle asennetaan mainoskangas näyttelyn (noin 6.6.2025 - 16.8.2025) ajaksi. Juliste kiinnitetään ylhäältä ja painot pitävät sen paikallaan alhaalta.

Esitetty julisteiden asentamistapa ei juurikaan vaurioita julkisivua ja on väliaikainen. Linnankadun vanhoissa puutaloissa mainostaminen on yleensä hoidettu pienemmillä julisteilla ja seinäkiinnitteisillä kylteillä. Esimerkiksi pienemmän julisteiden asentaminen tonttia reunustavaan puuaitaan olisi kyllä alueelle tavanomaisempi ja yhtenäisempi ratkaisu.

104 / 11.7.2025 Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Riihisaari – Savonlinnan museo lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona kulttuuriympäristön osalta. Kulttuuriympäristö käsittää rakennetun kulttuuriympäristön, kulttuurimaiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön. Nämä kaikki tulee huomioida lakiuudistuksessa kaikilla kaavatasoilla. Kaavoituksen sujuvuuden ja sisällön kannalta alueelliset vastuumuseot ja asian niin vaatiessa myös valtakunnalliset vastuumuseot on syytä ottaa mukaan lakiesityksen 1 §:nkin periaatteen mukaisesti kaavoitusprosessiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja niille tulee turvata vaikutus- ja muutoksenhakumahdollisuus kaavojen kulttuuriympäristöasioissa. Lakiesityksen 1 § tulisikin huomioida kattavasti koko lakiesityksessä.

Selvyyden vuoksi alueelliset vastuumuseot olisi hyvä mainita lain perusteluissa kaikkien niiden säädösten kohdalla, jotka liittyvät alueellisten vastuumuseoiden hoitamaan viranomaistehtävään.

Lakiesitystä on syytä selkeyttää lisäämällä siihen maailmanperintökohteita koskeva pykälä, vaikka kansainvälisesti arvokas kulttuuri- ja luonnonperintö on sisällytetty lakiin.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

Perusteluissa mainittuihin elinvoimakeskusten tehtäviin olisi sisällyttävä myös kulttuuriympäristötavoitteiden edistäminen.

Alueelliset vastuumuseot on mainittu perusteluissa (lausuntopyyntövelvoite). Myös Museovirasto tulisi mainita samassa yhteydessä, koska Museoviraston vastuulla on mm. maailmanperintökohteita ja valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristökohteita koskevia asioita.

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Maakuntakaavan sisältövaatimuksista puuttuu nykyisen lain maininta, että valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon maakuntakaavaa laadittaessa. Tämä heikentää kulttuuriperintöä koskevan suojelutiedon saatavuutta ja valtakunnallisten erityisarvojen huomioimista.

On myös huomioitava, että laajoilla alueilla maakuntakaava on yhä ainoa maankäyttöä ohjaava kaava. Nykyisissä maakuntakaava on ohjeena yleiskaavaa laadittaessa, mutta esitysluonnoksessa maakuntakaava tulee ottaa huomioon yleiskaavaa laadittaessa. Tältä kannalta esitysluonnoksen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen heikennys on kulttuuriympäristön kannalta selkeä huononnus.

Sekä maakunta- että yleiskaavassa on tarkoitus mahdollistaa määräaikaiset suojelumääräykset. Kulttuuriympäristön kannalta tätä on vaikea perustella ja suojelun tulisikin olla pysyvää, sillä kulttuurihistorialliset arvot eivät poistu tietyn määräajan jälkeen. Määräaikainen suojelumääräys on myös turha, koska kulttuuriympäristöä arvioidaan ja tiedot päivitetään kaavoja uusittaessa.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Yleiskaavan sisältövaatimukseen tulisi kohtaan 8) rakennetun ympäristön, maiseman sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen vaalimiseen lisätä myös arkeologinen kulttuuriperintö.

Lakiehdotukseen on kirjattu yleiskaavan suojelumääräykset ("Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä"). Tällä mahdollistetaan asianmukainen suojelu tapauksissa, joissa asemakaava on vanhentunut ja suojelumääräys puuttuu tai joissa asemakaavaa ei ole ja yleiskaavaa on tarkoitus käyttää suoraan rakentamislupien myöntämisen perusteena.

Maakuntakaavan lisäksi myös yleiskaavassa on tarkoitus mahdollistaa määräaikaiset suojelumääräykset. Kulttuuriympäristön kannalta tätä on vaikea perustella ja suojelun tulisikin olla pysyvää, sillä

kulttuurihistorialliset arvot eivät poistu tietyn määräajan jälkeen. Määräaikainen suojelumääräys on myös turha, koska kulttuuriympäristöä arvioidaan ja tiedot päivitetään kaavoja uusittaessa.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Asemakaavan sisältövaatimuksiin tulee lisätä rakennetun kulttuuriympäristön, kulttuurimaiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön vaaliminen.

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Riihisaari – Savonlinnan museo yhtyy Museoviraston lausuntoon tuulivoimarakentamista koskevista erityisistä säännöksistä.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Riihisaari – Savonlinnan museo esittää lisättäväksi 68 § Tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset mukaisen maininnan, että suunniteltu aurinkovoimarakentaminen ja muu alueidenkäyttö sopeutuu ympäristöön ja ettei suunniteltu aurinkovoimarakentaminen aiheuta merkittäviä haitallisia maisemavaikutuksia.

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Alueelliset vastuumuseot mainitaan perustelutekstissä koskien lausuntoja maakunta-, yleis-, ja asemakaavaehdotuksesta. Alueelliset vastuumuseot tulee huomioida myös viranomaisneuvotteluiden yhteydessä. On hyvä, jos museo voi itse arvioida onko sillä tarpeen olla osallisena hankkeessa. Museo esittää sanoja ”tarpeen mukaan” poistettavaksi pykälien 87, 88 ja 89 kohdasta 4.

Luonnoksessa esitetään lukuun lisäystä, jonka mukaan asemakaavaa laadittaessa on lisäksi arvioitava kaavan todennäköisesti merkittävät vaikutukset rakentamisen kustannuksiin. Museo yhtyy Museoviraston lausumaan; velvoite ei saisi johtaa siihen, että kaava-alueen rakennuskannan vaihtoehtoja korjausrakentamisen ja uudisrakentamisen välillä punnittaisiin yksipuolisesti kustannuksia painottaen.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä maanomistajan kanssa

Riihisaari – Savonlinnan museo muistuttaa kulttuuriympäristöselvitystarpeen arvioimisesta ja tarvittaessa niiden laatimisesta osana kaavan taustaselvityksiä riippumatta siitä kuka kaavan tekee.

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Riihisaari – Savonlinnan museo yhtyy Museoviraston ja Etelä-Savon ely-keskuksen näkemyksiin.

105 / 10.6.2025 Sähköverkon saneeraus, Hintikantie, Hirvensalmi

Elvera Oy on pyytänyt Savonlinnan museon kommentteja Hintikka-Monikkala -alueelle Hirvensalmelle suunnitellusta Järvi-Suomen Energian sähköverkon saneeraushankkeesta. Sähköpostin liitteenä oli suunnitelmakartta.

Hintikan myllyn kohdalla kaapeli olisi tarkoitus asentaa Hintikantien varteen niin, että kaapeli ylittäisi Hintikanjoen metalliputkessa sillan vieressä. Kaapelin asentaminen joen pohjaan ei ole mahdollista, koska joki kulkee kalliroleikkauksessa ja pohjaan asennettava kaapeli muodostaisi virtausesteen.

Metalliputkella voi mennä sillan vierestä joen yli. Tiekuunnalta kannattaa varmistaa onko siltaa tarpeen lähiaikoina korjata, millä voi olla vaikutusta putken sijaintia ja etäisyyttä mietittäessä. Minimietäisyyttä putken ja sillan välille ei ole suoraan antaa.

Valtatien 5 eteläpuolella on tarkoitus purkaa 20 kV ilmalinja. Purettava ilmalinja kulkee muinaismuistolain 295/63 suojeleman Iso-Niemistön kivikautisen asuinpaikan

(<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.97010001>) kautta. Ilmalinjan saa purkaa ajamalla linjaa pitkin ja poistamalla vanhat rakenteet.

Monikkalantien varressa on muinaismuistolain suojelema Piiraan kuppikivi

(<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.97010012>). Muinaisjäännösrekisterin mukaan aivan kylätien laidassa tien länsipuolella on noin 2 x 2 x 0,7 m kokoinen maakivi, jonka korkeimmalla kohdalla on yksi pyöreä kuppi. Muinaismuistolain 5 § mukaan kiinteän muinaisjäännöksen suoja-alue on kaksi metriä laskettuna muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista. Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa kaapelin asentamisesta, jos kaapeli asennetaan tuon kahden metrin suoja-alueen ulkopuolelle.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ylämyllyä ja kievaria/Rantalaa koskee merkintä ma (Rantala ja hintikan ylämylly) ja Monikkala on ma-aluetta. Suunnitelmakartassa ei näy mihin asti saneeraushanke ulottuu, mutta Merrasmäentien varrella on Lammiston silta 1930-luvulta, joka on myös maakuntakaavan ma-kohde ja huomioitu myös yleiskaavassa SR-1-kohteena. Yleiskaavassa (2015) Monikkala on merkitty ma-alueeksi: *Kulttuuriympäristön ja / tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue. Alueen perinteistä rakennettua ympäristöä tulee huoltaa ja korjata kulttuurihistorialliset arvot huomioivalla tavalla ja maisemien ominaispiirteet säilyttäen. Uudisrakentaminen ja pihapiirin täydentäminen tulee sovittaa alueen rakennustapaan mukautuvaan rakennustyyliin. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet ja raitit säilyttää alueelle luonteenomaisina. Alueen peltoaukeat tulee säilyttää avoimina ja niitä rajaavat reunavyöhykkeet, kiviaidat, puurivit ja saarekkeet ehyinä.* Ylämyllyä ja kievaria koskee merkintä SR-1: *Maakunnallisesti arvokas suojelukohde. Rakennusta tai rakennetta ei saa purkaa. Kunnostuksessa ja korjauksen yhteydessä tulee noudattaa säilyttävää korjaustapaa. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista. Numerointi kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaselostukseen.*

Hintikantie on vanhaa Suurta Savontietä ja kaksoiskivipalkkisilta on 1880-luvulta. Sillan pohjoispuolella on myllymiljö, johon kuuluu 1890-luvulta olevan myllyn ja siihen liittyvien rakenteiden lisäksi useampia muita rakennuksia ja jäänteitä jo hävinneistä rakennuksista ja toiminnasta. Tien läheisyydessä sen itäpuolella sijaitsee seuraavat kohteet, joiden vahingoittamista kaapelointityössä tulee välttää: Aitan ja asuinrakennuksen välissä kalliossa on kaiverrus, saunan eteläpuolella on kilometripylväskivi ja sillan toisella puolella on viljamakasiinin kivijalkaa jäljellä. Osa rakennuksista on lähellä tietä ja niiden perustusten vahingoittamista tulee luonnollisesti myös välttää.

Monikkalan maisema-alueella tulee välttää vaurioittamista mahdollisia kilometripylväitä, kiviaitoja sekä puu- ja pensasaitoja ja maisemapuita tai niiden juuria. Muuntamoiden ja sähkökaappien sijoittamista peltoaukeille tulee välttää ja sijoittaa mieluummin metsiköiden tai olevien rakennusten yhteyteen ja tarvittaessa verhoilla/värjätä muuntamot ympäröivään rakennuskantaan sopiviksi.

106 / 26.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-58471, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puustoa voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla tai muutenkaan vahingoittaa sitä. Muinaismuistolain 295/63 5§ perusteella maanmuokkaus kahta metriä lähempänä tervahaudan näkyviä ulkoreunoja on kielletty.

107 / 26.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-57002, Mikkeli

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

108 / 27.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-56142, Juva

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännöksen päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota niihin. Tarvittaessa kuoppa on merkittävä maastossa. Muinaismuistolain 5 § perusteella äestys on kielletty kahta metriä lähempänä kuopan näkyviä ulkoreunoja.

109 / 28.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-56887, Savonlinna

Kuviolle 22.0 on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailta rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

110 / 30.6.2025 Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa (Kaukola) / Marskinaukio, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää Riihisaari – Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavan muutoksen luonnoksesta 4. kaupunginosassa (Kaukola) / Marskinaukio. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Asemakaavan muutos koskee Mikkelin 4. kaupunginosan (Kaukola) korttelia 21, 26 sekä lähiympäristöä. Kaava-alueen pääpaino sijaitsee Marskinaukiolla. Asemakaavan muutos koskee kiinteistöjä 491-4-26-415, 491-4-26-414, 491-4-21-1, 491-4-21-3, 491-4-9902-0, 491-4-22-1, 491- 5-9901-0, 491-4-24-1, 491-413-1-12, 491-4-23-300.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa toteutumattoman opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen ottaminen muuhun käyttöön (asuminen ja vähäisemmässä määrin liiketoiminnot). Muuttaa Marskinaukio puistoalueeksi, jossa on mahdollisuus järjestää vapaa-ajan urheilutoimintaa. Mahdollistaa monipuolinen ulkoilun, virkistymisen ja liikunnan paikka.

Kulttuuriympäristön osalta tarkennetaan kaavamääräyksiä kirkonmäen ympäristöön ja vanhan kunnantalon kaavamääräys muutetaan mahdollistamaan asumis- ja liiketoiminnot. Tuomiokirkkoseurakunnan ja pohjoisen hautausmaan välinen puistoalue muutetaan osaksi kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueen kokonaisuutta.

Kaavatyössä on tunnistettu hyvin alueen merkittävät kulttuuriympäristökohteet ja -alueet. Osayleiskaavan suojelukohteet on osoitettu myös asemakaavaluonnoksessa suojeltaviksi kaavamerkinnoin EH/s sekä sr-1 ja sr-2. Kaavamääräykset sr-1 ja sr-2 ovat identtiset ja niitä on tarpeen kehittää tai käyttää vain yhtä määräystä, jota tarkoittaa. Osa kaava-alueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ja RKY-alue on merkitty asiallisesti kaavakarttaan.

Myös muita kaavamerkintöjen määräyksiä tulee tarkentaa. AL-, YK- ja Y/s-alueille osoitetaan rakennusoikeutta osin reilustikin. Kaava-aineistosta ei selviä miksi lisärakentaminen on tarpeen tai ohjata rakentamisen sijoittumista tai sopeutumista arvokkaaseen ympäristöön. Lisärakentaminen on hyvä perustella ja tarkentaa määräyksiä.

Kaavaselostuksen otsikon Kaupunkikuva, rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot alla on hyvin kuvailtu kaava-alueen ja sen lähialueen ympäristöä, mutta ei mainita ollenkaan vanhaa kunnantaloa, Suur-Savon museota tai kirkkoakaan sen kummemmin. Nykyistä suunnittelutilannetta läpikäydessä sivulla 21 ei

ole esitelty voimassa olevan yleiskaavan sr-määräystä, mikä olisi asiallista lisätä. Kaavaselostuksessa on käyty hyvin Marskinaukion historiaa läpi ja esitetty toiminta aukeana virkistysalueena sopii paikalle. Museo pitää hyvänä, että aukion ja Suur-Savon museon läheisyydessä sijaitsevia puurivejä on merkitty säilytettäviksi.

Kaavaselostuksen sivulla 38 rky-kaavamääräyksessä mainitaan Museovirasto ja maakuntamuseo suluissa ja kaavakartalla viitataan vain museoviranomaiseen. Jos sulkuja haluaa käyttää, tulee maakuntamuseo vaihtaa alueelliseen vastuumuseoon.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa.

111 / 28.5.2025 Uuden sillan rakentaminen Ropeensalmeen ja vanhan sillan purkaminen, Savonlinna

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa vanhan sillan purkamisesta ja uuden sillan rakentamisesta Savonlinnan Ropeensalmeen Tavisalontielle (tienumero 15370).

Siltapaikalla on huonokuntoinen puinen silta, joka joudutaan uusimaan kokonaan. Purettava silta on 3-aukkoinen, ja sen piirustukset ovat vuodelta 1968. Suunniteltu uusi silta on tyypiltään teräsbetoninen ulokelaattasilta. Töiden ajaksi toteutetaan kiertotie uusittavan sillan pohjoispuolelta. Kiertotie on joko ponttonisilta tai paalupukkisilta.

Maakuntakaavassa on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde, Ropeenniemen huvila Ropeenniemessä, Tavisaloon vievän sillan kupeessa. Sillan uusimisella ei ole kuitenkaan vaikutusta kohteeseen.

Hankealueelta ei tunneta muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Hankesuunnitelman mukaan rakentamisen aikana löydetävistä vedenalaisen kulttuuriperintöön viittaavista löytöistä ilmoitetaan Museovirastolle.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa suunnitelmasta

112 / 10.7.2025 Huuhtimäen tuulivoimahankkeen YVA-selostus, Kangasniemi

Etelä-Savon ELY-keskus pyytää lausuntoja Kangasniemen Huuhtimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Museo lausuu selostuksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Alueelle suunnitellaan enintään viittä voimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 m, napakorkeus enintään 200 m. Voimaloiden määrää on vähennetty aiemmasta seitsemästä.

Hankkeen maisemavaikutusten arvioimiseksi on tehty maisema-analyysi, näkymäalueanalyysi, havainnekuvia 8 kpl ja kaksi videosovitetta. Hankkeessa on tunnistettu maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat rakennutun ympäristön kohteet sekä maisema-alueet. Myös vaikutukset paikallisesti arvokkain tai muuten kulttuurihistoriallisesti arvokkain rakennusperintökohteisiin sekä rantayleiskaavan maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin on huomioitu kahdeksan kilometrin tarkastelualueella. Selostuksessa on hyvin avattu arviointimenetelmiä, vaikutusten lieventämiskeinoja, epävarmuustekijöitä jne. Havainnekuvia olisi voinut olla myös lähi- ja välivaikutusalueiden järviltä kuten Synsiöltä.

Epävarmuustekijöinä ymmärrettävästi todetaan muun muassa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien visuaalisten vaikutusten kokeminen on hyvin subjektiivista, ja sen vuoksi mm. vaikutusten merkittävyyden ja vaikutustavan arvioiminen on haasteellista. Tuulivoimaloiden maisemavaikutusten arviointia vaikeuttaa myös maiseman ja sitä kautta näkymien muuttuminen ajan kuluessa ja eri vuodenaikoina.

Selostuksessa arvioidaan, että tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaikutusten merkittävyys maisemaan ja kulttuuriympäristöön kokonaisuudessaan on *kohtalaisen kielteinen*, mutta lähivaikutusalueen asutukseen ja vesistöihin sekä Oralan maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen *suuri kielteinen*. Huuhtimäen ja muiden tuulivoimahankkeiden ei arvioida aiheuttavan merkittäviä maisemallisia yhteisvaikutuksia. Voimalat väistämättä erottuvat maisemassa suurina ja metsä- ja maatalousmaisemasta poikkeavina elementteinä. Maisemavaikutuksia voi lähinnä lieventää sijoittelulla, voimaloiden kokoa ja määrää pienentämällä tai luopumalla niiden rakentamisesta kokonaan. Myös puuston hakkuiden rajoittamisella ja suojapuuston istuttamisella voimaloiden näkymistä voidaan rajata.

Oralan maakunnallisesti merkittävän maisema-alueen maisemallinen arvo perustuu eritoten mäen laen avoimelta peltoalueelta itään avautuvaan laajaan metsämaisemaan, jonka linjalle voimalat suoraan asettuvat. Voimaloiden vähentäminen tai koon pienentäminen ei juuri maisemavaikutusta lievennä ja alueen maisema-arvojen säilyttämiseksi voimaloita ei kannattaisi rakentaa ollenkaan. Sama pätee muihin vastaaviin kohtiin esim. Kokonkylällä, joissa voimalat paikoitellen näkyvät esteettömästi.

Selostuksessa todetaan, että yleisesti ottaen Huuhtimäen tuulivoimahankkeen visuaalisten maisemavaikutusten näkymäalueet ovat verrattain pieniä alueen kumpuilevasta maisemarakenteesta ja metsäisyydestä johtuen, joten tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden laskeminen voi olla varsin tehokas maisemavaikutusten lieventämiskeino tiettyihin vaikutuskohteisiin (esim. Kutkylä).

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelut teki Huuhtimäen tuulivoimahankkeen alueella arkeologisen inventoinnin 2024. Inventoinnissa osaan kohteista tehtiin vain lidar-aineistoon perustuva etätarkastus, mutta lisäselvityksille ei ole tarvetta, jos suunniteltuun maankäyttöön ei tule muutoksia.

113 / 27.5.2025 Karjalankyläntie 5, Pieksämäki

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain 295/63 suojeltavia kiinteitä muinaisjäänneksiä eikä alueella ole sellaisia kulttuurihistoriallisia kohteita, jotka olisi otettava suunnittelussa huomioon, joten Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa hankkeesta.

114 / 28.5.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-60111, Pieksämäki

Kuvioille on tulossa pienaukkohakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Nikkarilan miinalataamon jäänteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee huomioimaan jäänteet metsänkäsittelyssä.

115 / 27.6.2025 Asemakaava ja asemakaavan muutosluonnos 36. kaupunginosan (Otava) / Metsä-Mannila, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Metsä-Mannilan asemakaavasta ja asemakaavan muutosluonnoksesta. Museo lausuu luonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaava-alue sijoittuu Mikkeliin Otavan taajamaan ja siihen kuuluu osia tiloista 491-443-3-218 Metsä-Mannila, 491-430-10-155 Uusi-Pesu, 491-430-10-154 Otavanportti ja maantiealue 491-895-0-5.

Kaavassa osoitetaan maa- ja metsätalousaluetta/energiahuollon aluetta, joka on varattu aurinkoenergian tuotantoon (M/EN-aur). Hankealueen ympärille jätetään suojaviheralueet (EV-1). Suunnittelualueen läpi kulkeva Lahdentie ja sen liittymä osoitetaan maantiealueena (LT). Luontoselvityksessä esille noussut Mannilan letto jätetään rakentamisen ulkopuolelle MY-alueelle ja osoitetaan omalla merkinnällään (luo). Ekologiseksi käytäväksi hankealueen sisällä osoitetaan maa- ja metsätalousaluetta (M-1) ja ajoyhteyttä varten maa- ja metsätalousalueen sisällä (M).

Kaava-alue on tällä hetkellä metsää ja peltoa sekä maantietäaluetta. Uusi-Pesun tilalla sijaitsee lisäksi kaksi vanhaa purettavaksi aiottua ulkorakennusta. Asuinrakennus ja muita talousrakennuksia on purettu jo v. 2015. Kaava-alueen läheisyydessä sen länsipuolella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet Mannilan tila ja Otavan vanha koulu.

Kaavaa varten on tehty maisemaselvitys (Tengbom 16.12.2024). Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Mannilan tilan pellon ja aurinkovoimaloiden väliin jää puustoista aluetta noin 100 metriä ja yli, joka riittävällä tavalla huomioi alueen maisema-arvot. Myös vanhan koulun ja aurinkovoimala-alueen väliin jää yli 300 metriä puustoista ja rakennettua aluetta. Selvityksen mukaan Uusi-Pesun alueella on säilynyt osa vanhasta kuusiaidasta, joka suositellaan säilyttämään. Kuusirivin turvaaminen on toivottavaa lisäten maiseman monipuolisuutta ja kertoen alueella sijainneesta asutuksesta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.

116 / 10.6.2025 Tapahtumateltilta, Kalastajanraitti, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien tapahtumateltan rakentamista kalastajatilalle Kerimäelle. Hakemuksen liitteenä oli asemapiirustus (29.4.2025), pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset (30.5.2025)

Kalastajatilán rakennukset on koottu eri kalastajatalouksista Kerimäeltä ja siirretty museoalueelle vuosina 1994–2003. Museotilalla esitellään tyyppillistä 1930-luvun pientilaa, jonka elinkeinoelämässä kalastuksella on ollut varsin keskeinen asema. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) museo ja kalastajatala on merkitty ma-kohteeksi. Kirkonkylän osayleiskaavassa (1996) C-1-alue. Asemakaavassa (2014) aluetta koskee merkinnät P, yleiset määräykset ja YM/s-2: *Museorakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella olevia suojeltuja rakennuksia ei saa purkaa. --- Alueen ympäristöä ei saa muuttaa niin, että ympäristön kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Uudet rakennukset ja rakenteet on toteutettava siten, että ne sopeutuvat yhteen alueen historiallisesti arvokkaiden rakennusten kanssa julkisivun, rakennusaineen, mittasuhteiden, pintojen ja värityksen osalta. Alueella olemassa oleva puusto tulee säilyttää siten, että sallitaan vain maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet. Alueelle saa lisäksi sijoittaa muita lähiympäristöä palvelevia toimintoja.*

Kerimäen keskustaajaman asemakaavamuutos on vireillä.

Rakennettava teltilta on alumiiniristikkorunkoinen 20 x 10 x 6 m. Pressu on väriltään vaalea beige, joka ilmeisesti puretaan talven ajaksi. Teltta asennetaan kalastajatilán päärakennuksen viereen 8 m päähän ja 2 m sen takasivusta pohjoiseen. Vanha teltan runko puretaan.

Teltta ei sopeudu kovin hyvin yhteen alueen historiallisesti arvokkaiden rakennusten kanssa. Teltan siirtoa sirkuskentälle on joskus ehdotettu, mikä ei ole huono ajatus. Kalastajatilalla on toisaalta ollut tapahtumateltilta 1990-luvulta alkaen ja teltan tapahtumat voivat osaltaan tukea myös museotoimintaa. Teltan siirto entiseltä paikalta hieman taemmas on hyvä muutos ja vaalean beigen värinen pressu sopeutuu valkoista paremmin museoympäristöön.

117 / 4.7.2025 Länsiosan rantaosayleiskaavan ja Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan muutokset, Mäntyharju

Mäntyharjun kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien länsiosan rantaosayleiskaavan ja Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan muutoksia.

Länsiosan rantaosayleiskaavan suunnittelun alueen muodostavat pääosin Länsiosan rantaosayleiskaavan alueella olevat pienet saaret, joiden alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueena rakentamisalueen sijasta. Lisäksi mukana on yksittäinen kohde mantereella. Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan alueella kolmen kohteen osalta käyttötarkoitus muuttuu ja yhden kohteen osalta osoitetaan perustettu luonnonsuojelualue sekä sen perusteella tarkennetaan rakennuspaikkojen sijainteja ja rajoituksia.

Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavan alueella tavoitteet käsittävät käytännössä käyttötarkoituksen muutokset lomarakentamisesta vakituiseen asumiseen sekä Ala-Liikassa olevan kohteen osalta rakennuspaikan siirron pois perustetun luonnonsuojelualueen osalta. Länsiosan rantaosayleiskaavan ns. rakennusluvalliset saaret osoitetaan maa- ja metsätalousalueen sijasta rakennuspaikaksi (RA)

Kaavamuutoksista ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

118 / 2.7.2025 Pieksämäen rakennusjärjestys, luonnos

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Pieksämäen rakennusjärjestyksen luonnosta. Museo lausuu luonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Rakennusjärjestys on laadittu kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen ja soveltuvin osin nykyisen rakennusjärjestyksen pohjalta. Alueellinen rakennusjärjestysten yhteneväisyys on huomioitu Keski-Savon kuntien (Varkaus, Leppävirta, Joroinen ja Pieksämäki) alueella.

Luonnoksessa on huomioitu kulttuuriympäristöjä eri luvuissa (mm. 1.5, 1.6, 2.4, 3.1, 3.5), mutta museo esittää vielä seuraavia tarkennuksia ja huomioita:

- Lukuun 2.2 museo esittää, että museoviranomaisen lausunto tulee pyytää myös hankkeista, jotka koskevat lasitettuja parvekkeita tai terasseja, aidan rakentamista, suuria mainoslaitteita tai markiiseja suojeluissa tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa ja alueilla. Suojeltujen tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten lisäksi julkisivutoimenpiteiden kohdistuessa myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaille alueille, tulee vaatia poikkeamislupa ja pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta. Alkuperäisyydestä puhuttaessa tarkoitetaanko sen hetkistä tilannetta? Aurinkopaneeleiden ja lämpöpumppujen asentamisesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaille alueille tulee myös pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta.
- Huomiona lausuntopyyntövelvoitteeseen, että osa rakennuksista voi olla lailla rakennusperinnön suojelusta, asetuksella 480/85, kirkkolailla, lailla ortodoksisesta kirkosta suojeltu tai valtion omistamia kohteita, jolloin lausunto tulee pyytää Museovirastolta. Pieksämäellä on tällä hetkellä viisi erityislainsäädännöllä suojeltua kohdetta.
- Kohdan 3.1 lisätietoja osiossa maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön lyhenne MARY viittaa erityisesti Päijät-Hämeen maakunnalliseen selvitykseen, Etelä-Savon maakunnallisilla selvityksillä ei ole virallista lyhennettä. Kohdassa viitataan myös selvitykseen Pieksämäen kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista, selvitys voisi olla hyvä muuttaa monikkoon.
- Kohdan 7.3 määräyksessä on hyvä lisätä, että myös paikallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä ja maisema-alueilla suunnittelun lähtökohdaksi on otettava kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen.
- Kohdan 7.3 lisätiedoissa on hyvä mainita Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta, jonka julkisesta versiosta esku.fi löytyy osa Pieksämäen kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kohteista. Kohdassa on hyvä mainita myös, että valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK), arkeologiset kohteet, lailla rakennusperinnön suojelusta, asetuksella 480/85, kirkkolailla ja lailla ortodoksisesta kirkosta suojellut sekä

rautatiesopimuksen piirissä olevat kohteet löytyvät Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta osoitteesta kyppi.fi.

- Pieksämäen kaupungin karttapalvelussa ei taida näkyä yleiskaavat, joten kaikkia paikallisesti arvokkaita kohteita ei niin helposti löydy. Yleis- ja asemakaavojen kaikki inventoinnit ei taida myöskään löytyä netistä, joten voi olla hyvä ohjeistaa mistä niistä kysyä.
- Liitteissä annetaan erityisiä ohjeita ja täydentäviä määräyksiä rakentamisesta vanhoilla asemakaava-alueilla. Olisiko liitteisiin hyvä lisätä kartat siitä mitä alueita tarkoitetaan, esim. missä menee entisen Pieksämäen maalaiskunnan rajat.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön.

119 / 4.7.2025 Kirkonkylän erinäisten alueiden yleis- ja asemakaavapäivitys, OAS, Rantasalmi

Rantasalmen kunnanhallitus on asettanut nähtäville kirkonkylän erinäisten alueiden yleis- ja asemakaavapäivityksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat. Museo lausuu suunnitelmista kulttuuriympäristön kannalta.

Keskustan osayleiskaavan kaavamuutos käsittää ranta-alueet. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa kaupallisten palveluiden sijoittuminen entisen hotellin ja Järviluonnonkeskuksen alueelle sekä tutkia rantaan tuketuvan asumisen sijoittumista puistoalueen läheisyyteen sekä päivittää muutenkin yleiskaavamerkintöjä ja määräyksiä.

Asemakaavamuutosalue käsittää Rantasalmen keskustan rannan tuntumassa korttelit nro 25, 27, 28, 30 ja 38 sekä näiden läheiset liikenne-, vesi- ja viheralueet. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on selvittää kaupallisten palveluiden sijoittuminen entisen hotellin ja Järviluonnonkeskuksen alueelle, tarkastella Seuralan ja vanhan poliisitalon asemakaavamerkintää, osoittaa Telerannan alue nykyistä toimintaa palvelevalle merkinnälle sekä mahdollistaa Eliel Saaristentien turvallisen liikenneympäristön kehittäminen. Samalla tutkimaan uuden asumisen sijoittuminen lähelle rantaa.

Keskustan osayleiskaavaa varten on tehty kulttuuriympäristöselvitys v. 2015 (Selvitystyö Ahola) ja modernia rakennuskantaa on inventoitu maakuntaliiton hankkeessa v. 2019, inventointitiedot on viety Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan, jonka tietoja voi hyödyntää.

Asemakaavamuutosalueilla Rantasalmen kunnantalo, Seurala ja Luontokeskus Oskari on inventoitu. Millään näistä kohteista ei ole voimassa olevissa kaavoissa suojelumerkintää.

Osayleiskaavan muutosalue rajoittuu idässä Pyyvilän kartanon alueeseen, joka on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Pohjoisrannalla sijaitsee kolme inventoitua kohdetta; Kopsahovi, Ihantala ja Leppälahti. Kopsahovi ja Leppälahti on huomioitu voimassa olevassa yleiskaavassa SR-kohteina ja Kopsahovi Etelä-Savon maakuntakaavassa maV-alueena. Toisella rannalla on inventoitu Luontokeskus Oskari ja Rantasalmen museo.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa todetaan asiallisesti, että vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan selvitetään, lisäksi asemakaavamuutosta varten teetetään rantamaisemaselvitys ja kulttuuriympäristöselvitys / rakennusinventointi, mikä on hyvä asia. Kaavaselostuksessa tulee esittää inventoitujen kohteiden lisäksi suunnittelualueiden muu rakennuskanta ja kaavoissa turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden ja maisema-arvojen säilyminen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

120 / 8.7.2025 YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa /Savonrata Kouvola-Kuopio

Etelä-Savon ELY-keskus pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Väyläviraston Kouvola-Kuopio rataosan nopeuden noston ja liikennepaikkojen parantamisen mahdollisista merkittävistä ympäristövaikutuksista, ja siitä tulisiko hankkeeseen niiden perusteella soveltaa YVA-menettelyä. Lausuntopyyntöön liitteenä oli Väyläviraston hankekuvaus (17.06.2025) ja ELY-keskuksen lausuntopyyntö.

Kouvola-Kuopio-rataosuuden kehittämisen tärkeimmät tavoitteet ovat radan henkilöjunaliikenteen nopeuttaminen ja välityskyvyn parantaminen. Hankealue sijoittuu Kymenlaakson, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntiin Kouvolan, Mäntyharjun, Mikkelin, Pieksämäen, Suonenjoen ja Kuopion alueille. Lisäksi Savon rata sijoittuu Hirvensalmen kunnan alueelle, mutta Hirvensalmen kunnan alueelle ei kohdistu hankkeessa toimenpiteitä.

Tavoitteiden saavuttamiseksi rataosalle suunniteltuihin toimenpiteisiin sisältyy kaarreoikaisu, tasoristeysten poistot sekä liikennepaikkojen parantamiset. Merkittävimmät suunnitellut kaarreoikaisu sijoittuvat Mäntyharjulle, Mynttilään sekä Loukolammelle.

Mäntyharjun suunniteltu kaarreoikaisu sijaitsee noin 5 kilometrin päässä kuntakeskuksesta etelään. Suunniteltu oikaisu toteutetaan noin 1,3 km matkalla niin, että ratalinja siirtyy nykyisestä enimmillään noin 21 metriä sisäkaaren suuntaan. Mynttilän suunniteltu kaarreoikaisu on noin 7 kilometrin etäisyydellä kuntakeskuksesta pohjoiseen. Suunniteltuja oikaisuja toteutetaan yhteensä noin 4,6 km matkalla niin, että ratalinja siirtyy nykyisestä sisä- tai ulkokaaren suuntaan enimmillään noin 92 metriä.

Loukolammen suunniteltu kaarreoikaisu sijaitsee noin 10 kilometrin päässä Pieksämäen kaupungin keskusta-alueelta etelään. Suunniteltu oikaisu toteutetaan noin 800 metrin matkalla niin, että ratalinja siirtyy nykyisestä enimmillään noin 7 metriä sisäkaaren suuntaan.

Rataosuuden nopeuden nostaminen edellyttää myös muita pienempiä toimenpiteitä. Näihin toimenpiteisiin lukeutuvat useammat pienet kaarreoikaisu, joissa sivusiirtymä on vain noin 0,3–0,4 metriä. Lisäksi hankkeeseen sisältyy yhdeksän tasoristeysten poistaminen ja niihin liittyvät raidejärjestelyt, neljän nykyisen liikennepaikan parantaminen sekä tarvittavat muutokset junankulunvalvontaan, sähköraataan ja meluntorjuntaan.

Hankkeen sisältämät nykyisten liikennepaikkojen parantamiset toteutetaan Vuohijärven (Kouvola), Otavan (Mikkeli), Markkalan (Suonenjoki) sekä Kurkimäen (Kuopio) liikennepaikoilla. Otavan liikennepaikkaa pidennetään nykyisestä. Haukivuorella ja Pieksämäellä poistetaan tasoristeys.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Mynttilän alueella sijaitsee kaksi inventoitua kulttuurihistoriallisesti merkittävää kohdetta: Vihtamaan tila sekä Mynttilän asema alle 300 m säteellä muutosalueesta.

Mäntyharjun tai Loukolammen kaarreoikaisun välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja kulttuuriympäristökohteita.

Otavan rautatieasema on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) maakunnallisesti merkittävänä kohteena ja yleiskaavassa (1997) sr-1-kohteena. Rautatieaseman lisäksi kokonaisuuteen kuuluu aseman tavaramakasiini ja talousrakennus, ja aseman pohjoispuolella kaksoisvahtitupa piharakennuksineen. Radan länsipuolella on myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) maakunnallisesti merkittävänä huomioitu Otavan sahan työntekijöiden rakentama asuntoalue Pyhättömät. Nämä alueet ja kohteet tulee ottaa huomioon liikennepaikkaa parannettaessa.

Muuttuvan maankäytön alueilla on syytä tehdä arkeologinen inventointi arkeologisen kulttuuriperinnön selvittämiseksi.

Savonlinnan museo suosittelee lausunnon pyytämistä myös Suomen Rautatiemuseolta, joka on suomalaista rautateiden kulttuuriperintöä tutkiva, tallentava ja esittelevä valtakunnallinen vastuumuseo.

Museon arvion mukaan hankkeesta ei koidu merkittäviä kulttuuriympäristövaikutuksia, joiden vuoksi hankkeeseen tulisi soveltaa YVA-menettelyä.

121 / 27.6.2025 Asemakaavan muutos, oas, Brahenkatu 26, Mikkeli

Mikkelin maankäyttö- ja kaupunkirakenneyksikkö ilmoittaa asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnittelualue sijaitsee Nuijamiehen (5) kaupunginosassa, korttelissa 8 tontilla 329 osoitteessa Brahenkatu 26 (491-5-8-329).

Tontilla sijaitsee 1930-luvun huvilatyylin kaupunkitalo, jonka kokonaishahmo on vahvasti klassistinen. Kookas puutalo sijaitsee Hänninkentän laidalla ja nousee vahvasti esille kaupunkitilojen muutoskohdan näkymiin. Tontti kuuluu Piponiuksen laatiman vuoden 1917 asemakaavan mukaisesti muodostuneeseen kortteliin. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on korjata suunnittelukohteen rakennusoikeuden määrä vastaamaan suojellun rakennuksen rakennusoikeutta, noin 510 k-m². Rakennuksen käyttötarkoitus muutetaan asuin- ja liiketilojen korttelialueeksi (AL). Asemakaavan muutos on teknisluonteinen korjaus, eikä sillä ole vaikutusta kaupunkikuvaan, kulttuuriympäristöön tai luonnonympäristöön. Nykyiset suojelumääräykset säilyvät sekä ympäristön että päärakennuksen osalta. Määräysten teknistä sisältöä muutetaan osittain.

Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on osa sk-aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (2020) tontti on A-1-aluetta ja maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, asuinrakennus sr-1 ja tontilla on myös rakennusala pihatalolle tai talousrakennukselle. Rakennusoikeuden määrä on 250 k-m², lisäksi tontin takaosaan voidaan toteuttaa 100 k-m² lisärakentamista It/as merkinnällä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan nykyiset suojelumääräykset säilyvät. Kaavaselostuksesta on hyvä löytyä tontin nykyisten rakennusten käytetty rakennusoikeus ja selvennys tarkoittaako uusi 510 k-m² rakennusoikeus suojelurakennusta vai tontin rakennusoikeutta yhteensä.

122 / 2.7.2025 Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaiheen kaavaluonnos

Pohjois-Savon maakuntaliitto on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen luonnoksesta. Museo lausuu suunnitelmasta Etelä-Savon kulttuuriympäristöjen kannalta. Pohjois-Savon maakunta rajoittuu Etelä-Savon alueella Juvaan, Pieksämäkeen, Rantasalmeen ja Savonlinnaan. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 29.12.2023.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheessa käsitellään aurinko- ja tuulivoimaan, sähkönsiirron yhteystarpeeseen, vetytalouteen sekä Pohjois-Savon seudullisesti merkittävään kauppaan liittyviä teemakokonaisuuksia.

Kaavassa käsiteltävistä teemoista lähinnä tuulivoima-alueilla sekä teollisen kokoluokan aurinkoenergian tuotantoalueilla voi olla maisemallista vaikutusta Etelä-Savon kulttuuriympäristöihin. Lähin maakunnallisesti merkittävä tuulivoimapotentialialinen alue on osoitettu Rautalamille noin 10 km päähän Pieksämäen rajasta ja noin 15 km päähän lähimmästä tunnetusta kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta kohteesta. Aurinkoenergiaa ja tuulivoimaa koskeissa kaavamääräyksissä on huomioitu ylimaakunnallisten vaikutusten selvittäminen sekä maisema- ja kulttuuriperintöarvojen huomioon ottaminen.

123 / 4.7.2025 Sulkavan Partalansaaren rantayleiskaavan muutokset

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Partalansaaren rantayleiskaavan muutoksista. Muutoskohteet sijaitsevat eripuolella Partalansaaren rantayleiskaavaa. Yleiskaavamuutosten tarve perustuu

havaittujen virheiden korjaamiseen sekä maanomistajien muutospyyntöihin. Muutokset ovat lähinnä nykytilanteen toteavia: kaavamuutoksella korjataan havaittuja virheitä, laajennetaan ja siirretään hieman rakennuspaikkoja, osoitetaan jo perustettuja luonnonsuojelualueita sekä osoitetaan käyttötarkoituksen muutoksia lomarakennuspaikoista asuinrakennuspaikoiksi. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 12.2.2025.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita. Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

124 / 9.6.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-63483, Rantasalmi

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida raudanvalmistuspaikkojen päälle eikä ajaa metsäkoneilla niiden yli tai muutenkaan kajota niihin. Tarvittaessa raudanvalmistuspaikat on merkittävä maastossa. Muinaismuistolain 5 § perusteella muinaisjäännösten suoja-alueet ovat kaksi metriä laskettuna muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista.

125 / 9.6.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-66095, Mikkeli

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Puuta voi poistaa vapaasti ja hautaröykkiön säilyvyyden kannalta puiden poisto on jopa suotavaa, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida hautaröykkiön päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota siihen. Tarvittaessa hautaröykkiö on merkittävä maastossa. Muinaismuistolain 5 § perusteella muinaisjäännöksen suoja-alue on kaksi metriä laskettuna muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista. Näin ollen laikkumätästys on kielletty tuon suoja-alueen sisäpuolella.

126 / 9.6.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-66197, Savonlinna

Kuviolle on tulossa kasvatushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

127 / 5.7.2025 Huosiosjoen koskien kalataloudellinen kunnostus, kävelysillan rakentaminen entisen uittopadon kohdalle sekä Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen No 19/Va I/85 raukeaminen, Juva

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Huosiosjoen koskien kalataloudellisesta kunnostuksesta, kävelysillan rakentamisesta entisen uittopadon kohdalle sekä Itä-Suomen vesioikeuden päätöksen No 19/Va I/85 rauettamisesta. Hakemuksen liitteenä oli mm. kunnostussuunnitelma (Tmi Arto Hautala 7.9.2022), suunnitelmapiirustukset (28.7.2022/19.12.2024) ja Ohmonlammen uittopadon hoitosillan rakennepiirrokset ja leikkaus (12.2.2024). Museo on lausunut suunnitelman luonnoksesta 15.8.2022.

Kunnostusten suunnittelualue kattaa 7,6 kilometrin matkan Huosiosjokea alkaen yläosalla Koikkalantieltä ja päätyen alaosalla jokisuulle Luonterin Savivedellä. Kunnostettavia koskia on seitsemän, joista viisi tarvitsee koneellista kunnostusta ja kaksi korkeintaan vähäistä käsinkunnostusta.

Suunnittelualueella sijaitseva Koikkalan mylly on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi: *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.* Yleiskaavassa (2005) Koikkalan myllyllä on sr-merkintä: *Rakennussuojelu- tai muu kulttuuriympäristön suojelukohde. Kohteessa sijaitsevien rakennusten purkaminen on kiellettyä ilman maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaista purkamislupaa. Luvasta on pyydettävä maakuntaliiton ja*

alueellisen ympäristökeskuksen lausunto. Myllyllä ei ole yleiskaavassa SM-merkintää, niin kuin suunnitelmassa sanotaan (s. 8).

Myllykoskella tehdään koneellista kunnostusta 40 m matkalla. Myllyn eteläpuolista koskialuetta on perattu jo aiemmin ja entisen myllyuoman erottava perkuukivikangas puretaan. Myös myllyn pohjoispuolista koskialuetta on kunnostettu aiemmin ja entisen myllypadon putouskorkeus on kynnystetty luonnonmukaisesti. Myllyn pohjoispuolen uomaa ei avarreta, jotta tulvavirtaamat eivät pääse heikentämään myllyn perustuspilareita.

Suunnitelman mukaan Ohmonlammen v. 1948 tehdyn uittopadon nykyisiin rakenteisiin (padon pohjan hirsiarina ja padon rantojen betoniseinät) ei ole tarvetta koskea, kun uittopatoa koskeva vesioikeudellinen lupa rautetaan. Padon vanha huonokuntoinen hoitosilta puretaan ja tilalle tehdään uusi puurakenteinen hoitosilta.

Kunnostustoimenpiteet eivät merkittävästi heikennä myllyalueen kulttuurihistoriallisia arvoja, uomaa on jo aiemmin muokattu ja vesirakenteita hävinnyt. Museo pitää hyvänä, että Ohmonlammen patorakenteita ei tarvitse purkaa ja ne säilyvät muistona ja merkinä joen aikaisemmasta käytöstä. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmaan.

128 / 7.8.2025 Kaukolan Tripla asemakaavamuutos, OAS, Mikkeli

Mikkelin kaupunki on asettanut nähtäville asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Asemakaavan muutos koskee 4. kaupunginosan (Kaukola) kortteleita 7, 8 ja 28 sekä katualuetta. Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa täydennysrakentaminen kolmelle eri tontille Päämajakoulun ympäristössä. Alueen suunnittelusta on laadittu arkkitehtuurin diplomityö vuonna 2023, johon asemakaavan muutos pohjautuu. Täydennysrakentamisen tavoitteena on tiivistää

keskustan kaupunkirakennetta ja mahdollistaa nykyistä monipuolisemmat käyttötarkoitukset. Alueen pysäköintijärjestelyt on tarkoitus ratkaista asemakaavan muutoksen laadinnan aikana. Alustavasti selvitetään mahdollisuutta toteuttaa pysäköintilaitos Päämajakoulun hiekkakentän kohdalle siten, että koulun kenttä- ja leikkialueet toteutetaan kansirakenteen päälle.

Suunnitelma-alueella sijaitsee neljä inventoitua rakennuskohdetta; Suur-Savon Sähkön toimistorakennus, Yliopistokeskus, Savilahdenkatu 24 ja Yhteiskoulun (nyk. Päämajakoulu) vanha osa. Kaava-alueen lähistöllä on myös muita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita kuten entisen kuuromykkäin koulun rakennusryhmä, Tuomiokirkko ja seurakuntatalo.

Suunnitelma-alue rajoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Mikkelin hallitustori ympäristöineen), joka on huomioitu maakunta- ja yleiskaavassa. Yhteiskoulun vanha osa on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-kohteena. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) Savilahdenkatu 24, Mikkelin yhteiskoulu ja Suur-Savon Sähkön pääkonttori on merkitty sr-kohteiksi. Lisäksi kortteli 28 on osa sk-aluetta. Savilahdenkatu 24:a ja Yhteiskoulun vanhaa osaa koskee myös asemakaavassa (2015) sr-merkintä.

Inventoiduista rakennuksista löytyy tietoa Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta ja Suur-Savon Sähkön rakennuksesta on tehty hyvä rakennushistoriaselvitys, joita kannattaa hyödyntää kaavatyössä. Puretusta Urheilutalosta on tehty rakennushistoriaselvitys, jossa on käsitelty korttelin 28 historiaa, jota kannattaa myös hyödyntää. Nykyisen Päämajakoulun uudemmat osat on hyvä inventoida, koulua on laajennettu ainakin 1960-luvulla. Yliopistokeskuksen Cultiva-rakennus sijaitsee kaavamuutosalueella ja voimassa

olevassa asemakaavassa suojeltu Unica kaavamuutosalueen ulkopuolella Cultivan naapurissa. Cultiva-rakennuksen osalta on hyvä selvittää, onko se itsessään tai Yliopistokeskuksen kokonaisuuden turvaamisen kannalta tarpeen suojella tai muuten erityisesti huomioida kaavassa.

Kaavamuutosaluetta koskee osayleiskaavamerkintä C-1, jonka mukaan mm. *alueen suunnittelussa tulee huomioida kulttuurihistorialliset ja virkistyselliset arvot sekä kaupunkikuvallinen laatu.*

Täydennysrakentamisen tulee olla ympäröivään kaupunkirakenteeseen sopeutuvaa materiaalin, korkeuden sekä julkisivujäsentelyn osalta. Kaavamuutosalueen lähiympäristö on 1–5 kerroksista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman havainnekuvassa alueelle on suunniteltu 9-kerroksisia kerrostaloja. Kaavassa tulee luonnollisesti arvioida vaikutukset suhteessa yleiskaavaan sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin ja alueisiin. Havainnekuvat auttavat arvioimaan uudisrakentamisen vaikutuksia ympäristöön ja niitä tulee olla riittävästi, esim. kauempaa Kirkkokadulta ja kirkon/tuomiokirkkopuiston suunnalta ihmisen tasolta. Diplomityössä (Mehtola 2023) olevat piirustukset, joissa näkyy uudisrakennusten suhde naapurirakennuksiin ovat havainnollisia myös.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

129 / 12.6.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-68748, Mikkeli

Kuviolle 3.0 on tulossa kasvatushakkuu ja kuviolle 6.0 siemenpuuhakkuu ja äestys. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion 6.0 lounaiskärjen muinaisjäännösalue on jätettävä äestämättä tai äestys on tehtävä varovasti niin, että vain kivennäismaan pinta paljastetaan.

130 / 12.6.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-68984, Savonlinna

Kuviolle on tulossa kasvatushakkuu. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikallion päälle eikä sen yli saa ajaa metsäkoneilla tai muutenkaan kajota siihen. Tarvittaessa muinaisjäännös on merkittävä maastossa.

131 / 30.7.2025 Asemakaava ja asemakaavan muutos, Tuskun teollisuusalue, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa Tuskun teollisuusalueen kaavaluonnoksesta. Museo lausui OAS:sta 11.6.2024 ja lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavahankkeen tavoitteena on laajentaa Tuskun teollisuusaluetta länteen noin 8 hehtaarin suuruiselle alueelle, jolle on tarkoitus muodostaa uusi teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Lisäksi asemakaavassa ja -muutoksessa tarkistetaan Tuskun teollisuusalueen kaavalliset käyttötarkoituserkinnät ja rakennusoikeuksien määrät. Vuoden 2019 asemakaavaan laaditaan teknisluonteisia täydennyksiä.

Tavoitteena on myös kaavoittaa etelään noin 10 hehtaarin kokoisesta

maatalous- ja lentokenttäalueesta teollisuusalue (T-1), joka mahdollistaa datakeskuksen tai energian varastoinnin korttelialueeksi. Vuolingonkatu ja Vanhamäentie on tarkoitus osoittaa asemakaavassa katualueeksi. Kaavaprosessin yhteydessä selvitetään liikenteelliset vaikutukset, ja alueelle laaditaan hulevesijärjestelmän kuvaus.

Kaavamuutosalueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas, yleis- ja asemakaavassa huomioitu lentokonehalli. Kaavamuutosalueen ulkopuolella, mutta sen läheisyydessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas Nikaran tila, maakunnallisesti merkittävä Vuolingon tila sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas huvila, Kuusikko. Nikaran ja Vuolingon tilat vanhoine viljelysalueineen muodostavat maisemallisen kokonaisuuden, jonka peltoja ulottuu kaavamuutosalueen länsiosaan. Sekä Nikaran, että Vuolingon alueilta kaavamuutoksen kohteena olevan alueen tuntumasta, mutta sen ulkopuolelta, on rautakautisia löytöjä. On kuitenkin

todennäköistä, etteivät nämä kohteet jatku kaavamuutosalueelle eikä rautakautisia löytöalueita lähimmille kaavamuutosalueille ole tehty nykytilanteeseen verrattuna oleellisia muutoksia maankäyttöön.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) suunnitelma-alueita koskee mm. osin KuMa-merkintä ja lentokonehallia sr-merkintä. Alueella on voimassa useampia asemakaavoja (1974–2019), joista tuoreimmassa lentokonehalli on huomioitu sr-merkinnällä.

Kaavaluonnoksessa lentokonehalli on asiallisesti osoitettu sr-kohteena, mutta määräys on vielä kesken ja sitä tulee tarkentaa, kuten rakennusta ei saa purkaa, rakennuksessa ei saa tehdä sen kulttuurihistoriallista arvoa vähentäviä muutoksia ja muutostöidenpiteistä tulee kuulla museoviranomaista. Läheiseen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen Nikaran tilaan ja sen peltoihin on jätetty väliä ennen kuin teollisuusalue alkaa ja lentokentän länsipään peltoalue on osoitettu suojaviheralueeksi, mitkä auttavat säilyttämään kulttuurimaiseman. Kaavaselostus on selkeästi keskeneräinen ja siinä on paljon täydennettävää ehdotusvaiheeseen.

132 / 8.7.2025 Asemakaavan muutosehdotus, Siekkilä Vanamonkuja, Mikkel

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Siekkilässä sijaitseva 0,5 ha kaavamuutosalue rajautuu Pohjolankatuun, Vanamonkujaan ja Kauppakujaan. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää toteutumattoman kaavan käyttötarkoituksimerkintöjä ja määräyksiä niin, että ne vastaavat alueen tarpeita. Lainvoimaisessa asemakaavassa oleva yleisten rakennusten korttelialue on tarkoitus muuttaa liikerakennusten korttelialueeksi. Tulevaisuudessa myös entisen Siekkilän koulun kaavaa on tarkoitus päivittää. Museo lausui kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 10.4.2025.

Inventoinnin (2018) mukaan Siekkilä on 1960-luvun *kaupunkisuunnittelua hyvin edustava asuinalue, jonka on suunnitellut professori Olli Kivinen. Alueen kaupunkikuvalliset arvot muodostuvat eri asuinrakennustyyppien jäsentelystä omiksi kokonaisuuksikseen (kerros-, atrium- ja omakotitalot) sekä katuverkon ratkaisusta. Ajan suunnitteluihanteiden mukaisesti metsäiset alueet limittyvät osaksi kaupunkikuvaa, muodostaen esimerkin mikkiläisestä metsälähiöstä.* Kaavamuutosalueen kohdille oli alkujaan suunniteltu atriumtaloja, joista vain yksi toteutui. Parkkipaikat sijoitettiin lähimmäs Pohjolankatua ja rakennus pohjoisosaan korttelia. Kaavamuutosalue on jäänyt rakentamattomaksi.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kaavamuutosalue on merkitty mm. paikallisesti arvokkaaksi sk-alueeksi: *Alueella on maakunnallisesti tai paikallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Aluetta tai alueen kohteita koskevissa toimenpiteissä, alueen tarkemmassa suunnittelussa tai aluetta asemakaavoitettaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua.* Asemakaavassa (1970) Y- ja LP-alueita.

Kaavaehdotuksessa suunnittelualue osoitetaan pääasiassa AL- ja EV-alueiksi, suurin sallittu kerrosluku kaksi, julkisivuissa tulee pääasiallisesti käyttää puuta. Siekkilän harvoissa liikerakennuksissa on käytetty puuta ja asuinrakennuksissa tiiltä ja betonielementtiä. Käyttötarkoituksen ollessa kumpi vain tai kummatkin, voisi julkisivumateriaalikin olla puuta, tiiltä tai betonia. Muutosalueen periaate sijoittaa parkkipaikka Pohjolankadun puolelle ja rakennusmassa tontin pohjoisosaan tukee 1960-luvun alkuperäistä kaavasunnitelmaa ja kaavamääräys säilyttää olevaa puustoa mahdollisuuksien mukaan edistää metsälähiön periaatetta.

Kaavakartalla ei näy istutettava alueen osa merkintää, mutta määräys on. Kaavaselostuksessa voimassa olevaa yleiskaavaa esiteltäessä maisema ja kulttuuriympäristökartat/otsikot ovat menneet väärin päin (s. 16). Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

133 / 14.7.2025 Linja-autoaseman ja torin alueen asemakaavamuutoksen luonnos, Rantasalmi

Rantasalmen kunnanhallitus on asettanut nähtäville linja-autoaseman ja torin alueen asemakaavamuutoksen luonnoksen. Museo on lausunut kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 19.12.2024.

Suunnittelualueella on voimassa keskustan osayleiskaava ja Haukiveden-Haapaselän rantayleiskaavan muutos (2018). Yleiskaavassa aluetta koskee merkinnät C-1, Y, SR/5 ja saa-1. Voimassa olevissa asemakaavoissa (2015, 2001 ja 1991) suunnittelualueella on AK-, AR-, AL-, LH-, YS-, VP-, L- ja katualueita.

Kylätie 24b, entinen lääkäritalo on asiallisesti osoitettu sr-kohteeksi. Kaavaselostuksessa (s. 15) entinen lääkäritalo mainitaan valtakunnallisesti merkittävänä, mutta maakuntakaavojen yhdistelmän mukaan se on maakunnallisesti merkittävä.

Kaavaselostuksessa on hyvin kuvia suunnittelualueesta, mutta tarkempia tietoja vanhan lääkärintalon lisäksi vain Osuuspankin rakennuksesta. Osuuspankin monimuotoinen postmoderni rakennus erottuu kyläkuvassa ja on säilyttänyt hyvin ominaispiirteensä. Kaavaprosessissa on hyvä arvioida tarkemmin kohteen kulttuurihistoriallista merkitystä ja onko se kaavassa syytä osoittaa säilytettäväksi. Muidenkin osalta vähintään rakennusten kuvailu valmistumisvuosiin ja suunnittelijatieto olisi hyvä täydentää kaavaselostukseen. Tarkentuneiden tietojen myötä myös kaavan vaikutuksia rakennettuun ympäristöön ja kulttuuriympäristöön pystyy tarkentamaan.

134 / 12.9.2025 Enonkosken vanhan kivisillan poistaminen liikennekäytöstä/uuden kevyenliikenteen sillan rakentaminen

Lausuntopyynnön mukaan kivisilta on ollut tehostetussa tarkkailussa 1.6.2021 lähtien. 1900-luvun alussa rakennettu holvisilta on rakennettu ilman saumalaastia pienehköistä liuskeisista luonnonkivistä. Kunnossapidon yhteydessä sillasta on sortunut kiviä. Holvissa ja kantamuurissa on havaittu muodonmuutoksia ja kivissä on rapautumaa. Pienistä, osittain rapautuvista kivistä kootussa holvisillassa yksittäistenkin kivien irtoaminen voi aiheuttaa laajemman sortuman. Sillalta puuttuvat myös turvalliset kaiteet. Rakennetta ei saa vahvistettua muuttamatta oleellisesti historiallisen sillan ulkonäköä.

Kivisilta on rakennettu v. 1903–1904. Sillan rakennustyöt urakoi talollinen Antti Makkonen Hanhijärveltä. Sillan kokoamisen taituroi Sylvester Redsven. Siltaa on kunnostettu v. 1979 valamalla sisäosat betonista. (ns. betonimantteli). Nykyisin se toimii kevyen liikenteen siltana vuonna 1955 rakennetun betonisillan vieressä. Silta nimettiin museosillaksi vuonna 1982.

Sillan alitse virtaavassa Enonkoskessa toimi saha 1720-luvulta 1900-luvun alkuun asti. Saha oli läänin suurimpia 1800-luvulla. Saha paloi vappuna 1910, ja sahan makasiinirakennukset purettiin kosken rannalta 1960-luvulla. Viimeinen makasiini sillan poskessa kunnostettiin 1990-luvulla näyttelytilaksi.

Kivisilta on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY2009 Museosilta) ja museosilta. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Enonkosken kivisilta on SR-kohde ja osa maV- aluetta. Sahan jäänteet ovat ma-kohde. Enonkosken strategisessa yleiskaavassa (2013) silta on SR- aluetta ja KuMa- aluetta. Kirkonkylän asemakaavassa silta ja sen itäpuoli on LT- aluetta ja länsipuolen rannat VP- aluetta. Enonhovin asemakaavassa (2021) sillan länsipuolen eteläiset maa-alueet ovat VL/s- aluetta ja RKY- alue on osoitettu rky- aluemerkinällä. Kirkonkylän asemakaavan päivitys on vireillä, jonka kaavaehdotuksessa silta on osoitettu sr-kohteeksi, RKY-alue rky- aluemerkinällä, sillan länsipuolen eteläranta on VL/s- aluetta ja pohjoisranta VP- aluetta, silta ja sen itäpuoli on maantien aluetta.

Lausuntopyynnössä on esitetty neljä eri vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa 1 kevyen liikenteen väylä siirretään olemassa olevalle maantiesillalle, jota levennetään. Vaihtoehdossa 2 rakennetaan uusi kevytrakenteinen

teräsristikkosilta maantiesillan ja kivisillan väliin. Vaihtoehdossa 3 rakennetaan uusi kevytrakenteinen teräsristikkosilta kivisillan länsipuolelle. Vaihtoehdossa 4 rakennetaan uusi betoninen holvisilta kivisillan länsipuolelle.

Museo ei puolla uuden sillan rakentamista kivisillan länsipuolelle. Sillan länsipuolelle sijoittuu vanhat säilyneet sahan aikaiset rakenteet ja virran esteettisin osio. Sillan rakentaminen nykyisten siltojen väliin ei ole myöskään tähdellisin ratkaisu, kun rakentaminen voi vaikuttaa heikentävästi kivisiltaan. Nykyiset sillat sijaitsevat rinteessä ja niiden välillä on myös korkeuseroa, jonka takia uusi silta vaatinee ainakin jonkin verran uusia pengerryksiä tai tukimuuria, kun nyt siltojen välillä riittää nurmettunut rinne. Esitetyistä vaihtoehdoista VE1 on vähiten ympäristöä muuttava.

Uuden väylän rakentamista maantiesillan itäpuolelle ei ole ehdotettu. Tämäkin suunta on hyvä tutkia, jos ei ole jo tutkittu, vaikka se voi olla liikenneturvallisuuden kannalta hankalampi suunniteltava.

Lausuntopyyntöaineistossa ei ole esitetty miten kivisiltaa ylläpidetään, jos uusi silta tehdään, ja saisiko kivisillalle jatkossa mennä ollenkaan. Kivisilta olisi hyvä pysyä kevyenliikenteen käytössä, käyttömahdollisuus edistää alueen historian ymmärrystä. Sillalta voinee kieltää ajamisen ajoneuvoilla ja esimerkiksi lumenaurauksen voi suorittaa sillan kohdalla käsin. Käytössä pysyminen edistää myös sillan kunnon tarkkailua ja hoitoa.

Siltasuunnitelmista on hyvä kysyä myös kunnan kanta, jolla on paras paikallinen kokemus alueesta.

135 / 26.6.2025 Laituri, Kivelänkatu 4, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien laiturin uusimista osoitteessa Kivelänkatu 4. Hakemuksen liitteenä oli asema-, pohja- ja julkisivupiirustus (24.6.2025).

Osoitteessa sijaitsee Alttarkiven huvila 1910-luvulta, jonka rantaan laituri rakennetaan. Rannassa on ollut laituri vuosikymmenet ja välillä se on uusittu. Laituri on ollut vähintään 1910-luvulta L-kirjaimen muotoinen ja ristikkokaiteinen, välillä laiturissa oli vaakakaiteet ja nykyisin siinä on ristikkokaiteet.

Asemakaavassa (1989) kohdetta koskee merkinnät A ja W.

Uusi laituri on entistä suurempi, T-mallinen ja sen kaidetolpat, pintalankutus ja väri tehdään entisen mallin mukaan. Laiturin kulkusillan alkupää perustetaan betoniseen maatukeen, laituri perustetaan tolppien varaan, laiturin pinta on hienosahattua mäntyä, se pintakäsitellään valkoiseksi ja laituriiin tulee valaistus.

Uusimiselle ei ole estettä, mutta L-muotoisena laituri jatkaisi toki paremmin perinnettä.

136 / 7.8.2025 Poleenin LVISA-saneeraus, Pieksämäki

Kulttuurikeskus Poleeni on valmistunut vuonna 1989 arkkitehtuurikilpailun pohjalta suunnittelijana Gullichsen, Kairamo ja Vormala Arkkitehdit KY. Inventoinnin (2013) mukaan *Poleeni on muodoltaan monitahoinen vaalea betonirakennus, jonka arkkitehtuurissa suunnittelijat ovat ilmeisen tietoisesti yhdistäneet Pieksämäen keskustan kaupunkikuvassa vahvana näkyvän funktionalismin ja postmodernin arkkitehtuurin piirteitä. --- Julkisivujen vaaleat värisävyt jatkuvat rakennuksen pääaulassa. Rakennukselle leimallisia ominaispiirteitä ovat massiiviset muodot, erityinen aukotus ja rakennuksen sulkeutuneisuus katutilaa kohti; sisätiloissa vaihtelu eri tilojen korkeudessa ja muodoissa. Postmodernismi näkyy arkkitehtuurissa erityisesti sisäänkäyntien käsittelyssä (mm. katosmuodot, pilariaiheet), rakennuksen monimuotoisuudessa (mm. torniaihe) ja aukotuksissa. --- Rakennuksen voidaan katsoa olevan oleellinen osa myös Pieksämäen rantapuiston kaupunkikuvallista kokonaisuutta. Rakennus valittiin vuoden 1989 betonirakenteeksi ja se on voittanut myös valtakunnallisen miljööpalkinnon.*

Kohdetta koskee asemakaavassa (2022) merkinnät YY, yleismääräykset ja sr-1: *Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Mikäli tämän pyrkimyksen vastaisesti on rakennuksessa aikaisemmin suoritettu rakennustoimenpiteitä, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan entistään.*

Hankesuunnitelman mukaan osa talotekniikkaosista on käyttöikänsä päässä ja vaurioituneita osia on korjaamatta. Suurta osaa pintamateriaaleista tai rakenteista ei ole muutettu tai kunnostettu rakennuksen olemassaolon aikana. Hankesuunnittelun lähtökohtana on ollut, että nykyiset toiminnot säilyvät ja sisäilmasto-olosuhteita, energiatehokkuutta ja esteettömyyttä parannetaan.

Pohjapiirrosten mukaan kellarikerroksessa kolmen porrashuoneen ja kellariteatterin akustiikkaa parannetaan. Ensimmäisen kerroksen kolmen porrashuoneen ja salin akustiikkaa parannetaan ja yhden studion väliseinä puretaan. Toisessa kerroksessa kolmen porrashuoneen, salin, toimiston sekä kahden kokoustilan ja yhden opetustilan akustiikkaa parannetaan ja mediapajan lasiseinät puretaan sekä kirjaston palvelupiste uusitaan.

Hankesuunnitelmassa esitetään muun muassa, että katolle rakennetaan aurinkopaneelijärjestelmä, sisälle tehdään uusi hissi, henkilökunnan paikoitusalueelle asennetaan uusia sähkölatauspisteitä, maanvastaisten seinien ja sokkeleiden vedeneristys ja salaojat uusitaan. Ikkunat, kattoikkunat, ulko-ovet ja lasijulkisivulasitukset kunnostetaan, pääsisäänkäynnin kulkuovi joko uusitaan pyöröoveksi tai ulko-ovelle asennetaan tarvittavan tehokas oviverhopuhallin, pukutilojen ja yleisö wc-tilojen alkuperäiset vesikalusteet uusitaan, loisteputkivalaisimet ja halogeenivalaisimet vaihdetaan led-valaisimiksi, alkuperäiset seinävalaisimet ehdotetaan uusittaviksi, kattoikkunat ummistetaan/poistetaan tai muulla tavoin ehkäistään lämmön sisälle pääsyä, keittiötilaa laajennetaan mahdollisuuksien mukaan.

Museo pitää hyvänä, että rakennusta pidetään kunnossa. Suojelukohteen korjaussuunnitelmissa periaatteena on hyvä olla, että rakennuksen ominaispiirteet säilyvät ja muutoksia ei juurikaan huomaa. Tasakatolle voi asentaa aurinkopaneeleita. Ne eivät taida näkyä korkean laidan takaa. Pääovi tulee säilyä nykyisenä. Luonnonvalo ja varjot ovat tärkeä osa sisätiloja ja kattoikkunoiden poistoa ei puolleta. Lämmön pääsyä ikkunoista ehkäistävä mieluummin muulla tavoin. Valaisimia voi vaihtaa led-valoiksi ja uusia, mutta malli on hyvä säilyä alkuperäisenä tai sen kaltaisena. WC-tilat, joissa vesikalusteet uusitaan, tulee valokuvata ennen purkua. Uusi hissi tulee sijoittaa huolellisesti sisätilojen arkkitehtuuriin. Salaojien uusimisessa ja vedeneristyksen parantamisessa tulee huomioida puiston puolen kiviaidat. Jos työt vaativat aitojen purkua, tulee ne kasata takaisin.

137 / 9.7.2025 WHD Gård ranta-asemakaavan laajennus, Mäntyharju

Mäntyharjun kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien WHD Gårdin ranta-asemakaavan laajennuksen luonnosta.

Suunnittelun kohteena on WHD Gårdin matkailupalvelukeskuksen pohjoispuoleinen alue, joka rajautuu etelässä Nurmaankyläntiehen ja pohjoisessa Hietasen järveen. Lännessä rajana ovat Lassinvuori ja Vehnävuori. Idässä alue rajautuu Vehkasuohon ja Seikanlampeen. Suunnittelualueella sijaitsevat mm. ajoharjoittelurata, lomarakennus (jahtimaja), hevosurheilutoimintaan liittyviä rakenteita, pressuhalli ja fasaanitarha.

Ranta-asemakaavan laajennuksen tavoitteena on lisätä alueen rakennusoikeutta ja päivittää kaavamerkinnot ja määräykset koskemaan nykytilannetta.

Alueella on voimassa Mäntyharjun Länsiosan rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus (2017), jossa alueelle on osoitettu muun muassa merkintöjä ma, pv, E, MU-1, MU-2, RA/1 ja t.

Kaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Kaava-alueen kaikki rakennuskanta on uutta ja rakennettu viime vuosikymmenen aikana. Kaava-alueen länsiosan arvokas kallioalue on osoitettu kaavaluonnoksessa merkinnällä ma (arvokas kallioalue).

Savonlinnan maakuntamuseon nimi pyydetään muuttamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa nykyiseen muotoon; Riihisaari - Savonlinnan museo.

138 / 4.8.2025 Sääksjärven ja Välijoen siltojen purkaminen ja uusien siltojen rakentaminen sekä Sääksjärven pengertien pysyttäminen, Juva

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Sääksjärven ja Välijoen siltojen purkamisesta ja uusien siltojen rakentamisesta sekä Sääksjärven pengertien pysyttämisestä.

Myllyjoki-Salmela-Hirvijärven yksityistien tiekunta hakee vesilain (587/2011) mukaista lupaa nykyisen yksityistien kahden sillan purkamiselle ja kahden uuden sillan rakentamiselle sekä olevan pengertien pysyttämiselle. Sääksjärven silta ja pengertie sijaitsee Juvan Vehmaalla Salmelantiellä. Välijoensilta sijaitsee Juvan Vehmaalla Huitukantiellä. Purettavat sillat ovat junavaunusiltoja.

Hakemuksen mukaan nykyiset painorajoitettut sillat rajoittavat raskasta liikennettä. Sillat eivät ole nykyisten suunnittelumääräysten mukaisia ja ovat tulleet käyttöikänsä päähän. Rakennettavat sillat ovat kierresaumattuja muovipinnoitettuja teräsputkia. Rakennettavien siltojen hyötyleveys on 4 metriä. Sääksjärven putkisillan leveys on 2,97 metriä ja korkeus 2,0 metriä. Lisäksi siltapaikalle asennetaan kaksi halkaisijaltaan 1,0 metrin teräsrumpua veden vaihtuvuuden turvaamiseksi. Välijoen siltapaikalle asennetaan kaksi halkaisijaltaan 1,8 metrin rumpua.

Nevajärven yleiskaavassa (2015) Salmelantien silta on W-alueella ja sen rannat M-1-aluetta, Huitukantien silta RA-, AO-1-, W- ja M-3-alueiden rajalla.

Ilmakuvien perusteella Salmelantien silta ja pengertie on tehty 1950-luvulla, nykyinen junanvaunun lavetista tehty silta voi olla myös myöhemmin tehty. Huitukantie näkyy 1840-luvun pitäjänkartassa, mutta tien nykyisen sillan valmistumisajasta ei ole tietoa. Silta on betonilaatta, jonka alapuolella on molemmin puolin tukit. Siltoja ei ole inventoitu tai suojeltu. Silloilla ei ole sellaista kulttuurihistoriallista arvoa, etteikö ne voisi purkaa.

Välijoen sillan lounaispuolella on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäännös, Välijoen suun kivikautinen asuinpaikka.

Kivikautinen asuinpaikka on otettava suunnittelussa huomioon eikä sen alueelle saa esimerkiksi varastoida rakennustarvikkeita tai muutenkaan kajota siihen.

139 / 8.7.2025 Teollisuusalueiden asemakaavan muutoksen kaavaehdotus, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa teollisuusalueiden asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on kasvattaa alueen rakennusoikeuksia sekä tarkastella kortteleiden tonttijakoja. Museo on lausunut kaavan luonnoksesta 9.12.2024.

Suunnittelualueella on voimassa Etelä-Savon maakuntakaava (2010/2016), Puumalan kunnan taajamayleiskaava (2016) sekä kaksi asemakaavaa (1990 ja 1994).

Suunnittelualue on jo osittain rakentunutta teollisuusaluetta. Alueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai arkeologista kulttuuriperintöä. Kirkonkylän-Kuoreksenniemen osayleiskaavaa varten on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Selvitystyö Ahola 2012), joka ulottui suunnittelualueelle. Kaava-alueen länsiosassa menee Vanha Puumalantie, joka on historiallinen tielinjaus. Kaava-alueen eteläosaa koskee yleiskaavan arvokas maisema-alue merkintä (Puumalan kirkonkylä) ja itäosassa korttelissa 93 on arvokas maisema -alue (kalliojyrkäne).

Korttelin 93 maisemallisesti arvokas kalliojyrkäne on merkitty kaavaluonnokseen ma-merkinnällä. TKL-korttelit 112 ja 113 eivät ulotu hautausmaahan kiinni ja Vanhan Puumalantien, maantie 62:n, Koskenseläntien ja Oikotien varrelle on osoitettu istutettavan alueen osa, jolla pyritään vähentämään maisemallisia vaikutuksia.

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

140 / 8.7.2025 Koskenselän ranta-asemakaavan ehdotus, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa Koskenselän ranta-asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Suunnittelualue sijaitsee Puumalan kunnan taajaman tuntumassa ja muodostuu seurakunnan omistamasta tilasta 623-414-3-123 Hiekkaranta. Tila on vuokrattu yksityiselle toimijalle, joka vastaa vuokraus- ja leirintäaluetoiminnasta alueella. Vuokralaisella on rakentamis- ja kehittämistarpeita, joiden vuoksi alueelle laaditaan ranta-asemakaava. Museo on lausunut kaavahankkeen luonnoksesta 11.4.2025.

Alueella on voimassa taajamayleiskaava (2016), jossa aluetta koskee merkinnät RM, M-1, M-2, SM/4, saa-1, luo ja am.

Alueella sijaitsee kaksi entistä arkkitehti Elsi Borgin tyyppipiirustuksin tehtyä upseerirakennusta ulkorakennuksineen 1940-luvun alusta. Ulkorakennusten tyyppipiirustuksen on suunnitellut arkkitehti Kalle Lehtovuori Puolustusministeriön rakennustoimistolla. Rakennuksia on muutettu vuosien saatossa, mutta niistä on edelleen havaittavissa alkuperäisiä piirteitä. Rakennuksilla on kulttuurihistoriallista ja sotahistoriallista merkitystä.

Upseerirakennusten ja niiden ulkorakennusten luonnosvaiheen aluemarkintä s on muutettu kaavaehdotukseen rakennuskohtaiseksi sr-merkinnäksi, mitä museo pitää hyvänä muutoksena.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

141 / 2.7.2025 Geokätkön teko, Kiepinsalmi, Mäntyharju

XX on 13.6.2025 pyytänyt Etelä-Savon ely-keskukselta lupaa geokätkön tekoon Mäntyharjun Kiepinsalmeen alueelle, jossa on muinaismuistolaitilla 295/63 suojeltuja ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia. Koska kyseessä on kiinteä muinaisjäännös, Etelä-Savon ely-keskus on siirtänyt asian Etelä-Savon alueellisen vastuumuseona kulttuuriympäristötehtävän osalta toimivan Riihisaari – Savonlinnan museon käsiteltäväksi (hallintolaki 21 §).

Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:
<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000009182>

Lupapyyynnön mukaan kätkö olisi pieni purkki, joka sijoittuisi taisteluhaudan pohjalle, ja purkissa olisivat kätkölle olennaiset tarvikkeet (lokivihko ja kynä). Purkille pääsisi niin, ettei mikään taisteluhaudan rakenteista tai ympäristöstä vaurioidu, ja kätkökuvauksessa huomautettaisiin olemaan alueella varovainen ja kunnioittamaan ympäristöä. Lupapyyynnön mukaan kätköpurkin suunnitellun sijainnin voi myös muuttaa

taisteluhaudan lähettyville. Kätkön tarkoituksena olisi kunnioittaa historiallista aluetta, ja jakaa alueen historiallista arvoa.

Savonlinnan museo suhtautuu myönteisesti geokätkön tekoon. Geokätkö on yksi tapa kertoa paikan historiasta ja oikein toteutettuna geokätkön teolle ei ole estettä.

Muinaismuistolain mukaan kaikenlainen kajoaminen kiinteään muinaisjäännökseen on ilman lain nojalla annettua lupaa kielletty. Mikäli geokätkön tekeminen vaatii muinaisjäännökseen kajoamista esimerkiksi kaivamalla, lupa kajoamiseen on haettava Museovirastolta.

Ohjeet kajoamisluvan hakemiseen: <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-suojelu/kajoamisluvan-hakeminen>

Jos geokätkö halutaan tehdä itse varustuksiin, pyydän lähettämään tarkemman suunnitelman Savonlinnan museoon nähtäväksi. Suunnitelmasta on ilmentävä kätkön sijainti ja tekotapa.

Jos geokätkö tehdään muinaisjäännösalueen ulkopuolelle, lupaa ei tarvita. Kiepinsalmen muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoja ei ole vahvistettu, joten muinaismuistolain 5 § mukaan suoja-alueen leveys on kaksi metriä mitattuna muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista. Pyydän kuitenkin lähettämään tarkemman suunnitelman kätköstä tässäkin tapauksessa Savonlinnan museoon.

142 / 4.7.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-70160, Rantasalmi

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa. Suuremman puuston poisto muinaisjäännösalueelta on jopa suotavaa, jotta esimerkiksi myrskyssä kaatuvien puiden juurakot eivät rikkoisi raudanvalmistuspaikkaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida raudanvalmistuspaikan päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota siihen. Tarvittaessa raudanvalmistuspaikka on merkittävä maastossa.

143 / 4.7.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-70609, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa. Puuston poisto röykkiöalueelta on jopa suotavaa, jotta esimerkiksi myrskyssä kaatuvien puiden juurakot eivät rikkoisi röykkiöitä. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee, että röykkiöt huomioitaisiin metsänkäytössä eikä niihin kajottaisi, vaikka kyseessä ei olekaan muinaismuistolain 295/63 suojelema kohde.

144 / 4.7.2025 Puiden poisto, Ylännentie 10b, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta pyysi Savonlinnan museon lausuntoa puiden kaatamisesta kiinteistöllä 491-411-14-102 (Ylännentie 10 b).

Kiinteistön alueelta ja sen läheisyydestä on tehty rautakautisia löytöjä (Vuolinko, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000014780).

Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000014780>

Hakemuksen mukaan entisen mansikkamaan muovit ovat jääneet maahan mansikanviljelyn päätyttyä eikä niiden poistaminen ole mahdollista ilman että alueen nykyinen puusto poistetaan. Muovien poiston jälkeen alue metsitetään uudelleen.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta. Nyt tehtävät toimet eivät ulotu mahdolliseen peltokerrokseen alla säilyneeseen kiinteään muinaisjäännökseen.

145 / 5.7.2025 Puistomuuntamon rakentaminen, Juva

Elvera Oy rakentaa Järvi-Suomen Energian sähköverkkoa Juvalla. Osana hanketta Losinmäentien pohjoispuolella oleva puistomuuntamo uusitaan ja kaivetaan noin 40 m kaapelia viereiselle energiavarastokontille. Suunnitelmapakettia (2.7.2025) oli sähköpostin liitteenä.

Muuntamo sijoittuu Loukionmyllyn yleiskaavan (2009) km-alueelle: *Rakennettu kulttuuriympäristö, joka säilytetään. Alueella on säilytettäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja sekä erityiskohteita. MRL:n 41 §:n nojalla määrätään, ettei kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia saa purkaa ja että ympäristöä muuttaville toimenpiteille on haettava maisematyölupa. Lupia käsiteltäessä ja maankäyttösuunnitelmia laadittaessa on kuultava Museovirasto.*

Ilmakuvien ja GoogleMaps:n perusteella nykyinen muuntamo on sijoitettu asiallisesti metsän yhteyteen, eikä sen uusimiselle samalle paikalle ole estettä. Muuntamon ja kontin välille kaivetaan kaapeli. Kontin lupapäätöksessä kontin ja tien väliin on edellytetty jätettävän/istutettavan suojapuustoa. Kaapelin kaivuun ei tule hakataa kaikkea suojapuustoa pois.

Lähistöltä tunnetaan muun muassa kivikautinen asuinpaikka ja rautakautisia löytöpaikkoja, mutta niillä ei ole vaikutusta hankkeeseen.

146 / 4.7.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-72450, Puumala

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

Savonlinnan museo pyytää lähettämään metsänkäyttöilmoituksessa mainitun, samalla hakkuiden kanssa tehtävän tien levennyksen suunnitelmat Savonlinnan museoon lausuntoa varten.

147 / 9.7.2025 Sisätilojen muutos, Vilhulantie 5, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Vilhulantie 5 sijaitsevan entisen kaupungintalon Kanttilan sisätilamuutoksia. Hakemuksen liitteenä oli asema- ja pohjapiirustus (5.6.2025).

Kanttila on arkkitehti Jouni Koiso-Kanttilan suunnittelema postmoderni rakennus, joka valmistui vuonna 1988 Pieksämäen maalaiskunnan kunnantaloksi. Työstä järjestettiin kutsukilpailu, jonka Koiso-Kanttilan toimisto voitti. Inventoinnin (FCG 2.4.2024) mukaan *kohde on arkkitehtuuriltaan ja toteutukseltaan korkeatasoinen postmodernistinen kunnantalo ollen suunnittelijansa päätöitä. --- Kohde on säilyttänyt hyvin alkuperäiset tyylipiirteensä. --- Kohteella on paikallishistoriallista arvoa Pieksämäen maalaiskunnan kunnantalona, jonka käyttö on jatkunut kaupungin virastotalona kuntaliitoksista huolimatta. Kohde kertoo myös Naarajärven kehittämisestä Pieksämäen maalaiskunnan keskustaajamaksi, jonka merkitystä entisen kunnan keskustaajamana kohde korostaa. --- Kanttila on näytävän osa Naarajärven julkisten rakennusten keskittymää ja sillä on kaupunkikuvallista merkitystä rakennuksen tunnistettavan ja moniulotteisen arkkitehtuurin luodessa paikanhenkeä muuten melko tavanomaiseen taajamaan.*

Asemakaavassa (2019) kiinteistöä koskee merkintä Y-3, piha-alue s-5 ja rakennusta sr-16: *Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Rakennukseen kytkeytyvän uudisrakennuksen massoittelemisen tulee olla monipuolinen sekä sisältää postmodernismille tyypillisiä yksityiskohtia.*

Koulun väistötilat sijoitetaan viideksi vuodeksi rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Pohjapiirustuksen perusteella eteläsiivessä tehdään luokkahuoneita poistamalla toimistohuoneiden väliseiniä, länsisiivessä taas tehdään pääasiassa uusia väliseiniä luokkahuoneita varten ja joitain seiniä poistetaan, ja muissa tiloissa suurempia muutoksia ei tehdäkään. Lisäksi LVI- sekä sähkötekniikkaan tehdään muutoksia.

Asemakaavamuutosta varten tehdyssä inventointiraportissa vuodelta 2024 (FCG 2.4.2024) suositellaan säilyttämään ja vaalimaan rakennuksen arkkitehtonisia ominaispiirteitä sekä ulko- että sisätiloissa. Inventoinnin mukaan sisätilojen ominaispiirteitä ovat vaihtelevat ja yllätykselliset tilasarjat, massoittelu ja sisustuksen monimuotoinen kulmikas muotokieli toistuvine neliöaiheineen, aulatilojen näyttävät portait, pylväsaideiden käyttö, sisäänkäyntien korostaminen erilaisin sisäänvedoin tai katoksin ja sisustuksen pastellisävyiset yksityiskohdat. Museo pitää hyvänä, että rakennukselle on löytynyt käyttöä. Muutokset on hyvä suunnitella niin, että aikaisemmin mainitut ominaispiirteet säilyvät ja säilytetään mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman paljon kiinteää sisustusta.

148 / 15.8.2025 Pieksämäen vesitornin korjausvaihtoehdot, Pieksämäki

Pieksämäen vesitornin on suunnitellut arkkitehti Aarne Ervi (1910–1977) ja se valmistui vuonna 1956. Suomessa on rakennettu arviolta vain kymmenen vesitornia betonielementeistä ja Pieksämäen vesitorni on yksi niistä. Rakennus on peruskorjattu v. 1992, jolloin mm. julkisivulaatat uusittiin ulkonäöltään alkuperäistä vastaaviksi keraamisiksi betonielementeiksi, betonirakenteita korjattiin tarvittavilta osin ja porrastornin kahdelle sivulle lisättiin rappaus. Rakennus on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu) olevan Keskuskadun päätepiste, maisemallinen kiintopiste. Osayleiskaavassa (2016) osa sk-aluetta ja merkintä merkittävä saapumisen piste tai maamerkin paikka.

Vaihtoehdossa 1 vesitorni puretaan. Uusi alavesisäiliö rakennetaan joko nykyisen vesitornin kaakkoispuolelle samalle tontille tai puistoalueelle nykyisestä vesitornista itään, Vanhan Mikkelintien pohjoispuolelle ja Hiekkapurontien länsipuolelle. Vaihtoehdossa 2 vesitorni puretaan. Uusi ylävesisäiliö rakennetaan nykyiselle vesitornin tontille.

Vaihtoehdossa 3 tarvittavat rakenteelliset korjaukset toteutetaan kantaviin rakenteisiin (teräsbetonipalkkien näkyvien ruostuneiden raudoitteiden paikkakorjaukset ja tarvittavilta osin betonirakenteiden ruiskupinnoitukset / manttelointi) ja huonokuntoiset julkisivulevyt uusitaan vanhan mallin mukaisesti kuitenkin parantaen niiden säänkestävyyttä ja levyjen kiinnityksiä. Porrastornin rappauspinnat kunnostetaan vanhan mallin mukaan ja vesikattotaso saneerataan. Optiona rakennuksen julkisivun valaiseminen ulkopuolelta.

Vaihtoehdossa 4a tarvittavat rakenteelliset korjaukset toteutetaan kantaviin rakenteisiin (julkisivulaattoja kannattelevat teräsbetonipalkit puretaan ja korvataan teräspalkeilla. Sisempänä oleviin betonipalkkeihin tehdään ruostuneiden raudoitteiden paikkakorjaukset.) ja julkisivulaatat uusitaan kevennetyin rakenneratkaisuin esim. metallikaseteilla tai julkisivulevyillä. Julkisivun päämitat säilyvät olemassa olevan mukaisena. Porrastornin rappauspinnat kunnostetaan vanhan mallin mukaan ja vesikattotaso saneerataan. Teräsbetoniset julkisivulevyjä kannattelevat vaakapalkit korvataan teräspalkeilla, joiden julkisivupintaan asennetaan myös julkisivulevyt. Värimaailma lähtökohtaisesti olemassa olevan mukainen. Optio julkisivun valaisemiseen levyjen takaa.

Vaihtoehdossa 4b rakennuksen valetut betonijulkisivulaatat julkisivussa uusitaan perforoidulla metallijulkisivulevyillä. Teräsbetoniset julkisivulevyjä kannattelevat vaakapalkit korvataan teräspalkeilla, joiden julkisivupintaan asennetaan myös julkisivulevyt. Levyjako muuttuu. Perforoinnilla muodostetaan julkisivuun visuaalinen kuva-aihe tai kuviointi, josta tehdään toteutusehdotukset myöhemmässä vaiheessa. Porrastorniin kunnostetaan alkuperäisen mukainen ohutrappaus. Taustavalaistus levyjaon takana.

Rakennushistoriaselvityksen mukaan *Pieksämäen vesitorni on tyylipuhdas hyvin säilynyt 1950-luvun brutalistinen rakennus. Se kuvastaa useita erilaisia aikakausien arvoja. Pieksämäen asemakaavahistoria alkaa Meurmanin kauppalaan laatimasta, myöhemmin palkitusta, asemakaavasta, joka on osoitus aikaa kestävästä kaupunkisuunnittelusta. Arkkitehtuurin historiasta kertovat arvot kiteytyvät aikakauden menestyksekkään arkkitehdin Aarne Ervin suunnittelutyöhön vesitornin parissa. Rakennusteknillisiä arvoja kantava edistysellinen ja silloin vielä nuori betonitekniikan käyttö vesitornin rakenteissa on osoitus rakennetekniikan historiasta. Vedenjakeluverkoston näkyvimpänä osana vesitorni on muodostunut kunnallistekniikan ja yhdyskunnan edistysellisuuden symboliksi.*

Museo katsoo, että vaihtoehdot 1, 2 ja 4b ovat rakentamislain § 12 vastaisia, eikä puolla vaihtoehtoja. Vesitorni on kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus, jolla on rakennushistoriallisia, historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja. Mainittakoon rakennuksen merkityksestä myös, että se on yksi Pieksämäen kaupungin viestinnän brändielementti.

Aineiston mukaan vaihtoehdossa 3 korjaustarve arvioidaan uusiutuvan riippuen rakenneosasta 10–25 vuoden kuluttua, mutta vaihtoehdossa rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy parhaiten. Vaihtoehdossa 4a julkisivun mittasuhteet säilyvät ja värityksessä pyritään vanhaan, mutta materiaali osin vaihtuu mikä heikentää kohteen rakennushistoriallista arvoa ja muuttaa ulkoasua. Perusteluissa sanotaan, että rakennuksen käyttöikä voi olla pidempi, julkisivun betonipalkkien korvaaminen teräksillä olisi rakenteellisesti pitkäkestoisempi ratkaisu, betonisten julkisivulaattojen materiaalinuutos keventää rakennetta, kiinnitykset saadaan pitävämmiksi ja materiaali kestää paremmin säärasitusta ja on pitkäikäisempi.

Vaihtoehto 3 on kohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen kannalta paras ratkaisu ja puollettavissa. Ennen lopullista kantaa vaihtoehdosta 4a, olisi hyvä tietää tarkemmin esimerkiksi onko betoninkaltaisia julkisivulaattoja miten tarjolla ja voiko teräksen ja betonin yhteenliittymien kiinnityksissä ja kestävyyydessä tulla ongelmia.

149 / 4.7.2025 Metsänkäyttöilmoitukset 1-2025-73145 ja 1-2025-73146, Savonlinna

Kuvioiden metsänkäytöstä ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailta rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kohteen päälle eikä maastossa näkyviä rakenteita vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

150 / 4.7.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-74535, Mikkeli

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

151 / 8.7.2025 Voimajohtohanke Visulahti-Huusharju, Mikkeli

Rejlers Oy pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Järvi-Suomen Energia Oy:n ja ESE-Verkko Oy:n kahden 110 kV voimajohdon suunnitelmasta Fingridin nykyiseltä Visulahden sähköasemalta suunnitteilla olevalle JSE:n Huusharjun sähköaseman eteläpuolelle Mikkeliissä. Lausuntopyynnön liitteenä oli mm. sijaintikartta, voimajohtojen reittikartta, johtoaluekuvat ja viranomaisneuvotteluiden muistiot.

JSE:n voimajohdon pituus on noin 1,4 kilometriä. ESE:n Visulahti-Huusharju-johto-osuuden pituus on noin 1,5 kilometriä. Voimajohto sijoittuu pääosin samaan, uuteen johtokäytävään kuin JSE:n johto, mutta johto kääntyy kulkemaan nykyisen JSE:n Visulahti-Ristiina-voimajohdon viereen, sen länsipuolelle hieman ennen JSE:n suunniteltua Huusharjun sähköasemaa.

Lausuntopyynnön mukaan molempien voimajohtojen osalta johtohankkeet on tarkoitus toteuttaa ilmajohtoina ja lähtökohtaisesti lähes kokonaisuudessaan vapaasti seisovin kahden virtapiirin T-pylväin. Molempien voimajohtojen tilantarve on lähtökohtaisesti 26 metriä leveä johtokäytävä (johtoaukea) sekä tämän molemmin puolin 10 metriä leveät reunavyöhykkeet ($26\text{ m} + 2 \times 10\text{ m} = 46\text{ m}$). Koska johdot kuitenkin sijoitetaan pääosalta johtoreittiä vierekkäin, samaan johtokäytävään, on johtojen vaatima kokonaistilantarve tällä uudella osuudella kuitenkin pienempi kuin johtoalueiden yhteenlaskettu leveys. Koska johdot on tarkoitus sijoittaa samassa johtokäytävässä 18 metrin etäisyydelle toisistaan ja johtoalueet menevät osin päällekkäin, on johtojen edellyttämien johtoalueiden leveys yhteensä 64 metriä, josta johtoaukan osuus on 44 metriä ja reunavyöhykkeiden 20 metriä ($2 \times 10\text{ m}$). ESE:n voimajohdon nykyisen Visulahti-Ristiina-johdon rinnalle sijoittuvan osuuden osalta johto voidaan alustavien suunnitelmien mukaan sijoittaa siten, että johtojen keskilinjojen välinen etäisyys olisi 20 metriä, jolloin johtoalueiden kokonaisleveys olisi yhteensä 66 metriä.

Savonlinna museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa Visulahti-Huusharju välisestä voimajohtosuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

152 / 8.7.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-76842, Juva

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännöksen päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota siihen.

153 / 9.7.2025 Kangasniementien teollisuusalueen asemakaava, oas, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Kangasniementien teollisuusalueen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Asemakaavan tavoitteena on lisätä Pieksämäen kaupungin teollisuustonttien tarjontaa olemassa olevan tiestön ja hyvän saavutettavuuden äärellä. Alueelle on tarkoitus suunnitella teollisuus- ja varastoalueita, joille voidaan sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoitavia laitoksia (T-kem ja T). Rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet osoitetaan pääsääntöisesti metsätalousalueiksi (M).

Suunnittelualue on rakentamatonta metsätalousaluetta, eikä alueella ole asemakaavaa tai kunnallistekniikkaa. Pieksämäen lentokenttä sijaitsee noin 0,5 km päässä kaava-alueesta luoteeseen.

Kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä sitä ole katsottu yleiskaavassa maisemallisesti merkittäväksi alueeksi.

154 / 10.7.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-77557, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Muinaisjäännös sijaitsee kuvion ulkopuolella.

155 / 29.7.2025 JUVA, Huuhkanharju, maa-aineslupien jatkoaikahakemukset

Juvan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pyytää lausuntoa maa-aineslupien jatkohakemuksista. Päätöksissä esitetyille alueille ja massamäärille, joita ei voimassa olevien lupien aikana ole otettu, haetaan

jatkoaikaa kymmeneksi vuodeksi. Lausuntopyynnön liitteenä oli maa-aineslupapäätökset (11.4.2016 ja 9.5.2016) sekä lausuntopyyntö.

Rautjärven yleiskaavassa (2001) kalliokiviaineksen ja sora-aineksen ottoalueet ovat oikeusvaikutuksettomalla M-alueella. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) kalliokiviaineksen ottoalue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle kallioalueelle (ge1) Riuttaniemi-Huuhkainvuori ainakin osin, suunnittelumääräys: *alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maisemakuvan, luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja -esiintymien säilyminen. Alueella metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.*

Paikalle on myönnetty maa-aineslupa v. 2006 ja jatkolupa v. 2016 ennen Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan voimaantuloa. Valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden inventoinnin (Ympäristöministeriö 2024) kohdekuvauksen perusteella maa-ainesottoalue ei sijoitu tärkeimmille kohdille kallioaluetta.

Maa-aineksenottoalueilla ei sijaitse rakennuksia tai tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista lupahakemuksesta.

156 / 19.8.2025 Sähköverkon muutostyöt, Karoliinanvuori, Suomenniemi, Mikkeli

Enerke Oy saneeraa sähköverkkoa Suomenniemellä vuosina 2025–26. Saneerauksessa kaivetaan sähkö- ja kuituverkon kaapeleita tieurien varsille sekä pystytetään uusi muuntamorakennelma Kirkonkyläntien sekä Niemennokantien risteykseen. Vanha ilmajohtosähköverkko puretaan suojelukohteen lähistöltä. Lausuntopyynnön mukana oli alustava suunnitelmakartta. Suunnitelmakartan uudet kaapelireitit ja muuntamon sijoituspaikka voivat vielä muuttua.

Suunnittelualueella on Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkitty Karoliinanvuoren kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000005643), joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Inventointikertomuksen mukaan kivikautinen asuinpaikka on Niemennokantien ja Karoliinanvuoren väliselle alueelle, mutta topografian perusteella on mahdollista, että muinaisjäännösalue ulottuu Niemennokantien eteläpuolellekin.

Ilmajohtojen purkamiselle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puistomuuntamon sopivimmat sijoituspaikat olisivat joko aivan Kirkonkyläntien viereen, jossa aiempi kunnallistekniikan rakentaminen on tuhonnut mahdollisen muinaisjäännöksen, tai Niemennokantien varteen noin 50 m Kirkonkyläntiestä itään, jolloin vältetään mahdollinen muinaisjäännösalue. Jos puistomuuntamo sijoitetaan Niemennokantien varteen lähemmäs Kirkonkyläntietä, on syytä varautua arkeologisen valvonnan tarpeeseen. Samassa yhteydessä valvottaisiin myös maakaapelin asennus Niemennokantien varteen Kirkonkyläntiestä noin 50 m itään ulottuvalle osuudelle.

Savonlinnan museo tarkentaa lausuntoaan, jos maastotarkastuksessa muinaisjäännösalueen eteläraja saadaan rajattua.

157 / 29.7.2025 Sähköverkon uusiminen, Mouhu-Outinen-Jäniskylä, Mäntyharju

ELTEL Networks on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa sähköverkon uusimisesta Mäntyharjulla. Järvi-Suomen Energia uusii sähköverkkoa Mäntyharjulla Mouhu-Outinen-Jäniskylä välillä. Hankkeen maantieteellinen raja on Jäniskylässä Virransalmentien ja Sarkavedentien läheisyydessä, jossa tehdään jakeluverkon maakaapelointia ja osittain nykyisten ilmajohtorakenteiden purkua. Lausuntopyynnön liitteenä oli kartta (11.7.2025) Virransalmentien-Leissantien-Sarkavedentien kohdilta.

Hankealue sijoittuu osittain Etelä-Savon maakuntakaavan (2010/2016) ma-alueelle Jäniskylä ja Virransalmi. Länsiosan rantaosayleiskaavassa (2017) alue on osittain KM-aluetta ja lähialueella on kaksi SR-kohdetta: Virransalmen museosilta ja entinen Jäniskylän koulu.

Inventoinnin mukaan Jäniskylän ja Virransalmen maisema-alue on kallioisen ranta-alueen pienehkö viljelyaukea, johon liittyy historiallinen lossi- ja siltapaikka. Jäniskylä-Virransalmi sijaitsee noin 10 km Mäntyharjun kirkolta lounaaseen Jaalantien varressa. Virransalmi yhdistää Juolasveden ja Sarkaveden. Alueella on ollut asutusta jo 1500-luvulta lähtien. Salmessa on kulkenut historiallinen hämäläisen ja karjalaisen asutuksen raja. Alueelle on sijoittunut Jäniskylän vanhin asutuskanta.

Maiseman perusrakenteena ovat lukuisat luode-kaakko-suuntaiset moreenikumpareet. Pellot on raivattu kumpareiden etelärinteille ja asutus on asettunut peltojen keskelle. Kumpuilevaa maisemaa kehystävät kapeat lehtipuuvaltaiset reunavyöhykkeet, alueen metsät ovat mäntyvaltaisia kuivahkoja kankaita. Asutusta on muodostunut salmen molemmille rannoille mäkien välisiin notkoihin, laajimmat peltoaukeat ovat salmen pohjoisrannalla. Pihapiirit ovat avoimia ja perinteisiä. Pihapuina on kuusia, koivuja sekä jaloja lehtipuita mm. vaahteroita. Ranta-alueilla on säilynyt venevajoja. Uuden ja vanhan tien välinen viljelysmaisema avautuu parhaiten uudelle maantielle. Peltojen keskellä on latoja, kiviröykkiötä ja katajia. Virransalmen ranta-alueilla on laidunnettu hakamaa. Maisema on hyvin pienipiirteistä, kumpuilevaa ja vaihtelevaa. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on maakunnallisesti merkittävä.

Kaapeloinnissa tulee välttää mahdollisten kivi- ja puuaitojen, maisemapuiden ja puukujien vaurioittamista sekä sijoittaa muuntamot ja sähkökaapit metsänreunaan välttäen peltoaukeita. Esim. entisen koulun ja Kulmalan kohdilla Sarkavedentien varrella taitaa olla säännöllinen kuusirivi.

158 / 1.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-72729, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Muinaisjäännös sijaitsee kuvion ulkopuolella.

159 / 31.7.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-80248, Mikkeli

Kuviolle on tulossa ensiharvennus. Hakkuista ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puustoa voi poistaa vapaasti, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointi pyyntikuopan päälle ja sen yli ajaminen metsäkoneilla on kielletty.

160 / 1.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-80360, Sulkava

Kuviolle on tulossa erityishakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

161 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-80980, Puumala

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

Savonlinnan museo pyytää lähettämään metsänkäyttöilmoituksessa mainitun, samalla hakkuiden kanssa tehtävän tien levennyksen suunnitelmat Savonlinnan museoon lausuntoa varten.

162 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-81163, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännös on huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

163 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-81029, Puumala

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännös on huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

164 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-81066, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

165 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-81122, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Kuviolta saa poistaa puuta aivan vapaasti, mutta kuviolla todennäköisesti olevan tervahaudan yli ei saa ajaa metsäkoneilla eikä sen päälle saa varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä. Mätästys on muinaismuistolain 5 § mukaan kielletty kahta metriä lähempänä tervahaudan näkyviä ulkoreunoja.

166 / 7.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-82111, Enonkoski

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä kuoppien yli saa ajaa metsäkoneilla. Tarvittaessa kuopat on merkittävä maastossa.

167 / 11.8.2025 Puiden kaataminen, Säämälantie, Pieksämäki

Ei huomauttamista.

168 / 13.8.2025 Sähköverkon saneeraus, Siikakoskentie, Juva

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon saneerausta Juvalla ja pyytää Savonlinnan museon lausuntoa erityisvaatimuksista ja muista huomioon otettavista asioista kaapeleiden, muuntamoiden ja jakokaappien sijoittamiselle lausuntopyynnön liitteenä olleelle kartalle merkityllä rasteroidulla alueella (RKY-aluerajaus). Lausuntopyynnön mukana oli yleiskartta suunnittelualueesta.

Siikakoskentie sijaitsee osittain valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY 2009 Juvan kartanot). Alueella on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja. Inventoinnin mukaan Juvan kartanokulttuuria edustavat vanhat ratsutilat Inkilä, Tietti ja Loukion kartano muodostavat torppineen ja myllyineen erikoisen kokonaisuuden. Inkilän päärakennus on vuodelta 1853. Rakennusta on jatkettu 1800-luvun lopulla. Inkilän pihapiiriin kuuluvat lisäksi väentuparakennus, navetta ja joukko ulkorakennuksia. Inkilänkoskessa on talolle kuulunut mylly- ja sähkölaitos 1900-luvun alkupuolelta. Tietti on entinen ratsutila, jonka klassistinen vaakavuorattu päärakennus on peräisin 1800-luvulta. Pihapiiriin kuuluu lisäksi pitkä, hirsirakenteinen luhtiaitta sekä kivi- ja hirsirakenteinen talli. Loukion kartano sijaitsee Loukionlampeen viettävällä peltoaukealla. Klassistinen poikkipäätyinen päärakennus on rakennettu kolmessa vaiheessa 1820-, 30- ja 40-lukujen aikana. Pihaa ympäröivät väentupa, aitta ja vaja. Pihaan johtaa koivukuja.

Siikakoskentietä eteenpäin on maakunnallisesti merkittävä Vanha-Heikkilän ja Mäkitalon peltoaukea vanhoine tiloineen.

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja kartanot maV-kohteina. Rautjärven yleiskaavassa (2001) Loukioon ja Inkilään vaikuttaa mm. merkinnät ma, /s ja sr ja Tiettiä koskee mm. /s ja sr.

Inkilänkosken aluetta koskee yleiskaavassa (2001) merkintä M-3/kav, jonka mukaan *alueelle ei saa rakentaa, alueella tai sen läheisyydessä on todettu erityisiä luonnonarvoja, alueella maisemaa muuttavat toimenpiteet, kuten puiden kaataminen edellyttävät maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisen maisematyöluvan. Kalataloudellisesti arvokas puro tai joki. Alueella tulee välttää sellaisia vesistön luonnontilaa ja veden laatua muuttavia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat haitallisesti alueen kala- ja rapukantoihin.* Mahdollinen maisematyöluvan tarve kannattaa selvittää kunnalta ja mahdolliset huomioitavat erityiset luontoarvot kunnalta ja/tai ELY-keskukselta.

Muuntamoiden ja jakokaappien sijoitusta avoimille peltoalueille tulee välttää ja sijoittaa ne mieluummin metsän reunaan/yhteyteen. Mahdollisia sillalle asti ulottuvia Inkilänkosken myllyn ja sahan vanhoja rakenteita tulee väistää. Myös mahdolliset kivi-, puu- ja muut aidat ja maisemapuut tulee huomioida suunnittelussa. Pihoissa muuntamoiden ja jakokaappien sijainnit tulee luonnollisesti katsoa omistajien kanssa. Jos muuntamoita sijoitetaan vanhoihin pihapiireihin, tulee niiden vuorausta laudoituksella harkita.

Savonlinnan museo pyytää huomioimaan alueelta tehdyt arkeologiset löydöt ja pyytää lähettämään tarkemman suunnittelukartan, josta ilmenevät kaapeleiden, muuntamoiden ja jakokaappien sijainnit, jotta mahdollinen arkeologisen selvityksen tarve voidaan arvioida.

169 / 12.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-82801, Juva

Kuviolle 31.0 on tulossa ensiharvennus eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännöksen päälle eikä ajaa metsäkoneilla mahdollisten pyyntikuoppien yli tai muutenkaan kajota niihin. Puuta voi vapaasti poistaa myös muinaismuistoalueelta mikäli se on tarpeen.

170 / 25.8.2025 Purkaminen, Simola, Mikkeli

Kiinteistönomistaja on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Simolan päärakennuksen purkamisesta. Lausuntopyyntöön liitteenä oli osittainen kuntotutkimus (Rakennusinsinööritoimisto Valakija Oy 5.8.2025). Museon rakennustutkija on käynyt paikalla 30.6.2025.

Simolan päärakennuksen eteläpääty on arviolta 1850-luvulta ja sitä on laajennettu 1900-luvun alussa. Tila on ollut Pekosten suvulla 1800-luvulta asti. Rakennus on yksikerroksinen, harjakattoinen, vaakalaudoitettu, pitkänomainen maalaistalo. Rakennus on peruskorjattu 1970-luvulla, jolloin mm. huonejakoa muutettiin, kuistit purettiin ja tehtiin uusi, alapohja muutettiin maanvaraiseksi betonilaataksi ja lattiat uusittiin, ikkunat uusittiin, uunit pitkälti purettiin, lisättiin sisäpuolista eristystä (lasivilla) ja pintoja uusittiin. Tiilikate on uusittu v. 2023 ja rakennus on ollut vakituksessa asuinkäytössä vuoteen 2024. Rakennuksessa on säilynyt vanhaa hirsikehikko, kattorakenteet, kivijalka, vaakalaudoitus ja mahdollisesti ullakon ikkunat.

Simola on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Porrassalmen kulttuurimaisema). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja Simola maV-kohteena. Kohdetta koskee Moision-Kyyhkylän osayleiskaavassa (2015) merkintä MT ja sr-1: *Kohde, jolla sijaitsee suojeltava rakennus, rakennusryhmä tai rakenne, jonka ominaisluonne ja erityispiirteet säilytetään. Kohteessa olevia historiallisesti arvokkaita rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa eikä niiden ulkoasua muutta siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas*

luonne turmeltuu. Toimenpiteistä on pyydettävä Museoviraston lausunto. Alueella ei ole asemakaavaa.

1970-luvun peruskorjauksessa tehty alapohjan muutos betonilaataksi ja muut kuntotutkimusraportissa todetut rakennevirheet ovat edistäneet sitä, että lattiasieni on päässyt leviämään useampiin huoneisiin, tiloissa on havaittu sädesientä ja hirsiiä on lahonnut ajan saatossa laajalta alalta. Rakennuksessa havaittiin jo 1970-luvun lopulla sädesientä, jota ei mahdollisesti saatu tuolloin kokonaan hävitettyä.

Rakennuksen korjaaminen terveelliseksi ja turvalliseksi merkitsee laajaa materiaalien uusimista, jonka myötä rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen voidaan katsoa heikkenevän siinä määrin, ettei museo vastusta purkamista. Mahdollisten ehjien ja terveiden rakenneosien uudelleenkäyttö tulee mahdollistaa (hirret, ikkunat, entisen tulisijan kaakelit, kattotiilet) ja rakennus valokuvadokumentoida kauttaaltaan ennen purkamista.

171 / 19.8.2025 Asemakaava ja -muutos, oas, Karila, Mikkeli

Mikkelin maankäyttö- ja kaupunkirakenneyksikkö on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta Karilan alueella. Kaavoitettavan alueen alustava pinta-ala on noin 90 ha. Suunnittelualueen raja-alue tarkentuu asemakaavahankkeen edetessä. Alue sijoittuu Valtatie 5, Valtatie 13 ja Vanhan Otavantien väliselle alueelle, Karilan tutkimusaseman ympäristöön. Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavoituksen tavoitteena on osoittaa alueelle vihreän siirtymän sähköintensiivistä teollisuutta, energiantuotantoon ja energian varastointiin soveltuvia toimintoja. Valtio tarkastelee Karilan tutkimusaseman ja sen ympäristön tulevaa käyttötarkoitusta. Sen pohjalta ratkaistaan, otetaanko alue mukaan asemakaavan ja millaisella rajauksella. Alueelle tullaan laatimaan arkeologinen selvitys vuoden 2025 aikana ja vuoden 2023 luontoselvitystä täydennetään. Voimalinjojen osalta selvitetään linjauksia/kapasiteettia sekä kaupungin, että muiden toimijoiden puolelta.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on taajamatoimintojen aluetta ja Karila on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde (ma). Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) aluetta koskee muun muassa merkinnät merkittävä maastonmuoto, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, kaupunkivihreä, seudullisesti merkittävä kaupan alue ja Karila on rakennussuojelukohde. Alueella on voimassa useampia asemakaavoja (1974, 1979, 2000, 2003, 2014, 2022) ja osa kaava-alueesta on asemakaavoittamatonta. Kolme Karilan tutkimusaseman rakennuksista on varjeltu valtioneuvoston asetuksella 480/85.

Karilan tutkimusasemasta on tehty rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen Oy 2016), jota hyödynnetään kaavatyössä. Selvityksessä on mm. arvioitu alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävimmät rakennukset ja näkymät. Kaikissa rakennuksissa ei selvityksen aikaan ollut päästy käymään sisällä, ainakaan Vanhan Karilan kellarissa, ja joitain rakennuksia on sittemmin purettu. Nykytilanne tulee päivittää kaavaselostukseen ja osoittaa merkittävimmät rakennukset säilytettäväiksi. Kaavatyössä tulee arvioida muuttuvan maankäytön vaikutukset alueen kulttuurihistoriallisiin arvoihin ja maisemaan sekä ohjata mahdollisen täydennysrakentamisen sopeutumista alueen luonteeseen.

Karilan alueelta on viitteitä rautakautisista kiinteistä muinaisjäännöksistä, mutta kaavoitettavalta alueelta sellaisia ei toistaiseksi ole. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavaa varten

tehdään arkeologinen selvitys, josta Mikkelin kaupungin kaupunkisuunnittelu on keskustellut Savonlinnan museon kanssa.

172 / 22.8.2025 Pieksämäen uuden koulun alustavat suunnitelmat, Pieksämäki

XX on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Pieksämäen uuden alakoulun alustavista suunnitelmista. Lausuntopyynnön liitteenä oli asema-, leikkaus-, pohja- ja julkisivupiirustuksia (11.8.2025), havainnekuvia sekä tarveselvitys. Koulu sijoitetaan osoitteeseen Keskuskatu 45, kiinteistölle 593-1-51-5 urheilukenttää vastapäätä.

Kiinteistöllä sijaitsi yhteiskoulu, myöhemmin Meriluodon koulu. Puukoulua vuodelta 1923 laajennettiin Kenttädun suuntaisella lisärakennuksella 1950-luvulla. Vanha puukoulu purettiin vuonna 1970 ja sen tilalle rakennettiin lisätilaa. Kenttädun suuntaiset rakennusmassat purettiin v. 2018. Tontilla on vielä yksi koulun aikainen matala 1970-luvun rakennus. Samassa korttelissa on myös 1910-luvun lopun puutalo.

Kiinteistö rajoittuu Pieksämäen Keskuskatuun, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). Pieksämäen Keskuskatu on hyvä esimerkki sotien jälkeisestä kaupunkisuunnittelusta ja liikerakentamisesta, jossa tavoitteena on ollut katulinjan yhtenäinen arkkitehtoninen ilme. Pieksämäen asemakaavarakenteen runkona oleva Keskuskatu perustuu arkkitehti Otto-livari Meurmanin 1934 laatimaan asemakaavaan. Keskuskadun historia on kuitenkin jo Meurmannin kaavaa vanhempi, sillä se esiintyy jo arkkitehtuuritoimisto Jussi ja Toivo Paatelan 1922 laatimassa, vain osittain toteutuneessa Pieksämäen asemakaavassa. (RKY-inventointi 2009.)

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskustan strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöön vaikuttavat mm. merkinnät tiivistyvä keskusta-alue, kehitettävä maisemayhteys ja sk-1. Osayleiskaavan Hiekanpään alueen tarkennusalueella kiinteistö on keskustatoimintojen aluetta ja osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa (1977) kiinteistö on YO-alueella.

Suunniteltu koulu on L-kirjaimen muotoinen sijoittuen Keskuskadun ja Kenttädun kulmaan. Se on kaksikerroksinen, pulpettikattoinen ja vaalea. 1970-luvun rakennus puretaan ja pihaan sijoitetaan leikki- ja oleskelualueita, pysäköintipaikkoja autoille ja polkupyörille ja tontti pitkälti aidataan. Peiponkadun ja Keskuskadun kulmaan toiselle tontille tulee linja-autojen saattoliikenne ja pysäköintiä.

Tontti on historiallisesti toiminut koulun paikkana ja uusi koulu jatkaa tätä perinnettä. Rakennuksen korkeus ja vaalea väri sopivat hyvin paikalle, kun lähimmät naapurirakennukset ovat 1–4 kerroksisia ja Keskuskadun varren rakennusten värit erisävyisiä vaaleita ja ruskeita. Keskuskadun suuntainen rakennusmassa ei sijoitu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle rakennusalueelle ja rakentaminen tarvitsee asemakaavamuutoksen. Jatkosuunnittelua varten koulusta on hyvä olla Keskuskadun puolelta esim. kuvaupotuksia ihmisen tasolta missä näkyy myös naapurirakennukset/lähiympäristö ja suunniteltu aita. Olevan kasvillisuuden hyödyntäminen on kannatettavaa, kuten Kenttädun pylväshaavat, tontin nurkan metsikkö ja toisen nurkan kuuset ja saattoliikenteelle varatun tontin mänty. Yleisesti ottaen museo pitää hyvänä, että Keskuskadun varren tyhjille tonteille saadaan täydennystä.

Tarveselvityksen mukaan uusi rakennettava alakoulu korvaa Harjun (1962) ja Kontiopuiston (1952, 2010) koulut. Oppilasennusteen mukaisesti uuden koulun valmistuttua kaikki kaupungin oppilaaksiottoalueella asuvat lapset mahtuvat kahteen kouluun, Maaselkä ja ”Uusi alakoulu”.

Museo esittää huolensa aikanaan tyhjiksi jäävien koulujen puolesta. Käytön lakatessa suuriin rakennuksiin on haastavaa löytää toimintaa tai ostajaa, ja monesti aletaan miettiä purkamista. Tutkimuksen mukaan korjaaminen on purkavaa uudisrakentamista tehokkaampi keino välttää päästöjen syntymistä lähivuosisikymmeninä, jotka ovat ratkaisevia ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen näkökulmasta (Huuhka ym. 2021). Kaupungin kannattaakin pohtia vakavasti olevan rakennuskannan ylläpitoa ja tarvittaessa laajentamista uuden rakentamisen sijaan.

173 / 14.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-83886, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puustoa voi poistaa vapaasti, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

174 / 16.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-85553, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion 1.0 muinaisjäännösalue on jätettävä äestämättä tai äestys on metsänhoidon suositusten mukaisesti tehtävä varovasti niin, että vain kivennäismaan pinta paljastetaan

175 / 16.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-85492, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion 2.0 muinaisjäännösalue on jätettävä äestämättä tai äestys on metsänhoidon suositusten mukaisesti tehtävä varovasti niin, että vain kivennäismaan pinta paljastetaan.

176 / 16.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-85503, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion muinaisjäännösalue on jätettävä äestämättä tai äestys on metsänhoidon suositusten mukaisesti tehtävä varovasti niin, että vain kivennäismaan pinta paljastetaan.

177 / 16.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-85504, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kuvion muinaisjäännösalue – jos se jää kuvion sisään - on jätettävä äestämättä tai äestys on metsänhoidon suositusten mukaisesti tehtävä varovasti niin, että vain kivennäismaan pinta paljastetaan. Muinaismuistolain 5 § mukaan suoja-alue on kaksi metriä laskettuna tervahaudan näkyvistä ulkoreunoista.

178 / 21.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-86358, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Kuppikallio on kuitenkin huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida sen päälle eikä sen yli ajeta metsäkoneilla tai muutenkaan kajota siihen.

179 / 22.8.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-87076, Sulkava

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännös on huomioitu metsänsäilytysilmoituksessa.

180 / 22.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-87077, Sulkava

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa vaan puustoa voi poistaa vapaasti. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

181 / 26.9.2025 Tainakosken vanhan myllypadon purkaminen ja kosken kalataloudellinen kunnostus, Mäntyharju

Itä-Suomen AVI pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Mäntyharjun osakaskunnan hakemasta vesilain mukaisesta lupahakemuksesta Tainakosken vanhan myllypadon purkamisesta ja kosken kalataloudellisesta kunnostuksesta Mäntyharjulla. Hakemuksen liitteenä oli mm. toimenpidekartta (21.9.2022) ja raportti (21.9.2022).

Tainankoski on vanha myllypaikka, jonne ensimmäinen mylly on rakennettu 1700-luvun puolivälissä, kosken länsirannalle. Vuonna 1817 rakennettiin mylly itärannalle. 1800-luvulla paikalla on toiminut myös vesisaha, joka on purettu v. 1890 järvenlaskun ja koskenperkauksen takia. Samalla mylly on rakennettu uudelleen turbiinikäyttöiseksi. Paikalla on suoritettu katselmus v. 1893, josta löytyy asiakirjat. Uoman itärannalla ollut mylly tuhoutui tulipalossa 18.4.2016.

Padossa on kolme aukkoa: myllyruuhen aukko, tulva-aukko ja uittokourun aukko. Padon yläpuolella on patoallas, josta vesi ohjautuu pääasiassa myllykanavaan ja sen alapuoliseen jyrkkään putoukseen. Padon nykyiset betoniset rakenteet ovat tiettävästi peräisin noin 1950–1960-luvulta. Myllyruuhen aukon alaosassa on vanhan myllyn kivijalka.

Varpasen osayleiskaavassa (2001) rannat ovat SL-aluetta ja mylly on sr-kohde. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) mylly on myös ma-kohde ja ympäristössä on luonnonsuojelualue SL. Alueella ei ole asemakaavaa.

Tainankosken betoninen myllypato puretaan luonnonmukaisen koskialueen palauttamiseksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaan myllyn vanha kivijalka säilyttäen. Padon viereinen vanha kivijalka suojataan tulvatilanteilta ja jääkuormalta kiveämällä rannan puoli ulottuen kivijalan länsipuolelle.

Jos kivijalan kunto sallii, se on hyvä jättää mahdollisimman entiselleen näkyville eli vähentää kiveämistä ja tukea rannan reunaa nykyisen reunalinjan mukaan, kuten ylempänä virtaa, eikä tehdä mutkaa. Silloin hahmottuu paremmin, miten mylly on toiminut, kun se ei jää niin paljon ”kuivalle maalle”.

182 / 25.8.2025 Navetan laajennus, Kalajärventie, Juva

Juvan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien navetan laajennusta tilalla 178-415-2-17. Lupahakemuksen liitteenä oli asema-, leikkaus-, pohja- ja julkisivupiirustukset (12.8.2025).

Tila sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (VAMA 2021 Kaskiin viljelymaisema) pohjoisosaan. Maisema-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena. Kotijärven yleiskaavassa (2005) Kaskiin maisema-alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi.

Jo aiemmin useampaan otteeseen laajennettua modernia navettaa laajennetaan kaakkoispäädystä pellolle päin noin 12,3 x 16 m. Laajennuksessa jatkuu samat materiaalit, mitä jatkettavassa

päämassassa on; harjakatto tummanruskealla profiilipellillä, avattava verhoseinä ja pleksi, päädyssä punamultaista peiterimaa, pleksiä ja suuret tummanruskeat nosto-ovet.

Rakennuksessa käytetään ympäristöön sopivia värejä ja jatketaan nykyisen massan tyyliä eikä se sijoitu maisema-alueen tärkeimmille näkymälinjoille. Suunnitelmaan ei ole huomautettavaa.

183 / 25.8.2025 Sarvikankaan mittausmasto / Pahkakangas, Pieksämäki

Savonlinnan museolla ei ole rakennetun kulttuuriympäristön, kulttuurimaiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa hakemuksesta.

184 / 17.9.2025 Itäosien asemakaavan muutos, OAS, Puumala

Puumalan kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta koskien kirkonkylän asemakaavan itäosia. Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on kehittää ja ajanmukaistaa suunnittelualueen maankäyttöä vastaamaan paremmin nykyisiä ja tulevia tarpeita. Muutosalue käsittää osittain satama-alueen läheistä aluetta sekä vanhan sairaala-alueen, jonka käyttöä on tarkoitus muuttaa myös asumista tukevaksi. Tavoitteena on mahdollistaa alueiden elinvoimainen ja monipuolinen käyttö siten, että ne palvelevat sekä paikallisia asukkaita että alueella vierailevia matkailijoita.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) suunnittelualue on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Puumalan kirkonkylä), alueella sijaitsevat Härkösen talo ja Hirsimäki ovat ma-kohteita ja kolme Salpalinjan kohdetta ovat maV-kohteita. Taajamayleiskaavassa (2016) alue on arvokasta kulttuurimaisemaa ja pienempi alue KM-alueella, alueella on viisi SR-kohdetta ja kolme ar-kohdetta (kirkonkylän vanha koulu, Lappala, Härkösen talo, urheilukentän katsomo, Ukonmäki, Hirsimäki, Kaukaantie 5 ja sairaala) sekä kolme SH-kohdetta.

Taajamayleiskaavaa varten on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Selvitystyö Ahola, 2012), jota hyödynnetään kaavatyössä. Suunnitelman mukaan kaavatyötä varten tehdään rakennusinventoinnin päivitys ja täydennys, mitä museo pitää hyvänä ja tarpeellisena. Selvityksessä on hyvä käydä läpi jo inventoitujen kohteiden lisäksi esimerkiksi alueen moderni rakennuskanta, venevajat, sairaala-alue ja nuorisotalo.

185 / 17.9.2025 Asemakaavaehdotus, Kanttorilanranta, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa asemakaavaehdotuksesta. Muutosalueet käsittävät Puumalan keskustan alueella osittain kiinteistöjä ”Puumalan seurakunnan Lukkarius” 623-414-3-3, ”Hiekkaranta” 623-414-3-123 ja ”Puumalan kunnan kadut” 623-1-9901-1 ja kokonaan kiinteistöä ”Kanttorila” 623-414-3-148 sekä näiden lähialueiden tie- ja viheralueita. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 5,26 ha. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta 11.11.2019.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on tutkia mahdollisuuksia osoittaa suunnittelualueelle omarantaisia omakoti- ja pientalotontteja huomioiden uudisrakentamisen sopeuttaminen jo olemassa olevaan pientaloalueeseen ja yleiseen virkistykseen.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) suunnittelualue on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää Puumalan kirkonkylän aluetta (ma).

Yleiskaavassa (2016) aluetta koskee merkinnät AP-1, viheryhteystarve ja arvokas kulttuurimaisema. Voimassa olevassa asemakaavassa (1981) aluetta koskee merkinnät LV, P, UP, AO, AR ja VS.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa sanotaan, että uutta rakentamista ohjataan kaavamääräyksiin niin, että rakentaminen sopeutuu sijoitukseltaan, malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja värykseltään kulttuurimaiseman luonteeseen. Kaavakartassa ei kuitenkaan ohjata rakentamista kuin sijoitukseltaan ja korkeudeltaan. Yleismääräys suojapuuston säilyttämisestä rannalla on hyvä, joskin kaavaselostuksen havainnekuvat antavat ymmärtää toista.

Kaava-alueen rakennuskantaa ei esitellä kaavaselostuksessa tai arvioida niiden kulttuurihistoriallista merkitystä, mikä on puute. Kaava-alueella sijaitseva seurakunnan rakennuttama Kanttorila mainitaan osayleiskaavaa varten tehdyssä kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola 2012, s. 32). Selvityksen mukaan kohde on rakennettu vuoteen 1927 mennessä lukkarin virka-asunnoksi. ”Hirsirunkoisen asuinrakennuksen kanssa samoihin aikoihin valmistui ulkorakennus (1928) ja vanhassa asussaan säilynyt hirsinen rantasauna. Alkuperäiset tyyllilliset yksityiskohdat, joita vielä on näkyvissä ulkorakennuksissa, ovat hävinneet asuinrakennuksen ulkoasusta 1900-luvun jälkipuoliskolla tehtyjen peruskorjausten ja lisärakentamisen myötä.” Kaavaehdotus mahdollistaa olevien rakennusten säilyttämisen, mikä on hyvä asia ja parannus luonnosvaiheesta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

186 / 28.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-89616, Juva

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Muinaisjäännösalue on kuitenkin huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajeta metsäkoneilla kaivantojen yli.

187 / 2.9.2025 Valokuituverkko, Leppäkangas, Pieksämäki

Maakaapelien kaivamiselle ja jakokaappien sijoittamiselle teiden reunoihin ei ole estettä. Lötönpuron pyyntikuoppakohteen kuoppa nro 1 on noin 6 m päässä Heiskalantien reunasta eikä kaivuun pitäisi suunnitelman mukaan uhata sitä. Savonlinnan museo pyytää kuitenkin ennen töiden aloittamista Veksinraitin pohjoisosassa Veksinpolun risteyksestä pohjoiseen ottamaan yhteyttä museon arkeologiaan kaivuutöiden mahdollista valvomista varten, koska Siilinsalmen kivikautisen asuinpaikan rajausta sivuaa suunnitelman mukaista kaapelireittiä.

188 / 29.8.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-88748, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puuta saa poistaa vapaasti, mutta karsikkokivet on kuitenkin huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida niiden päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin. Muinaismuistolain 5 § perusteella mätästys on kielletty kahta metriä lähempänä muinaisjäännöksen näkyviä ulkoreunoja.

189 / 29.8.2025 Metsänkäyttöilmoitukset 1-2025-90183, 1-2025-90191 ja 1-2025-90192, Rantasalmi

Kuviolle 50.0 on tulossa harvennushakkuu ja kuviolle 63.0 ensiharvennus eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puuta saa poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä pyyntikuoppien tai tervahaudan yli saa ajaa metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

Metsänkäyttöilmoituksesta 1-2025-90183 ei ole muinaismuistolain osalta huomauttamista. Muinaisjäännökset sijaistevat kuvioiden ulkopuolella.

190 / 3.9.2025 Sisätilojen muutokset, Kauppakatu 5-7, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa rakennuksen sisäpuolisista muutoksista osoitteessa Kauppakatu 5-7 (Ki Oy Messinkiholvi). Lupahakemuksen liitteenä oli asema- ja pohjapiirustukset (2.9.2025).

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllisesti kauppakadun funkkisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.

Rakennus on osittain osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitymisvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi: *Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.* Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Muutostyöt tehdään rakennuksen 1980-luvun osassa. Toisen kerroksen etelänurkkaan rakennetaan neljä uutta toimistohuonetta, muutosalue 51,0 m². Lupahakemukseen ei ole huomautettavaa.

191 / 4.9.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-91873, Mäntyharju

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa, koska kivirakenne ei ole muinaismuistolain 295/63 tarkoittama kiinteä muinaisjäännös.

192 / 10.9.2025 Puiden kaataminen, Väistösaari, Savonlinna

Ilmoituksen mukaan kuvioille on tulossa harvennus- ja avohakkuuta. Metsänkäytöstä ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävinä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kohteen päälle eikä sitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

193 / 11.9.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-94262, Juva

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Muinaisjäännösalue on kuitenkin huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida muinaisjäännösalueelle ja mätästys on kielletty kääntöpuolelle kellertävällä merkityllä pienehköllä alueella.

194 / 10.10.2025 Asemakaavamuutos, OAS, Ristimäenkatu 5, Mikkeli

Mikkelin kaupunki ilmoittaa asemakaavan muuttamisesta. Muutos koskee kiinteistöä 491-4-1-211 osoitteessa Ristimäenkatu 5, jolla graniittitalona tunnettu kivirakennus sijaitsee.

Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa kiinteistön kehittäminen takaisin asumiseen painottuvaksi keskustakortteliksi ja tehostaa kiinteistön maankäyttöä. Kaavamuutoksessa päivitetään tontin rakennusoikeutta ja kerroslukua räystäslinjaa muuttamatta. Kaavamuutoksessa rakennukseen lisätään mahdollisuus kahdelle ullakkolisäkerrokselle.

Graniittitalon on suunnitellut lääninarkkitehti Armas Rankka ja se otettiin käyttöön v. 1914. Sen rakennutti kauppaneuvos David Pulkkinen posti- ja asuinrakennukseksi. Rakennuksen katto ja toinen kerros tuhoutuivat talvisodan pommituksissa ja korjausmuutokset suunnitteli arkkitehti Ragnar Ypyä. Marsalkka Mannerheim asui rakennuksessa 1941-1944 välisenä aikana. Rakennus siirtyi kaupungille 1970-luvulla, jolloin rakennuksessa tehtiin muutoksia varsinkin sisätiloissa ja rakennukseen sijoitettiin taidemuseo ja virastoja. Rakennus on ollut tyhjiillään vuodesta 2019. Rakennus on graniittivuorauksellaan harvinaisuus maakunnassa ja Mikkelin keskusta-alueella harvoja kansallisromanttisen tyylin rakennuksia. Maakunnallisesti merkittävällä kohteella on rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa.

Kohdetta koskee Etelä-Savon maakuntakaavassa (2020/2016) merkintä ma ja se rajoittuu maV-alueeseen. Kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) kohdetta koskee merkinnät C-2 ja sr ja se rajoittuu RKY-alueeseen. Sr-määräyksen mukaan rakennus on *rakennussuojelukohde, jonka arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Suoritettavissa muutos-, korjaus- ja laajennustoimenpiteissä on säilytettävä kohteen kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot.* C-2 määräyksen mukaan mm. *alueen suunnittelussa on huomioitava alueen kulttuurihistorialliset arvot sekä kaupunkikuvallinen laatu. Täydennysrakentamisen tulee olla ympäröivään kaupunkirakenteeseen sopeutuvaa materiaalin, korkeuden sekä julkisivujäsentelyn osalta.* Voimassa olevassa asemakaavassa (2020) kohdetta koskee mm. merkinnät sr-1, C ja yleismääräykset.

Museo pitää tyhjiillään olevan rakennuksen muuttamista takaisin asuinkäyttöön kannatettavana. Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla tuomiokirkon ja RKY-alueen naapurissa. Havainnekuvat ihmisen tasolta ovat hyvä apu vaikutusten arvioinnissa. Varsinkin tuomiokirkon suunnalta on hyvä olla havainnekuvat, joissa myös naapurirakennuksia näkyy. Kohteesta on tehty rakennushistoriaselvitys (2017), joka on hyvänä tukena suunnittelussa.

Kaavamuutoksessa kohteen kulttuurihistorialliset arvot tulee turvata, kuten yleiskaavamääräykset ja alueidenkäyttölaki (§ 54) edellyttävät. Erityistä huomiota tulee kiinnittää lisärakentamisen ja kunnostus- ja muutostöiden ohjaukseen sekä vaikutusten arviointiin. Kaavaselvityksestä on hyvä käydä ilmi rakennuksen korottamisen perustelut ja suhde kohteen kulttuurihistoriallisiin arvoihin, varsinkin kun luonnossuunnitelma poikkeaa niin paljon voimassa olevan suht tuoreen asemakaavan yleismääräyksestä § 9.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

195 / 12.9.2025 Ropolansuon aurinkovoimahanke, Haukivuori, Mikkeli

Sitema Oy pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa arkeologisten inventointien tarpeellisuudesta sekä kulttuuriympäristön huomioimisesta aurinkovoimahankealueella. Vapo Terra Oy suunnittelee Mikkelin Haukivuoren alueella sijaitsevalle aiemmin turvetuotantokäytössä olleelle Ropolansuon alueelle aurinkovoimalaitosta. Lausuntopyynnön liitteenä oli hankealuekartta.

Hankealueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Myöskään arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomauttamista.

196 / 16.9.2025 Poikkeamislupa, Topeliuksentie 3, Mikkeli

Mikkelin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa rakennuksen käyttötarkoituksen muuttamisesta takaisin asuinkäyttöön osoitteessa Topeliuksentie 3, Otava. Lupahakemuksen liitteenä oli pohja-, julkisivu-, asema- ja leikkauspiirustukset sekä valokuvia.

Rakennus on osa Otavan opiston maakunnallisesti arvokasta rakennuskantaa. Entisen opiston johtajan asuinrakennuksen on suunnitellut arkkitehti Eero Jokilehto ja se valmistui v. 1950. Rakennus on muutettu arviolta 1970–80-luvulla päiväkotikäyttöön ja v. 2016 asuntolaksi.

Rakennus on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää kohdetta Otavan opisto. Otavan osayleiskaavassa (1997) kohdetta koskee merkinnät PY/s ja sr-1. Asemakaavassa (2005) rakennus sijaitsee yleisten rakennusten korttelialueella (Y) ja sitä koskee merkintä sr: Suojeltava rakennus. Rakennuksen ulkoasu, kantavat rakenteet ja kulttuurihistorialliseksi katsottava kiinteä sisustus tulee säilyttää.

Hakemuksen mukaan rakennukseen ei tehdä muutoksia. Museon näkemyksen mukaan käyttötarkoituksen muutos ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (RakL § 57), rakennus on luontevaa ottaa takaisin alkuperäiseen käyttöön asuinrakennukseksi.

197 / 17.9.2025 Pieksämäen asema-alueen LP-alueen suunnitelma, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville suunnitelman asema-alueen LP-alueesta. Liitteenä oli asemapiirustus (6.8.2025).

Suunnitelma-alue sijoittuu Ratakadun ja rautatien väliin. Alueella on tällä hetkellä hiekkakenttäinen parkkipaikka, joitain puita ja jätevesipumppaamon koppi. Radan varsi ja kopin vierestä tuleva tien pätkä on asfaltoitu. Aikoinaan alueella on ollut varastorakennuksia ja postirakennus 1920-luvulta, jotka on purettu pois.

Alue on asemakaavassa (2024) LP- ja VP-aluetta. Alueen eteläpuolella on vanha rautatieasema, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen rautatieläisympäristöt).

Alueen suunnitelmasta on keskusteltu etukäteen kaupunginpuutarhurin kanssa. Alueeseen tulee ryhdikkyyttä, rautatiepuistoille sopivia kasveja ja suurin osa olevista puista säilytetään. Historiallisesti parkkipaikalle sopisi paremmin vettä läpäisevä pinnoite asfaltin sijaan.

198 / 16.9.2025 Sähkönjakeluverkon muutostyöt, Tuhkalantie, Pärejoentie, Kilpolantie, Juva

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon parannushanketta Järvi-Suomen Energialle Tuhkalantien, Pärejoentien, Kilpolantien alueella Juvalla ja on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa arkeologisen kulttuuriperinnön huomioimisesta alueella. Lausuntopyyntöön liitteenä olivat karttaotteet suunnittelualueelta tunnettujen muinaisjäännösten alueilla sekä Remojärven maisema-alueelta.

Kohde 1, Remojärvi

Suunnitelman mukaiselle ilmajohtojen purkamiselle ei ole estettä. Remojärven (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.178010004>) muinaisjäännösalueen kaakkoispuoliselta pellolta on tehty runsaasti esihistoriallisia esinelöytöjä, jotka viittaavat muinaismuistolain 295/63 suojeleman kiinteään muinaisjäännöksen olemassaoloon. Näin ollen kaivettaessa kaapelia Saarijärventien ja kiinteistön Saarijärventie 45a väliselle pellolle kaivuutöissä on oltava arkeologinen valvonta.

Kohde 2 ja 3, Unijoki

Uusien ilmajohtojen rakentamiselle ja vanhojen purkamiselle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä eikä purkaminen tarvitse valvontaa.

Kohde 4, Remojärven kulttuuriympäristö

Tuhkalantien varrella sijaitsee Remojärven maakunnallisesti merkittävä maisema-alue. Alueelta on inventoitu Niemen ja Ylölän tilat, joista Ylölä on myös yleiskaavan suojelukohde. Alueella on suunnitteilla nykyisen ilmajohtoverkon purkua ja uusi verkko maakaapelilla teiden varsille ja pellon reunaan. Tien varteen Ylölän heinälatoa vastapäätä on suunniteltu uusi puistomuuntamo. Muuntamon sijoittamista avoimille peltoalueille tulee välttää ja sijoittaa mieluummin metsän yhteyteen. Esitetysissä sijainnissa muuntamo on hyvä verhoilla laudoituksella, jolloin se sopii paremmin ympäristöönsä. Ylölän tilan joitain rakennuksia on melkein tiessä kiinni ja nämä tulee ottaa työssä huomioon. Myös mahdolliset maisemapuut sekä puu-, pensas- ja kiviaidat tulee ottaa huomioon suunnittelussa.

199 / 12.9.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-95661, Pieksämäki

Metsänsäilytysilmoituksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Muinaisjäännökset sijaitsevat kuvioiden ulkopuolella.

200 / 2.10.2025 Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos / Halkoranta, Halkokallio ja Kelmanninsaari, Mikkeli

Kaavatyön tavoitteena on siirtää yksi Kelmanninsaaren rakennuspaikka (rakennusoikeus) tilalta Hangassaari 491-527-6-55 mantereelle tilalle Halkoranta 491-511-4-8. Saareen jää muutoksen myötä kaksi rakennuspaikkaa ja merkintä RA/2. Samalla tilan Halkoranta eteläosan nykyistä rakentamatonta RA-rakennuspaikkaa siirretään Iso Hirsilahden pohjukan suuntaan hieman etelämmäs, jolloin sinne muodostuu yhtenäinen loma-asuntokortteli, jonka merkinnäksi tulee RA/3.

Alueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa on esitetty osa kaavamuuotosalueen rakennuskannasta. Alueella on lomarakennuksia ja niiden talousrakennuksia ainakin 1960–2000-luvuilta.

Rantaosayleiskaavan muutoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

201 / 19.9.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-97357, Sulkava

Osin kuvioilla sijaitsee Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkittyjä Salpalinjan varustuksia.

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänsäilytylle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

202 / 2.10.2025 Sähkönsiirtoreitti Tuomaala-Visulahti 110 kV, Mikkeli

Sitema Oy pyytää Savonlinnan museon lausuntoa arkeologisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön huomioimisesta suunnittelussa olevilla sähkönsiirtoreiteillä. Lausuntopyyntöön liitteenä oli reittikartta.

Tuomaala on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi, jolla on historiallisia ja maisemallisia arvoja. Purorannalla on arvioitu olevan maisemallisia arvoja. Molempiin liittyy peltomaisema ja Tuomaala on kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) sr-kohde. Suunnitelman reitti B kulkee Tuomaalan ja Purorannan välistä Pieksämäentien viertä sekä osin olevien linjojen viertä. Pieksämäentien varsi tehdään maakaapelina. Reitti C kulkee osin olevien linjojen viertä, Purorannan pohjoispuolelta ja Pieksämäentien viertä. Reitistä C on luovuttu. Reitti A kulkee VT5:n läheisyydessä.

Maiseman kannalta reitti A on suositeltavin, mutta myös B, jos reitti tehdään maakaapelina Tuomaalan ja Purorannan peltujen kohdalla.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmista ei ole huomauttamista.

203 / 6.10.2025 Rakentamislupahakemus, Varsasaarentie 5c, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien rakentamislupahakemusta kiinteistöllä 491-428-4-34 Ukontörmä. Tontille rakennettaisiin uusi hirsirakenteinen lomarakennus, vierasmaja ja saunarakennus sekä puurakenteinen autokatos sekä uusi kelluva laituri. Tontilta purettaisiin lomarakennus (28 k-m²), vierasmaja (12 k-m²), varasto (13,5 k-m², ei rakennuslupaa) ja autokatos (ei rakennuslupaa). Nykyinen sauna (12,5 k-m², ei rakennuslupaa) muutettaisiin katokseksi poistamalla ulkoseiniä, jolloin se ei enää muodostaisi kerrosalaa. Katokseen yhteyteen rakennettaisiin WC. Rakennukset liitetään vesiosuuskunnan vesi- ja viemäriverkkoon.

Alueella on voimassa Saimaan rantayleiskaava (hyväksytty 30.10.2000), jossa kaavamerkintänä on RA-sm/4 eli loma-asuntoalue ja tontti on jo rakennettu.

Tontti sijaitsee muinaismuistolaille 295/63 suojellun Otralan linnavuoren länsirinteellä (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 492010008). Itse muinaislinna on sijainnut korkeimmalla kohdalla vuoren pohjoisosassa, jonka laki on noin 40 m Ukonveden pintaa korkeammalla. Rinteet ovat jyrkät, ja helppokulkuisimmat suunnat on suojattu kivivallein. Vuonna 1991 alueella tehtiin hoitotöitä ja alueelle tehtiin kulkua helpottavia ja ohjaavia portaita. Varsinaisen linnoituksen pinta-ala on noin 0,5 hehtaaria.

Savonlinnan museon arkeologin tekemässä maastotarkastuksessa 3.6.2022 on todettu, ettei tontilla ole viitteitä muinaismuistolain suojelemasta kiinteästä muinaisjäännöksestä. Näin ollen muinaismuistolain tarkoittamalle kajoamislupamenettelylle ei ole tarvetta eikä rakentamislupahakemuksen mukaiselle rakentamiselle ole muinaismuistolain puolelta estettä.

204 / 13.10.2025 Saunan vuoraaminen, Pirttimäenkatu 41, Pieksämäki

Kiinteistöllä sijaitseva Pieksämäki-Jyväskylä -rataan kuuluva ratavartijan asuinrakennus on vuodelta 1917. Pihapiiriin kuuluu lisäksi talousrakennus asuinrakennuksen pohjoispuolella sekä sauna asuinrakennuksen itäpuolella. Sauna on osin hirsi- ja osin rankorakenteinen. Saunassa on harjakatto mustalla kolmiorimahuovalla, seinät ovat osittain hirrellä ja osin vaakalaudoitettu, rakennuksessa on betonisokkeli ja 1- ja 2-ruutuiset puuikkunat. Rakennus on maalattu punaiseksi valkoisin nurkin, ikkunoin, vuorilaudoin ja räystäin.

Ratavartijan mökki on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kohde on merkitty *rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennustyhmäksi ja/tai pihapiiriksi. Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.* Asemakaavassa (1966) on merkintä LR.

Sauna vuorataan asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen tapaan pystylaudoituksella ja maalataan punaiseksi.

Uudella laudoituksella pihapiirin rakennukset yhdistyvät toisiinsa, mutta rakennusten välinen hierarkia ja saunan rakennushistoria säilyisivät ja näkyisivät paremmin, jos pitäydytään nykyisessä tilanteessa. Lausuntopyynnössä ei ollut tietoa jätetäänkö uuden laidoituksen alle tuuletusrako vai asennetaanko se suoraan runkoon kiinni ehkä vuorauspaperin kanssa. Tuuletusraolla ja mahdollisella lisäeristämällä rakenne paksunee, mittasuhteet voivat muuttua ja ikkunat jäädä syvennykseen, jos niitä ei siirrä enemmän uuden ulkovuoren tasoon. Punainen on sopiva väri piharakennuksessa, maalina kannattaa käyttää perinteistä pellavaöljymaalia tai keittomaalia, jotka antavat rakenteen hengittää.

205 / 24.10.2025 Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026-2029 ja ympäristöselostus

Etelä-Savon maakuntahallitus on 15.9.2025 § 125 päättänyt lähettää Etelä-Savon maakuntaohjelman luonnoksen sekä siihen liittyvän SOVA-lain mukaisen ympäristöselostuksen lausuntokierrokselle ja pyytää mm. Riihisaari – Savonlinnan museon lausuntoa.

Etelä-Savon maakuntaliitto on laatinut laajassa sidosryhmäyhteistyössä Etelä-Savon maakuntaohjelman vuosille 2026–2029 Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) mukaisesti. Maakuntaohjelma sisältää myös päivitetyn älykkään erikoistumisen strategian vuosille 2026–2029. Ympäristöselostuksessa kuvataan Etelä-Savon maakuntaohjelman 2026–2029 keskeiset ympäristövaikutukset.

Maakuntaohjelmassa on huomioitu Etelä-Savon maakuntastrategia 2030, valtion aluekehittämispäätöksen painopisteet (2024) ja työ- ja elinkeinoministeriön ohjeet maakuntaohjelmien 2026–2029 laatimiseksi.

Vuoden 2026 alusta toteutettavassa aluehallinnon uudistuksessa nykyinen Aluehallintovirasto ja ELY-keskukset lakkaavat ja Itä-Suomeen syntyy yksi elinvoimakeskus. Se hoitaa elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen ja ympäristöön liittyviä kehittämistehtäviä ja toimii osaltaan EU:n aluekehitysrahoituksen välittäjänä.

Maakunnan kehittämisen päätavoitteiksi 2026–2029 on määritelty ”Globaaleja ratkaisuja tarjoava Etelä-Savo”, ”Laadukkaan elämän Etelä-Savo” sekä ”Luonnostaan vauras Etelä-Savo”. Läpileikkaavia teemoja ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillintä, yritysten kilpailukyky, kokonaisturvallisuus, osaaminen ja hyvinvointi.

Maakuntaohjelman tavoitteissa on ohjelman yleispiirteisyys ja strategisuus huomioiden pääosin hyvin tiedostettu ja tuotu esiin kulttuuriympäristöjen ja kulttuuriperinnön merkitystä. Joitain huomioita teksteistä kuitenkin nousi:

Savonlinnan museo näkee hyvin hoidetun, viihtyisän kulttuuriympäristön tärkeänä tekijänä eteläsavolaisen identiteetin vahvistamisessa, asuinympäristön viihtyisyydessä ja Etelä-Savon houkuttelevuuden lisäämisessä. Kulttuuriperintö ja kulttuuriympäristö ovat tärkeitä myös Etelä-Savon matkailun kehittämisessä. Saimaa UNESCO Global Geopark on erinomainen esimerkki luonto- ja kulttuurikohteiden yhdistämisestä monipuoliseksi, houkuttelevaksi kokonaisuudeksi.

Maakuntaohjelmaluonnoksen mukaan (s. 13) kulttuurin, taiteen ja luovien alojen vahvistaminen on yksi keskeisiä hyvinvoinnin edellytyksiä. Tästä on helppo olla samaa mieltä. Luonnoksessa mainitaan, että kirjaston, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluja on tarjolla jokaisessa kunnassa, ja isommista kaupungeista löytyvät teatteri, orkesteri ja taidemuseo. Taidemuseoiden,

jollainen ei taida löytyä kuin Mikkelistä, lisäksi esille voisi nostaa Suomen Metsämuseo Luston, Vuoden museonakin palkitun Riihisaari – Savonlinnan museon ja Suur-Savon museon kaltaiset kulttuurihistorialliset museot.

Luonnoksessa (s. 13) nostetaan esille itäsuomalainen yhteistyö ja alueelliset hankkeet, joilla on vahvistettu itäisen Suomen kulttuuriverkostoja ja toimeenpantu Etelä-Savon kulttuuristrategiassa 2022–2025 määritellyjä tavoitteita. Esimerkkinä tästä mainitaan vuodesta 2025 toiminut maakunnallinen kulttuurin ja luovien alojen työryhmä, joka edistää alueen kulttuurin, taiteen ja luovien alojen toimintamahdollisuuksia, yhteistyötä ja viestintää. Maininnan ansaitsee jo 1980-luvulta toiminut, monipuolisesti eri viranomaistahojen edustajista koostuva Etelä-Savon kulttuuriympäristötyöryhmä.

Luonnostaan vauras Etelä-Savo-tavoitteen yhtenä toimenpiteenä on vihreän siirtymän hankkeiden hyvä suunnittelu ja luonnonarvojen huomioiminen hankkeissa. Hankkeissa tulee luonnollisesti ottaa huomioon myös kulttuuriympäristöt, minkä voisi lisätä tekstiin. Tavoitetta kuvaavassa tekstissä mainitaan, että maatalousympäristöissä on tunnistettu myös kulttuuriympäristöarvoja (s. 33).

Ympäristöselostuksessa (s. 62) mainitaan Etelä-Savon valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Näiden rinnalla on syytä mainita valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet, joita Etelä-Savossa on 48 (mm. Sulkavan Pisamalahden linnavuori ja Ristiinan Astuvansalmen kalliomaalaus).

Sivun 63 kulttuuriympäristöä käsittelevää osuutta voisi selkeyttää lisäämällä kappaleen alkuun kulttuuriympäristön määritelmän: ” *Kulttuuriympäristöksi kutsutaan ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta syntynyttä ja muotoutunutta ympäristöä siihen liitettyine merkityksineen. Kulttuuriympäristöön kuuluvat esimerkiksi rakennukset, arkeologiset jäännökset, kulttuurimaisemat ja perinneluontotyypit. Rakennettu kulttuuriympäristö muodostuu...*”

Laadukkaan elämän Etelä-Savo -tavoitteen toimenpide ”ylläpidetään, uudistetaan, tuotteistetaan ja tehdään näkyväksi alueen omaleimaista kulttuuriperintöä alueellisen identiteetin vahvistamiseksi ja kulttuurimatkailun edistämiseksi”, on erityisen tärkeä, kun otetaan huomioon, että ohjelman toimeenpanossa voidaan hyödyntää käytettävissä olevaa EU- ja kansallista rahoituspalettia sen koko laajuudessa.

Maakuntaohjelmasta ei ole arvioitu aiheutuvan ympäristölle merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Savonlinnan museolla on sama näkemys vaikutusten arvioinnissa tunnistettuihin positiivisiin ja negatiivisiin vaikutuksiin kulttuuriympäristöihin.

206 / 2.10.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-97875, Juva

Osin kuvioilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolaila 295/63.

Kuviolle 126.0 on tulossa avohakkuu ja näverömätästys sekä kuvioille 37.0 ja 39.1 harvennushakkuu. Puustoa voi poistaa ilman rajoituksia myös kaivannoista ja se on niiden säilyvyyden kannalta jopa suotavaakin. Muinaisjäännösalue on kuitenkin huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajeta metsäkoneilla kaivantojen yli. Lisäksi kuviolla 126.1 näverömätästys on muinaismuistolain 5 § perusteella kielletty kahta metriä lähempänä kaivantojen näkyviä ulkoreunoja.

207 / 2.10.2025 Otavan osayleiskaavan muutos, OAS ja kaavaluonnos, Metsä-Mannila, Mikkeli

Mikkelin kaupunki pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta. Museo lausuu luonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaava-alue sijoittuu Mikkeliin Otavan taajamaan ja siihen kuuluu osia tiloista 491-443-3-218 Metsä-Mannila, 491-430-10-155 Uusi-Pesu, 491-430-10-154 Otavanportti.

Kaavassa osoitetaan aurinkovoimatuotantoon tarkoitettua energihuollon aluetta (EN/au, EN/au-1, EN-2). Asutusta vasten ja pohjoissivulle jätetään suojaviheralueet (EV-1). Luontoselvityksessä esille noussut Mannilan letto jätetään rakentamisen ulkopuolelle MY-alueelle ja osoitetaan omalla merkinnällään (luo-1). Ekologiseksi käytäväksi hankealueen sisällä osoitetaan maa- ja metsätalousaluetta (M-1).

Kaava-alueen läheisyydessä sen länsipuolella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet Mannilan tila ja Otavan vanha koulu. Kaava-alue on tällä hetkellä metsää ja peltoa. Hankealueelta on tehty maisemaselvitys (Tengbom 16.12.2024).

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Mannilan tilan pellon ja EN/au-alueen väliin jää puustoista aluetta kapeimmillaan yli 80 metriä, joka riittävällä tavalla huomioi alueen maisema-arvot. Myös vanhan koulun ja aurinkovoimala-alueen väliin jää yli 300 metriä puustoista ja rakennettua aluetta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa.

208 / 2.10.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-97896, Mikkeli

Osin kuviolla kuvion eteläosassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puustoa voi poistaa ilman rajoituksia, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Asumuspainanteiden yli ei saa ajaa metsäkoneilla ja tarvittaessa painanteet on merkittävä maastossa.

209 / 2.10.2025 Metsänkäyttöilmoitukset 1-2025-98681, 1-2025-98682 ja 1-2025-98683, Savonlinna

Kuvioilta ei tunneta muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä suunnitellulle metsänkäytölle ole muinaismuistolain puolesta estettä. Lähistöltä on kuitenkin viitteitä sekä kivikautisista että rautakautisista kiinteistä muinaisjäännöksistä, joten Savonlinnan museon arkeologi tekee maastokäynnin alueelle.

210 / 2.10.2025 Sähköverkon uudistus, Savonranta, Savonlinna

Elvera Oy suunnittelee Järvi-Suomen Energialle sähköverkon saneerausta Savonrannan alueella ja kysyy Savonlinnan museon lausuntoa suunnitelmista. Lausuntopyynnön liitteenä oli lähestymiskartta ja suunnitelmapaketti. Saneeraus toteutetaan siirtämällä metsässä sijaitsevaa ilmajohtoa kunnossapidolle otollisemmalle paikalle tiestön varteen. Samassa yhteydessä saneerataan matkan varrella olevia haarajohtoja maakaapeloimalla sekä siirtämällä ilmajohtoja tien varteen.

Suunnittelualueella sijaitsee viisi tunnettua rakennusperintökohdetta. Säimenen mylly ja Tervalammen navetta ovat maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Sönkän koulu, Tiilikkala ja Leivolan

koulu ovat kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita, joihin liittyy rakennushistoriallisia arvoja. Säimenen mylly ja Tiilikkala ovat lisäksi rantayleiskaavan SR-kohteita.

Edellä mainittujen kohteiden pihapiireihin tulevien kaapeleiden tai ilmajohtojen sähkökaapit tai muuntamot tulee katsoa kiinteistönomistajan kanssa sopivaan, mahdollisimman huomaamattomaan kohtaan. Perinteisessä pihapiirissä mahdollinen muuntamo on hyvä lautavuorata ja maalata ympäristöön sopivaksi.

Suunnittelualueelta tunnetaan muinaismuistolain 295/63 suojelemia ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia Lapinjärven eteläpuolelta Tiilikkalantien varrelta sekä Lapinjärven ja Säimenjärven väliseltä Rajamäeltä. Todennäköisesti maakaapelointi on mahdollista tehdä kajoamatta muinaisjäännöksiin.

211 / 2.10.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-100223, Juva

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63.

Kuvioille 58.0, 62.0 ja 72.0 on tulossa harvennushakkuu ja kuviolle 78.0 ensiharvennus eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puustoa voi poistaa ilman rajoituksia ja puuston poisto kaivannoista on niiden säilyvyyden kannalta suotavaakin. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueelle eikä kaivantojen yli saa ajaa metsäkoneilla.

212 / 2.10.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-101474, Pieksämäki

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa vaan puuta pois poistaa vapaasti. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueelle.

213 / 30.10.2025 Pieksämäen rakennusjärjestys, ehdotus

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Pieksämäen rakennusjärjestysehdotuksesta. Museo lausuu ehdotuksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Rakennusjärjestys on laadittu kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen ja soveltuvien osien nykyisen rakennusjärjestyksen pohjalta. Alueellinen rakennusjärjestyksen yhteneväisyys on huomiotu Keski-Savon kuntien (Varkaus, Leppävirta, Joroinen ja Pieksämäki) alueella.

Ehdotuksessa on pääasiassa hyvin huomiotu kulttuuriympäristöt ja museon aikaisemman lausunnon asioita. Joitain huomioita vielä nousi:

- Kohdan 1.6 maakunnallisesti merkittävien maisema-alueiden listasta puuttuu Jäppilän kirkonmäki ja Puotimäki. RKY- ja maakunnallisesti merkittäviä alueita on toisaalta hyvä korostaa ja nimetä alueet, mutta toisaalta voiko lukijalle syntyä sekaannus, että ennakkolausunto tarvitaan vain näiltä nimetyiltä alueilta?
- Luvussa 2.2 on väärin sanottu, että rakennuksen ollessa suojeltuna lailla rakennusperinnön suojelusta, asetuksella 480/85, kirkkolailla, lailla ortodoksisesta kirkosta tai se on valtion omistama kohde, tulee lausunto pyytää alueelliselta vastuumuseolta. Lausunto tulee pyytää Museovirastolta.
- Sivulla 38 museo esittää lauseen muuttamista muotoon: Pieksämäen paikallisesti arvokkaat kohteet on todettu *yleis- ja asemakaavojen* inventoinneissa.

- Sivulla 38 esitetään listan kohtaan 3) lisättävän: maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita *ja rakennuskohteita*.
- Sivulla 38 esitetään listan kohtaan 6) lisättävän: *asema*-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut...
- kypfi.fi:n kautta löytyy myös valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet (RKY).
- Kohdan 7.3 määräyksessä on hyvä lisätä, että myös paikallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä ja maisema-alueilla suunnittelun lähtökohdaksi on otettava kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön.

Savonlinnan museon arkeologi on osallistunut lausunnon valmisteluun.

214 / 30.10.2025 Tapparakadun asemakaavamuutosluonnos, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Tapparakadun asemakaavamuutoksen kaavaluonnoksesta. Asemakaavamuutos käsittää Pieksämäen pääterveysaseman korttelialueen (Tapparakatu 1–3) ja asuinkerrostalon tontin (Tapparakatu 7). Suunnittelualueella sijaitsee myös katu-, pysäköinti- ja puistoaluetta. Edellisen luonnoksen jälkeen kaavamuutosalueeseen on lisätty Tapparakatu 7:n asuinkerrostalon korttelialue.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on päivittää alueen käyttötarkoitus vastaamaan yleiskaavassa asetettua tavoitetilaa. Voimassa olevassa osayleiskaavassa Tapparakatu 1–3 on osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi sekä vaihtoehtoiselta käyttötarkoitukselta asuinkerrostalovaltaiseksi alueeksi. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa ainoastaan sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten rakentaminen korttelialueelle. Kaavatyön tavoitteena on monipuolistaa korttelialueen käyttötarkoitusta. Samalla tarkistetaan korttelialueen rakennusoikeudet, rakennusalat ja autopaikkamitoitus.

Pieksämäen strategisessa yleiskaavassa (2016) alue on tiivistyvää keskusta-aluetta ja toiminnallista kehittämisvyöhykettä sekä Hiekanpään alueen tarkennusalueessa PY/AK ja AK-aluetta. Alueella on voimassa olevassa asemakaavassa (1977 ja 1975) merkinnät YS, AK, PI ja LP.

Kaavaluonnoksen liitteenä oli selvitys sairaala-alueen rakennuskannasta (2021). Arkkitehtitoimisto Kauko Kokko & Co suunnitteli alueelle sairaalarakennuksen, henkilökunnan asuntolan ja talousrakennuksen. Lääkäreiden asuinrakennus on purettu. Rakennukset valmistuivat 1960-luvun alussa ja päärakennus on ajalleen tyypillisesti horisontaalinen nauhaikkunoineen sekä maltillisella ”tornilla”. Muut saman ajan rakennukset jatkavat samantyyllisellä nauhaikkunalinjalla. Rakennussuunnittelutoimisto Nylund & Co:n suunnittelema terveysasema 1970–80-lukujen taitteesta sairaalarakennuksen länsipuolella on betonielementteineen ja nauhaikkunoineen ajalleen tyypillinen. Alueen uusinta kerrostumaa edustaa vuonna 1983 valmistunut mielenterveysosasto, jonka on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Seppo Asikainen Ky. Tapparakatu 7:n asuinkerrostalo on 1970-luvulta.

Nykyisten rakennusten pohjoispuolelle esitetään rakennusala nelikerroksiselle ja viisikerroksiselle kerrostalolle. Uusi LP-alue ja uudet kerrostalot ottavat hieman tilaa puistoalueelta. Sairaala-alueelle

on osoitettu yksi laaja rakennusala, jonka sisälle nykyiset rakennukset jäävät. Kaava mahdollistaa rakennuskannan uusiutumisen alueella, mutta ei kuitenkaan välttämättä edellytä sitä.

Kaavaselostuksessa museon lausunnon vastineessa todetaan, ettei pääterveysaseman rakennus ole alkuperäisessä kunnossa eikä sillä katsota olevan valtakunnallista kulttuurihistoriallista merkitystä. Arviointi jää ohueksi ja siihen olisi toivonut tarkennusta. Sairaala-alueen rakennukset käyvät massoituksestaan hyvin yhteen, vaikka edustavat kukin aikansa rakentamistyyliä. Muutokset eivät vaikuta selvityksen perusteella ulkoisesti suurilta, vaikka laajoja peruskorjauksia on tehty, ja paikallisesti rakennuksilla on vähintään historiallista arvoa kertoen kunnan terveydenhuollon kehityshistoriasta.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Savonlinnan museon arkeologi on osallistunut lausunnon valmisteluun.

215 / 8.10.2025 0,4 kV:n sähkökaapelin asentaminen Puulan Lamposalmeen yleisen kulkuväylän ali ja valmistelulupa, Hirvensalmi

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista lupahakemuksesta.

216 / 17.10.2025 Poikkeamislupa, Kalliokatu 26, Mikkeli

Mikkelin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa poikkeamislupahakemuksesta osoitteessa Kalliokatu 26. Poikkeamista haetaan kaavan mukaisesta rakentamisalueesta ja aloituslupaa ennen luvan lainvoimaisuutta. Perusteluna sanotaan tontin järkevämpi käyttö, rakennusten suunnitelman mukaisella sijoittelulla saadaan toimivampi piha-alue. Hakemuksen liitteenä oli mm. asema-, pohja-, julkisivu- ja leikkauspiirustukset (2.10.2025).

Inventoinnin mukaan Urpolan alue on arkkitehti Otto-Iivari Meurmanin vuonna 1938 laatiman ensimmäisen asemakaavan mukaan pääosin 1940–50-luvuilla rakentunut pientaloalue. Omakotitalot on rakennettu lähelle katulinjaa siten, että oleskelualueet ja hyötypuutarhat sijoittuvat talon toiselle puolelle. Tontit ovat aikakaudelle tyypillisesti suorakaiteen muotoisia ja samankokoisia. Laaksokadun varrella alueen eteläosassa on uudempaa 1960-luvun jälkeen rakentunutta tiiliverhoitua ja matalaa omakotiasutusta. Alue on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Urpolan vanha pientaloalue on merkitty ma-kohteeksi. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kiinteistö on osa sk 4-alueita: *Aluetta tai alueen kohteita koskevissa toimenpiteissä, alueen tarkemmassa suunnittelussa tai aluetta asemakaavoitettaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua.* Asemakaavassa (1974) kiinteistöä koskee merkintä AO.

Suunniteltu uudisrakennus on pulpettikattoinen, yksikerroksinen, vaakalaudoitettu ja valkoiseksi maalattu ja siihen liittyy terassit katoksineen. Autokatos-varasto on myös valkoiseksi maalattua vaakalaudoitusta ja pulpettikattoinen. Asuinrakennus sijoitetaan tontin perälle ja autotalli lähemmäksi tietä. Tontti on rinteinen, heti kadun reunasta nousee rinne.

Meurmanin alkuperäisessä kaavassa v. 1938 asuinrakennus on osoitettu kadun varteen ja ulkorakennus tontin koillisivulle. Voimassa olevassa asemakaavassa on yksi iso rakennusala sijoittuen enemmän tontin luoteisosaan. 2010-luvulla paikalta on purettu asuin- ja ulkorakennus, asuinrakennus oli tontin perällä. Tontin lähinaapureina on pääasiassa rapattuja ja tiiliverhottuja, harja- ja aumakattoisia asuintaloja 1950–2000-luvuilta.

Ympäristön yhtenäisyys säilyisi paremmin, jos asuinrakennus olisi lähimpänä tietä noin samassa linjassa muiden kadunvarren asuinrakennusten kanssa ja siinä olisi harjakatto. Vähäiseen rakennusalan ylitykseen ei ole huomautettavaa.

Voimassa oleva asemakaava on 1970-luvulta, eikä siinä ole otettu huomioon alueen kulttuurihistoriallista merkitystä. Urpolan alueella on muitakin vanhoja asemakaavoja, joiden päivittäminen kaupungin on hyvä ottaa harkintaan.

217 / 13.10.2025 Pennalanniemen maaseutupuron kunnostus, Pieksämäki

Etelä-Savon ELY-keskus pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Pennalanniemen maaseutupuron kunnostussuunnitelmasta (6/2025). Puro laskee vesistöstä Iso-Akko Syvänsi-järveen Jäppilässä. Uoman kunnostuksen tavoitteena on tehdä uomasta monimuotoisempi elinympäristö vesieliöstölle- ja kasvillisuudelle sekä ehkäistä eroosiota.

Puro sijoittuu Niemenkylän maakunnallisesti merkittävälle kulttuurimaisema-alueelle. Niemenkylä on Savonseudun perinteistä viljelyseutua, jossa pysyvä asutus on muodostunut moreenimuodostumien laelle ja rinteille. Alueella on pitkä viljely- ja asutushistoria. Alueen arvot perustuvat ensi sijassa alueen pitkään historiaan ja pitkiin, viljaviin ja loivasti kumpuileviin peltomaisemiin, joiden keskellä maatilojen pihapiirit sijaitsevat.

Puron ympäristöä koskee osittain Sorsaveden, Suonteen ja Syvänsin alueen rantaosayleiskaava (2005), jossa puron molemmien puolen olevat pellot ovat MA-alueita: *maisemallisesti arvokas viljelysalue*, ja puron yli menee seututie.

Puroon lisätään kiviä ja puuta, majavanpato puretaan, kaikki uomassa ennestään oleva kuollut puuaines säästetään (pois lukien majavan pato) ja elävien puiden kolhimista työkaluilla vältetään.

Suunnitelman mukainen kunnostus ei heikennä alueen maisemallisia tai kulttuurihistoriallisia arvoja eikä suunnitelmasta ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

218 / 17.10.2025 Rakentamislupa, Pohoskyläntie 132, Hirvensalmi

Hirvensalmen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa kalustohallin rakentamisesta Jatkolan tilalla osoitteessa Pohoskyläntie 132. Lupahakemuksen liitteenä oli asemapiirustus (30.9.2025), pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset (29.9.2025) sekä rakennepiirustus (29.9.2025).

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pohoskylän raitti). Inventoinnin mukaan Suonsalmen kylään kuuluva Pohoskylän raitti on kylätiehen tukeutuvan rakenteensa ja rakennustensa ansiosta merkittävä kansankulttuurin edustaja. Keskellä kulkeva tie ja sen varteen sijoitetut rakennukset muodostavat Puulan rannalle vielä 1900-luvun puolivälissä tyypillisen, mutta nykyisin harvinaisen kylämaiseman, jonka peruspiirteet muodostuvat 1800- ja 1900-luvun maatalousyhteisölle tyypillisistä pihapiireistä ja rakennustyypeistä. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Jatkolan tilalla on inventoinnin mukaan rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa. Tilan perinteiseen pihapiiriin kuuluu päärakennus mahdollisesti 1890-luvulta, aittarivi, tiilinavetta sekä muita piharakennuksia.

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja Puulan rantaosayleiskaavassa (2001) KM-alueena: Maisemallisesti ja/tai historiallisesti merkittävä kulttuurimaisema-alue. Uusien rakennusten ja rakenteiden tulisi sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään alueen maisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Uudet rakennukset tulisi sijoittaa olemassa olevien rakennusten tai rakennusryhmien yhteyteen sekä reunavyöhykkeen ulkopuolelle Alueen peltoalueet tulisi säilyttää avoimina. Lisäksi Jatkolan tila on rakennussuojelukohde SR: Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jotka tulisi ympäristöineen säilyttää ja joiden kunnostuksessa tulee pyrkiä säilyttävään peruskorjaukseen. Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee pyrkiä kohteen tai alueen rakentamisrapaan mukautuvaan uudisrakentamiseen.

Kiinteistölle rakennetaan kaareva kalustohalli 9,15 x 26 x 4,5 m, 238 m² koneille ja laitteille. Halliin tulee tummanharmaa suojapressu, runko galvanoidusta teräksestä ja pohjaksi sorapatja tai asfaltti. Halli sijoittuu Jatkolan tilan navetasta 30 m länteen pellolle pääty tielle päin.

Kaarihalli poikkeaa alueen perinteisestä rakentamisesta eikä täysin vastaa kaavamääräystä KM. Ulkorakennusten peruspiirteet ovat harjakattoisuus ja puuvuoraus, joka on käsittelemättä tai maalattu punaiseksi. Lähiympäristöstä riippuen myös muut vaaleat murretut värit voivat sopia maisemaan. Lupahakemuksen mukaan halli on asemoitu niin, että se ei näy KM-alueen kylätielle. Karttatarkastelun perusteella se varmaan ainakin osin näkyy teille, mutta sijainti vaikuttaa kiinteistörajat ja kaavamääräys huomioiden potentiaalisimmalta. Maiseman kannalta sijoittelussa voi vielä pohtia toimiiko halli tien myötäisenä vai esitetyn laisena pääty tielle päin paremmin.

219 / 10.10.2025 Annilan ranta-asemakaavan ehdotus, Kangasniemi

Kangasniemen kunnanhallitus on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Annilan ranta-asemakaavan ehdotuksesta. Kaava-alue sijaitsee yksityisen maanomistajan kiinteistöllä Ylemmäinen-järven länsirannalla Kangasniemellä. Ranta-asemakaavassa osoitetaan tilalle kaksi mitoituksen mukaista rakennuspaikkaa.

Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

220 / 5.11.2025 Luonterin rantayleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Luonterin rantayleiskaavamuutoksen ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen luonnoksesta 31.3.2025.

Muutoskohteet (21 kpl) sijaitsevat eripuolella Luonterin rantayleiskaavaa (2001). Luonnoksen jälkeen kaavamuutokseen on tullut mukaan kaksi uutta kohdetta. Muutama kohteista sijaitsee Siikakosken kylän yhteydessä, mutta muuten kohteet ovat Juvan alueelle tyypillistä haja-asutusluonteista loma- ja asuinrakennuskohteita. Kaavamuutoksen tarkoituksena on kohteesta riippuen mm. tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukaiset käyttötarkoitukset, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalle kohdalle, siirtää rakennuspaikat luonnonsuojelun kannalta toteutettavammalle paikalle, osoittaa alueelle Luonterin rantayleiskaavan mukaiset määräykset, osoittaa virkistysalueen rakennusoikeus alueelle jossa sitä todellisuudessa tarvitaan ja osoittaa rakennusluvan mukainen rakennuspaikka.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita. Kohde nro 11 sijaitsee Neitvuoren valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (VAMA 2021) pohjoisosassa ja arvio maisemavaikutuksista on lisätty kaavaselostukseen.

Poiketen kappaleen 2.4 toteamuksesta ”suunnittelualueella ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä”, suunnittelualueella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös kohteella 20, joka on asiallisesti merkitty jo voimassa olevaan kaavakarttaan ja edelleen kaavamuutuskarttaan.

Kohteen 7 luoteispuolella on esihistoriallinen asuinpaikka Paimenenniemi 1 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 178010067), joka on muinaismuistolaila 295/63 suojeltu. Kohteen 7 poikkeusluvan mukaisen käyttötarkoituksen osoittamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta muinaisjäännökseen.

221 / 11.11.2025 Rautjärven yleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Rautjärven yleiskaavamuutosten kaavaehdotuksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen luonnoksesta 31.3.2025.

Suunnittelualue käsittää 22 kohdetta. Luonnosvaiheen jälkeen mukaan on otettu yksi uusi kohde.

Kohde 8, Loukion kartano, on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Juvan kartanot), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-kohteena ja -alueena. Voimassa olevassa yleiskaavassa (2003) suunnittelualueutta koskee merkinnät ma, sr, AM/S/800 ja M. Kaavamuutoksen tavoitteena on kasvattaa rakennusoikeutta. Loukion kartanosta on tehty kaavaprosessissa rakennusinventointi (Selvitystyö Ahola, 28.11.2024).

Loukion alueen AM/S/800 ja M kaavamääräykset korvataan määräyksellä RM-1/S/1600. /S- ja sr-määräyksiä on asiallisesti tarkennettu. Kaavaselistusta ei ole tarkennettu käytetyn rakennusoikeuden osalta, vaikka museon luonnosvaiheen lausunnon vastine antaa ymmärtää toista. Rakennusoikeuden lisäyksen vaikutuksia on siten edelleen hankalahko arvioida. Kaavamääräyksissä ei ole määritetty enimmäismäärää rakennuksille, mikä ohjaisi myös rakentamislain 42 §:ssä rakentamisluvan piiristä vapautettujen rakennusten rakentamista. RM-1-määräyksessä sanotaan, että merkittävä lisärakentaminen vaatii tarkemman suunnitelman/asemakaavan laatimista. Tulkinvaraiseksi jää, milloin lisärakentaminen on merkittävää.

Kaavaselistuksessa sanotaan (s. 9 ja 33), että Loukio sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla/merkittävällä maisema-alueella. Alue ei ole valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueutta (VAMA) vaan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) ja maakuntakaavassa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta, mikä on sekaannusten estämiseksi hyvä tarkentaa.

Kaavakartalle ja kaavamerkinnoissä RKY-alue on merkitty lyhenteellä RYK, mikä ei varmaan ole ollut tarkoitus?

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa. Kaavaselistuksessa on maininta, että lisärakentamisen osalta kohteesta on aina pyydettävä museoviranomaisen lausunto, ja kaavamääräyksissä todetaan, että matkailupalveluiden alueella (RM) merkittävä lisärakentaminen vaatii tarkemman

suunnitelman/asemakaavan laatimista. Erityisesti kohteen 8 osalta suunnitelma tai asemakaava on lähetettävä lausunnotte myös Savonlinnan museoon. Loukionlammen pohjoispuoliselta pellolta on löydetty mm. useita rautakautisia esineitä, joten peltoalueella kyntökerroksen alla on mahdollisesti muinaismuistolain 295/63 suojelma kiinteä muinaisjäännös. Savonlinnan museo ottaa kantaa suunnitelmiin tai asemakaavaan siinä vaiheessa, kun lisärakentamisen sijainti on selvillä.

222 / 11.11.2025 Jukajärven yleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Jukajärven yleiskaavamuutoksen ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 28.3.2025.

Suunnittelualue käsittää 8 eri kohdetta Jukajärven kaava-alueella (2002). Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on poistaa toinen rakennuspaikka ja pienentää rakentamisaluetta, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, osoittaa yhdelle alueelle matkailupalveluita mahdollistavaa toimintaa sekä osoittaa nykyiset merkinnät Jukajärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä.

Kaavamuuotosalueella kohteessa 4 sijaitsee tanssilava Kisalinna 1960-luvun alusta. Lava on merkitty kaavamuuotuksessa osaksi P-2-alueetta. Kaavaluonnoksesta annetun lausunnon vastineessa sanotaan, että kohteesta tehdään selvitys ehdotuksen nähtävillä oloaikana ja tiedot lisätään mukaan lopullisiin asiakirjoihin. Selvityksen tulokset tulee ottaa huomioon kaavassa. Museo pyytää lähettämään asiakirjat tiedoksi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuuotuksesta ei ole huomautettavaa.

223 / 11.11.2025 Kotijärven yleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kotijärven yleiskaavamuuotoksen ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavamuuotoksen luonnoksesta 28.3.2025.

Suunnittelualue käsittää 20 kohdetta eri puolilla Kotijärven yleiskaavaa (2005). Uusia muutoskohteita on tullut kaksi lisää luonnosvaiheesta.

Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, osoittaa rakennuspaikka asuinrakennuspaikaksi sekä osoittaa nykyiset merkinnät Kotijärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä. Kaavamääräykset ovat voimassa olevan yleiskaavan mukaisia.

Kohde 2 sijaitsee Kaskiin valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella. Maisema-alue on huomioitu yleiskaavassa (2005) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). AO-1-alueen yksi rakennuspaikka siirretään peltoalueelta maantien läheltä Rantala nimisen tilan viereen avoimelle peltoalueelle määräyksenä AO-1/s. Viereisen Rantala-tilan AM-määräykseen lisätään /s ja aluetta hieman laajennetaan. Kaavamääräykseen /s on lisätty luonnosvaiheen lausunnossa esitetty täydennys.

Kohde 15 sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla Summala-Kiiskilänniemi maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) ma-alueena. Maisema-alue on merkitty kaavakartalle ja RA-alueelle on lisätty merkintä /s.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuuotuksesta ei ole huomautettavaa.

224 / 11.11.2025 Kontusen yleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kontusen yleiskaavamuuotoksen ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavamuuotoksen luonnoksesta 28.3.2025.

Suunnittelualue käsittää 6 kohdetta eri puolilta Kontusen yleiskaavaa (2009). Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, tarkistaa rakennusalueen rajoja ja siirtää kohteet takaisin Kontusen yleiskaavan määräysten piiriin.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuuotuksesta ei ole huomautettavaa.

225 / 11.11.2025 Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavan muutokset, ehdotus, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavamuutoksen ehdotuksesta. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 31.3.2025.

Suunnittelualue käsittää Juvan keskustan pohjoispuolella, VT 5:n varrella sijaitsevan tilan 178-453-7-65, jossa tarkoituksena poistaa T-merkintä; Juvan keskustan eteläpuolella, Nääringinjärven rannalla sijaitsevan tilan 178-434-2-97, jossa tarkoituksena muuttaa käyttötarkoitus myönnetyn poikkeusluvan mukaiseksi sekä Nevajärven rannalla sijaitsevan tilan 178-406-6-26, jonne tarkoituksena osoittaa tuotantorakennusten alue.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

226 / 5.11.2025 Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavan muutos, OAS ja luonnos, Savonlinna

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavan muutoksesta osalle tilasta 740-595-11-0 ja osalle tilasta 740-595-1-64 (Vaaran kylä).

Suunnittelualueena ovat rakentumaton loma-asuntopaikka sekä maa- ja metsätalousalue. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena on siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla sekä osoittaa se asuinrakennuspaikkana (AO).

Kaavamuutosalueella ei sijaitse rakennuksia, eikä se ole osa maisema-aluetta. Kaavamuutokseen ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun ympäristön osalta.

227 / 28.11.2025 Puumalan aurinkovoimala / Ryhälän ja Haapaselän osayleiskaavojen muuttaminen, oas ja luonnos

Puumalan kunnanhallitus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Ryhälän ja Haapaselän osayleiskaavojen muuttamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (oas) ja kaavaluonnoksesta. osayleiskaavojen muutoksen tarkoituksena on laatia teollisen mittakaavan aurinkovoimalan toteuttamisen salliva oikeusvaikutteinen osayleiskaava.

Osayleiskaavojen muutokset koskevat kiinteistöjä 623-445-4-56, 623-445-4-59, 623-445-9-12, 623-445-11-1, 623-445-13-112, 623-445-876-6 ja 623-876-16-1. Aurinkovoimalan alueet tulevat sijoittumaan kiinteistöille 623-445-4-56, 623-445-9-12 ja 623-445-13-112. Suunnittelualueen laajuus on noin 144,77 hehtaaria.

Kaavamuutosaluetta koskee voimassa olevissa osayleiskaavoissa (2005 ja 2002) merkinnät M, M1 ja RA.

Kaavamuutosalue on laajentunut aiemmasta sisältäen Ryhäläntien itäpuolen vanhan maatilaa pihapiirin (Koivulehto) peltoineen sekä metsämaata. Maakunnan Parhaat Maisemat - Etelä-Savon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa 2011–2013 puhutaan Koivukylästä, joka taitaa tarkoittaa Koivulehtoa. Kirkonkylän-Kuoreksenniemen osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola 2012) Koivulehto jäi selvityksen rajauksen ulkopuolelle. Pihapiiri ja osa pelloista kuuluu paikallisesti arvokkaaseen Luukkosenkylän maisema-alueeseen. Kaavaselostuksessa tulee esittää kohteen rakennuskanta ja historia tarkemmin, jotta voidaan arvioida, onko kohteella sellaista kulttuurihistoriallista merkitystä, mikä pitäisi ottaa huomioon kaavassa.

Kaavaselostuksessa arvioidaan, että merkittävimmät maisema-arvot ovat suunnittelualueen ulkopuolella Puumalan taajamayleiskaavaan merkityssä paikallisesti arvokkaan Luukkosenkylän maisema-alueen eteläosissa, joissa Oivilan ja Valtolan pihapiirit ja peltoalueet levittäytyvät Lietvedentien molemmin puolin. Kaavaselostuksessa todetaan, että pellot Ryhäläntien varressa ovat osittain poistuneet viljelykäytöstä, pellot ovat metsittyneet ja alueen maisema-arvoja on menetetty.

Aurinkovoimaloista ja paneelien sijoittumisesta suunnittelualueelle laaditaan havainnekuvia kaavan ehdotusvaiheeseen, jolloin maisemavaikutuksia on entistä parempi arvioida. Kuvasovitteet tulee olla ihmisen tasolta. Maisemavaikutuksia lievennetään voimaloiden ympärille sekä Lietvedentien ja Ryhäläntien varteen istutettavalla puustolla ja muulla kasvustolla (EV-alueet), mikä on hyvä asia. Ryhäläntien varrella Koivulehdon peltoalueella kasvaa joitain maisemallisesti komeita puita, jotka sijoittuvat EV-alueille, ja tien varressa EV-alueella on myös iso koivujen ympäröimä kiviraunio, joiden jättämistä paikoilleen on hyvä harkita.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa. Osayleiskaavan muutosta varten on laadittu arkeologinen arkistosiselvitys (Heilu Oy). Arkistosiselvityksen ja alueen topografian perusteella alueella ei ole tarvetta tehdä arkeologista maastosiselvitystä.

228 / 28.11.2025 Vesialueen ruoppaus ja täyttö Hevonpäänlahdella, Savonlinna

Savonlinnan kaupunki hakee vesilain (587/2011) mukaista lupaa Hevonpäänlahden vesialueen osittaiselle täyttämiseksi ja ruoppaukselle. Hankealue sijaitsee Savonlinnan keskustan läheisyydessä, Savolan kaupunginosassa, valtatie 14 länsipuolella. Vesistötäyttöalueella mahdollistetaan keskustajama-alueen laajentuminen ja lisärakentaminen keskusta-alueelle.

Hevonpäänlahden vesistötäytön vesipinta-ala on noin 15 500 m² ja tilavuus noin 108 000 m³. Täyttöalueelta ruopataan sedimenttiä yhteensä noin 4 500 m³ (teoreettinen kiintotilavuus). Täyttö toteutetaan rakentamalla louheesta päätyperäinen täyttöalueen reunaan, jonka jälkeen täytetään mantereen ja päätyperäisen välisen alue. Täytöissä käytetään louhetta.

Sedimentin kuivatusta varten rakennetaan vesistötäyttöalueen itäpuolelle kuivatusallas. Kuivatusaltaan koko on noin 2700 m² ja piirustuksista mitattu tilavuus noin 6000 m³. Altaassa sedimentin annetaan kuivua ennen toimittamista vastaanottopaikkaan. Läjitysallas on pengerretty maa-allas, joka nousee maan pinnan yläpuolelle. Reunapenger rakennetaan moreeni/kitkamaasta. Rakennettu läjitysallas puretaan ja alue ennallistetaan kuivuneiden ruoppausmassojen poiston jälkeen.

Savonlinnan museo teki Hevonpäänlahdella pohjainventoinnin vuonna 1991 valtatie 14 uuden linjauksen takia. Hevonpäänlahden pohjassa on runsaasti mm. sahatoiminnan aikaisia tukkeja, sahausjätettä ja juurivitsaksia. Suunnitellun vesistötäytön alueelta löytyi neljästä tynnyristä rakennettu pieni lautta, joka on ollut ketjuilla kiinni pohjassa. Kohde on merkitty Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin mahdollisena muinaisjäännöksenä (Hevonpäänlahti 2, muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000027575). Muinaismuistolain 295/63 § 20 mukaan ”vesistöä tavattu sellaisen laivan tai muun aluksen hylky, jonka uppoamisesta voidaan olettaa olevan vähintään sata vuotta, tai tällaisen hyllyn osa on rauhoitettu. Hylystä ja sen osasta on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteästä muinaisjäännöksestä säädetään.” Koska ei ole perusteltua syytä olettaa lautan olevan vähintään sadan vuoden ikäinen ja koska sen kulttuurihistoriallinen merkitys on pieni, lauttaa ei tarvitse huomioida vesialueen ruoppauksessa ja täytössä.

Täyttö tehdään asemakaavan (1961) vesialueelle, kuivatusalue sijoitetaan TT-alueelle. Ydinkeskustan yleiskaavassa (1997) alue on osin vesialuetta ja osin AL-alueita. Vireillä olevassa strategisessa yleiskaavassa alue on keskustatoimintojen aluetta.

Työssä tulee huomioida, ettei mahdollinen töistä aiheutuva tärinä vaikuta haitallisesti läheisten rakennusten perustuksiin/runkoon.

229 / 4.11.2025 Jylhäntie 47, Mäntyharju

Mäntyharjun rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa huvilan muutostöistä osoitteessa Jylhäntie 47. Rakennuksen itäpäätyyn rakennetaan lasitettu kuisti, pohjoissivulle rakennetaan uusi avokuisti ja avataan ovi vanhaan ikkuna-aukkoon, rakennuksen profiilipeltikate vaihdetaan konesaumatuksi peltikatteeksi ja rakennuksen II kerrokseen rakennetaan uusi märkätila ja WC. Lupahakemuksen liitteenä oli asema- (13.10.2025), pohja- ja julkisivupiirustukset.

Jylhä on Mäntyharjun huvilakokonaisuuteen kuuluva hyvin säilynyt, tyypillinen 1900-luvun alun huvila, jonka rakennutti tohtori, sivistysmies Axel August Granfelt. Huvilatyypinen asuinrakennus valmistui vuonna 1902 edellisenä vuonna palaneen huvilan paikalle. Vuonna 1907 Granfelt asettui asumaan Jylhään ja aloitti puutarhaviljelyn ja kasvien jalostuksen. Jylhässä raivattiin peltoja ja viljeltiin puutarhakasveja Granfeltin oman suunnitelman mukaan. Granfelt oli paikkakunnalla monen sivistysharrastuksen alullepanija. Maakunnallisesti arvokkaalla kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on kaavalla suojeltu.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (ma Jylhä) ja osaksi maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Kallalahden huvilat). Varpasen osayleiskaavassa (2001) rakennusta koskee merkinnät AO ja sr: Suojeltava rakennus, joka on korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla sekä yleismääräykset mm. rakennusten julkisivut on rakennettava siten, että ne ovat sopusoinnussa ympäristön historiallisten rakennusten kanssa julkisivun rakennusaineen, mittasuhteiden, pintojen ja värityksen suhteen. Julkisivussa on käytettävä kaava-alueella ominaista perinteitä laudoitustapaa. Rakennuksen katon räystäään tulee ulottua 40–50 cm yli julkisivun.

Pohjoissivulle lisätään avokuisti 6800 x 2170 mm, jossa on luonnonkiviset nurkkakivet, puuportaat alinta askelmaa lukuun ottamatta, puukaiteet ja keskimäinen ikkuna muutetaan lasiparioveksi, jonka alaosa on puuta. Itäpäädyn noin 1940–50-luvulta olevan alkuperäisen rakennuksen tyylistä poikkeavan avokuistin paikalle tehdään ”palauttava muutos”; nykyisen kuistin kokoinen lasikuisti 7060 x 2800 mm. Uusien osien värityksessä noudatetaan rakennuksen muuta väritystä. 1990-luvun aaltopeltikate uusitaan konesaumatuksi pelliksi ja länsilappeelle lisätään poistoilmahormi. Ennen nykyistä peltiä rakennuksessa oli Minerit-katto.

Museo pitää kuistien rakentamista esitetyille paikoille mahdollisena. Pohjapiirustuksessa puhutaan palauttavasta muutoksesta päätykuistin osalta. Uusi kuisti poikkeaa alkuperäisestä, mutta sopii rakennuksen tyyliin nykyistä kuistia paremmin. Itäpäädyn alkuperäinen kuisti vaikuttaa vanhan valokuvan perusteella (Kuusi, S. 1946, 437) olleen avokuisti tolppien varassa, käynti kuistille oli ainakin eteläsivulta ja kuistin päällä olevassa parvekkeessa oli ristikkokaiteet. Nykyinen kuisti tulee valokuvadokumentoida ennen muutosta. Käytettävät materiaalit, käsittelytavat sekä väritys tulee sovittaa perinteiseen rakennukseen, mitä suunnitelmassa on huomioitakin. Esimerkiksi uudisrakentamisessa käytettävät painekyllästetyt kestopuuterassit ja -portaat eivät sovi vanhan rakennuksen ilmeeseen. Oviaukon vuoksi poistettava ikkuna on hyvä ottaa talteen ja säilyttää, jos joskus halutaan palata aikaisempaan tilanteeseen. Katemuutokseen ei ole huomautettavaa.

230 / 18.12.2025 Asemakaavan muutos, luonnos, Savola, Savonlinna

Savonlinnan kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Savolan asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Museo lausuu luonnoksesta kulttuuriympäristön kannalta.

Asemakaavan ja sen muutoksen tarkoituksena on saada kaupunkirakenteellisesti ja liikenteellisesti keskeinen, mutta hyödyntämätön alue tehokkaaseen käyttöön. Asemakaavamuutoksella lisätään rakennusoikeutta liikerakentamiseen noin 20 000 k-m² (vaihtoehto B) tai 15 000 k-m² (vaihtoehto D). Asemakaavalla ratkaistaan myös saharakennusten suojeleminen.

Kaavaselostuksessa on kuvailtu hyvin alueen historiaa, lähiympäristöä ja rakennuskantaa. Savolan rakennuskantaa on inventoitu ohitustien suunnittelun yhteydessä 1992 ja tietoja on ainakin osin päivitetty 2019. Kaavamuutoksen liitteenä oli rakennustekninen kuntotarkastus (Insinööritoimisto Marttila Oy 21.8.2023).

Rakennusinventoinnin mukaan Savolan sahan alue on viimeinen kaupunkikeskustan vanhoista teollisuustonteista, jossa on säilynyt alkuperäiseen toimintaa liittyvää rakennuskantaa. Sahan toiminta alkoi vuonna 1864 ja loppui vuonna 1956. Rakennuksissa on kerroksellisuutta, mikä osaltaan kertoo rakennusten historiasta. Tiilisen höyrykone- ja kattilahuoneen sekä piipun arvona on viitata höyryvoiman varhaiseen käyttöönottoon kaupunkiin 1864 perustetussa sahalaitoksessa. Saha- ja myllyrakennus vaurioitui tulipalossa 2022 ja se on purettu. Rakennukset ovat olleet tyhjillään ja kylmillään jo jonkin aikaa. Inventoinnissa ja Museoviraston lausunnossa vuodelta 2009 teollisuushistorian kannalta huomionarvoisimmiksi rakennuksiksi sanotaan jo purettu saharakennus sekä voimalarakennus/höyrykone- ja kattilahuone (1893), savupiippu ja siihen liittyvä autotalli/paja (1936, 1927). Rakennukset ja varsinkin piippu näkyvät maisemassa erityisesti ohitustien ja Brahenkadun suunnasta kaupunkiin katsottaessa. Savolan sahan rakennukset ovat kulttuurihistoriallisesti merkittäviä ja niillä on rakennushistoriallista ja historiallista arvoa.

Ydinkeskustan yleiskaavassa (1997) kaavamuutosaluetta koskee mm. merkinnät AL ja KL. Alueella on voimassa useita asemakaavoja (1947, 1961, 1977, 1980, 1995, 2007, 2010). Aluetta koskee mm. merkinnät TT ja KL. Vireillä olevassa keskustaajaman strategisessa yleiskaavassa alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi.

Vireillä olevassa Savonlinnan keskustaajaman strategisessa yleiskaavassa Savolalla on arvioitu olevan rakennushistoriallista ja historiallista arvoa ja se on arvioitu paikallisesti merkittäväksi, jonka rakennushistoriallinen edustavuus on heikentynyt, eikä suojelumerkintää ole osoitettu. Kaava-aineistossa olevissa kaupungin kaavoituksen antamissa vastineissa todetaan Savolasta, että suojeluarvot selvitetään tarkemmin Savolan asemakaavoituksen yhteydessä.

Kaavaluonnoksen kummassakaan versiossa Savolan sahan rakennuksia ei ole esitetty säilytettäväksi. Perusteluiksi sanotaan mm. rakennusten huono kunto, käyttämättömyys, korkeat korjauskustannukset, pilaantuneet maa-ainekset ja rakennuksia ei ole suojeltu asemakaavassa tai lailla rakennusperinnön suojelusta.

Saharakennukset käsittävällä alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava vuodelta 1961 on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Voidaankin sanoa, että asemakaava on tältä osin vanhentunut ja on hyvä, että se päivitetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain ja vuodesta 2025 myös rakentamislain mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä (MRL § 166, RakL § 140). Lupahakemuksen liitteenä olevasta kuntotarkastusraportista selviää, että rakennuksissa on korjaustarvetta, eikä kunnossapitovelvollisuutta ole kovin hyvin noudatettu. Kuntotutkimusta kevyempi ja aistinvaraisesti suoritettu kuntotarkastus on kovin suppea ja niukkasanainen. Kuntotarkastusraportissa rakennusten korjattavuutta ei ole arvioitu. Kohteesta on tehty myös haitta-ainetutkimus ja maaperätutkimus, mutta niitä ei ole kaavan liitteenä. Pilaantuneet maat ja muut haitta-aineet vaikeuttavat mahdollisia korjauksia. Esimerkiksi haitta-aineiden löytyminen ei kuitenkaan suoraan kerro altistuvatko tilan käyttäjät aineille suoraan vai esim. vasta materiaalia rikottaessa. Korjausten laajuus riippuu myös rakennusten käyttötarkoituksesta.

Tiedoksi, että Pirkanmaan maakuntamuseo ja Jyväskylän kaupunki ovat tehneet yleisohjeet kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kuntotutkimuksille:

https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2025/03/e6b5c201-kultt-hist-arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2025.pdf

https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2025-04/Kulttuurihistoriallisten-rakennusten-kuntotutkimusohje_paivitetty_0425.pdf

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa rakennusten purkaminen nähdään pelkästään positiivisena asiana, vaikka yli sata vuotta historiaa menetetään. Museo esittää, että entisistä Savolan sahan rakennuksista laaditaan rakennushistoriaselvitys, jotta purettaviksi aiotun kohteen kulttuurihistorialliset arvot tulevat luotettavasti arvioiduksi ja kaavan vaikutukset kulttuuriympäristöön pystytään arvioimaan paremmin (AKL § 9, § 54). Kaavaselostuksessa on hyvä olla myös joku kuva alueen muista rakennuksista; SOK:n rakennusosaston suunnittelema Sokoksesta (1980), entisestä tukkurakennuksesta (1963) ja leipomosta (1989).

Rakennuksia ei ole suojeltu, mutta niillä on inventoinnissa todettu olevan rakennushistoriallista ja historiallista arvoa. Alueidenkäyttölain § 54 mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Esimerkiksi Kuopion keskustassa on säilytetty useita tiilipiippuja merkinä entisestä tehdastoiminnasta. Eri-ikäinen rakennuskanta lisää ympäristön mielenkiintoisuutta, historiasta voi ammentaa yritystoimintaan, ja kaavaprosessissa olisikin hyvä pohtia miten rakennuksia voidaan hyödyntää osana alueen kehittämistä nähdessä ne mahdollisuutena ongelman sijaan.

Savonlinnan museo teki Hevonpäänlahdella pohjainventoinnin vuonna 1991 valtatie 14 uuden linjauksen takia. Hevonpäänlahden pohjassa on runsaasti mm. sahatoiminnan aikaisia tukkeja, sahausjätettä ja juurivitsaksia. Inventoinnissa löytyi kaksi Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkittyä vedenalaista kohdetta, jotka molemmat on luokiteltu mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi. Hevonpäänlahti 1 (1000027574) koostuu kolmesta kolmiomaisesta hirsistä rakennetusta arkusta, jotka lienevät jäänteitä lastauslaiturista. Hevonpäänlahti 2 (1000027575) käsittää kaksi neljästä tynnyristä rakennettua lauttaa, jotka on aikoinaan ankkuroitu keskiosastaan ketjuilla pohjaan.

Laiturirakenteiden jäänteet (Hevonpäänlahti 1) jäävät vesialueelle (W) eikä niitä uhkaa muuttuva maankäyttö. Laiturirakenteita ei ole tarvetta merkitä kaavaan ja Savonlinnan museo selvittää niiden luonteen ja tarvittaessa dokumentoi ne, jos alueelle haetaan vesilain mukaista toimenpidelupaa.

Muinaismuistolain 295/63 § 20 mukaan ”vesistöstä tavattu sellaisen laivan tai muun aluksen hylky, jonka uppoamisesta voidaan olettaa olevan vähintään sata vuotta, tai tällaisen hyllyn osa on

rauhoitettu. Hylystä ja sen osasta on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteästä muinaisjäänneksestä säädetään.” Koska ei ole perusteltua syytä olettaa lauttojen (Hevonpäänlahti 2) olevan vähintään sadan vuoden ikäinen ja koska sen kulttuurihistoriallinen merkitys on pieni, lauttoja ei tarvitse huomioida kaavassa.

231 / 5.11.2025 Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe, ehdotus

Pohjois-Savon maakuntaliitto on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen ehdotuksesta. Museo lausuu suunnitelmasta Etelä-Savon kulttuuriympäristöjen kannalta. Pohjois-Savon maakunta rajoittuu Etelä-Savon alueella Juvaan, Pieksämäkeen, Rantasalmeen ja Savonlinnaan. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 29.12.2023 ja luonnoksesta 2.7.2025.

Maakuntakaavan tavoitteena on tunnistaa valtakunnalliset ja maakunnalliset intressit aurinkoenergiapotentiaalia toteuttavien suunnitelmien sijainnin ohjaamiseen, vetytalouden edellytysten alustavaan kehittämiseen, kantaverkon nk. Harjulinjan sähkönsiirron yhteystarpeiden vaihtoehtoisten linjausten osoittamisessa sekä maakunnan keskeisen kaupunkialueen seudullisesti merkittävän kaupan suuryksiköiden tulevaisuuden tarpeiden osalta. Kaavassa on tutkittu myös tuulivoimaa, mutta kaavaselostuksessa todetaan, että uusista, täydentävistä tuulivoimapotentiaalisista alueista luovutaan.

Kaavassa käsiteltävistä teemoista lähinnä teollisen kokoluokan aurinkoenergian tuotantoalueilla voi olla maisemallista vaikutusta Etelä-Savon kulttuuriympäristöihin. Aurinkoenergiaa koskevassa kaavamääräyksessä on asiallisesti huomioitu ylimaakunnallisten yhteisvaikutusten selvittäminen sekä maiseman ja kulttuuriympäristön arvojen huomioon ottaminen. Myös tuulivoimaa koskevassa voimassa olevassa kaavamääräyksessä on huomioitu kulttuuriperintö ja ylimaakunnalliset vaikutukset.

232 / 21.11.2025 Jäppilän taajaman asemakaavamuutoksen luonnos, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Jäppilän taajaman asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Suunnittelualue käsittää nykyisen Jäppilän taajaman asemakaava-alueen sekä Hiidenlahden laajennusalueen, yhteensä noin 72 ha. Kaavan yhteydessä selvitetään mm. kaavamuutosalueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot. Kaavatyön tavoitteena on selvittää Jäppilän taajaman asemakaavan ajantasaisuus. Asemakaavamuutoksessa huomioidaan toteutunut ja tuleva uusi rakentaminen.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kirkko on rakennussuojelukohde ja kotiseutumuseo, kirkonkylän koulu, pappila sekä kieveari kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Jäppilän Kirkonmäki ja Puotimäki on maakunnallisesti merkittävää aluetta. Alueella on voimassa asemakaavoja 13 kpl vuosilta 1966–2016. Kauppatie 3 ja 7 ovat voimassa olevassa asemakaavassa (2001) osoitettu sr-merkinnällä. Alueella ei ole yleiskaavaa.

Kaavatyön aikana on laadittu rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (FCG 2025), mutta raporttia ei ole kaavan liitteenä eikä sitä ole erikseen lähetetty viranomaisille tutustuttavaksi. Selvityksen riittävyttä on näin ollen hankala arvioida. Kaava-alueella on kaavaselostuksessa mainittujen kohteiden lisäksi ainakin vanhempia ulkorakennuksia, joista olisi hyvä tietää, onko niitä inventoinnissa käsitelty.

Kirkkolakia on päivitetty ja srk-määräyksessä on viitattu vanhentuneeseen lain kohtaan, määräys tulee päivittää oikein. Kirkollisen rakennuksen suojelu käsittää myös sen kiinteän sisustuksen, siihen liittyvät maalaukset ja taideteokset sekä rakennuksen pihapiirin (Kirkkolaki luku 3 § 22). Kirkkolain

(luku 3 § 21) mukaan kirkkopihaan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan sovelletaan, mitä kirkollisesta rakennuksesta säädetään. YK-alueeseen voi olla hyvä lisätä /s ja että myös kirkon pihapiiriä koskevista olennaisista muutoksista tulee pyytää Museoviraston lausunto.

Ainakin sr-1 määräyksessä tulee olla, että rakennusta ei saa purkaa. Pakottava syy on tulkinnanvarainen eikä edistä suojelutavoitetta. Lisäksi Kauppatie 7:n ja 3:n voimassa olevat sr-määräykset heikentyisivät. Yleismääräyksiin laitettu ”s-1 ja sr-1 kohteita koskevista korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta”, voisi olla myös kyseisten kaavamääräysten kohdalla. Seurakuntataloa ja Jäppilä-taltoa ei ole osoitettu suojelumerkinnällä, vaikka inventoinnissa sitä suositellaan. Pappila on osoitettu vain s-1 merkinnällä, vaikka se on Etelä-Savon maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi osoitettu kohde. Valinnat tulee perustella kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksen luvussa 5.2 on käyty läpi muutokset kortteleittain voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna, mutta kaavaluonnoskartalla ja luvun 5.2 kartoissa ja niiden selitysteksteissä on paikoin ristiriitaisuuksia, mitkä tulee tarkastaa.

Kaavaluonnoksesta ei arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa. Alueella on tehty arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy, 2021), jonka raportti oli kaavaselostuksen liitteenä.

Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laadintaan.

233 / 28.11.2025 Kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus, luonnos, Mäntyharju

Mäntyharjun kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Mäntyharjun kirkonkylän asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta. Suunnittelualueen koko on noin 22 hehtaaria, ja siihen kuuluu parikymmentä tilaa, joista osa on yksityisten, osa kunnan ja osa yritysten omistuksessa. Asemakaavan vaikutusalue on kuitenkin huomattavasti laajempi alueen keskeisen sijainnin takia.

Kaavaselostuksen mukaan kaavan tavoitteena on mahdollistaa matkailu-, kulttuuri- ja majoitustoimintaa alueella sekä samalla säilyttää alueen kulttuuriympäristöä ja historiaa. Alueella voimassa olevat asemakaavat ovat osittain vanhentuneita merkinnöiltään ja ne tullaan samalla päivittämään nykytilannetta vastaaviksi. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota erityisesti alueen rakennushistoriaan ja suojelukohteisiin.

Suurin osa kaavamuutosalueesta on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mäntyharjun vanha keskusta), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). RKY-alueen lisäksi maakuntakaavassa on huomioitu yksittäisinä kohteina Domanderin talo, entinen postitalo, vanha sairaala, Iso-Pappila, kirkonkylän kansakoulu, Metsälä ja viljamakasiini. Kuntakeskuksen ja Pyhävedenalueen osayleiskaavassa (2008) alueella vaikuttaa mm. merkinnät km, sr, ar, /s, SR. Kaavamuutosalueella on voimassa kolme asemakaavaa (1988, 1989 ja 1998) ja osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

Kaavatyön aikana on tehty selvitys rakennetusta kulttuuriympäristöstä (Selvitystyö Ahola 17.12.2024), jossa on hyvin tarkennettu alueen rakennustietoja ja esitetty ehdotuksia aluetta eheyttävistä ja haitallisia vaikutuksia vähentävistä ja ehkäisevistä toimenpiteistä. Kaavaluonnoksessa on hyvin tunnistettu useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita, jotka on osoitettu asiallisesti suojelumerkinnällä. Kaavaluonnoksessa on hyviä tarkennuksia vanhoihin asemakaavoihin verrattuna, mutta paikoin on tarkennettavaa. Kaavaluonnoksessa on ilahduttavasti huomioitu venevajat ja alueen merkitys myös maantieliikennealueella.

Yleismääräyksen § 6 perusteella alueelle olisi tekeillä rakentamistapaohjeet. Rakentamistapaohjeet ovat hyvä keino ohjata alueen rakentamista haluttuun, alueen arvot huomioivaan suuntaan. Kaavaselostuksessa mainitaan, että ohjeet laaditaan kaavaehdotusvaiheessa. Ohjeet tulee hyväksyä kaavan kanssa samaan aikaan, jotta siitä tulee sitova. Museo ehdottaa, että rakentamistapaohjeisiin pääsisi tutustumaan ja niitä kommentoimaan ennen ehdotusvaihetta.

Kaavaluonnoksen rky-merkinnältä puuttuu määräysteksti, mikä tulee tehdä. la-km-määräyksen muotoilu on hieman epäselvä KL-1 alueella. Voidaanko määräys tulkita niin, että olevien laiturien, sauna/uimakopin ja venevajan lisäksi saa rakentaa vielä mitä määräyksessä sanotaan? Määräystekstin muotoilua on hyvä vielä miettiä. sr-1-merkinnän määräyksen korjaustoimenpiteitä koskeva ”pyrkimys” voi jäädä tehottomaksi ja tilalle voisi sopia paremmin velvoittava termi.

Suojeltava viljamakasiini on merkitty VL-alueelle. Makasiinin alueelle voisi olla parempi osoittaa oma maankäyttöä osoittava merkintä VL-alueen sijaan. Viljamakasiinia ei mainita kaavaselostuksessa suojelukohteena, kuten muut on mainittu korttelikohtaisen merkinnän alla.

Tonttien rakennusoikeus on merkitty tehokkuuslukuina. Mahdollisen lisärakentamisen määrä ja sen vaikutukset olisi helpompi ymmärtää, jos rakennusoikeus kerrottaisiin kerrosalaneliömetreinä ja käytetty rakennusoikeus kävisi ilmi kaavaselostuksesta.

Parkkipaikkoja tarvitaan, mutta Tervaniementien varren paikoitusalue ei edistä viihtyisää ympäristöä. Löytyisikö siihen mitään muuta ratkaisua tai maisemavaikutuksia lieventäviä keinoja?

KL-1 alueelle osoitetun uudisrakennuksen rakennusalan muoto poikkeaa alueen rakentamisperinteestä. Kaavaselostuksessa ei ole havainnekuvia keskeiselle paikalle sijoittuvasta uudisrakentamisesta, mikä auttaisi arvioimaan uudisrakentamisen vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Muutenkin kaavaselostuksessa on hyvä perustella tarkemmin uudisrakentamista ja tarkentaa vaikutusten arviointia.

Savonlinnan museolla ei ole kaavaluonnoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

234 / 11.11.2025 Asemakaavan muutos, OAS, Topeliuksentie, Mikkeli

Mikkelin kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavamutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Asemakaavamutoksen tavoitteena on osoittaa 170 m2 kokoinen rakentumaton katualue osaksi erillispientalojen korttelialuetta, jolla sijaitsee vanha tornimuuntamorakennus.

Alue on yleiskaavassa (1995) AP-aluetta. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa (1980 ja 2005) AO- ja katualuetta.

Kaavamuutosalueella sijaitsee tiilimuuntamo vähintään 1950-luvulta, jota ei ole inventoitu. Tiilimuuntamot ovat arjen arkkitehtuuria, joita Etelä-Savossa on vain jokunen inventoitu. Kaavaselostuksessa tulee esittää alueen rakennuskanta ja selvittää muuntamon mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa.

235 / 3.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-112267, Pieksämäki

Kuviolla sijaitsee kaksi Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkittyä kohdetta, jotka on suojeltu muinaismuistolaillla 295/63.

Kuvioille on tulossa erityishakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Suunnitelman mukaan aitalinja poistetaan ja hakataan ajoura aitalinjan viereen aidan ulkopuolelle.

Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi hiilimiilujen päälle on kielletty samoin kuin niiden yli ajaminen metsäkoneilla. Tien vierestä mahdollisesti poistettavat puut pystynee poistamaan niin, ettei metsäkoneilla ole tarvetta liikkua muinaisjäännösalueilla.

236 / 3.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-112305, Mäntyharju

Kuvioilla sijaitsee Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkitty mahdollinen muinaisjäännös. Kuvioille tulevasta metsänkäytöstä ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Savonlinnan museo kuitenkin suosittelee, ettei kuvioilla näkyviä vanhan viljelyskulttuurin jäänteitä vahingoiteta metsänkäytössä esimerkiksi ajamalla niiden yli metsäkoneilla tai rikkomalla niitä mätästyksessä.

237 / 3.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-111656, Savonlinna

Osin kuvioilla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

238 / 4.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-110632, Sulkava

Kuviolla sijaitsee Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkitty tervahauta, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi tervahaudan päälle on kuitenkin kielletty samoin kuin sen yli ajaminen metsäkoneilla.

239 / 5.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-109435, Savonlinna

Osin kuviolla kuvion lounaisosassa sijaitsee viime sotien aikaisen Salpalinjan varustuksia. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävinä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan kohteet eivät ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Toisen maailmansodan kohteiden osalta metsänkäytössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niitä vahingoiteta esim. mätästettäessä ja metsäkoneilla liikuttaessa.

240 / 11.11.2025 Sisätilojen muutos, Olavinkatu 27, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta pyytää Savonlinnan museon lausuntoa sisätilojen muutoksesta kaupungintalon F-osan pohjakerroksessa eli entisessä vankilarakennuksessa osoitteessa Olavinkatu 27. Hakemuksen liitteenä oli asema- ja pohjapiirustus (20.10.2025).

Kuutiomainen tiilirakenteinen ja telttakattoinen poliisivankilarakennus on 1920-luvulta, ja sen on suunnitellut insinööri Aatu Hänninen. Rakennus toimi putkana vuoteen 1983. Rakennus sijaitsee rinteessä Kalmarinkadun varrella ja se on liitetty osaksi kaupungintaloa yhdyskäytävällä toimien nykyisin kokoustiloina. Rakennuksen putkat vanhoine puuvivineen on säilytetty kokoushuoneina. Muistitiedon mukaan pohjakerroksessa olisi ollut aikoinaan pesutupa ja sauna. Nyt siellä on portaat ylös, avoin sisääntulotila ja huone.

Asemakaavassa (1983) kohdetta koskee merkinnät YH ja sr-4: Historiallisesti arvokkaan ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeän rakennuksen rakennusala. Rakennusosalalla olevaa rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakennustoimenpiteitä tämän pyrkimyksen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan joko entistään taikka muulla rakennukseen ja ympäristöön soveltuvalla tavalla. Korjattaessa on katsottava, että ovien ja ikkunoiden aukot sekä näiden muodot ja jaot, kattomuoto ja erilaiset ulokkeet, savupiiput ja vesikourut sekä muut rakennukselle ominaiset yksityiskohdat ja käytetty materiaali säilytetään taikka niiden laatu entistäessä otetaan huomioon. Rakennuksen ullakolle saa sisustaa huonetiloja ja kellariin sosiaalitiloja merkityn rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä voimassa olevien rakentamismääräysten puitteissa.

Tiilirakennuksen pohjakerrokseen tehdään sähköpyörävarasto 22,5 m². Seiniin ja osin lattiaan kiinnitetään Cyklos runkolukitustelineitä, päätyikkunoiden alle asennetaan uudet patterit, portaikon viereen tehdään uusi väliseinä ja palo-ovi, ulko-oven aukkoa levennetään 100 mm, leikkauspinta slammataan ja ulko-ovi uusitaan nykyisenlaiseksi (pystypaneeli-ovi potkupellillä) ja maalataan harmaaksi.

Sisätilojen muutoksiin ei ole huomautettavaa. Asemakaavamääräyksen mukaan oviaukot sekä ovien muodot, jaot ja materiaali tulee säilyttää tai niiden laatu entistäessä ottaa huomioon. Näin ollen aukon nykyiset mittasuhteet olisi hyvä säilyä, vaikka muutos ei olekaan kovin suuri.

241 / 12.12.2025 Eläinsuojan toiminnan olennainen muuttaminen, Rantasalmi

Itä-Suomen AVI pyytää lausuntoa XX:n ympäristölupahakemuksesta. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Hakemuksen mukaan hankkeessa rakennetaan yksi uusi eläinsuoja (karjarakennus 6), jaloittelutarha, useita lietesäiliöitä ja karjarakennusta 1 laajennetaan. Yksi uusi karjarakennus on rakenteilla (karjarakennus 5) ja se kuuluu voimassa olevaan ympäristölupaan. Rakentaminen ja toiminnan laajentaminen toteutetaan vaiheittain.

Tila on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Ikola). Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Ikolanmäki on tyypillinen Suur-Saimaan seudun vesien ääreen, korkealle harjanteelle ja sen rinteille raivattu viljelysaukea, jonka maisemallista arvoa lisäävät korkealta harjanteelta avautuvat näkymät järven yli vastapäiselle harjanteelle ja viljelysaukealle. Tila ja viljelysaukea sijaitsevat Hakojärven vastarannalla.

Aluetta tarkastellaan pääasiassa Kolkonrannantieltä ja Hakojärven toiselta puolelta. Laajennuksella ja uudisrakennuksella on vaikutusta maisemaan. Varsinkin laajennus on leveänä ja pitkänä hallitseva etenkin Kolkonrannantieltä katseltuna. Hallitsevuutta voidaan hillitä esimerkiksi julkisivuratkaisuin ja kasvillisuutta istuttamalla. Myös sijoittamalla pääty pääasialliseen katselusuuntaan päin, voidaan maisemavaikutuksia hillitä. Lupahakemuksessa ei ollut vielä julkisivuista piirustusta tai tietoa väriykestä. Käytettävät materiaalit ja värit tulee sovittaa olevaan rakennuskantaan ja maisemaan. Maatilan kehittäminen osaltaan tukee maatalousmaiseman säilymistä.

242 / 1.12.2025 Asemakaavaehdotus II, Kanttorilanranta, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää lausuntoa asemakaavaehdotuksesta. Muutosalueet käsittävät Puumalan keskustan alueella osittain kiinteistöjä ”Puumalan seurakunnan Lukkarius” 623-414-3-3,

”Hiekkaranta” 623-414-3-123 ja ”Puumalan kunnan kadut” 623-1-9901-1 ja kokonaan kiinteistöä ”Kanttorila” 623- 414-3-148 sekä näiden lähialueiden tie- ja viheralueita. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 5,26 ha. Museo on lausunut kaavaehdotus l:stä 17.9.2025.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on tutkia mahdollisuuksia osoittaa suunnittelualueelle omarantaisia omakoti- ja pientalotontteja huomioiden uudisrakentamisen sopeuttaminen jo olemassa olevaan pientaloalueeseen ja yleiseen virkistykseen.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) suunnittelualue on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää Puumalan kirkonkylän aluetta (ma). Yleiskaavassa (2016) aluetta koskee merkinnät AP-1, viheryhteystarve ja arvokas kulttuurimaisema. Voimassa olevassa asemakaavassa (1981) aluetta koskee merkinnät LV, P, UP, AO, AR ja VS.

Kaavaehdotuksessa on huomioitu museon aikaisemmassa lausunnossa mainitsemia seikkoja. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

243 / 5.12.2025 Tiesuunnitelma, Mt 15197 jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Nätki - Tanhuvaara, Savonlinna

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa tiesuunnitelmasta jalankulku- ja pyöräilyväylästä Mt:llä 15197 Savonlinnassa välillä Nätki-Tanhuvaara.

Tiesuunnitelman tavoitteena on yhdistää suunnitteluosuuden jalankulku ja pyöräily olemassa olevaan jalankulun ja pyöräilyn verkostoon, ja siten mahdollistaa sujuva ja turvallinen jalankulku- ja pyöräily-yhteys Savonlinnan keskustan ja Tanhuvaaran urheilupuiston välillä.

Suunnitelman mukaan kevyenliikenteen väylä kulkee Moinsalmentien länsi/eteläpuolella. Väylän pituus on noin 7,5 km, asfaltin leveys 3,5 m, väylä on erotettu maantiestä pääosin nurmetetulla erotusalueella, jonka leveys vaihtelee 5–7 metriin; asuinkiinteistöjen kohdalla tilanahtauden takia on käytetty paikoitellen reunatuella maantien ajoradasta korotettua ja betonikivetyllä erotusalueella erotettua poikkileikkaustyyppiä. Tielinjaus säilyy pääosin nykyisellään.

Väylän tieltä puretaan kaksi rakennusta. Rakennuksia ei ole suojeltu kaavalla tai lailla rakennusperinnön suojelusta. Vanhasta asuinrakennuksesta on tehty hankkeen aikana inventointi (WSP 28.10.2024). Inventointiraportin mukaan rakennus on tehty 1940-luvulla, mutta esim. ikkunatyyppi viittaa aikaisempaan ajankohtaan ja RHR sanoo valmistumisajaksi 1923. Rakennus on tietysti voitu tehdä 1940-luvulla, mutta käytetty vanhempia osia. Inventoinnissa sanotaan, että rakennuksella ei ole merkittävää rakennustaiteellista arvoa. Purkaminen on valitettavaa, sillä ennen toista maailmansotaa rakennettuja rakennuksia on vähän jäljellä suhteessa moderniin rakennuskantaan, ja rakennuksessa on säilynyt vanhoja piirteitä. Hirsirakennuksia pystyy siirtämään ja se olisi parempi vaihtoehto kokonaan hävittämisen sijaan. Inventoinnin perusteella rakennuksessa on myös uudelleenkäytettäviä ikkunoita, ovia ja muita rakennusosia, mitkä kannattaa ottaa talteen ja tarjota vaikka varaosapankkiin, jos rakennuksen siirto ei onnistu.

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä suunnittelualueella ole tarvetta tehdä arkeologista selvitystä.

244 / 7.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-113488 Mikkeli

Aivan kuvion itäpuolella sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puustoa voi poistaa ilman rajoituksia, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

245 / 7.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-113467, Juva

Aivan kuvion eteläkärjessä sijaitsee mahdollinen, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puustoa voi poistaa ilman rajoituksia, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

246 / 15.12.2025 Keskustan asemakaavamuutos, ehdotus, Hirvensalmi

Hirvensalmen kunta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa keskustan asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta. Museo on lausunut luonnoksesta 24.2.2025.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on tarkastella elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamista ranta-alueella sekä tarkastella alueen tonttijakoa, rakennusoikeuksia sekä käyttötarkoituksia ja ajantasaistaa asemakaava vastaamaan keskustan kehittämistavoitteita ja mahdollistaa Ramboll Oy:n laatiman ideasuunnitelman toimeenpano.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa (2016) Luottola on ar-kohde, Kotiranta SR- tai ar-kohde ja rantaraitti ja Junnankujan alueet ma-1-aluetta.

Kaavaprosessissa on tehty selvitys kaavamuutosalueen rakennetusta kulttuuriympäristöstä (Selvitystyö Ahola 1.8.2025).

Kaavaehdotuksessa Kalliolle ja Kotirannalle on osoitettu asiallisesti sr-1 merkintä ja Luottolan vanhemmalle osalle sr-2. Korttelissa 101 oleva rakennusala käsittää nykyisen kerrostalon mahdollistaen sen säilyttämisen sekä lisärakentamisen. Selvityksessä kunnantalolla on arvioitu olevan lähinnä maisemallista arvoa pitkän rantataajaman vanhalle tienristille rakennettuna kookkaana rakennuksena. Kunnantalo on ajalleen tyypillinen ja sillä on myös historiallista merkitystä kunnallishallinnon historian kannalta. Kaava olisi hyvä olla enemmän sen säilyttämiseen ohjaava, vaikka varsinaista suojelumerkintää ei osoitettaisi.

Nykyisillä puistoalueilla sijaitsevia saunoja ei ole huomioitu kaavakartalla. Aaltolan viereinen sauna kaavaehdotuksen RM-alueella on rakennusalan sisällä, mutta VP-1 alueen saunaa ei ole huomioitu. Selvityksessä todetaan (s. 20), että ”yleisesti Liekuneen rannalla säilyneet vanhat piharakennukset ja saunat ovat maisemallisesti tärkeitä yksityiskohtia sekä kylänraitin että vesistömaiseman perinnearvojen vuoksi”. Maisemallisesti tärkeinä niiden säilymistä tukeva kaavaratkaisu on toivottava.

km-1-kaavamääräykseen museo esittää lisättävän, että aluetta koskevista suunnitelmista on pyydetty lausunto museoviranomaiselta.

Kaavamuutoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

247 / 10.12.2025 Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaehdotuksesta. Kaava-alue sijoittuu noin 15 km etäisyydelle Pieksämäen keskustasta lounaaseen vesialueiden Luode-Luokki ja Loukee -väliselle alueelle, rajautuen metsäalueisiin, koillisessa Ristimäkeen ja etelässä Rutakonjoen tienoille.

Alueelle on suunnitteilla viiden tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Toteutuessaan hankkeen kokonaisnimellisteho olisi noin 35 MW. Voimaloiden enimmäiskorkeus on 250 metriä. Hankealue on kokonaisuudessaan metsätalousaluetta, eikä alueella ole loma- tai asuinrakentamista. Alueen läpi kulkee kaksi Fingrid Oy:n (400 kV ja 110 kV) voimajohtoa. Verkkoliityntä suoritetaan

johdonvarsiliityntänä, jolloin uutta siirtolinjaa ei tarvitse rakentaa. Tuulipuiston sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeleilla.

Kaavatyön aikana on tehty maisemaselvitys (Envineer 25.9.2025), näkemäalueanalyysi (Ethä Oy 4.11.2024) ja havainnekuvia (Ethä Wind 12/2024). Havainnekuvia on otettu kymmenestä sijainnista. Voimaloiden suuren koon takia ne väistämättä näkyvät varsinkin avoimille paikoille kuten pelloille ja järville, ja metsämaisemassa ne selkeästi poikkeavat ympäristöstä. Maisemavaikutukset lähivaikutusalueella kulttuuri- ja peltomaisemiin on arvioitu pieniksi, mutta joillekin lähialueen matkailupalveluihin keskisuuriksi ja isoihin järviin suuriksi. Kokonaisuudessaan maisemavaikutukset arvioidaan pieniksi.

Kaavaselostuksessa Kylmämäki on mainittu otsikon Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt -alla, vaikka se on paikallinen kohde. Pyhäjärven rantaosayleiskaavassa on kaksi kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta, joista toinen, Rantala, on jäänyt mainitsematta kaavaselostuksen sivulla 50.

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi v. 2023 ja täydentävä selvitys v. 2024 (Mikroliitti Oy). Inventoinnissa löydettiin seitsemän hiilimiilu- tai tervahautakohdetta. Täydentävässä selvityksessä havaittiin laserkeilausaineiston perusteella kahdeksan uutta kohdetta, joita ei ole tarkastettu maastossa. Tuulivoimarakentaminen on rajattu niin, ettei sillä ole vaikutusta inventoinnissa havaittuihin muinaisjäännöskohteisiin eikä mahdollisiin, toistaiseksi maastossa tarkastamattomiin havaintokohteisiin, pois lukien Hynnilänniementien tienvarren maakaapelointi. Kohteilla on asianmukainen kaavamääräys.

Näin ollen kaavaehdotuksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

248 / 2.12.2025 Kangasniementien teollisuusalueen asemakaavaluonnos, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Kangasniementien teollisuusalueen asemakaavan luonnoksesta. Museo on lausunut kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 9.7.2025.

Alueelle osoitetaan teollisuus- ja varastorakennusten alueita, joille voidaan sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoitavia laitoksia (T/kem-1). Alueelle osoitetaan myös mm. M-, ev-1- ja EV/s-1-alueita.

Suunnittelualue on rakentamatonta metsätalousaluetta. Kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä sitä ole katsottu yleis- tai maakuntakaavassa maisemallisesti merkittäväksi alueeksi. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa kulttuuriympäristön osalta.

249 / 13.11.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-115820, Mäntyharju

Aivan kuvion itäpuolella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa maankäyttömuodon muutokseen johtava erityishakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla liikuttaessa. Muinaismuistolain mukaan varustuksiin ei ilman lain nojalla annettua lupaa saa kajota, ja tämä on huomioitava kääntöpaikkaa tehtäessä. Muinaismuistolain 5 § mukaan muinaisjäännöksen suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista.

250 / 29.12.2025 Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanke, YVA-ohjelma

Pohjois-Savon ELY-keskus on kuuluttanut Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia nyt alkavan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) aikana selvitetään ja millä tavoin selvitykset tehdään. Lisäksi YVA-ohjelma sisältää kuvauksen hankkeen eri toteuttamisvaihtoehdoista ja hankealueen ympäristön nykytilasta.

Voimajohtohanke sijoittuu useiden kuntien ja kaupunkien alueille. Savonlinnan museo lausuu Etelä-Savon alueellisena vastuumuseona YVA-ohjelmasta kulttuuriympäristön kannalta Kangasniemen ja Pieksämäen kuntien osalta.

Voimajohtoreiteistä on muodostettu viisi eri vaihtoehtoa, joista yksi toteutetaan. Etelä-Savon puolella on kaksi vaihtoehtoa: toisessa johto tulee Hankasalmentta Kangasniemen Kauppilan sähköasemalle (Ahveninen-Kauppila) ja toisessa Rautalammen ja Pieksämäen kautta Kangasniemen Kauppilan sähköasemalle (Kummunkylä-Kauppila). Ahveniselta tullessa linja kulkee Kangasniemen puolella 0,8 km nykyisten 400 kilovoltin ja 110 kilovoltin voimajohtojen rinnalla johtoalueen levetessä noin 74 m ja Kummunkylästä tullessa 4,8 km uudessa maastokäytävässä, johtoalueen leveys noin 96 km. Pieksämäellä linja kulkee noin 18 km ja se sijoitetaan uuteen maastokäytävään, johtoalueen leveys noin 96 m.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu voimajohtoa lähimmät tunnetut rakennusperintökohteet, jotka ovat maakunnallisesti merkittävät Selänpää ja Rasiahon tuulimylly. Ne jäävät noin 1 km päähän linjasta. Lähistöllä noin 1 km päässä sijaitsee myös Venetmäen nuorisoseurantalo, joka on suppeasti mainittu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa. Lähistöllä sijaitsee myös Sipilä ja Rantala Venetekemän rannalla, jotka ovat Pyhäveden rantaosayleiskaavassa (2025) kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Vähän kauempana voimalinjasta sijaitsee Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi arvioidut Vanajan seurantalo ja Huumola.

Johtoreitin varrella on alueita, joilla ei ole yleis- tai asemakaavaa. Kulttuuriympäristöselvityksiä ja rakennusinventointeja tehdään yleensä kaavojen yhteydessä. Näin ollen johdon vaikutusalueella saattaa olla tuntemattomia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja alueita.

YVA-ohjelmassa voimalinjasta aiheutuvia maisemavaikutuksia on avattu yleisesti ja vaikutuksia maisemaan selvitetään vielä maisema-analyysillä ja havainnekuvilla. Perinneympäristöjen selvityksiä on tehty kesällä 2025 ja niitä jatketaan kesällä 2026. Selvitykset ovat tarpeen ja menetelmät vaikuttavat asiallisilta. Havainnekuvia on esitetty tehtäviksi 10 kohtaa mikä johdon pituus (181–196 km) huomioiden tuntuu vähäiseltä.

YVA-ohjelman mukaan (Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset, s. 6) ”mikäli johtoalueelta löydetään arkeologisen kulttuuriperinnön kohde, on se pääsääntöisesti mahdollista ottaa huomioon pylväiden sijoitussuunnittelussa siten, että kohteelle ei tapahdu muinaismuistolaissa kiellettyjä toimenpiteitä.”

YVA-ohjelmassa on huomioitu arkeologinen kulttuuriperintö koko prosessissa (”Rakentamisen aikana aiemmissa suunnitteluvaiheissa tunnistettujen ympäristökohteiden säilyminen varmistetaan erillisellä kohdekohtaisella ohjeistuksella”)

Ennen voimajohdon rakentamista tehtävästä puuston poistosta tehtäneiden metsänkäyttöilmoitukset, jolloin alueellinen vastuumuseo pääsee tarvittaessa lausumaan arkeologisen kulttuuriperinnön huomioimisesta metsänkäytössä.

Hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei kuitenkaan pysty arvioimaan ennen kuin inventointiraportti on alueellisen vastuumuseon käytössä.

251 / 19.11.2025 Metsänsäköilmoitus 1-2025-117293, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen Salpalinjan varustuksia. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolailta rauhoitettuja, mutta niiden osalta metsänsäkössä suositellaan niiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

252 / 5.12.2025 Laitureiden rakentaminen Vekaransalmeen ja valmistelulupa, Sulkava

Sulkavan kunta on hakenut lupaa laitureiden rakentamiseksi Sulkavan Vekaransalmeen. Tavoitteena on lisätä ja parantaa vesimatkailun palveluja Saimaan alueella. Hankesuunnitelman mukaan Vekarana alueelle suunnitellaan ja rakennetaan satama- ja matkailupalveluiden tuottamiseen tarvittava infrastruktuuri. Alueelle rakennetaan rantautumispaikat isoille ja pienille veneille, yksi isojen alusten rantautumiseen soveltuva laituri ja yksi pienempien veneiden laituri, huoltorakennus WC-tiloineen, juomaveden tankkausmahdollisuus, septijärjestelmä, sähköveneiden latausasema ja huomioidaan varaus veneiden polttoaineen tankkausasemalle. Lisäksi Vekarana alueen suunnittelussa huomioidaan matkailupalveluiden tarjoamiseen tarvittavat rakennukset ja infrastruktuurin rakentamisen yhteydessä huomioidaan rakennusten tarvitsemat varaukset, kuten vesi- ja viemäriiliittymät ja sähköliittymät.

Hankealue on osayleiskaavassa (2022) L-1- ja LS-1-aluetta.

Hankealueella ei ole rakennusperintökohteita eikä sitä ole todettu inventoinneissa tai kaavoissa maisemallisesti merkittäväksi. Rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman osalta lupahakemuksesta ei ole huomautettavaa.

Hankealueen tuntumassa on Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkitty hylkylöytö (Vekaransalmen itäranta 1, muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000031207). Muinaismuistolain 295/63 § 20 mukaan ”vesistöstä tavattu sellaisen laivan tai muun aluksen hylky, jonka uppoamisesta voidaan olettaa olevan vähintään sata vuotta, tai tällaisen hyllyn osa on rauhoitettu. Hylystä ja sen osasta on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteästä muinaisjäännöksestä säädetään.” Vekaransalmen itäranta 1 -hylky on oletettavasti uponnut alle sata vuotta sitten eikä se näin ollen ole muinaismuistolain suojelema.

253 / 21.11.2025 Metsänsäköilmoitus 1-2025-118705, Savonlinna

Kuvion länsipuolella ja aivan kuvion lounaispuolella on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäännös. Kuvioille on tulossa uudistamishakkuu eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille eikä kaivantaja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa. Kuvioille suunnitellussa mätästyksessä on huomioitava, että muinaismuistolain mukainen muinaisjäännöksen suoja-alue on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvistä ulkoreunoista. Muinaisjäännökset on asianmukaisesti huomioitu metsänsäköilmoituksessa.

254 / 5.12.2025 Ponttonilaitureiden rakentaminen Lohilahteen ja valmistelulupa, Sulkava

Sulkavan kunta on hakenut lupaa ponttonilaitureiden rakentamiseksi Sulkavan Lohilahteen. Tavoitteena on lisätä ja parantaa vesimatkailun palveluja Saimaan alueella. Lohilahdella ei ole varsinaista vierasvenelaituria, vaan lähinnä kausipaikkoja ja pieni asiointilaituri huoltoaseman yhteydessä. Veneilyn palvelut puuttuvat alueelta kokonaan. Lohilahden alueelle rakennettaisiin esteettömät käymälät, jätepiiste, juomaveden tankkauspiste, septitankin tyhjennyspiste, sähköveneiden latauspisteet sekä laiturit suurille ja pienemmille veneille. Hankkeessa ei tehtäisi ruoppausta tai rannan muotojen muokkausta. Ponttonilaiturissa tulee alustavasti olla ankkureita vähintään kaksi paria ja lisäksi laiturin pää ankkuroidaan maatukeen.

Valmisteluluvalla on tarkoitus tehdä laitureiden maakannakkeiden asennuksia ja laitureiden asennuksen valmistelevia töitä. Varsinaiset laitureiden asennukset tehdään vasta luvan myöntämisen jälkeen.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) hankealue on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Lohikoski). Osayleiskaavassa (2013) LV- ja KM-alueita: Vesiliikennealue, venevalkama Alue varataan venevalkama-alueeksi, jolle voi sijoittaa veneiden rantapaikkoja, laitureita, veneluiskia ja autopaikkoja. Maakunnallisesti arvokas maisemallinen/kulttuurimaisemallinen alue. Alueen maankäytössä tulee kulttuuriympäristön ominaispiirteet säilyttää. Uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sijainniltaan ja rakennustavaltaan sopeuttaa ympäristöön ja olemassa olevaan rakennuskantaan. Alueella ei ole asemakaavaa.

Suunnittelualueelle on merkitty Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin hylky (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000035452). Muinaisjäännösrekisterin mukaan puinen hylky sijaitsee rannan tuntumassa, noin 4 syvyydessä. Hylky on 30,5 metriä pitkän ja 5,5 metriä leveän tasasaumaisen aluksen, mahdollisesti lotjan, hylky. Se on rautatapitettu ja sen sikokölissä on takiloinnin kolo. Hylystä on jäljellä pohjaosa, tyhjä ranka, eikä hyllyllä näy irtainta materiaalia. Hyllyn vieressä havaittiin hirsinen ristikkorakenne, jonka keskellä on pystypaalun jäännös.

Muinaismuistolain 295/63 § 20 mukaan ”vesistöstä tavattu sellaisen laivan tai muun aluksen hylky, jonka uppoamisesta voidaan olettaa olevan vähintään sata vuotta, tai tällaisen hyllyn osa on rauhoitettu. Hylystä ja sen osasta on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteästä muinaisjäännöksestä säädetään.”

Hakemuksen mukaan alueen hylkylöydökset on otettu suunnittelussa huomioon, eikä näihin kajota hankkeessa. Laiturisuunnitelman mukaan hylky jää suunniteltujen ponttonilaitureiden väliselle alueelle. Savonlinnan museo pyytää huomioimaan hyllyn sekä ponttonilaiturin ankkureita että mahdollisia veneiden kiinnityspoijuja asennettaessa.

Laiturit ja muut palvelut sijoittuvat asiallisesti kaavan LV-alueelle. Kulttuurimaisemaan sopisi myös hirsiaarkkulaiturit ja käymälöiden ja muiden rakennelmien rakentamisessa tulee ottaa huomioon niiden sopeutuminen rantamaisemaan.

255 / 28.11.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-119410, Savonlinna

Kuvion itäpuolella ja pieniltä osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolain 295/63. Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla liikuttaessa.

256 / 28.11.2025 Metsänsäilytysilmoitus 1-2025-119857, Puumala

Osin kuvioilla sijaitsee muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Kuvioille on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Puuta saa poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännealueille. Koska muinaismuistolain mukaan kaikenlainen kajoaminen kiinteään muinaisjäänneeseen ilman lain nojalla annettua lupaa on kielletty, niin Savonlinnan museon arkeologi teki maastokäynnin laikkumätästysalueen arvioimiseksi. Käynnin, vuoden 1990 inventointikertomuksen ja maaston topografian perusteella esihistoriallisen asuinpaikan luonteesta ja laajuudesta ei ole riittävästi tietoa, joten kuvioilla voidaan tehdä laikkumätästys. Mikäli laikkumätästys on tarkoitus tehdä talven jälkeen, Savonlinnan museo pyytää ilmoittamaan asiasta museon arkeologille alueen tarkempaa tutkimista varten.

257 / 1.12.2025 Käyttötarkoituksen muutos, Akselinkatu 8, Savonlinna

Savonlinnan rakennusvalvonta pyytää Savonlinnan museon lausuntoa käyttötarkoituksen muutoksesta osoitteessa Akselinkatu 8 kiinteistö 740-1-17-9. Toimistorakennus muutetaan asuinrakennuskäyttöön. Lupahakemuksen liitteenä oli asema-, pohja- ja leikkauspiirustukset (25.11.2025) sekä energiaselvitys (7.10.2025)

Kyseessä on alun perin lehtori Pekka Jyrkänkosken (Brax) asuintalokseen vuonna 1902 rakennuttama rakennus, jonka on suunnitellut L. H. Korhonen. Hirsirakenteisessa talossa oli alun perin asuinkerros, osaksi asuinkäytössä ollut ullakkokerros sekä korkeassa kivijalassa kellari. Talo siirtyi Metsähallituksen omistukseen ja aluemetsänhoitajan virkataloksi vuonna 1948. Sen jälkeen suurin osa huoneista muutettiin toimistotiloiksi, joille on rakennettu oma sisäänkäynti ja ullakko on otettu kokonaan toimistokäyttöön. Vuoden 1994 jälkeen rakennus on ollut kokonaan toimistokäytössä. Metsähallitus myi rakennuksen yksityiselle v. 2025. Se on Linnankadun lähialueen säilyneitä puurakennuksia ja osa Kyrönsalmen kulttuurimaisemaa. Useista muutoksista huolimatta rakennus ilmentää edelleen hyvin 1900-luvun alun kaupungin asuinrakentamista.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Olavinlinna, Kyrön- ja Haapasalmen kulttuurimaisema) ja valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta (VAMA 2021, Kyrönsalmen kulttuurimaisema). Rakennus on varjeltu valtion asetuksella (740 030 001) vuonna 1993. Asemakaavassa (2021) kiinteistöä koskee merkintä YH-1/s: Hallinto- ja toimistorakennusten korttelialue. Alueelle voidaan sijoittaa yksityisiä toimistotiloja. Alue, jolla maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijät, kokonaisuus ja ominaispiirteet tulee säilyttää. Ympäristöön vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja alueelliselta ympäristöviranomaiselta. Alueella sijaitsee mahdollisesti muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Museoviranomaiselle on annettava tilaisuus suorittaa maaperän kaupunkiarkeologiset tutkimukset hyvissä ajoin ennen rakennustöihin ryhtymistä. Rakennusta koskee merkintä sr-1: Suojeltava rakennus. Historiallisesti arvokasta ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeää rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen tai vesikattojen historiallista tai taiteellista arvoa. Rakennuksen ulkoasuun tai historialliseen arvoon vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunnot museoviranomaiselta ja alueelliselta ympäristöviranomaiselta.

Omistajan mukaan käyttötarkoituksen muutoksen myötä rakennuksen sisätiloissa tilajakoa ei muuteta, pintaremonttia tehdään ja ulkopuolelta rakennus maalataan. Käyttötarkoituksen muutos ei heikennä kohteen arvoja, rakennus on alkujaan tehty asuinkäyttöön.

258 / 2.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-122228, Juva

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys. Kuvion itäosassa on osin tutkittu muinaismuistolain suojelema muinaisjäännösalue. Muinaismuistolain mukaan kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen ilman lain nojalla annettua lupaa on kielletty. Puiden kaatamiselle ei ole estettä, ja koska alue on kuitenkin ollut ainakin 1950–1960 -luvulla peltona, myös kääntömätästys on sallittua, mutta niin, ettei peltomultakerroksen alla mahdollisesti säilyneisiin hautauksiin kajoa ulottamalla kääntömätästys multakerroksen alla olevaan kivennäismaahan. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle

259 / 3.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-122347, Pieksämäki

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuvioille on tulossa uudistushakkuu ja luontainen uudistus eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännösalue on huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

260 / 3.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-122574, Puumala

Osin kuviolla kuvion kaakkoisosassa sijaitsee toisen maailmansodan aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Toisen maailmansodan aikaiset linnoitteet eivät ole muinaismuistolain 295/63 suojelemaa, mutta ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa historiallisesti merkittävänä rakenteina ja kohteina ja niitä on tarkasteltava osana kulttuuriympäristöä. Metsänkäytössä suositellaan toisen maailmansodan aikaisten kohteiden historiallisen merkityksen takia toimimaan samalla tavoin kuin kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla. Näin ollen Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niitä vahingoiteta esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

261 / 3.12.2025 Itäosan rantayleiskaavan muutosluonnos ja OAS Ahoranta, Letru, Hirvensalmi

Hirvensalmen kunnan tekninen lautakunta on asettanut nähtäville Hirvensalmen itäosan rantayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaluonnoksen. Kaavamuutos koskee tilaa 97-421-4-32. Kaavamuutoksessa on teknisistä syistä mukana osia naapuritilasta 97-421-4-24 sekä osia vesialueesta tilalta 97-421-876-1, mutta niille ei kohdistu muutoksia.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on kaavan mukaisen rakentamattoman RA-rakennuspaikan siirto/laajennus pohjoisemmaksi ja käyttötarkoituksen muutos asuinrakennuspaikaksi (ARA).

Kaavamuutoksesta ei ole kulttuuriympäristön osalta huomautettavaa.

262 / 3.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-123463, Mikkeli

Osin kuvioilla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla ajaa kaivantojen yli tai muutenkaan vahingoittaa niitä.

263 / 15.12.2025 Purkamislupa, Porrassalmenkatu 29, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien toimistorakennuksen purkamista kiinteistöllä 491-1-1-65 osoitteessa Porrassalmenkatu 29, Mikkeli.

Rakennuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Eino Tuompo v. 1977 ja se valmistui v. 1981 Vakuutus Oy Pohjolan pääkonttorirakennukseksi. Lupahakemuksen mukaan toimistorakennus ja pysäköintihalli puretaan, väestönsuoja säästetään ja se sääsuojataan, olevia maanpainesieniä vahvistetaan maanankkureilla, joille haetaan samalla sijoittamislupaa, kiinteistömuuntamo korvataan väliaikaisilla sähkökaapeilla ja kaivanto aidataan.

Kiinteistö rajoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Mikkelin hallitustori ympäristöineen). Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa (2019) osa sk- aluetta. Asemakaavassa (2025) C-alue.

Rakennusta ei ole suojeltu. Inventoinnin (Lukkaroinen Arkkitehdit Oy 6.5.2023) mukaan rakennus on kuitenkin ympäristöönsä sopiva ja arkkitehtuuriltaan rakentamisajankohdalleen tyypillinen liikerakennus. Ilmastotavoitteidenkin kannalta rakennuksen korjaaminen ja vaihtoehtoisen käyttötarkoituksen hakeminen on purkamista kannatettavampi vaihtoehto. Paikalle ei ilmeisesti heti ole tulossa uudisrakennusta? Kaupunkikuvan eheyden kannalta on parempi, että uudisrakennus olisi jo purettaessa tiedossa, jotta paikalla ei pitkään ole tyhjä aukko ja monttu.

264 / 7.1.2026 Kangaskadun asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Asemakaavan muutos käsittää osan 1. kaupunginosan korttelista 99. Suunnittelualue kohdistuu tontille 593-1-99-8 ja osaan tontista 593-1-99-7.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa alueelle uuden sote-keskuksen ja paloaseman rakentaminen. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on tutkia mm. toimintojen tarvitseman alueen laajuus, rakennusoikeus ja pysäköintitarpeet.

Pieksämäen keskustan strategisessa osayleiskaavassa (2016) kaavamuutosalue on tiivistyvää keskusta-alue. Keskustan eteläosien osayleiskaavassa (tarkennusalue) (2011) keskustatoimintojen aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (2012) C-1-alue.

Kaavamuutosalue rajoittuu pohjoisosastaan RKY-alueeseen Pieksämäen rautatieläisympäristöt. Veturitallit ja Prisma sijaitsevat kaava-alueen naapurissa. Kaavatyössä tulee arvioida rakentamisen vaikutukset RKY-alueeseen ja ohjata rakentamisen sopeutumista arvoalueeseen. Alueella on puustoa, jonka säilyttäminen mahdollisuuksien mukaan on kannatettavaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

265 / 15.1.2026 Keskuskatu 45 asemakaavamuutoksen kaavaluonnos, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville asemakaavamuutoksen luonnoksen. Kaavamuutos käsittää kiinteistöt 593-1-51-5 ja 593-402-3-14 sekä katualueita. Alue rajautuu koillisesta Kenttätatuun, kaakosta Keskuskatuun, lounaasta Peiponkatuun sekä luoteesta Savontiehen. Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO) yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Kaavamuutosalueelle suunnitellaan uuden alakoulun rakentamista. Uusi alakoulu korvaa Harjun ja Kontiopuiston koulut. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 14.10.2024.

Kiinteistöllä sijaitisi yhteiskoulu, myöhemmin Meriluodon koulu. Puukoulua vuodelta 1923 laajennettiin Kenttädun suuntaisella lisärakennuksella 1950-luvulla. Vanha puukoulu purettiin vuonna 1970 ja sen tilalle rakennettiin lisätilaa. Kenttädun suuntaiset rakennusmassat purettiin v. 2018. Tontilla on

vielä yksi koulun aikainen matala rakennus vuodelta 1978. Samassa korttelissa on myös 1910-luvun lopun puutalo, joka ei kuulu kaava-alueeseen.

Kiinteistö rajoittuu Pieksämäen Keskuskatuun, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). Pieksämäen Keskuskatu on hyvä esimerkki sotien jälkeisestä kaupunkisuunnittelusta ja liikerakentamisesta, jossa tavoitteena on ollut katulinjan yhtenäinen arkkitehtoninen ilme. Pieksämäen asemakaavarakenteen runkona oleva Keskuskatu perustuu arkkitehti Otto-livari Meurmanin 1934 laatimaan asemakaavaan. Keskuskadun historia on kuitenkin jo Meurmannin kaavaa vanhempi, sillä se esiintyy jo arkkitehtuuritoimisto Jussi ja Toivo Paatelan 1922 on laatimassa, vain osittain toteutuneessa Pieksämäen asemakaavassa. (RKY-inventointi 2009.) Meurmanin asemakaavassa 1930-luvulta korttelin Savontien reunaan on osoitettu rakennuksia ja yksi suurempi vinkkeli(koulu)rakennus sisempään Keskuskadusta enemmän korttelin koillispuolelle.

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Pieksämäen keskustan strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöön vaikuttavat mm. merkinnät tiivistyvä keskusta-alue, kehitettävä maisemayhteys ja sk-1. Osayleiskaavan Hiekanpään alueen tarkennusalueella kiinteistö on keskustatoimintojen aluetta ja osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa (1977) kiinteistö on YO-aluetta.

Pitkälti tyhjän tontin rakentaminen tiivistää ja yhtenäistää kaupunkikuvaa ja tontti on historiallisesti ollut koulutonttina. Toisaalta uuden koulun myötä kaksi koulua voi jäädä ilman käyttöä mikä ei ole kannatettavaa.

Rakennusala on osoitettu väljästi melkein koko tontille ja kerrosluvuksi on osoitettu kolme. Yleismääräyksissä kaava-alueen rakentamista on ohjattu yleisellä tasolla, mitä voisi tarkentaa esimerkiksi värin ja materiaalien osalta. Vaikutusten arviointia voisi saada tarkennettua, jos uudisrakentamisesta olisi joku havainnekuva missä näkyy myös naapurirakennuksia ja kuvat on esitetty ihmisen tasolta etelän suunnilta. Liitemateriaalista löytyvissä havainnekuville ja julkisivupiirustuksissa on ristiriitoja, mitä kannattaa katsoa viimeisimpänä suunnitelmana?

Tontille on osoitettu puilla istutettava alueen osa. Luoteisnurkassa on myös puustoa ja kasvillisuutta mitä ei kuitenkaan ole osoitettu istutettavaksi alueeksi tai viheralueeksi, mihin olisi hyvä löytyä perustelut kaavaselvityksestä. Kaava-alueella on muualla kuin istutettavilla alueen osilla komeita puita (kuusia, lehtikuusia, pylväshaapoja), joiden säilyttäminen on mitä suotavinta myös ja pohdittavaksi voiko ne osoittaa säilytettäväksi kaavassakin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

266 / 14.1.2026 Kanttilan asemakaavamuutoksen kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on asettanut nähtäville Kanttilan asemakaavamuutoksen ehdotuksen. Kaavamuutos käsittää kiinteistön 593-435-25-0. Kaavaehdotuksessa Kanttilan suojelumerkintä sr-16, sekä Kanttilan piha-alueen suojelumerkintä s-5 on poistettu. Alueen käyttömahdollisuuksia on laajennettu muuttamalla kaavamerkintä Y-3 kaavamerkintään Y-5, mikä mahdollistaa yleisten rakennusten korttelialueelle, asuin-, liike-, toimisto- ja palveluasumISRakentamista. Suurinta sallittua kerroslukua on nostettu yhdellä. Kanttila on Pieksämäen kaupunginvaltuuston hyväksymässä kiinteistöohjelmassa luokassa C (myynti, vuokraus, purku). Kiinteistön myyntiä on yritetty, mutta se ei ole tuottanut tulosta.

Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnoksesta 25.10.2024, ja mukailee aikaisempaa lausuntoaan.

Kanttila on arkkitehti Jouni Koiso-Kanttilan suunnittelema postmoderni rakennus, joka valmistui vuonna 1988 Pieksämäen maalaiskunnan kunnantaloksi. Työstä järjestettiin kutsukilpailu, jonka Koiso-Kanttilan toimisto voitti. Inventoinnin (FCG 2024) mukaan kohde on arkkitehtuuriltaan ja toteutukseltaan korkeatasoinen postmodernistinen kunnantalo ollen suunnittelijansa päätöitä. --- Kohteella on paikallishistoriallista arvoa Pieksämäen maalaiskunnan kunnantalona, jonka käyttö on jatkunut kaupungin virastotalona kuntaliitoksista huolimatta. Kohde kertoo myös Naarajärven kehittymisestä Pieksämäen maalaiskunnan keskustaajamaksi, jonka merkitystä entisen kunnan keskustaajamana kohde korostaa. --- Kanttila on näyttävin osa Naarajärven julkisten rakennusten keskittymää ja sillä on kaupunkikuvallista merkitystä rakennuksen tunnistettavan ja moniulotteisen arkkitehtuurin luodessa paikanhenkeä muuten melko tavanomaiseen taajamaan.

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistöä koskee merkinnät tiivistyvä keskusta-alue ja sk 10: Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisematekijät. Asemakaavassa (2019) kiinteistöä koskee merkintä Y-3, rakennusta koskee merkintä sr-16 ja piha-aluetta s-5.

Rakennus on inventoitu yleiskaavatyön yhteydessä v. 2015 (Ramboll) sekä tarkennettu v. 2018 Seunalantien asemakaavamuutostyön yhteydessä (FCG). Kaavamuutosta varten Kanttilasta on tehty rakennusinventoinnin päivitys (FCG 2.4.2024). Inventoinnin mukaan kohteen kulttuurihistorialliset arvot eivät ole juurikaan heikentyneet vuoden 2018 inventoinnin jälkeen ja raportissa suositellaan säilyttämään ja vaalimaan rakennuksen arkkitehtonisia ominaispiirteitä sekä ulko- että sisätiloissa.

Rakennuksesta on teetetty kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus (Insinööritoimisto 2K 23.10.2023). Rakennuksessa on korjaustarvetta, siinä ei ole tehty laajempia kunnostustöitä. Säännölliset kunnostukset ja aika ajoin suuremmat korjaukset kuuluvat rakennusten elinkaareen. Kooltaan suurena ja modernina kohteena, joissa rakenne- ja materiaaliratkaisut voivat olla haastavia, kunnostustyötkin luonnollisesti tulevat maksamaan, mutta rakennus on korjattavissa.

Luonnosvaiheen vastineessa sanotaan, että mikäli Kanttilan rakennus otettaisiin täysin muuhun käyttöön, tulisi tehdä niin isoja muutoksia, että rakennuksen alkuperäiset arvot menetettäisiin. Muutosten laajuus riippuu käyttötarkoituksesta ja vielä ei taida olla selvillä mitä rakennukseen tulisi, että tosiasiallinen muutosten laajuuskin olisi tiedossa? Kaupungilla on käsissään arkkitehtonisesti hieno ja maakunnallisestikin merkittävä kohde, joka tulisi nähdä mahdollisuutena ja ylpeyden aiheena.

Yleiskaava ohjaa huomioimaan alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät ja pihapiirit, eivätkä kohteen kulttuurihistorialliset arvot ole juurikaan heikentyneet sitten edellisen kaavamuutoksen. Museo katsoo, että suojelumerkinnät sr-16 ja s-5 tulee säilyttää (Alueidenkäyttölaki § 5, § 42, § 54, § 57). Kaavamerkintä Y-5 on mahdollinen. Vaihtoehtoisia käyttötarkoituksia on mahdollista suunnitella kohteen kulttuurihistorialliset arvot huomioiden.

267 / 14.1.2026 Tapparakadun asemakaavamuutoksen kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Tapparakadun asemakaavamuutoksen kaavaehdotuksesta. Asemakaavamuutos käsittää Pieksämäen pääterveysaseman korttelialueen (Tapparakatu 1–3) ja asuinkerrostalon tontin (Tapparakatu 7).

Suunnittelualueella sijaitsee myös katu-, pysäköinti- ja puistoaluetta. Museo on lausunut kaavamuutoksen luonnoksesta 30.10.2025.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on päivittää alueen käyttötarkoitus vastaamaan yleiskaavassa asetettua tavoitetilaa. Kaavatyön tavoitteena on monipuolistaa korttelialueen käyttötarkoitusta. Samalla tarkistetaan korttelialueen rakennusoikeudet, rakennusalat ja autopaikkamitoitus.

Pieksämäen strategisessa yleiskaavassa (2016) alue on tiivistyvää keskusta-aluetta ja toiminnallista kehittämisvyöhykettä sekä Hiekanpään alueen tarkennusalueessa PY/AK ja AK-aluetta. Alueella on voimassa olevassa asemakaavassa (1977 ja 1975) merkinnät YS, AK, PI ja LP.

Nykyisten rakennusten pohjoispuolelle esitetään rakennusala nelikerroksiselle ja viisikerroksiselle kerrostalolle. Uusi LP-alue ja uudet kerrostalot ottavat hieman tilaa puistoalueelta. Sairaala-alueelle on osoitettu yksi laaja rakennusala, jonka sisälle nykyiset rakennukset jäävät. Kaava mahdollistaa rakennuskannan uusiutumisen alueella, mutta ei kuitenkaan välttämättä edellytä sitä. Sairaala-alueen kaavamerkintää on laajennettu luonnosvaiheen yleisten rakennusten korttelialueesta (Y) asuin-, liike-, toimisto-, palvelu- ja yleisten rakennusten korttelialueeksi (ALPY). Muutos parantaa alueen käyttömahdollisuuksia ja on siten kannatettava, varsinkin kun ainakin osasta tiloista lähtenee lähivuosina SOTE-toimintoja pois.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

268 / 8.1.2026 Asemakaavan muutos 3. kaupunginosa (Kalevankangas), Ravirata, Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavan muutoksen kaavaehdotuksesta Mikkelin 3. kaupunginosassa (Kalevankangas). Asemakaavan muutos koskee kiinteistöjä 29-4, 29-6, 30-1, 30-2, 30-5, 30-6, 30-7 sekä tilaa 491-413-1-12 (osa) 491-413-1-2 (osa) sekä 491-413-1-6 (osa). Museo on lausunut oas:sta 23.3.2023.

Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa Mikkelin raviradan ja sitä ympäröivän alueen kehittäminen monipuoliseksi liikunta- ja urheilupalveluiden kokonaisuudeksi, joka palvelee sekä alueen asukkaita että muita käyttäjiä. Tavoitteena on parantaa alueen saavutettavuutta ja toimivuutta huomioiden samalla luontoarvot, maiseman ominaispiirteet sekä virkistyskäytön tarpeet. Kaavaehdotuksessa on mm. YU-, YU-1-, YU-2-, LPA-, VL- ja SL-alueita. YU- ja YU-1-alueille sallitaan rakentaa korkeintaan 3-kerroksisia rakennuksia tehokkuuksilla $e=1.00$, $e=0.20$ ja $e=0.60$.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) suunnittelualueella on merkinnät V, SL ja pv. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) suunnittelualue on osin mm. palvelujen aluetta, kaupunkivihreää, luonnonsuojelualuetta tai luonnonsuojelualueeksi esitettävää aluetta ja sinivihreä sydän -aluetta. Asemakaavassa (1981 ja 2014) suunnittelualuetta koskee mm. merkinnät YUR, PS, PUA, P, YU ja VL.

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja rakennussuojelukohteita eikä alueelle sijoitu merkittäviä maisema-alueita. Kaavaselostusta on täydennetty alueen rakennustiedoilla (rakennukset merkitty karttaan, valmistumisvuodet, osin suunnittelijat). Alue on lähtenyt rakentumaan 1960-luvulla raviradan myötä ja alueella on nykyisin rakennuksia 1970-luvulta 2020-luvulle. Raviradan vanha katsomo on v. 1979 (Risto Manerus, joka on suunnitellut myös Vermon katsomon ja Sorsasalon raviradan) ja uusi katsomo v. 1992 (Reijo Seppänen). Katsomoiden välissä on vielä vanhempi avokatsomo 1960- tai 1970-luvulta, josta osa on purettu. Ravikatsomoille oli tyypillistä noin 1970-

luvulta alkaen betonin, teräksen ja suurten lasipintojen käyttö, eivätkä Mikkelin katsomot poikkea tästä. Kaavassa on hyvä mahdollistaa niiden säilyminen.

Kaavan vaikutuksia on osin hieman hankala arvioida, kun kaavaselostuksesta ei käy ilmi kuinka paljon rakennusoikeutta on käytetty aluekohtaisesti ja paljonko uudisrakentaminen mahdollistaa, eikä rakennusaloja ole kaavakartalla tarkemmin osoitettu.

Savonlinnan museolla ei ole kaavaehdotuksesta huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

269 / 5.1.2026 Asemakaavan muutosluonnos 6. kaupunginosa (Kirjala), Yrittäjänkatu ja Teollisuuskatu, Mikkeli

Mikkelin kaupunginhallitus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa asemakaavamuutoksen luonnoksesta koskien Kirjalan kaupunginosan korttelin osia 34 ja 37. Kaavamuutoksen tavoitteena on alueen käyttötarkoituksen muutos nykyisestä teollisuus- ja varastorakennusten sekä liikerakennusten ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueesta pääosin asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Samalla tarkistetaan alueen rakennustehokkuutta ja korkeuslukua. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 24.3.2023.

Suunnitelma-alue on yleiskaavassa (2019) mm. tilaa vaativien työpaikkojen selvitysaluetta ja pohjavesialuetta. Aluetta kehitetään vähitellen pohjaveden kannalta vähemmän riskialttiina kehittyvänä taajama-alueena. Asemakaavassa (1993) alue on liikerakennusten ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialuetta (KTY) sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (T-2).

Uusi asemakaava mahdollistaa 8-kerroksisten asuinkerrostalojen rakentamisen alueelle, jolla nyt on enintään 2-kerroksisia yrityskäytössä olevia rakennuksia 1950–60- ja 1980–2000-luvuilta. Kaavaselostuksessa sanotaan, että rakennustapaa ohjataan kaavamääräyksellä, jossa rakennusten julkisivu tulee olla osittain punatiiltä, mikä kytkee rakennukset ympäröivään rakennuskantaan. Kaavamääräyksissä tätä ei kuitenkaan todeta. Yleismääräysten §:ssä 11 ohjataan uuden rakentamista yleispiirteisesti.

Suunnitelma-alueella ei ole tunnettuja rakennuskohteita eikä alue ole maisemallisesti merkittävää. Suunnittelualueen itäpuolella Sammonkadun toisella puolen on maakunnallisesti merkittävä vanha kasarmialue. Suunnitelma-alueella sijaitsee 1950–60-luvun rakennus, jota museon rakennustutkija on käynyt katsomassa keväällä 2025. Rakennuksessa on säilynyt rakennusajalle tunnistettavia piirteitä, kuten rappaus, nauhaikkunat, betonilippa, paneeliovio ja parveke metallikaitein. Sisäpihan puolella on tehty aukkomuutoksia ja sisätiloissa enemmänkin muutoksia. Rakennus on ajalleen tyyppillinen ja melko vaatimaton. Rakennus on varhaisessa vaiheessa teollisuuden ja varastoinnin tarpeisiin osoitetun alueen vanhimpia. Pääasiassa ympäristössä on uudempia peltisiä, rapattuja ja tiilisiä rakennuksia yrityskäytössä. Yhtenä teollisuusalueen vanhimmista rakennuksista ja aikaansa hyvin ilmentävänä sen säilyminen on kannatettavaa ja tuo vaihtelua ympäristöön. Rakennus ei kuitenkaan omaa niin merkittäviä arvoja, että sen suojeleminen olisi välttämätöntä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

270 / 23.12.2025 Maa-aines- ja ympäristölupahakemus kiinteistölle Myllypellon kallioalue 740-585-10-38, Savonlinna

Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelupalvelut on pyytänyt 3.12.2025 Museoviraston lausuntoa JTL-murskaus Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta, joka koskee Myllypellon kallioaluetta 740-585-10-38. Hakemus käsitellään uudelleen, koska Vaasan hallinto-oikeus kumosi 17.4.2025 päätöksellään 412/2025 Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 23.10.2023 (18.10.2023 § 155) päätöksen ja palautti asian uudelleen käsittelyyn.

Museovirasto ei lausu asiasta: Riihisaari – Savonlinnan museo on nimetty 1.1.2020 voimaan tulleen museolain mukaiseksi alueelliseksi vastuumuseoksi ja vastaa ko. lain perusteella sekä toimialueensa arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä, ja Museovirasto on siirtänyt asian käsittelyn Savonlinnan museolle. Lausuntopyyntö liitteineen on toimitettu erikseen sähköpostitse Savonlinnan museolle.

Savonlinnan museo viittaa Museoviraston 8.2.2024 Vaasan hallinto-oikeudelle valituksesta antamaan vastineeseen (MV/00063/2024), jonka sisältö laadittiin Museoviraston ja Savonlinnan museon yhteistyönä, ja täydentää em. vastinetta niin, että Savonlinnan museon arkeologi on käynyt kiinteistöllä 10.12.2025. Käynnillä ei havaittu muinaismuistolain 295/63 nojalla rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

271 / 16.12.2025 Sähköverkon rakentaminen, Hiltulantie ja Rantasalmentie, Rantasalmi

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon rakentamista Järvi-Suomen Energia Oy:lle Hiltulantien ja Rantasalmentien varteen Rantasalmella. Sähköpostin liitteenä oli suunnitelmakartta.

Rantasalmentien reunaan tien keskilinjasta 30 m metsään päin tehdään uusi puistomuuntamo. Muuntamosta kaivetaan uusi maakaapeli pitkin Rantasalmentien reunaa ja sen ali Hiltulantielle. Maakaapeli kaivetaan Hiltulantien reunaa pitkin uudelle sähköliittymälle.

Toimenpiteet ulottuvat Hiltulan kylän valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009). Alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa. Inventoinnin mukaan Hiltulan kylä edustaa savolaista mäkitasutusta talonpoikaistaloiineen. Hiltulan Säynejärven ja Putkilahden väliselle kannakselle levittyneessä kylässä oli 1560-luvulla jo 14 taloa. Kylä sijaitsee Savonlinna-Mikkeli-maantien pohjoispuolella. Maisema polveilee rinnepeltoina mäeltä toiselle. Kylän talot Vanha-Taskila, Lautiala ja Viisala ovat sijoittuneet kukin omalle mäelleen. Maantie on ottanut luontevasti sijansa pellon ja metsän rajan muodostamassa maisematilassa. Pihapiirit ovat tiivistä rakennettuja ja korkeat kuuset sekä lehtevät puut osoittavat kauas niiden sijainnin. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Kaapelin kaivuu tien reunaan ei heikennä alueen kulttuurihistoriallista arvoa. Suunnitelmasta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomauttamista. Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.

272 / 23.12.2025 Puiden kaataminen seurakunnan mailta, Mäntyharju

Mäntyharjun rakennusvalvonta pyytää museoviranomaisen lausuntoa Mäntyharjun seurakunnan jättämään maisematyölupaun. Huonokuntoisia puita kaadetaan Lankaniemen leirikeskuksen alueelta, Mäntyharjun uudella hautausmaalla, Niemen hautausmaalla, Sivorinniemen hautausmaalla ja Niemen pappilan pihapiiristä. Lupahakemuksen liitteenä oli kartat, joihin oli merkitty alueet, joilta puita poistetaan.

Museovirasto lausuu Niemen ja Sivorinniemen hautausmaan osalta.

Osa hakemuksen mukaisista puiden kaatamisista kohdistuu Lankaniemen leirikeskuksen (507-413-9-228) pihapiirin parkkialueiden laitoihin. Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen osayleiskaavassa ko. alueen tuntumassa on suojelumerkintä SM (hm 0.3) Kirkonkylän varustukset.

Osin kuviolla 57 kuvion koillisosassa sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia (Lankaniemi 1, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000009172), jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Muinaisjäännösrekisterin mukaan Lankaniemessä on kallioon louhittua ja maahan kaivettua taistelukaivantoa ampumapesäkkeineen sekä miehistö- tai varastosuoja. Taistelukaivannon pituus on noin 350 m, leveys 1,5–2 m ja syvyys 0,5–2,5 m.

Kuviolta poistetaan huonokuntoisia puita eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa tai hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla ajaa varustusten yli tai muutenkaan kajota niihin.

Lankaniemellä ei ole asemakaavaa, yleiskaavassa (2009) puuston poistoalue on RM- ja SM-aluetta. Uusi hautausmaa on asemakaavassa (1991) ja yleiskaavassa (2009) EH-aluetta. Niemen pappilan alue on asemakaavassa (1993) AP/s-aluetta ja yleiskaavassa (2009) AP- ja km-aluetta.

Huonokuntoiset puut voi poistaa, ne ovat turvallisuusriski myös rakennuksille. Niemen pappilan pihapiiri on ilmeisen puistoinen ja uusia istutuksia poistettavien puiden tilalle on hyvä miettiä. Uusi hautausmaa on ilmeisesti 1920-luvulla perustettu. Puiden kaadossa on luonnollisesti huomioitava haudat ja muut rakenteet, ja esim. puukujissa mietittävä istutaanko uudet tilalle.

273 / 23.12.2025 Metsänkayttöilmoitus 1-2025-126741, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla (295/63). Kuviolle tulevalle avohakkuulle ja mätästykselle ei ole estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla saa ajaa kaivantojen yli. Muinaismuistolain 5§ mukaan kiinteän muinaisjäännöksen suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista, joten mätästys tätä lähempänä kaivantoja on myös kielletty. Puustoa saa poistaa rajoituksetta myös muinaisjäännösalueelta.

274 / 15.1.2026 Poleenin LVISA-saneeraus, Pieksämäki

Art Michael on pyytänyt Savonlinnan museolta ennakolausuntoa kulttuurikeskus Poleenin LVISA-suunnitelmista. Lausuntopyynnön liitteinä oli havainnekuvia, asema-, pohja-, julkisivu-, vesikatto-, lattia-, alakattopiirustuksia (12.12.2025) sekä tuulikaapin, terassin katon ja kattoikkunoiden muutospiirustukset. Kohteessa pidettiin katselmus 25.11.2025.

Kulttuurikeskus Poleeni on valmistunut vuonna 1989 arkkitehtuurikilpailun pohjalta suunnittelijana Gullichsen, Kairamo ja Vormala Arkkitehdit KY. Inventoinnin (2013) mukaan Poleeni on muodoltaan monitahoinen vaalea betonirakennus, jonka arkkitehtuurissa suunnittelijat ovat ilmeisen tietoisesti yhdistäneet Pieksämäen keskustan kaupunkikuvassa vahvana näkyvän funktionalismin ja postmodernin arkkitehtuurin piirteitä. --- Julkisivujen vaaleat värisävyt jatkuvat rakennuksen pääaulassa. Rakennukselle leimallisia ominaispiirteitä ovat massiiviset muodot, erityinen aukotus ja rakennuksen sulkeutuneisuus katutilaa kohti; sisätiloissa vaihtelu eri tilojen korkeudessa ja muodoissa. Postmodernismi näkyy arkkitehtuurissa erityisesti sisäänkäyntien käsittelyssä (mm. katosmuodot, pilariaiheet), rakennuksen monimuotoisuudessa (mm. torniaihe) ja aukotuksissa. --- Rakennuksen voidaan katsoa olevan oleellinen osa myös Pieksämäen rantapuiston kaupunkikuvallista kokonaisuutta. Rakennus valittiin vuoden 1989 betonirakenteeksi ja se on voittanut myös valtakunnallisen miljööpalkinnon.

Kohdetta koskee asemakaavassa (2022) merkinnät YY, yleismääräykset ja sr-1: Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Mikäli tämän pyrkimyksen vastaisesti on rakennuksessa aikaisemmin suoritettu rakennustoimenpiteitä, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan entistään.

Suunnitelmien mukaan vesikalusteita uusitaan eri tiloissa, akustiikkalevyjä asennetaan. Nykyinen kahvio/ravintolan keittiö ja tarjoilutila puretaan ja tilalle rakennetaan uusi valmistuskeittiö ja tarjoilutilat, keittiötä laajennetaan. 1. ja 2. kerroksessa tehdään joitain aukko- ja väliseinämuutoksia, myöhemmin asennettu siirtolasiseinä puretaan. Epätasaisesti kulunut ja naarmuuntunut laattalattia uusitaan 1. ja 2. kerroksessa vaalean keltaiseksi vinyylilaataksi 500 x 500 mm. Pääsisäänkäynnille tehdään uusi ulkoneva tuulikaappi noudattaen olevaa tyyliä. Olevat ulko-ovet ja ritilä siirretään, uusi luiska asennetaan. Uusi kevythissi asennetaan ja nykyiset hissit uusitaan. Terrassille tehdään katos. Aulan wc-tiloja laajennetaan. Toisen kerroksen pyöreät kattoikkunat puretaan ja ummistetaan. Katolle asennetaan uusia iv-laitteita ja aurinkopaneeleita. Pohjoispäädyn parkkipaikalle tehdään sähkölatauspisteitä, parkkipaikan ympärille istutetaan uusia puita ja pensaita ja reunaan asennetaan uudet syväkeräysastiat. Ulos asennetaan uusia infonäyttöjä.

Jos kiviaitoja pitää purkaa vedeneristystä parannettaessa ja salaojia uusittaessa, tulee ne kasata takaisin töiden jälkeen. Pyöreissä kattoikkunoissa on ollut paikoin vuotoja ja sisätilojen lämpötila nousee kesäisin liian korkeaksi. Pyöreisiin kattoikkunoihin ei ilmeisesti ole aurinkosuojakalvoja. Pyöreät kattoikkunat voidaan ummistaa, mutta ikkunasyvennyksiin tulee asentaa mahdollisimman syvälle/korkealle valot, jotka ovat mahdollisimman lähellä päivänvalosta tulevaa vaikutelmaa (viileä valo, hajavallo). Muuten suunnitellut muutokset on sovitettu kohteen tyylin ja ne ovat mahdollisia.

275 / 8.1.2026 Linkkumyllyn ranta-asemakaava, luonnos, Mäntyharju

Mäntyharjun kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Linkkumyllyn ranta-asemakaavaluonnosta. Ranta-asemakaavan laatiminen koskee tiloja Myllytila 507-422-1-214, Koskensivu 507-422-3-0, Myllynsivu 507-422-4-0 ja Joensivu 507-422-7-0. Suunnittelualue sijaitsee Mäntyharjun kunnassa Outisen kylässä rajoittuen Sarkaveden sekä Pajulammen rantaan.

Kaavaselostuksessa on kuvailtu alueen historiaa ja rakennuskannasta on erillinen liite. Alueella on vanhaa rakennuskantaa, jota on muutettu aikojen saatossa vaihtelevasti esim. päärakennus (1890), rantasauna (1890), kellari, navetta ja myllytupa (1850-l.).

Kaavaluonnoksessa osa Mouhuntien länsipuolen alueesta on osoitettu RM/s merkinnällä: *Matkailupalvelujen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. --- Rakennukset ja rakenteet tulee tyyliltään sovittaa olemassa olevaan ympäristöön.* Alueella sijaitsee päärakennus, myllytupa, sauna- ja talousrakennus, entinen navetta, majoitusmökki, rantasauna ja venevaja. Uutta rakentamista /s alueella sallitaan maksimissaan noin 146 k-m² verran ja kokonaisrakennusoikeus on 700 k-m². Yleismääräyksissä sanotaan, että *rakennukset on sopeutettava ympäristöönsä sijainnin, mittakaavan, tyylin, materiaalin ja värityksen osalta. Rakentamisessa tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää tonttien puustoa ja arvokkaat kasvillisuuden reunavyöhykkeet, merkittävät luonnon kauneusarvot sekä luonnonmuodostumat.*

Kaavamääräyksissä on hyvin huomioitu uudisrakentamisen sopeutuminen alueelle. Alueen vanhoja rakennuksia on muutettu vuosien saatossa vaihtelevasti ja kaavassa voisikin vielä pohtia olisiko kaavamääräyksissä tarpeen ohjata olevien rakennusten kunnostamista niiden ominaispiirteet

huomioiden. Myös ohjaaminen niiden säilyttämiseen esimerkiksi passiivisesti oleva rakennusala ja -oikeus merkitsemällä tai ihan suojelumerkinnällä on harkitsemisen arvoista. Alueella on pitkä historia ja kaavaselostuksessa miljööllä on todettu olevan paikallista kulttuurillista arvoa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ranta-asetemakaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa.

276 / 23.12.2025 WHD Gård, ranta-asetemakaavan laajennus, ehdotus, Mäntyharju

Mäntyharjun kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien WHD Gårdin ranta-asetemakaavan laajennuksen ehdotusta. Museo on lausunut luonnoksesta 9.7.2025.

Suunnittelun kohteena on WHD Gårdin matkailupalvelukeskuksen pohjoispuoleinen alue, joka rajautuu etelässä Nurmaankyläntiehen ja pohjoisessa Hietasen järveen. Lännessä rajana ovat Lassinvuori ja Vehnävuori. Idässä alue rajautuu Vehkasuohon ja Seikanlampeen. Suunnittelualueella sijaitsevat mm. ajoharjoittelurata, lomarakennus (jahtimaja), hevosurheilutoimintaan liittyviä rakenteita, pressuhalli ja fasaanitarha.

Ranta-asetemakaavan laajennuksen tavoitteena on lisätä alueen rakennusoikeutta ja päivittää kaavamerkinntät ja määräykset koskemaan nykytilannetta.

Alueella on voimassa Mäntyharjun Länsiosan rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus (2017), jossa alueelle on osoitettu muun muassa merkintöjä ma, pv, E, MU-1, MU-2, RA/1 ja t.

Kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

277 / 12.1.2026 Puumalan aurinkovoimala / Ryhälän ja Haapaselän osayleiskaavojen muuttaminen, ehdotus, Puumala

Puumalan kunnanhallitus pyytää Savonlinnan museon lausuntoa Ryhälän ja Haapaselän osayleiskaavojen muuttamisen kaavaehdotuksesta. Osayleiskaavojen muutoksen tarkoituksena on laatia teollisen mittakaavan aurinkovoimalan toteuttamisen salliva oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 28.11.2025.

Osayleiskaavojen muutokset koskevat kiinteistöjä 623-445-4-56, 623-445-4-59, 623-445-9-12, 623-445-11-1, 623-445-13-112, 623-445-876-6 ja 623-876-16-1. Aurinkovoimalan alueet tulevat sijoittumaan kiinteistöille 623-445-4-56, 623-445-9-12 ja 623-445-13-112. Suunnittelualueen laajuus on noin 144,77 hehtaaria.

Osayleiskaavassa esitetään aluevaraukset aurinkosähkön tuotannolle, maa- ja metsätaloudelle sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäville ja säilytettävälle alueille ja kohteille.

Osayleiskaavassa esitetään kaavamerkinntät ja -määräykset, jotka ohjaavat alueen rakentumista ja ottavat huomioon merkittävien luontoarvojen säilymisen osayleiskaava-alueella. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota aurinkovoimalan maisemavaikutuksiin.

Kaavamuuotosaluetta koskee voimassa olevissa osayleiskaavoissa (2005 ja 2002) merkinntät M, M1 ja RA.

Kaavaselostukseen on luonnoksen jälkeen lisätty lyhyt esittely aurinkovoima-alueelle jäävästä Koivulehdon vanhasta maatilan pihapiiristä, joka kuuluu paikallisesti arvokkaaseen Luukkosenkylän maisema-alueeseen. Selostuksen mukaan asuinrakennus on 1950-luvulta ja laajennettu 2000-luvulla. Pihapiiriin kuuluu myös navetta ja kuuri. Paikka on hyvin vähäisellä käytöllä, rakennuksissa on vaurioita ja ne ovat kylmillään. Annetun tiedon perusteella ja kaavaselostuksen mukaan kohteella ei ole erityistä kulttuurihistoriallista arvoa.

Kaavaselostuksessa arvioidaan, että merkittävimmät maisema-arvot ovat suunnittelualueen ulkopuolella Puumalan taajamayleiskaavaan merkityssä paikallisesti arvokkaan Luukkosenkylän maisema-alueen eteläosissa, joissa Oivilan ja Valtolan pihapiirit ja peltoalueet levittäytyvät Lietvedentien molemmin puolin. Oivila ja Valtola ovat maakunnallisesti arvokkaita kohteita.

Kaavamateriaaliin on lisätty myös havainnekuvia (Elements Oy, 1.12.2025) kolme kappaletta, joista yksi ihmisen tasolta. Teiden varsien suojapuusto on esitetty hyvin tuuheana, mitä se harvoin on varsinkaan talvella, mutta antaa jonkinlaisen kuvan maisemavaikutuksista.

Vaikutusten arvioinnissa katsotaan, että suurin maisemavaikutus kohdistuu Ryhäläntien molemmin puolille Koivulehdon peltoalueille, mikä pitää paikkansa. Maisemavaikutuksia lievennetään voimaloiden ympärille sekä Lietvedentien ja Ryhäläntien varteen istutettavalla puustolla ja muulla kasvustolla (EV-alueet). EV-alueen kaavamääräyksessä sanotaan, että alueella olemassa oleva puusto tulee säilyttää, mikä on hyvä lisäys luonnosvaiheesta ja mahdollistaa Ryhäläntien varren maisemapuiden säilymisen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa. Osayleiskaavan muutosta varten on laadittu arkeologinen arkist selvitys (Heilu Oy, päivitetty 3.12.2025). Arkist selvityksen ja alueen topografian perusteella alueella ei ole tarvetta tehdä arkeologista maast selvitystä.

278 / 23.12.2025 Asemakaavaluonnos, Ketunpesä, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa Mikkelin 60. kaupunginosan (Ristiina) alueelle laadittavan Ketunpesän asemakaavan luonnoksesta. Asemakaava koskee tiloja 491-530-9-5 ja 491-537-4-192. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 122 ha. Asemakaavalla muodostuu 62. kaupunginosan (Ketunpesän) kortteli 1. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 3.1.2025.

Suunnittelualue on yleiskaavassa määritetty teollisuus- ja varastorakennusten alueeksi sekä rakentamisen reservialueeksi kaavamerkinnällä T/res. Asemakaavalla pyritään muuttamaan alueen käyttötarkoitus ympäristöä pilaamattoman teollisuus- ja varastorakennusten alueeksi, joka mahdollistaa esimerkiksi vihreää siirtymää tukevaa teollista tuotantoa tai konesalitoimintaa.

Kaavaehdotukseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

279 / 23.12.2025 Asemakaavan muutos, ehdotus, Brahenkatu 26, Mikkeli

Mikkelin kaupunkikehityslautakunta pyytää lausuntoa asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Suunnittelualue sijaitsee Nuijamiehen (5) kaupunginosassa, korttelissa 8 tontilla 329 osoitteessa Brahenkatu 26 (491-5-8-329). Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 27.6.2025.

Tontilla sijaitsee 1930-luvun huvilatyylin kaupunkitalo, jonka kokonaishahmo on vahvasti klassistinen. Kookas puutalo sijaitsee Hänninkentän laidalla ja nousee vahvasti esille kaupunkitilojen muutostokohdan näkymiin. Tontti kuuluu Piponiuksen laatiman vuoden 1917 asemakaavan mukaisesti muodostuneeseen kortteliin. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on osa sk-aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (2020) tontti on A-1-aluetta ja maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, asuinrakennus sr-1 ja tontilla on myös rakennusala pihatalolle tai talousrakennukselle.

Rakennusoikeuden määrä on 250 k-m², lisäksi tontin takaosaan voidaan toteuttaa 100 k-m² lisärakentamista lt/as merkinnällä.

Asemakaavamuutoksessa päärakennuksen suojelumerkintä ja Nuijamiehen maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan alueen osoittava merkintä säilyvät. Päärakennuksen rakennusoikeutta nostetaan (250 k-m² -> 510 k-m²) vastaamaan toteutunutta rakennusoikeutta ja mahdollistetaan kellarikerroksen käyttötarkoituksen muuttaminen pääkäyttötarkoituksen mukaiseksi. Tontin käyttötarkoitus muutetaan asuin- ja liiketilojen korttelialueeksi (AL). Nykyistä 1930-luvulta olevaa talousrakennusta ei osoiteta suojeltavaksi, mutta sen oleva rakennusala ja rakennusoikeus (51 k-m²) on merkitty kaavakarttaan. Pihatalon/talousrakennuksen (t/as) rakennusala on tarkennettu ja voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeus (100 k-m²) säilyy.

Kaavaselostuksessa on otettu huomioon museon aikaisempi lausunto ja kaavassa on osoitettu asialliset määräykset kohteen ja alueen arvojen säilymiseksi.

280 / 23.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-126951, Pieksämäki

Kuvioille on tulossa ensiharvennus tai harvennushakkuu ja kuviolle 2.0 uudistushakkuu sekä luontainen uudistus. Hakkuille ei ole estettä ja puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

281 / 23.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-128451, Kangasniemi

Kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolelta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

282 / 23.12.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-128724 Herakangas, Juva

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännöksen päälle eikä ajaa metsäkoneilla sen yli tai muutenkaan kajota siihen. Savonlinnan museon arkeologi tekee maastokäynnin raudanvalmistuspaikan sijainnin ja laajuuden varmistamiseksi.